FOLKE-SANGE OG MELODIER,

FÆDRELANDSKE OG FREMMEDE,

SAMLEDE OG UDSATTE FOR PIANOFORTE

AF

A. P. BERGGREEN.

FØRSTE BIND.

ANDEN UDGAVE.

KJÖBENHAVN.

FORLAGT AF DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING OG TH. LIND.

THIELES BOGTRYKKERI.

1860.

111139033

DANSKE

FOLKE-SANGE OG MELODIER,

SAMLEDE OG UDSATTE FOR PIANOFORTE

AF

A. P. BERGGREEN.

ANDEN MEGET FORØGEDE UDGAVE.

KJÖBENHAVN.

FORLAGT AF DEN GYLDENDALSKE BOGHANDLING OG TH. LIND.

THIELES BOGTRYKKERI.

1860.

11139655

...OTHECA
...GIA
...ACENSIS.

DERES MAJESTÆT

KONG FREDERIK DEN SYVENDE

TIL DANMARK

ALLERUNDERDANIGST TILEGNET

AF

A. P. BERGGREEN.

11139633

FORTALE.

Under den Bevægelse i Videnskabens og Kunstens Regioner, der har fundet Sted i dette Aarhundrede, er ogsaa Opmærksomheden bleven mere, end hidtil, henvendt paa de Skatte, som Nationerne eie i deres Folke-Sange og Melodier. Som umiddelbare Yttringer af Folkeslagenes aandige Natur, maae de ogsaa i høieste Grad tiltrække ethvert poetisk Gemyt. De befrugte Phantasien og lade os skue dybt ind i hver Nations eiendommelige Væsen; og medens deres store Charakteerforskjellighed forfrisker Sindet, forebygger den Eensidighed i Smagen, idet vi lære at opfatte Skjønheds-Ideen under de meest forskjellige Former. Tillige afgive de den tilforladeligste Prøvesteen for Sandheden af Det, der i Kunsten fremstiller sig som charakteristisk for et vist Folk, og lede os saaledes til den rette Opfattelse af fremmede Kunstværker. Endnu kunde tilføies, hvad jeg paa et andet Sted har yttret, at »det Eiendommelige, det Særegne ved de forskjellige Nationers Folkesange har noget Følelsen saa Berigende og Udvidende, at Humaniteten fremmes, idet Nationerne vinde vort Hjerte ved deres Sange« *).

En begeistret Musik-Ven og Kjender siger **): »Das Höchste, was [in der Musik] einem geistreichen Menschen gegeben werden kann, ist freilich ein, nach allen Regeln gerechtes, in allen Formen vollendetes musikalisches Kunstwerk. Allein, wie leicht thut sie die Sache zu viel; und wie oft wird blos duch Kunst mühsam zusammengetragen, was nicht aus selbstthätiger, reiner Begeisterung entsprang, also deswegen höchstens nur Bewunderung, aber keine Liebe erzeugt? Man kann ohne Uebertreibung behaupten, dass die Hälfte*) unsrer Musik Unnatur ist; eine gewisse Art von Mathematik, ohne ein lebendiges Element; eine Spiegelfechterey, welche nur den fertigen Fingern zur Ehre gereicht; und eine solche Mischung ungesunder Elemente, dass man wohl einmal Grund hat, in allen Ernst zu fragen, ob uns nicht die Musik mehr schadet, als nutzt? Rein und lauter, wie der Charakter eines Kindes, sind dagegen in der Regel alle Lieder, welche von dem Volke sellbst ausgingen, oder, durch das Volk aufgenommen, lange Zeit mit Vorliebe von demselben bewahrt wurden«. Det er i denne dobbelte Forstand, at Begrebet Folkesang maa fastholdes; og det ligger ogsaa i Sagens Natur, at Folkesangene i Regelen maae have havt en ikke kort Tilværelse, førend de kunne siges at være optagne af Folket. Vel kunde der anføres Exempler paa Sange, der, fremkaldte ved en eller anden stor, for hele Folket betydningsfuld Tildragelse, i meget kort Tid ere blevne Folkesange, f. Ex. »Marseillaisen«, »Parisiennen«; men disse og andre lignende høre hen under en egen Kategorie af Folkesange, nemlig de politiske, »Nationalsange«, hvorved Nationerne som saadanne stille sig overfor hinanden. Under Begrebet Folkesang maa naturligvis ikke medtages de mange betydningsløse Døgn-Viser, der som en Smitte hurtig udbrede sig, men ogsaa igjen hurtig gaae af Mode tilligemed store eller smaa Hatte, vide eller snævre Ærmer, Crinoliner, og Andet

*) „Sange til Skolebrug", 4de Hefte, Kbh. 1839.

**) Thibaut „Ueber Reinheit der Tonkunst", Heidelberg 1826, S. 75—76.

*) Nu vilde vel Thibaut have sagt „drei Vierteln".

af samme Betydning; Viser, der, til stor Moro for Iagttageren, friste et bestandig ynkeligere Liv, og tilsidst udfløites af Gadedrengene.

Alt for lang Tid siden have Digterne erkjendt Betydningen af Folkepoesien; men for Musikerne synes det først i de senere Aar mere almindelig at være gaaet op, hvilket nærende Stof for musikalsk Composition der ligger i Folke-Melodierne. Optagelsen af dette Element i Kunsten skulde imidlertid ikke blot bestaae i, ligefrem at indlægge hine Melodier i et Musikværk; men disse maae være gaaede over i Componistens Væsen, der da, opfyldt af deres Aand, vil kunne give sit Arbeide det eiendommelige, nationale Præg, der dog fremfor Alt giver et Kunstværk Betydning. Men herved, hvad der ogsaa ligger i det tidligere Sagte, vil jeg ikke have udtalt det Berettigede i en Nations udelukkende Interesse for sit Eget, men tvertimod hævde den Anskuelse, at fremmede Kunstværker bør ydes vor Interesse i samme Grad, som de bære Præget af den fremmede Nationalitet — forsaavidt vi nemlig ere istand til at opfatte denne; og at Kunstneren, ved Behandlingen af et fremmed Sujet, bør give det den dertil passende fremmede Colorit. Men at det Fædrelandske vedbliver at være os det Kjæreste, behøver intet Forsvar. Jeg troer ikke, at man hos nogen tidligere Componist finder saa national-charakteristiske Melodier som i Mozarts »Bortførelsen af Serailet«, »Don Juan«, og »Figaro«. Jeg vil ogsaa her exempelviis nævne Boyeldieu (»den hvide Dame«); C. M. Weber, en af de meest phantasierige Componister (»Jægerbruden«, hans Romancer); Mendelssohn-Bartholdy (Ouverturen »Fingals Hule«, mange af hans Sange for een og flere Stemmer); Weyse (Skotte-Chorene i »Ludlams Hule«, Maurer-Chorene i »Floribella«, hans Romancer); P. E. Hartmann (»Liden Kirsten«); N. W. Gade (»Gjenklang af Ossians Harpe«, hans 1ste Symphonie, »Comala«).

De fleste af de hidtil udkomne Samlinger af Folke-Sange indeholde kun en enkelt Nations, og nogle kun et meget indskrænket Antal af flere Nationers Sange og Melodier. Men skulle de ovennævnte Fordele opnaaes, og vil man haabe, virkelig at tjene Kunsten, da maa en Sammenstilling af et rigeligere Antal af, saavidt muligt, alle Nationers Folke-Sange og Melodier sætte os istand til at gjøre de til saa høist betydningsfulde Resultater ledende Sammenligninger. Det følger af sig selv, at til en musikalsk Charakteristik — og det er fornemmelig en saadan, nærværende Arbeide tilsigter — af Nationer, hvis musikalske Sands er saa lidet uddannet, at den næsten reducerer sig til den blotte Sands for det Rhythmiske, kan Meddelelsen af faa Melodier være tilstrækkelig.

Saa interessante nu, som de for Haanden værende Samlinger end ere, baade fra Texternes og Melodiernes Side betragtede, saa lade dog de fleste af dem Meget tilbage at ønske i musikalsk Henseende, idet Melodierne enten ere medgivne uden harmonisk Behandling, eller, paa faa Undtagelser nær, udstyrede med Harmonier, der bære altfor tydelige Spor af musikalsk Dilettantisme.*) Der staaer da her en vid Mark aaben for Musikeren, som i disse Folkemelodier har en, med Hensyn til deres ofte særegne Tegning, ikke let, men høist tiltrækkende Opgave for harmonisk Behandling. Og en saadan er vistnok nødvendig, for at Melodierne ret kunne tildrage sig Opmærksomhed paa en Tid, hvor Øret ved den bestandige Forbindelse af Melodie og Harmonie er saa vant til den større Tonefylde, at den blotte Melodie forekommer Mange tom. Der ere vel de, der mene, at den harmoniske Behandling af Folke-Melodierne udsletter disses folkelige Charakteer. De sige nemlig, at disse Melodier ere opfundne uden Tanke om Harmonie, ligesom de ogsaa med Hensyn til de meget gamle Melodier anføre, at man i tidligere Aarhundreder ikke kjendte til Harmonie. Men uden her at ville anføre Alt, hvad der kunde tilraade en Modification af disse Paastande, vil jeg blot bemærke, at Sydens Folkesangere den Dag i Dag ledsage deres Melodier med Chitaren, og, at overhovedet enhver Melodie, d. e. enhver velklingende, rhythmisk ordnet, sig til et Heelt samlende Følge af Toner, er baseret paa en vis Følge af Accorder; og ere end hine Melodier opfundne uden Tanke om Harmonie, saa ere de dog ikke opfundne uden den dunkle Følelse af den til Grund liggende Harmonie, for hvilken man vel tidligere ikke kjendte Lovene, men af hvis Bølger Melodien dog er opstegen og baaren, og som Musikeren ved sin Kunst atter skal sætte i Bevægelse, for at Sangens Svane derpaa kan gynge sig. Mangen en Folkemelodie bærer paa enkelte Steder Præg af, at

*) O. L. B. Wolffs „Braga. Volkslieder in ihren ursprünglichen Melodien“ træffes ogsaa af denne Dadel; men denne Samling har den Fortjeneste at indeholde et Antal af flere Nationers Folkesange.

hiin dunkle Følelse af Harmonien har forladt Opfinderen af den, nemlig der, hvor saadanne Toner forekomme, der ligesom falde ud af den hele Række; men meget sjelden — kun hvor disse Toner umiskjendelig hidrøre fra Ufuldkommenhed i Foredraget eller Optegnelsen — bør Musikeren tillade sig at forandre dem. Her gjælder det derimod ved den harmoniske Kunst at forbinde Det, der truer med at falde fra hinanden, — ved Harmonien at sammenholde Melodiens Toner, ligesom Blomsterkosten ved Baandet.*)

Naar jeg ovenfor har fremsat den Anskuelse: »at enhver Melodie er baseret paa en vis Følge af Accorder«, da er hermed ikke meent en, enhver anden udelukkende, Følge af Accorder, hvilket vilde modsiges af det Behag, som man kan finde baade i forskjellige harmoniske Behandlingsmaader af samme Melodie, og i den, ogsaa i dette Værk ofte anvendte, varierede Harmonie til Gjentagelsen af den samme Sætning i en Melodie; men — i enhver god Melodie ville enkelte Punkter tyde hen paa en bestemt harmonisk Understøttelse, som den naturligste, nemlig de, hvorved Modulationen afgjøres, eller Cadenzerne betegnes; og paa saadanne Steder ville dygtige Harmonikere, der gjøre sig til Lov at sætte naturligt, som oftest træffe sammen i Valget af Accorder, hvilke da ligesom udgjøre den harmoniske Bygnings Hjørnestene, der paa mange Maader kunne forbindes med hinanden, og saaledes give Musikeren al ønskelig Frihed og Uafhængighed. Endnu være her kun henpeget paa en dybere liggende Grund til den varierede Harmonie under Gjentagelsen af en melodisk Sætning. Ligesom man nemlig ved Oplæsning nuancerer Foredraget, naar undertiden de samme Ord gjentages, eller ved at hæve eller sænke Stemmen adskiller Bi- og Hoved-Cæsurerne, saaledes er for den sig gjentagende melodiske Sætning en saadan forandret Modulation ofte særdeles tilfredsstillende, hvorved Melodien sættes i et nyt og stærkere Lys, eller en harmonisk Understøttelse, som første Gang fremkalder Forventningen om en Gjentagelse, eller i alt Fald forhindrer Fornemmelsen af en endelig Afslutning, der, saaledes opholdt, indtræder desto betydningsfuldere med den Sætningen anden Gang sluttende Cadenz.**) Det er egentlig kun en Udvidelse af det Princip, hvorefter man saa ofte, naar de sidste Takter af en Melodie gjentages, første Gang anbringer en »skuffende Cadenz« og sidste Gang den »naturlige Hoved-Cadenz« paa Slutningstonen. Imidlertid vilde en bestandig Anvendelse af varieret Harmonie ved Gjentagelsen af en melodisk Sætning ikke være at tilraade; thi derved vilde en eller anden Sats blive udhævet stærkere, end det efter dens Indhold var passende.

Harmoniseringen af Folkemelodier vil kun lykkes under en Sig-Indleven i dem, hvortil fordres, især med Hensyn til de usædvanligere Melodieformer, en mere end flygtig Betragtning. At sætte i en vis Forstand rigtige Accorder til en Melodie, er en let Sag; men en skjøn eller charakteristisk Harmonie, en saadan, der som en træffende Colorit sætter Melodiens Tegning i det rette Lys — og en anden Harmonisering burde egentlig heller ikke betragtes som rigtig —, den lyder først for Musikeren, naar Melodiens Aand har aabenbaret sig for ham. Er nu den en Folkemelodie charakteristisk understøttende Harmonie virkelig funden, da er det saa langt fra, at Melodiens folkelige Charakteer derved udslettes (s. ovfr.), at den tvertimod ved den harmoniske Behandling er sat i et klarere Lys, og den rette Opfattelse af Melodien saaledes betydelig lettet for Tilhøreren. Men — en anden Løn, end den, der for Musikeren ligger i ved Harmoniseringen at bane Veien for Folkemelodiernes Indgang i Tilhørernes Hjerte, medfører Studiet af disse Melodier derved, at det skjænker ham et Udbytte af Erfaringer i harmonisk Henseende, der neppe i saa rigeligt Maal kunne findes paa anden Vei.

Grunden til nogle af Folkemelodiernes særegne Tonefald maa vistnok søges i Beskaffenheden af de hos Folket brugelige musikalske Instrumenters Construction, idet Sangerne have lempet deres Sang efter Instrumenternes Evne til at følge dem; hvorved saadanne Toner ere blevne udeladte af Melodien, som det brugte Instrument ikke har kunnet frembringe. Derved have egne melodiske Former lidt efter lidt uddannet sig hos Nationen.*) Om det Phænomen, at en saa stor Mængde Folke-

*) Jvfr. Anmærkningerne, S. 271, 2den Spalte.

**) See i nærværende Bind, blandt mange andre Exempler, Nr. 67.

*) Denne Forestilling, allerede udtalt i 1ste Udg. af nærværende Værk, af hvis Fortale (1842) nærværende er en Omarbeidelse, har jeg fundet bestyrket i et Værk, hvormed jeg senere har gjort Bekjendtskab, nemlig: „Sammlung von Schweizer-Kuhreihen und Volkslieder", 3die Udg., Bern 1818, S. XV.

melodier staae i Mol, skulde kunne forklares paa samme Maade, tør jeg ikke paastaae. Underligt er det imidlertid, at Mol-Accorden, der ikke, saaledes som Dur-Accorden, er givet os af Naturen, er den fremherskende i saa mange af hine musikalske Natur-Frembringelser. Men — kunne vi nu ikke med Bestemthed paavise Oprindelsen til Mol-Accorden, tør vi derimod, efterat Mol- og Dur-Tonarterne som Melodieformer ere gaaede over i den almindelige Bevidsthed, med mere Sikkerhed slutte os til Beskaffenheden af et Folks aandelige Liv ved at iagttage, om denne eller hiin Tonart fornemmelig ligger til Grund for dets Melodier; thi Mol-Melodierne, som i deres mørkere Klangfarve bære Præget af at være udsprungne af den i jordiske Lænker fængslede Aand, blive derved Udtrykket for de Sindsstemninger, hvori Sjælen viser sig meest hildet i Støvet; hvor den derimod ryster Støvet af sine Vinger, der hæver den sig i Dur-Toneartens klare Toner.

Et, vel hyppigst i de nordiske, men ogsaa i andre Nationers Folkemelodier forekommende, mærkværdigt Tonefald — der dog ikke er at forklare paa nysnævnte Maade — er det fra Scalaens Terts til dens Grundtone, uden at denne Terts er at betragte som Tertsen i den toniske Accord, men egentlig som en Gjennemgangs- eller Forslags-Tone til den udeladte Secund, eller en Stedfortræder for denne, og derfor ogsaa er givet en harmonisk Understøttelse, som om det var denne. Herved opstaaer der i Mol en Toneforbindelse, liig Sextaccorden af en forstørret Treklang, og i Dur en Sextaccorden af en Mol-Treklang lignende Harmonie, der med den paafølgende toniske Accord danner en skuffende Cadenz, eller en Hovedcadenz, som man ellers, uden denne Maade at harmonisere paa, ofte maatte savne. Man eftersee i denne Henseende følgende Exempler i nærværende Bind:

Nr. 5, 7de til 8de Takt; Nr. 196, næstsidste til sidste Takt; Nr. 23, 7de til 8de Takt; Nr. 38, 3die Takt; Nr. 46, næstsidste til sidste Takt; Nr. 64, 9de til 10de Takt; Nr. 67, 10de til 11te Takt, og m. fl. St. I Tilfælde som det sidste, hvor Scalaens Secund kommer foran Tertsen, kunde man ogsaa anslaae Dominant-Accorden paa Secunden og lade Tertsen følge efter som en »paahængt« Tone*) — en meget almindelig Form — men jeg har af flere Grunde foretrukket den brugte Behandlingsmaade.

Hvad Folkemelodiernes Oprindelse angaaer, da skjuler den sig, paa meget faa Undtagelser nær, i Mørket; og det ikke blot, fordi Opfindernes engang bekjendte Navne ere gaaede under i Tidens Strøm, men ogsaa fordi mange af hine Melodiers Opfindere aldrig have kjendt sig selv som saadanne. Jeg forestiller mig nemlig mangen en Folkemelodie at være fremkommet ved følgende Proces: Man har villet tilpasse en tidligere lært Melodie til en Text. Men nu har man deels ikke ret erindret Melodien, deels har denne ikke ret villet slutte sig til Texten; man har da bødet og forandret saa længe paa den halvforglemte Melodie, indtil den har passet til Digtet, men ogsaa indtil den har antaget en fra den oprindelige saa forskjellig Form, at der kun behøves endnu en lignende Omarbeidelse, for at den skal blive en ganske ny Melodie. Men hvem var nu Opfinderen? — Man tør derfor ikke antage, at, fordi Texten til en Sang med Sikkerhed kan føres langt tilbage i Tiden, Melodien derfor er ligesaa gammel*); thi denne, der ikke saa let, som Texten, fastholdes af Tanken, men, som oftest blot af den usikkre Følelse, kan i Tidernes Løb være undergaaet mange Forvandlinger, af hvilke nogle kunne afvige saa meget fra den oprindelige Melodie, at de maae betragtes som ligesaa mange nye Melodier.

Medens saaledes Folkemelodiernes Ægthed vel beroer paa den Troskab, hvormed de ere opfattede og gjengivne efter Folkemunde, indsees det dog let, efter det Ovenanførte, at flere Varianter af samme Melodie kunne være lige berettigede til at ansees for ægte. Beviis for Ægtheden af de her optagne Melodier har jeg hentet baade fra indre og ydre Kriterier. De indre ligge i Melodiernes Aand og Form, de ydre i de benyttede Kilders Beskaffenhed. Værkets absolute musikalske og poetiske Værd er vel uafhængigt af dets historiske, der nemlig skulde bestaae i den Sandhed og Tydelighed, hvormed Nationernes aandige Physiognomier deraf fremtræde; men da det vilde tabe meget i Interesse, hvis det

*) Gottfr. Weber kalder en saadan Tone „forudtagen« („Theorie d. Tonsetzkunst", 2te Aufl., 3te B., S 163—165); men dette Udtryk vilde jeg helst kun anvende, naar den harmoniefremmede Tone er den samme, som den derpaa følgende Tone; altsaa dersom i det her omtalte Exempel efter det med Dom. Acc. anslaaede $\overline{g}$ atter havde fulgt $\overline{g}$, og ikke $\overline{e}$.

*) Skjøndt den ogsaa i enkelte Tilfælde kunde være ældre, og i flere bestemt er det.

fandtes, at det i sidstnævnte Henseende led af betydelige Ufuldkommenheder, har jeg ved den nøiagtige Angivelse af mine Kilder og de medfølgende Anmærkninger sat Andre istand til at dømme om den Kritik, som jeg har formaaet at anvende; og en Undersøgelse i denne Retning vil forhaabentlig afgive en Betryggelse for, at jeg ikke har optaget andre Melodier i dette Værk, end saadanne, »der ere udgaaede fra Folket selv, eller ere af Folket optagne og med Forkjærlighed længe bevarede« (s. ovfr.). I nærværende Bind maa vist alle Melodierne, med Undtagelse af Nr. 30 og Nr. 59 b, henregnes til det første Slags.

Beskjæftigelsen med Folkemelodier har ligefra min Skoletid været en af mine kjæreste Sysler, og det Værk, hvis Udgivelse paany jeg hermed har begyndt, er grundlagt for to og fyrretyve Aar siden. Da bragte min gamle Ven, Professor F. P. J. Dahl, mig nogle Folkemelodier fra Norge, ved hvilke min Opmærksomhed for Folketonernes Eiendommelighed først vaktes. Det er mit Haab, at de mange Timer af mit Liv, der have været offrede og, vil Gud, endnu skulle offres paa dette Arbeide, maae være anvendte til Gavn for Kunsten; forsaavidt nemlig Arbeider af denne Art kunne betragtes som Styrkningsmidler mod en af hypergeniale Kraftanstrængelser fremkaldt Slappelse, under hvilken Musiken maaskee meest af alle Kunster lider.

Kjøbenhavn d. 12te Decbr. 1859.

A. P. Berggreen.

111139633

Andante.

Nr. 1 a. Ungen Svennendal.

Solo.

1. Og det var un - gen Sven - nen - dal, Han vil - de med Guld - bol - den le - ge; Han drev den ud - i

p *p*

Tutti.

Jom - fru - ens Skjød, Det gior - de hen-des Kin-der saa ble - ge. Du ta - ler det Ord vel!

*) Du ta - ler det Ord vel!

2. „Og hør du ungen Svennendal,
Kast ikke Guldbolden til mig!
Der ganger en Jomfru paa Høvensland,
Hun venter efter dig.

3. Thi du skal ikke Roen nyde,
Ei heller Søvnen naae;
Før du faaer frelst den skjønne Jomfru,
Som der i Dvale mon gaae.“

4. Og det var ungen Svennendal,
Han svøbte sit Hoved i Skind;
Saa ganger han i høien Loft
For sine Hofmænd ind.

5. „Her sidder I, mine gode Hofmænd,
Og drikke Mjød og Viin;
Men jeg nu farer til Göliat-Bjerg,
At raade[1]) med Moderen min.“

6. Og det var ungen Svennendal
Han svøber sig udi Skind;
Saa farer han til Goliat-Bjerg,
At raade med Moderen sin.

7. Og det var ungen Svennendal,
Saa hastelig banker han paa;
Og Mure og Steen og Bjælker og Grav
De ryste maatte saa.

*) De her, som paa lignende Steder, anbragte Bindings-Buer gjælde Foredraget paa Pianofortet.
[1]) raade ɔ: raadslaae.

Andantino.

Nr. 1b. Ungen Svennendal*).

Solo.

1. Og det var un - gen Sven - nen - dal, Han vil - de med Guld - bol - den le - ge; Han drev den ud - i

mf

Tutti.

Jom-fru-ens Skjød, Det gjor - de hendes Kin-der saa ble - ge. Du ta - ler di - ne Ord vel!

f

Du ta - ler di - ne Ord vel!

8. „Hvem er det, som her banker paa,
Gjør mig den store Umag?
Ak, maa jeg ikke i Freden ligge
Udi min egen Grav?

9. Hvem er det, som her banker paa
Og gjør mig den store Meen?
Ak, maa jeg ikke i Freden ligge
Under den brede Steen?“

10. „„Og det er ungen Svennendal,
Yngste Sønnen din,
Som faren er til Goliat-Bjerg,
At raade med Moderen sin.

11. Den Jomfru hun haver det lovet,
Hun har det lovet saa,
At jeg skal ikke Roen nyde,
Eiheller Søvnen faae.““

12. „Og har den Jomfru lovet,
Og har hun lovet saa,
Saa skal jeg give dig de Raad,
Og de skal være dig god'.

13. Saa giver jeg dig en Gangere graa,
Og den skal være dig tro;
Han kan saavel paa Vandet gaae,
Som paa den sorte Jord.

*) Denne Melodie hører til en ældre Optegnelse af Texten, som findes i Nyerups og Rahbeks „Danske Viser fra Middelalderen“ under Nr. XLII; men den kan synges med den her aftrykte Text, kun at Omkvædet paa anf. St. beholdes.

14. Saa giver jeg dig et Sværd af Guld,
At hænge ved din Side;
Og hvor du farer i Verden hen,
Skal du i Freden ride.

15. Saa giver jeg dig en Nøgel,
Den kaldes Adelring;
Og hvilken Laas, du sætter den for,
Der skal du slippe ind.

16. Saa vil jeg give dig en Dug,
Den er af Ageruld [1]);
Og hvilken Mad, du ønsker dig,
Skal staae for dig paa Bord."

17. Og det var ungen Svennendal,
Fandt saa en liden grøn Sti;
Da mødte ham en Hyrdemand,
Drev meget Kvæg forbi.

18. „Og hør, du gode Hyrdemand,
Hvad jeg vil sige dig:
Og hvem tilhører det meget Kvæg,
Som du her driver forbi?"

19. Det var da den gamle Mand,
Han svarede hannem saa:
„Det Jomfruens er paa Høvensland,
Som ingen Ridder kan faae."

20. „„Og hør, du gode Hyrdemand,
Hvad jeg vil sige dig:
Og veed du noget af Jomfruens List,
Du dølge den ikke for mig!""

21. „Ja, vel veed jeg af Jomfruens List,
Den siger jeg ikke dig;
Faaer Jomfruen det at vide, forvist
Saa haardelig straffer hun mig."

22. „„Og veed du noget af Jomfruens List,
Du dølge den ikke for mig;
Og bliver jeg Konge i dette Land,
Til Greve saa gjør jeg dig.""

23. „Løverne ere de otte,
Og Bjørnene ere de ni,
Og uden Nogen en Bjerghest har,
Han kan dem ei ride forbi."

24. „„Ja, kan en Bjerghest hjælpe,
Den kan jeg da vel faae,
Forvist er det en Bjerghest,
Som jeg her rider paa.""

25. „Og Portene ere af Marmorsteen,
Og Laasen' af haarden Staal,
Og aldrig kan Nogen komme derind,
Uden han en Bjergnøgel har."

26. „„Ja, kan en Bjergnøgel hjælpe,
Den kan jeg da vel faae;
Forvist er det en Bjergenøgel,
Som hænger ved mit Laar.""

27. Og det var ungen Svennendal,
Han op til Gaarden red;
De Løver og Bjørne ham falde til Fod,
Den Lind sig bøiede ned.

28. Og det var Jomfru'n paa Høvensland,
Hun ud af Vinduet saae:
„Hvor er den skjønne Ridder fra,
Her holder i vor Gaard?"

29. Og det var Jomfru'n paa Høvensland,
Hun taler til en Smaadreng:
„Hvor er den skjønne Ridder fra?
Hvor er han kommen her?"

30. Og det var ungen Svennendal,
Han svared hannem saa:
„Vil Jomfru'n det vide paa Høvensland;
Hun for mig selv maa staae."

31. Og det var Jomfru'n paa Høvensland,
Hun stander for ham selv:
„Hvor er den skjønne Ridder fra?
Hvor er han kommen her?"

32. „„Og jeg er kommen fra Dannemark,
Og jeg er kommen hid
At see til Jomfru'n paa Høvensland,
Hvordan hun slider sin Tid.""

33. „Og er du kommen fra Dannemark,
Og er du kommen her:
Hvordan lever ung Svennendal,
Som Hjertet haver saa kjær?"

34 „„Og er det ungen Svennendal,
Som Hjertet haver saa kjær,
Saa er det ungen Svennendal,
Der holder Eder saa nær.""

35. Og de holdt Bryllup i Dagene fem
Med Glæde og Lyst saa stor;
Og det var da den gamle Mand,
Han sad der øverst til Bord.

[1]) Ageruld er efter Vidensk. Selsk. Ordbog en Græsart, i hvis Top er en uldagtig Materie.

Nr. 2 a. Svend Vonved.

Andantino.

Solo.

1. Svend Von - ved sid - der i Bu - re, Han slaaer Guld-har - pen pru - de, Han slaaer Guld - har - pen

p *mf*

Tutti.

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan - gen - des ind. See dig ud, Svend Von - ved!

p

2. Ind kom hans Moder Adelin,
Hun maatte vel være Dronning fiin:
„Du skal dig, Svend Vonved, udride,
Med andre Kæmper at stride.“

3. Svend Vonved binder Sværd ved Side,
Hannem lyster med Kæmper at stride.
„Naar maa jeg lade blande Viin?
Naar maa jeg vente Komme din?“

4. „„Naar Steen tager til at flyde,
Og Ravne at vorde hvide,
Da maa I vente Svend Vonved hjem, —
Alle mine Dage kommer jeg ei igien.““

5. „Da skal jeg dig galdre saa idag,
Dig aldrig skal nogen Mand skade:
Seier udi din høie Hest!
Og Seier i dig selv allermest!

6. Seir i din Haand og Seir i din Fod!
Og Seier i hvert dit Ledemod!
Signe dig Gud, Sante Drotten dyre,
Han skal dig baade vogte og styre!

7. Han skal dig vogte og bevare,
Saavist skal du ilde ei fare.
Her haver du det haarde Sværd,
Der lid ikkun paa i Herrefærd.“

8. Svend Vonved bandt Sværd ved Side,
Hannem lysted med Kæmper at stride,
Saa saare underlig var hans Forde [1]),
Ingen Mand hannem møde turde.

9. Hans Hjelm den var saa blinkend',
Hans Spore den var klingend',
Dertil hans Hest den var saa springend',
Selv var den Herre saa svingend'!

10. Han red i Dage, han red i tre,
Ingen By saa kunde han see.
„Eia“, sagde den unge Mand,
„Er her ingen By i dette Land?“

[1]) Forde ɔ: Færd, Adfærd.

Con moto.

Nr. 2b. Svend Vonved.

Solo.

1. Svend Von - ved sid-der i Bu - re, Han slaaer Guld-har-pen pru - de, Han slaaer Guld-har - pen

p *cresc.* *p*

Tutti.

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan-gen-des ind. See dig ud, Svend Von-ved!

p

mf See dig ud Svend Von - ved!

11. Han rider sig ad Veien fram!
Der møder hannem Herr Thule Vang,
Herr Thule med sine Sønner tolv;
De vare alle Riddere bold'.

12. Svend Vonved rykte Sværd fra Side,
Da lysted han med Kæmper at stride.
Først vog han da Herr Thule selv,
Og siden alle hans Sønner tolv.

13. Svend Vonved bandt Sværd ved Side,
Hannem lysted vid're at ride.
Og han red frem ad Bjerge og Dale,
Men Ingen han kunde komme til Tale.

14. Saa red han frem for de store Høie,
Da saae han, hvor Hyrden Fæet mon drive.
„Hør, goden Hyrde! med dine Faar:
Du give mig nogle vise Svar!

15. Hvad er trindere end et Hjul!
Og hvor da drikkes den favreste Juul?
Hvor gaaer Solen hen til Sæde?
Og hvor hvile død Mands Fødder?

16. Hvad opfylder alle Dale?
Og hvad klæder feirest i Kongesale?
Hvo raaber høiere end en Trane?
Og hvad er hvidere end en Svane?

17. Hvo bærer Skjægget paa sin Bag?
Og hvo bærer Næsen under sin Hag'?
Hvad er sortere end et Slaa?[1])
Og hvad er raskere end en Raa?

18. Hvor er vel Broen bredest?
Og hvem er Mennesken ledest?
Og hvor da findes den høieste Vei?
Og hveden kommer den koldeste Drik?"

19. „„Solen er trindere end et Hjul;
I Himlen holdes den favreste Juul;
For Vesten Solen gaaer til Sæde;
For Østen hviles død Mands Fødder.

[1]) Slaa ɔ: Slaaenbær.

Andantino.

Nr. 2c. Svend Vonved.

Solo.

1. Svend Von-ved sid-der i Bu - re, Han slaaer Guld - har - pen pru - de, Han slaaer Guld - har - pen

p

Tutti.

un - der Skind, Hans Mo - der kom der gan-gen-des ind. See dig ud, Svend Von - ved!

p

See dig ud, Svend Von - ved!

20. Og Sneen fylder alle Dale;
Og Manden klæ'er feirest i Kongesale;
Torden raaber høiere end en Trane;
Og Engle er hvidere end en Svane.

21. Viben bærer Skjægget i sin Nakk';
Trolden har Næsen under sin Hag';
Synden er sortere end et Slaa;
Og Sindet er raskere end en Raa.

22. Isen den er Broen bredest;
Og Padden den er Mennesken ledest;
Til Paradis gaaer den høieste Vei;
Forneden driver den koldeste Drik.""

23. „Nu haver du raadet[1]) med vise Svar
Alt det, som jeg gav dig fore,
Og nu troer jeg dig allerbedst,
At du vil vise mig Kæmper flest."

24. „„Jeg viser dig til Sønderborg,
Der drikke de Kæmper Mjød uden Sorg,
Der finder du Ridd're og Kæmper flere,
Som sig tør fuldt vel værge.""

25. Han tog en Guldring af sin Haand,
Den veied vel femten Bismerpund;
Den gav han den gamle Hyrde,
At han hannem Kæmper vise turde.

26. Svend Vonved red for høien Tind,
Han bad de Vægtere lade sig ind;
Ingen af dem ud til ham ginge,
Saa monne han over Muren springe.

27. Saa bandt han sin Hest med Tove[2]),
Og gik derind i Borgestue;
Han satte sig selv der øverst til Bord,
Og talede ikke et eneste Ord.

[1]) raadet ɔ: udtydet. [2]) Tove ɔ: Toug, Reb.

Nr. 2 d. Svend Vonved.

Andantino.

Solo.

1. Svend Von - ved sid - der i Bu - re, Han slaaer Guld - har - pen pru - de, Han slaaer Guld - har - pen un - der Skind, Hans

p *p*

Tutti.

Mo - der kom der gan-gen-des ind. See dig ud, Svend Von - ved!

See dig ud, Svend Von - ved!

28. Han drak, han aad og fik sig Mad,
Og ikke spurgte han Kongen ad.
„Aldrig var jeg udi den Færd,
Hvor saa forbandede Tunger var.“

29. Kong Vidrik taler til Kæmper fem:
„Binde I mig denne galne Svend!
Binde I ikke den fremmede Gjæst,
I tjene mig ikke allerbedst.“

30. „„Tag du fem og tag tyve til,
Du kom og selv udi det Spil!
En Usseling jeg kalder dig,
Uden saa er, du binder mig.

31. Kong Esmer, min kjære Fader,
Stolt Adelin, min Moder,
De mig det haardt forbøde,
Paa Skalke mit Guld at forøde.““

32. „Var Esmer Konning din Fader
Fru Adelin din kjær Moder,
Svend Vonved est du, Kæmpe skjøn,
Dertil min kjære Søstersøn.

33. Og vil du hos mig være,
Dig times skal Hæder og Ære,
Hvor du vil i Landet fare.
Mine Riddere skulle paa dig vare.“

34. Saa gik han udi Høieloft ind,
Han aad, og drak den klare Viin.
Saa slog han Guldharpen saa længe,
At sønder ginge alle de Strænge.

35. Saa red han sig op paa Land,
Og fæsted saa skjøn en Lilievand;
Hendes Fader hed Kong Sigfred,
Hannem vog den Lindorm led.

Con moto.

Nr. 3. Sivard Snarensvend.

Solo.

1. — Si - vard han slog sin Stif - fa'er i - hjel, Alt for sin Mo - ders Bed-ste; Og nu ly - ster

mf

Sivard til Ho - ve at ride, Og Lyk - ken saa vil han fri - ste.

Tutti.

Saa ly - ste - lig

Saa ly - ste - lig

f

2. Det var Sivard Snarensvend,
Gaaer for sin Moder at staae:
„Hvad heller skal jeg fra Eder ride,
Eller skal jeg til Hove gaae?“

3. „„Ikke da skal du fra mig gaae,
Om Hesten dig bære kan;
Jeg skal give dig Hesten god,
Som Hofdrenge kalde Graamand.““

4. De ledte Graamand af Stalden ud,
Forgyldt saa var hans Grime,
Hans Oien var lyse som klaren Stjerne,
Og Ild sprang af hans Mile [1]).

[1]) Mile o: Bidsel.

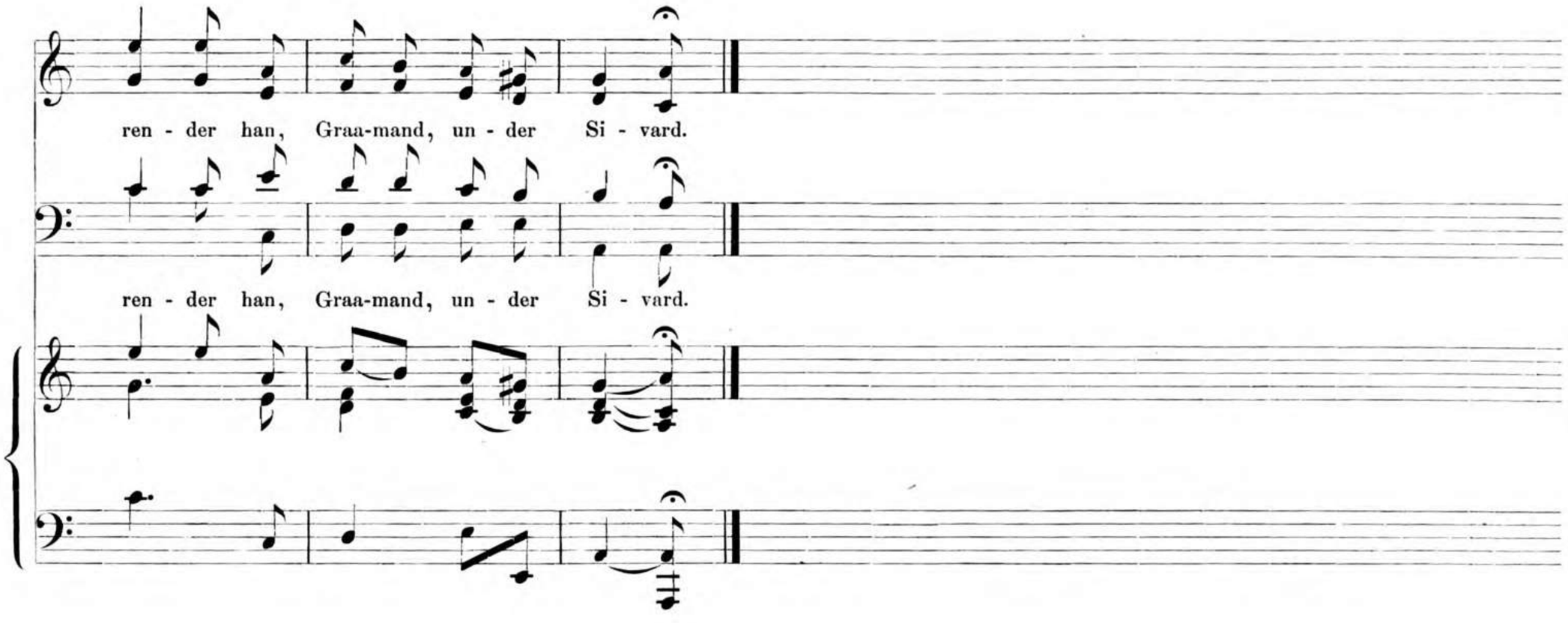

5. De ledte frem den gode Hest.
Han binder op Hjelm hin berte[1];“
Saa binder Sivard Sværd ved Side, —
Det tvinger hans Moders Hjerte.

6. Og hun fulgte hannem saa langt ad Led[2],
I Hjertet var hende saa vee:
„Du vogte dig vel for Graamand, din Hest,
Han kan saamange Sned.

7. „„Hør I det, min kjære Moder!
Og I tør ikke saa kvide,
Men I haver født saa rask en Søn,
Som vel sin Hest kan ride.““

8. I femten Nætter og femten Dage
Render han over Bjerge og Dale;
Han kom for saa høit et Huus,
Men Porten var i Laas med alle[3].

9. Dankonning stander i høien Vern[4],
Og seer han ud saa vide:
„Hisset seer jeg en drukken Hofmand,
Sin Hest han kan vel ride.

10. Det er enten en drukken Hofmand,
Som kan sin Hest vel ride,
Eller Sivard, min Søstersøn,
Og han haver været i Stride.“

11. Graamand han tog Mile for Tand,
Og han sprang over de Tinde;
Det frygted Fruer og Jomfruer fore,
Saa mange som der vare inde.

12. Der blegned Fruer og skjønne Jomfruer
Under deres Skarlagen Skind;
Dankonning han gaaer saa gladelig
Imod kjære Søstersøn sin.

13. Kongen taler til sine Mænd:
„I gjøre Sivard godt;
Det vil jeg forsanden sige,
Han taaler ingen Spot.“

[1]) bert ɔ: smuk, glimrende. [2]) ad Led ɔ: paa Vei. [3]) med alle ɔ: aldeles. [4]) Vern ɔ: Vagttaarn.

Allegretto.

Nr. 4. Brynhild og Sjúrður. Brynhild og Sigurd*).

Solo. (*Færöisk Kvad*).

1. — Eg veit ei - na rí - mu - na, Buð - lans sku-lum vær kal - la: hon er bæ - ði mild og med, um
1. — Jeg veed mig et Kæm-pe-kvad Om Gju - ke - søn - ner al - le: Der er i baa - de Gammen og Sorg, Det

pf

Tutti.

Jú - ka sy - nir al - lar. Gra - ni bar gul - lið af hei - ði, Gra - ni bar gull af hei - ði, brá hann sí - num
vil - le vi Bud - les kal - de. Gra - ne bar Gul - det af He - de, Gra - ne bar Guld af He - de, Si - gurd han svang

Gra - ni bar gul - lið af hei - ði, Gra - ni bar gull af hei - ði, brá hann sí - num
Gra - ne bar Gul - det af He - de, Gra - ne bar Guld af He - de, Si - gurd han svang

2. Kongur ræður fyri langari lund,
bjarti Buðlin kallast,
tívin telur málm og ring
við sínar hirðir allar.

3. Brynhild situr á Hildarfjalli,
kembur hon sítt hár:
fínt er tað sum silki,
gull bær litur á.

2. Kongen raader for Langelund,
Budle de hannem kalde:
Ud saa deler han Gods og Guld
Blandt sine Kæmper alle.

3. Brynhild sidder paa Hildesfjeld,
Kæmmer hun ud sit Haar:
Fiint er det som Silke,
Og Guldglands fra det gaaer.

*) Et Brudstykke af Sigurds-Kvadet. See Anmærkningerne.

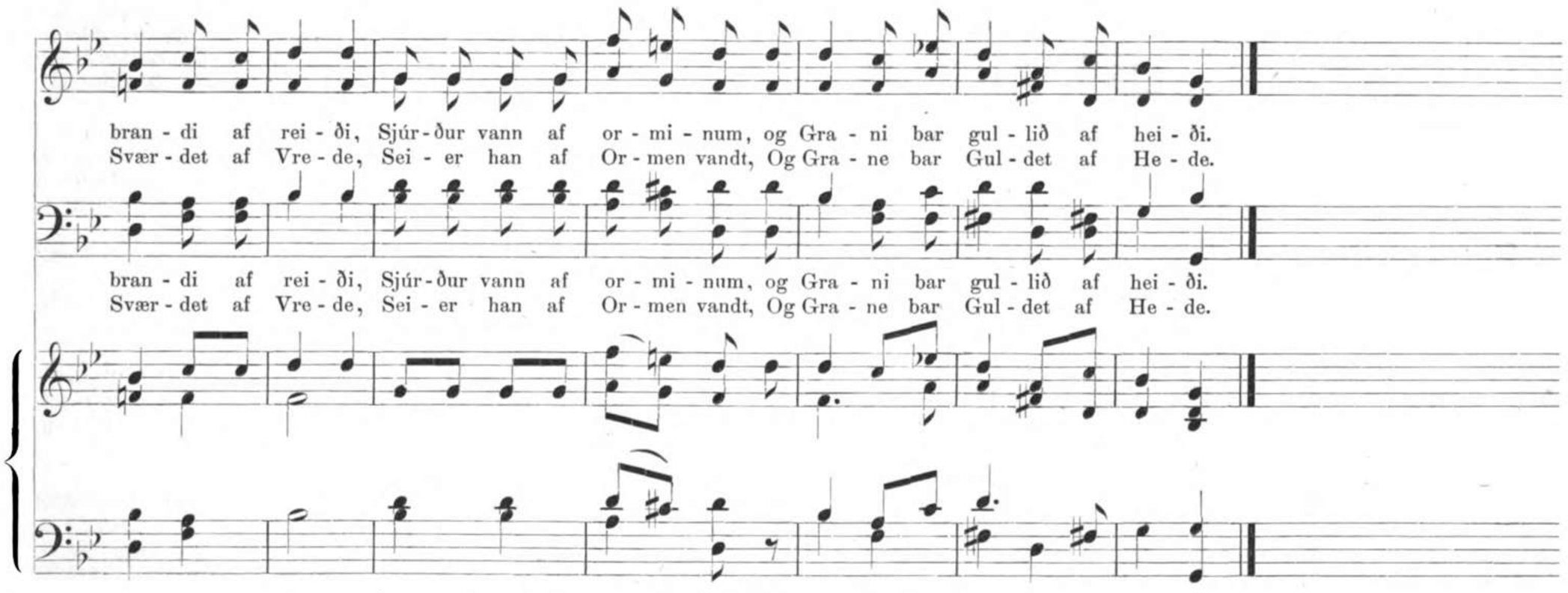

4. Brynhild situr í höllini,
sum ríkir ganga inn:
ongan tykir Buðla dottir
vera javnlíka sín.

5. Tað var reystur kongurin,
sveipar hann seg í skinn:
so gongur hann í høgaloft
fyri sína dottur inn.

6. „Hoyr tú, mín hin sæla dottir,
sig mær satt ífrá:
ríður sá nakar higar í dag,
íð tín stár hugur á?“

7. „„Hoyr tú tað, mín sæli faðir,
eg sigi tær satt ífrá:
sá ríður eingin higar í dag,
íð mín stár hugur á.““

8. „Hvör leingi viltú, mín sæla dottir,
eyka mær ta sorg:
at tú noktar hvörjum manni,
higar kemur í borg?“

9. „„Sjúrður heitir sami maður,
hann er Sigmundar son:
tað tykir mær vera mín sámi,
at vera hansara kona.““

10. „Undarliga hevir tú
tær ástirnar við tær lagt:
at tú unnar mannin tann,
íð tú hevir ikki satt.“

11. „„Tað hava mær tær nornur skapt,
liggur í brosti trá:
níggju vetur unti eg Sjúrð,
eg ei við eygum hann sá.

[1]) Traa ɔ: Attraa, heftig Længsel.

4. Brynhild sidder i Hallen,
Som Herrer de gange ind:
Ingen tyktes Budles Datter
At være Jævnlige sin.

5. Det da var den Konning bold,
Svøber han sig i Skind:
Ganger han saa i Høieloft
Og for sin Datter ind.

6. „Hør du det, min kjære Datter,
Du svare mig Sandt derpaa:
Rider her Nogen hid i Dag,
Og der din Hu til staaer?“

7. „„Hør du det, min kjære Fader,
Jeg Sandingen sige vil:
Her rider Ingen hid i Dag,
Og der min Hu staaer til.““

8. „Hvorlænge vil du, min kjære Datter,
Volde mig den Sorg:
At du vrager hver en Mand,
Der kommer hid til Borg?“

9. „„Sigurd hedder en Helled bold,
Han er Sigmunds Søn:
Det tykkes mig stor Sømme,
At vorde hans Dronning skjøn.““

10. „Heel underlig da haver du
Din Hu og Elskov stædt:
At du nu under den Mand bedst,
Som du har aldrig seet.“

11. „„Det da have mig Norner voldt:
Mig ligger i Brystet Traa [1])
I Vintre ni efter Sigurdunge,
Jeg aldrig med Øine saae.

12. Hoyrt eg havi tað frásagt,
ikki var eg hjá:
tá íð hann ormin á Glitraheiði
við sínum svörði vá.

13. Mikið mundi Sjúrður reysti
gullið eignast tá,
tí hann vá tann frænarorm,
á Glitraheiði lá.

14. Tolv gullkistur legði hann
hvörjuminni klakk,
bant tær tá á Grana bak,
og so er mær frásagt.““

15. „Hoyr tú tað, mín sæla dottir,
legg nú til tess ráð:
hvussu vit skulum tann mikla mann
af öðrum londum fá!“

16. „„Tú skalt lata mær salin byggja,
í oyðumörk so gera:
við so lítlari tanastu
skal eg harinni vera.

17. Og so miklan váðaluga
lat tú harum gera,
sum teir kunna dvörgar tveir
mest við rúnum skera.

18. Hesin sami váðalogi
hann má meg so vara:
har má eingin ríða á,
uttan Sjúrður snari.““

19. Hann læt henni salin tann
í oyðumörk so gera:
við so lítlari tanastu
hon skuldi harí vera.

20. Ríða so frægir edilingar
í Buðla kongsins tún:
Brynhild situr í stólinum,
hon bær gull á brún.

21. Buðli kongur í salin gongur,
biður frúnna svara:
„komin er hann Gunnar kongur
niðan úr Júka garði.

22. Hoyr tú Brynhild, dottir mín,
gera skaltú tað:
komin er hann Gunnar kongur,
honum sigir tú ja.“

23. Brynhild seg úr stóli lyfti,
glogvar í gulli reyð:
skundaði sær af Buðlans borg,
hon gongur á Hildarheyg.

24. Settist aftur í giltan stól,
hon smílist undir lín:
„hvör íð heldur á váðalugan,
hann skal vera mín.“

25. Ein dag frættir Sjúrður tað
burtur í onnur lond:
„Brynhild svevur á Hildarheyg,
hon er so biðlavond.“

26. Sjúrður reið út árla morgun,
ei hans fostri visti;
eingin veit á morni at siga,
hvar íð hann á kvöldi gistir.

27. Sjúrður reið út árla morgun,
girdi seg við horni:
sótu har tveir villini fuglar
á einum summars morni.

28. Ein dag tóku fuglarnir
at mæla millum sín:
„Brynhild svevur á Hildarheyg,
hagar væntar hon tín.“

29. Sjúrður kvittar at ríða burt
á Buðla kongsins land:
gulli búnar handskanar
teir dregur hann sær á hand.

30. Ringar tolv af gulli gjördar
hevði hann haríhjá:
drottningaringin hin reyða
setti hann omaná.

31. Og so gongur hann Grani fram
á gróti sum á sand:
eingin kemur tílíkur
á Buðla kongsins land.

12. Hørt saa haver jeg derfra sagt,
(Ikke var jeg selv der):
Hvor den Orm paa Glimmerhede
Han vog alt med sit Sværd.

13. Meget var det røde Guld,
Den Helt mon i Eie faae,
Alt for han vog den spragled' Orm,
Paa Glimmerhede laa.

14. Fireogtyve Guldkister
Dem bandt han paa Granes Bag,
Tolv paa hver en Side;
Saa er mig sagt derfra.““

15. „Hør du det, min kjære Datter,
Du give mig dertil Raad:
Hvor skulle vi den store Mand
Af fremmede Lande faae?“

16. „„Du skal lade mig Salen bygge,
I Odemark den gjøre:
Med saa Faa af mine Møer
Skal jeg derinde være.

17. Og saa megen Flagrelue
Lad du derom gjøre,
Alt som snilde Dværge to
Kan mest med Runer skjære.

18. Denne samme Flagrelue
Den skal mig saa vare:
Der kan Ingen ride i,
Foruden Sigurd Snare.““

19. Han lod hende høien Sal
I Ødemark saa gjøre:
Med saa Faa af sine Møer
Hun skulde deri være.

20. Gjæve rede Ædelinge
I Budle Konnings Gaard:
Brynhild sidder i Sæde,
Hun bær Guld over Braa [1]).

21. Budle Konning i Salen ganger,
Han taler til væne Maar:
„Kommen er han Gunner Konning,
Og udaf Gjukes Gaard.

22. Kommen er han Gunner Konning,
Han bedes [2]) dig for Ære:
Hør du Brynhild, Datter min,
Hans Dronning skal du være.“

23. Brynhild springer fra Sæde op,
Hun glimmer af Guld saa rød:
Skynder hun sig af Budles Borg,
Hun ganger til Hildeshøi.

24. Sidder hun der paa Gyldenstol,
Hun smiler under Lin:
„Hvo som rider gjennem Flagreluen,
Og han skal være min.“

25. Det da spurgte han Sigurd
Langt bort i fremmed Land:
Brynhild sidder paa Hildeshøi,
Hun er saa beilevand [3]).

26. Om aarle Morgen han udred,
Deraf slet Ingen vidste;
Ingen veed om Morgenen,
Hvor han i Kvæld mon gjæste.

27. Sigurd red ud aarle Morgen,
Ham hang Horn ved Lænd:
Paa Kvist sad vildene Fugle to,
Den Sommermorgen skjøn.

28. Brat tog paa de Fugle smaa
At mæle mellem sig:
„Brynhild sover paa Hildeshøi,
Og venter hun der paa dig.“

29. Flux saa rider han Sigurd unge
Til Budle Konnings Land:
Med røden Guld er de Handsker boed' [4]),
Som han drager sig paa Hand.

30. Tolv vare de Guldringe,
Der om hans Fingre laae:
Dronningeringen hin røde
Satte han der ovenpaa.

31. Frem da ganger han Grane
Paa Stene som paa Sand:
Aldrig kom hans Lige end
I Budle Konnings Land.

[1]) Braa ɔ: Øienlaag, Pande.. [2]) bedes ɔ: forlange Noget for sig. [3]) beilevand ɔ: knibsk, kræsen paa Beilere. [4]) boed' ɔ: beredte, smykkede.

32. Tað er enn sum ofta fyrr,
biðlar fara at fríggja:
eingin tordi longur fram
en váðalugan at síggja.

33. Merkismaður orðum talar,
tungan mælir at inna:
„hvör íð heldur á váðalugan,
hann skal ta jomfrú vinna.“

34. Sjúrður frægi til orða tekur,
frá man frættast víða:
„eg beri tað merki í mín skjold,
eg skal nú harí ríða.“

35. Eingin reið á Brynhildar heyg,
uttan Sjúrður snari:
gjögnum royk og váðaluga
hann og hestur hans Grani.

36. Tá steig hesturin Grani
á foldina so fast:
innarlaga í heyginum
tað hóvsporið brast.

37. Tá stígur hesturin Grani
so drýstuliga fram:
heitur var tann eldurin,
íð Sjúrði um lendar brann.

38. So stígur hesturin Grani
gjögnum roykin svarta:
hann kom at tí portrinum,
tað skein sum gullið bjarta.

39. Sjúrður reið á tann váðaluga,
íð eingin tordi fyrr:
og við sínum svörðinum
tá kleyv hann niður dyr.

40. Sjúrður frægi í salin gongur,
víða um seg hyggur:
sær hann, hvar tað væna vív
eina í seingini liggur.

41. Sær hann, hvar tað væna vív
í herklæðunum svav:
Sjúrður tók sín bitra brand,
hann sprettir brynju af.

42. Upp tá vaknaði Brynhild,
hon víða um seg leit:
„hvör mundi eiga tann búna brand,
íð brynju af mær beit?““

43. „„Sjúrð skaltú nevna meg,
og eg eri Sigmundar son;
tað var Hjördís drottningin,
hon bar meg í heim.

44. Riðin eri eg af Norðurlondum
higar nú til tín:
eg heiti Sjúrður Sigmundarson,
veldiga søta mín!““

45. Brynhild setist upp undir seg,
smílist undir lín:
„ver velkomin af öðrum londum,
Sjúrður, søti mín!“

46. Hoyr tú tað nú, Sjúrður mín!
hvör vísti tær leið
gjögnum royk og váðaluga,
at tú higar reið?“

47. „„Fuglurin sat á kvisti,
bíðaði hann mín:
hann vísti mær ta leiðina
higar heim til tín.““

48. Blíður legði hann armanar
yvir um Brynhildar háls:
„eg svörji tann eið á míni trú,
har býr ikki undír fals.“

49. Ringar tolv af gulli gjördar
dró hann frúnni á hand:
„hetta skal vera tað fyrsta
elskógar band.“

50. Ringar tolv af gulli gjördar
legði hann frúnni á fang:
síðan legði hann omaná
tann dýra drottningaring.
|: Grani bar gull af heiði, :|
brá hann sínum brandi af reiði,
Sjúrður vann af orminum,
og Grani bar gullið af heiði.

[1]) Mærkesmand ɔ: Herold. [2]) Brand ɔ: Sværd. [3]) Fals ɔ: Falskhed.

32. Det er end, som ofte før:
Beilere fare at gilje;
Ingen turde ride der frem,
Hvor Luen legte paa Tilje.

33. Mælte det den Mærkesmand[1]),
Og udaf fuld godt Sinde:
„Hvo som rider gjennem Flagreluen,
Han skal den Jomfru vinde.“

34. Sigurd da saa til Orde tager
(Det spurgtes alt saa vide):
„Jeg bærer sligt Mærke paa mit Skjold,
At jeg skal nu heri ride.“

35. Ingen red op ad Brynhilds Høi,
Foruden Sigurd Snare:
Gjennem Røg og Flagrelue
Foer han og hans Ganger Grane.

36. Treen da Hesten Grane
I Bjerget alt saa fast:
Det da var det haarde Fjeld,
Under hans Hovslag brast.

37. Alt gik Hesten Grane
Saa dristelig der frem:
Saa heed da var den Lue,
Der stod om Sigurds Lænd.

38. Frem foer Hesten Grane
Igjennem Røgen sorte:
Saa kom han til Borgen op,
Som Guld da skinned de Porte.

39. Sigurd gjennem den Lue red,
Som Ingen turde før:
Saa drog han ud sit gode Sværd,
Og kløved neder den Dør.

40. Sigurd ganger i Salen frem,
Saa vide han om sig saae:
Seer han, hvor den væne Viv
Saa ene paa Sengen laa.

41. Seer han, hvor den væne Viv
Udi Hærklæder sov:
Sigurd tager til hvasse Brand[2]),
Han sprætter hende Brynjen af.

42. Op da vaagned hun Brynhild,
Hun seer sig om saa vide:
„Hvem da eier det gode Sværd,
Som turde min Brynje bide?“

43. „„Sigurd skal du mig nævne,
Og jeg er Sigmunds Søn;
Det var Dronning Hjardis,
Hun bar mig udi Løn.

44. Reden er jeg af Nørreled,
For din Skyld kom jeg here:
Jeg hedder Sigurd Sigmundsøn,
Min stolte Hjertenskjære!““

45. Op da stod hun Brynhild,
Hun smiler under Lin:
„Vær velkommen af fremmed Land,
Sigurd, Allerkjæreste min!

46. Hør du det nu, Sigurd,
Hvo viste dig den Led
Gjennem Røg og Flagrelue,
Som du hid til mig red?“

47. „„Smaafuglen sad paa Kviste,
Og sang han saa for mig:
Han viste mig den lange Led,
Og Veien hid til dig.““

48. Blidelig lagde han Armen
Alt om stolt Brynhilds Hals:
„Det sværger jeg alt paa min Tro,
Her boer ei under Fals.“[3])

49. Ringe tolv af røden Guld
Drog han den Frue paa Haand:
„Og dette skal være det første
Elskovens Baand.“

50. Tolv vare de Guldringe,
Han lagde den Frue i Skjød,
Dertil den dyre Dronningsring,
Den skinned alt som en Glød.
|: Grane bar Guldet af Hede, :|
Sigurd han svang Sværdet af Vrede,
Seier han af Ormen vandt,
Og Grane bar Guldet af Hede.

Svend Grundtvig.

Andantino.

Nr. 5. Vidrik Verlandssøns Kamp med Langbeen Risker.

Solo.

1. Kon - ning Di - de - rik sid - der ud - i Bern, Han ro - ser af sin Væl - de; Saa

pf

Man - ge ha - ver han tvun - get, Baa - de Kæm - per og ra - ske Hel - te.

Tutti.

Der stan - der en Borg, hed - der Bern, og der boer i Kon - ning Did - rik.

2. Kong Diderik stander paa Borgen,
Og seer han ud saa vide:
„Gud give, jeg vidste den Helled[1]) saa stærk,
Mig turde i Marken bide[2])!“

3. Det svarede Mester Hillebrand,
For han havde været saa vide:
„Der ligger en Kæmpe paa Birtings Bjerg,
Tør du hannem vække og bide?“

4. „„Hør du, Mester Hildebrand,
Du est en Kæmpe saa stærk;
Du skalt ride fremmest i Dag
Og føre vort Skjoldemærke.““

5. Dertil svared Mester Hildebrand,
Han var en Kæmpe saa viis:
„Jeg fører ei Eders Skjoldmærke,
Thi mig sømmer ikke den Priis.“

6. Det svarede Vidrik Verlandssøn,
Han talde af fuld god Hu:
„Jeg fremmest i Hoben vil være idag,
Og føre vort Skjoldemærke.“

7. De vare vel tre Hundred Kæmper,
Der droge til Birtings Land;
De ledte efter Langbeen Risker,
De hannem paa Skoven fandt.

8. Det svarede Vidrik Verlandssøn:
„Vi vil prøve et underligt Spil!
I lade mig ride i Skoven først,
Om I troe mig dertil.“

9. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han rider i Skoven fram,
Der fandt han da saa liden en Sti,
Som neder til Risker randt.

10. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han kom paa Birtings Hede;
Der fandt han Langbeen Risker,
Han laa baade sort og led.

11. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han stødte paa Risen med Skaft:
„Du vaagne op, Langbeen Risker,
Mig tykkes, du sover vel hart!“

12. „„Her haver jeg ligget i mange Aar,
Og hviltes paa vildene Hede;
Der kom aldrig den Kæmpe frem,
Der mig turde vække og bide.““

13. „Her holder jeg, Vidrik Verlandssøn,
Med Sværd saa godt ved Side;
Jeg skal dig af Søvnen vække,
Saa saare da skalt du svide.“

14. Det var Langbeen Risker,
Han vinked op med sit Øie:
„Hveden kommer os denne Svend,
Der saadanne Ord lader lyde?“

15. „„*Verland* hedder han Fader min,
En Smed var han saa skjøn;
Bodild hedte min Moder,
En Kongedatter væn.

16. *Skrepping* hedder mit fuld gode Skjold,
Der er udi mangen Piil skudt;
Blank saa kaldes min stolte Hjelm,
Som mangt et Sværd haver brudt.

17. *Skimming* hedder min ædle Hest,
Er født paa vildene Stod[3]).
Mimring kalder man mit Sværd,
Er hærdet i Kæmpeblod.

18. Selv hedder jeg Vidrik Verlandssøn,
Udi Jern saa er jeg klædt;
Staaer du ikke op paa dine lange Been,
Jeg gjør dig visselig vred.

19. Hør du Langbeen Risker,
Jeg vil ikke for dig lyve:
Kongen holder her udenfor Skoven,
Du skalt hannem Skatten give.““

20. Det var Langbeen Risker,
Hannem lyster længer at sove:
„Du ride fra mig, unge Helt!
Om dig lyster længer at leve.“

21. Skimming sprang med begge Been
Midt op paa Riskers Side;
Sønder da ginge hans Ribbeen syv,
Og saa de begyndte at stride.

22. Han Vidrik tog Mimring i baade Hænder,
Til Langbeen Risker han rendte;
Han hug saa dybt udi hans Bryst,
At Odden i Tarmene vendte.

23. Da Langbeen Risker fik det Saar,
Han vaagned først ret af Søvne.
Saa gjerne han havde det vedergjort;
Kunde han have faaet den Evne.

24. „Jeg hugge dig, Risker! skal saa smaa,
Som Løvet, der blæser blandt Støv,
Uden du viser mig alt dit Guld,
Du haver i denne Skov.“

25. „„Du lade det, Vidrik Verlandssøn,
Du hug mig ikke tildøde;
Jeg skal vise dig til det Huus,
Er takt med Guld hin røde.““

26. Vidrik red, og Risker krøb
Saa vidt ind ad de Skove,
De funde det Huus med røde Guld takt,
Det skinned som brændende Lue.

27. „Her er inde meget mere Guld,
End femten Konger formaae;
Hør du, Vidrik Verlandssøn,
Du skalt her først indgaae!“

28. Det svared Vidrik Verlandssøn,
Han kjendte saa vel hans Sned:
„Du skalt først her selv indgaae,
Thi det er Kæmpesæd“

29. Det var Langbeen Risker,
Han ind ad Døren saae;
Det var Vidrik Verlandssøn.
Han hug ham Hovedet fra.

30. Saa tog han den døde Krop
Og reiste den til en Eg,
Saa red han tilbage igjen,
Sagde af den underlig' Leg.

31. „Du vend dig, Konning Diderik,
Du vende om med mig!
Alt det Guld, som Risker havde,
Det vil jeg vise dig.“

32. Det var Konning Dideriks Mænd,
Der de monne Risker see,
Saa lode de ad Skoven staae;
Man maatte vel ad dennem lee.

33. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han gjorde deraf stor Spe:
„Hvor skulde I hannem levende bide,
I tør ham ei døder see.“

34. Saa toge de Kæmpens røde Guld,
De bytted det der paastand;
Vidrik hørte den bedste Part til,
Han hverved det med sin Haand.

35. Ikke var hannem saa meget om Bytte,
Den Seir laa hannem i Sinde,
At det kunde spørges til Dannemark,
Langbeen Risker han mon overvinde.

36. Saa glade de rede til Bern igjen,
Kong Diderik glædtes allermeest;
Tog han til sig Vidrik Verlandssøn,
Maatte følge ham allernæst.

[1]) Helled ɔ: Helt. [2]) bide ɔ: vente. [3]) Stod ɔ: Stutteri.

Con moto.

Nr. 6. Turneringen.

Solo.

1. De va - re syv og syv - sinds - ty - ve, Der de drog ud fra

sempre f

Hald, Og der de kom - me til Brat - tings - borg, Der slo - ge de de - res

2. Kong Nilaus stander paa høien Tind,
Og seer han ud saa vide:
„Hvi have de Kæmper deres Liv saa fal [1]),
At dem lyster her at stride?

3. Hør du Sivard Snarensvend!
Du haver vanket saa vide,
Du skal friste [2]) disse Kæmpers Vaaben
Og til dem under Tjalden ride.“

4. Det var Sivard Snarensvend,
Han ind under Tjalden treen:
„I ere min Herre velkommen,
I Dannerkongens Mænd!

5. I lade det Eder ikke fortykke [3]),
I tage det ikke for Spe;
Dysten saa ville vi sammen prøve,
Eders Vaaben I lade mig see.“

6. Der stander i det første Skjold
En Løve, vel saa bert [4])
Med Kronen af det røde Guld;
Det er Kong Dideriks Mærke.

7. Der skinner i det andet Skjold
En Hammer og en Tange;
Dem fører Vidrik Verlandssøn —
Han slaaer og griber Ingen til Fange.

8. Der skinner i det tredie Skjold
En Ørn, og han er rød;
Den fører han Olger Danske,
Han hugger de Kæmper tildøde.

9. Der stander i det fjerde Skjold,
En Lind saa faver og grøn;
Det fører ungen Herr Humble,
Han er en Ridder skjøn.

10. Slig Kæmper og Mærker vare her,
Hvo kan dem alle fortælle? —
Det var Sivard Snarensvend,
Han kunde ikke længer dvæle.

11. „Er her nogen af Dankongens Mænd,
Som Dysten lyster at ride,
Han tøve da ikke for længe,
Han møde mig paa den Hede.“

12. De Kæmper kasted Tærning paa Tavelbord,
Den Tærning randt saa vide;
Og det faldt ungen Herr Humble til,
Han skulde med Sivard stride.

13. Hr. Humble slog det Tavelbord sammen,
Han lysted ei længer at lege;
Det vil jeg forsanden sige,
Hans Kinder bleve saa blege.

[1]) fal ɔ: tilfals. [2]) friste ɔ: prøve, undersøge. [3]) fortykke ɔ: fortryde. [4]) bert ɔ: glimrende, prægtig.

14. „Hør du, Vidrik Verlandsson!
Du est saa fri en Mand,
Du laane mig Skimming, din Hest, idag,
Jeg sætter dig derfor Pant.

15. Otte Borge i Birtings Land
Dem sætter jeg dig til Fæste,
Dertil min Søster, den Lilievand,
Mig tykkes hun er det Bedste.“

16. „„Sivard er en stærblind Svend,
Seer ikke sit Glavind til Ende;
Fanger Skimming nogen Skade idag,
Du bøder det ikke med Frænder.““ —

17. Humble satte sig paa Skimmings Bag,
Saa gladelig monne han ride;
Skimming tyktes det underligt være,
At hannem stod Spore i Side.

18. Det første Rid, de sammen red,
De Hellede [2]) baade var stærke;
Sønder gik Humbles Sadelring,
Hans Skjold drev saa langt i Mark.

19. „Mig tykkes, du est en favr Svend,
Din Hest kan du vel ride;
Stat du af og gjorde din Hest,
Et Stød vil jeg dig bide [3])."

20. Det andet Rid, de sammen red,
De vare to Kæmper baade;
Da brast begge deres Sadler i to,
Og Humble for Sadelbue.

21. „Nu haver jeg dig fra Hesten skudt,
Nu haver jeg vundet din Hest;
Siig mig, gode ung Humble,
Hveden du kommen est?“

22. „„Dronning Elline er min Moder,
En Dronning gjæv og fiin;
Konning Abelon Haardestaal
Saa kaldes Fader min.““

23. „Er Dronning Elline din Moder bold,
Hun er min fuld gode Ven;
Saa tage du nu Skimming igjen,
Du est min Søstersøn.

24. Tag nu begge Skjolderemme,
Du bind' mig til denne Eg,
Og rid saa til Kong Diderik,
Du sige, du vandst den Leg.“

25. Ind kom Humble i Støvle og Spore,
Han kasted sit Sværd paa Bord:
„Sivard staaer i Skoven bunden,
Han taler ikke et Ord.“

26. „„Hør du, ungen Herr Humble,
Og du farer alt med Tant;
Det var alt med Villie gjort,
Alt om du Sivard bandt.““

27. Vidrik taler til sin Dreng:
„Læg Sadel paa Gangeren graa!
Jeg vil mig i Marken udride
Og see, hvor Sivard maaer“ [4]).

28. Frem lakked Vidrik Verlandssøn,
Skimming mon under ham skride;
Sivard rykker Egen op med Rod,
Han turde hannem ikke bide.

29. Dronningen staaer i Høieloft,
Og seer hun ud saa vide,
„Hist kommer Sivard Snarensvend,
Med Egen ved sin Side.“

30. Kongen stander ved Borgeled
Udi sin Brynnie saa ny:
„Hist kommer Sivard Snarensvend
Han fører os Sommer i By.“

31. Der gaaer Dands paa Brattingsborg,
Der dandse de stærke Helte;
Der dandser Sivard, den stærblinde Svend,
Med Egen under sit Belte.

[1]) Tjald ɔ: Telt. [2]) Hellede ɔ: Helte. [3]) bide ɔ: bie. [4]) maaer ɔ: lider, befinder sig.

Nr. 7. Kong Dideriks Kæmpers Færd i Birtings Land.

Allegro moderato.

Solo.

1. — Kon - gen raa'er for Bor - gen Og saa for al - le Land, Og saa for man - gen ras - ker Helt Med
2. Kong Did - rik sid-der paa Brat-tings-borg, Og seer han ud saa vi - de: „In - gen veed jeg i Ver - den til, Der

mf

Tutti.

dra - gen Sværd i Haand. Men Kon - gen raa'er for Bor - gen.
væ - re kan min Li - ge. „Men Kon - gen raa'er for Bor - gen.

Men Kon - gen raa'er for Bor - gen.
Men Kon - gen raa'er for Bor - gen.

3.

Ind kom Kong Isaks Smaadreng,
Og stedes han for Bord:
„Nu skulle I den Skat udgive,
Som lovet var ifjor.“

4.

„„Ikke skal jeg den Skat udgive,
Som jeg var førre vaan [1]),
Før skal jeg drage til Birtingsland,
Og drage mit Sværd af Spaan [2]). —

5.

Hør du, Hvitting Halfredssøn!
Du giv mit Ord vel Gjem:
Du skal drage til Birtingsland
Og føre os Skatten hjem.

6.

Jeg faaer [3]) dig Vidrik Verlandssøn
Og dertil Didrik af Bern;
Det er de bedste Orlogsmænd [4]),
Som stride vil fuld gjerne.““

7.

De satte dem paa deres Heste,
De red saa langt af Led,
Det vil jeg forsanden sige,
De var i Hu saa vred.

8.

Kuren [5]) staaer paa Verne [6]),
Og han seer ud saa vide:
„Hisset seer jeg Kæmper tre,
Mig tykkes de er fuld vrede.“

9.

De satte deres Heste ude,
Paa Slottet ginge de ind;
Det vil jeg forsanden sige,
De vare saa vrede i Sind.

10.

Saa toge de den Portener,
Hug ham i Stykker smaa:
Saa ginge de i Stuen ind,
For Kongen monne de staae.

11.

Meldte det Isak Konning,
Og talede han et Ord:
„Hveden ere de tappre Svende,
Som staae her for vort Bord?“

12.

Svared det Kongens Skjænker,
Som skjænkte Mjød og Viin:
„Tage vi vore hvasse Spjud,
Drive dem tilbage igjen!“

13.

Det var Hvitting Halfredssøn,
Han tog den Skjænker i Skjæg,
Han slog ham under Øret saa,
At Hjernen stænked paa Væg.

14.

Det var Hvitting Halfredssøn,
Gjorde sig deraf en Leg;
Han kasted det døde Liig paa Bord:
„Her, pluk mig denne Steg.“

15.

Og frem treen Diderik af Bern,
Tog Sværd ved forgyldne Kavle [7]);
Han hug paa Isak Konning,
At Odden stod i hans Navle.

16.

Frem treen Vidrik Verlandssøn,
Og han hug sig en Ring;
Hug fyrretyve Kæmper ihjel,
Selv løb han uden omkring.

17.

Ind kom Kongens Moder,
Gammel, graa og led;
Det vil jeg forsanden sige:
Der yppes en underlig Leg.

18.

Det var Hvitting Halfredssøn,
Han hende med Sværdet høgte [8]);
Kjøs hun sønder hans gode Sværd,
Det brast i femten Stykker.

19.

Kjøs hun sønder hans gode Sværd,
At det i Hjaltet brast.
Han tog hende om baade Been,
Han slog hende i saa fast.

20.

Hun skabte sig i Trane Ligne [9]),
Hun fløi saa høit i Sky;
Hvitting udi Fjederham
Han lader fast efter flye.

21.

De fløi udi Dage,
Og de fløi udi to,
Saa fik han Tranen om baade Been,
Rev hende i Stykker smaa.
Men Kongen raa'er for Borgen.

22.

De rede ud af Birtings Land
Med dragne Sværd i Hænde,
Alle ligge de Kæmper døde;
Saa fik den Leg en Ende.
Men Kongen raa'er for Borgen.

[1]) vaan ɔ: vant til. [2]) Spaan ɔ: Spænde. [3]) faaer ɔ: flyer, skaffer, giver. [4]) Orlog ɔ: (efter den gl Betydning) Krig, saavel tilsøes som tillands. [5]) Kuren ɔ: Vægteren. [6]) Verne ɔ: Vagttaarnet. [7]) Kavle ɔ: Kaardefæste. [8]) høgte ɔ: truede. [9]) Ligne ɔ: Lignelse, Skikkelse.

Andante.

Nr. 8. Vidrik Verlandssøn og Ulf van Jern.

2. „„Jeg vil laane dig af mine Mænd,
Og helst udaf de bedste,
Vidrik og stærke Diderik,
De kunne vel Kæmper friste““ [1]).

3. Kongen ganger paa Gulvet frem
Med Sølvkar i hviden Hænde:
„Hvilke af mine gode Hofmænd
Vil følge af Land min Frænde?“

4. Alle da skjøde de Hætte for Mund,
Og Ingen turde Kongen svare
Foruden Vidrik Verlandssøn,
Han gjorde deraf en Pare [2]).

[1]) friste ɔ: prøve. [2]) Pare ɔ: Spøg, Gjækkesnak.

5. Det var Vidrik Verlandssøn.
Han gjorde deraf en Gammen:
„Det var, som drukke vi Mjød af Skaale,
Kunde vi komme sammen.“

6. Diderik blev saa fyrig i Sind,
Han ivredes ved det Ord;
Han hug Hovedet fra Kæmper to,
Kasted dem for Kongens Fod.

7. Det var Vidrik Verlandssøn,
Han tænkte paa Hæder og Ære:
„Skikke vi frem vort Sendebud,
Vi komme ustjaalne dere!“ [1])

8. Det var ungen Hammer Graa,
Han løber østen af By;
Hvert det Menneske hannem saae,
Da fældte Lød [2]) og Lyd.

9. Hannem skinte Perle paa Bryst,
Saa hver Mand undred derved;
Ingen Fugl under Sol var saa snar,
Der ham kunde følge til Bed [3]).

10. Ind kom ungen Hammer hin Graa,
Og stedes han for Bord;
Han var snild i Tunge,
Han føied saa vel sine Ord.

11. „Hil sidde I! Konge af Brattens Vendel,
De Andre vil jeg ikke nævne;
Imorgen kommer Ulf van Jern,
Sin Faders Død vil han hævne.“

12. „„Langt heller maatte han hjemme være
Og vogte det Fæ under Lide [4]),
End han tør sende mig saadant Bud
Imorgen med mig at stride.

13. Bedre var hannem hjemme at tøve,
Og krybe under Torne saa stinde [5]);
Hans Fader stod mig ei Hug uden to,
Han selv staaer mig halv mindre.““

14. „Hør I, Konge af Brattens Vendel,
I holde Tand for Tunge;
Op saa voxer den unge Rakke [6])
Med hvasse Tænder i Munde.“

15. „„Der er i Verden ei Kæmper til,
Derfor jeg ræddes tør,
Foruden Vidrik Verlandssøn,
Og han er ikke der.““

16. Dertil svared det Sendebud,
Det Ord gjorde Kongen stor Vaande:
„Det er Vidrik Verlandssøn,
Som Striden skal forestande.“

17. Det svared Kongen af Brattens Vendel,
Han svared som en Mand:
„Jeg møder imorgen i Høfdings-Storm [7]),
Om Hesten mig bære kan.“

18. Opstod een af Kongens Kæmper,
Og saa tog han oppaa:
„Vidrik er en Kulbrænders Søn,
Vi vil hannem vel bestaae.“

19. Det fortrød hannem Hammer Graa,
Han vredes ved det Ord;
Saa slog han til den Kæmpe,
Han faldt der død til Jord.

20. Det meldte Kongen af Brattens Vendel,
Han blev saa vred i Mod:
„Hvi slogst du min gjæveste Kæmpe
Tildøde for min Fod?“

21. Dertil svared Hammer hin Graa,
„Jeg dølger det ikke for dig,
Jeg maatte det aldrig lide,
Han spotted Vidrik eller mig.“

22. Bort løb ungen Hammer Graa,
Han stedes for Vidrik hin Fromme:
„I hvæsse Eders Spyd og Sværd,
Imorgen vil Kongen komme.“

23. De rede al den mørke Nat
Alt over den sorte Hede,
Der skinte Lys, som det var Dag,
Alt ud af Vaaben deres.

24. Paa Birtings Hede de slog deres Fane,
En Løve man saae deri flyve;
Der var saa mangen uskyldig Mand,
Som der maatte miste sit Liv.

25. De hugged med Sværd, de skjøde med Bue,
Hver som han mest kunde volde,
Ud saa gik den røde Sved,
Og Ilden af deres Skjolde.

26. Det var Kongen af Brattens Vendel,
Gjennem gyldne Hjelm han saae:
„Hvem er fremmest i Hoben i Dag?
Mens mit Folk falder mig saa fra?“

27. Det svared een af Kongens Kæmper,
Thi han vel Vidrik kjendte:
„Det er Vidrik Verlandssøn,
Han rører Mimring i Hænde.“

28. Dertil svarede Kongen igjen,
Han saae gjennem Hjelmen hin trange:
„Jeg strider ilde imod det Skjold,
Der skinner i Hammer og Tange.“

29. Det var Kongen af Brattens Vendel,
Han tog sin Hest med Spore,
Han red til Vidrik Verlandssøn,
Han vilde ham fælde til Jord.

30. Det var Kongen af Brattens Vendel,
Og han hug i saa fast;
Ikke kunde Vidrik andet gjøre,
End bøde for hans Kast.

31. „Nu haver jeg standet dig atten Hug,
Vel flere og ikke færre;
Du stat mig eet for alle dem,
Alt for din kongelig Ære“

32. „„Jeg tager nu en Silketraad,
Binder om min Hjelm saa rød:
Hør du, Vidrik Verlandssøn,
Du hug mig ikke tildøde!““

33. Vidrik taler til Mimmering:
„Og monne du noget due?
Det var ikke i femten Aar,
Jeg hug af vredere Hu.“

34. Det var Vidrik Verlandssøn,
Og han sit Sværd uddrog;
Og det var Kongen af Brattens Vendel,
Han midt isønder hug.

35. „Hør du, Konge af Brattens Vendel,
Lad det dig ikke fortykke [8]):
Naar du falder af Sadlen ned,
Da falder du i to Stykker.“

36. Nu ligger Kongen af Brattens Vendel,
Og ham rinder Blod hin røde;
Saa glad var ungen Ulf van Jern,
Han hævned' sin Faders Død.

37. Det var ungen Hammer Graa,
Han blinker op med sine Øine:
„De ligge nu alle og tie kvær,
Som Muus i første Søvne.“

38. Saa glade red alle Kongens Mænd
Med Ulf van Jern fra Stævne;
Takked han Vidrik Verlandssøn,
Hans Faders Død han hævned'.

[1]) dere ɔ: der. [2]) Lød ɔ: Farve, Ansigtsfarve. [3]) Bed ɔ: Jagt. [4]) Lide ɔ: Bjergside (paa Norsk: Lie). [5]) stinde ɔ: skarpe. [6]) Rakke ɔ: Hund. [7]) Høfdings-Storm ɔ: Heltestrid. [8]) fortykke ɔ: tage ilde op, fortryde paa.

Allegro moderato.

Nr. 9. Bermer Rise og Orm Ungersvend.

2.
Det var høien Bermer Rise,
Han gaaer for Kongen at stande:
„Du skal give mig Datter din,
Og Brev paa halve dine Lande.

3.
Enten skulle I mig Eders Datter give,
Og dele med mig Eders Land,
Eller I skulle flye mig af Eders Kæmper
Som mig tør i Kredsen bestande.“

4.
„„Ikke fanger [1]) du Datter min,
Ikke Brev paa Hælvten mit Land,
Vel skal du faae den Kæmpe god,
Med dig tør fægte for Haand.““

[1]) fanger ɔ: faaer.

5.

Det var Orm hin Ungersvend,
Tog Birting [1]) paa sin Bag,
Saa listed han af Kongens Gaard
Udi saa fuld god Mag.

6.

Det var høien Bermer Rise,
Han blev derved saa harm:
„Det sømmer ikke nogen Kæmpe
At fægtes med et Barn.“

7.

„„Endog jeg er noget liden,
Dog er jeg alligevel fast.
Det skeer saa tidt, en liden Tue
Den vælter saa stort et Læs.““
Men Skoven stander al udi Blomster.

8.

De fægted i Dage, de fægted i to,
Og tredie Dag til Ende.
Det meldte høien Bermer Rise:
„Monne Krigen aldrig faaer Ende?“

9.

Det var Orm hin Ungersvend,
Og han sit Sværd uddrog,
Det var høien Bermer Rise,
Han af i Knæene hug.

10.

Raabte høit saa Bermer Rise,
Og han tog til at gjælde: [2])
„Det var aldrig Kæmpesæd [3])
Hinanden saa nederlig at fælde!“
Men Skoven stander al udi Blomster.

11.

„„Jeg var lav, og du var høi,
Vi baade [4]) var Kæmper stærke!
Jeg hug dig af udi Knæene,
Jeg kunde ei længer række.““

12.

Det var Orm hin Ungersvend,
Kom ind i Kongens Gaard;
De toge mod hannem med Hæder og Ære,
Baade Kongen og alt hans Raad.

13.

Der var Glæde over al den Gaard,
Saa favert at lyde [5]) derpaa;
Dankonning gav sin Datter bort,
Orm Ungersvend hende tog.
Men Skoven stander al udi Blomster.

[1]) Birting — et Sværd, som Orm Ungersvend havde hentet udaf sin Faders Gravhøi. [2]) gjælde ɔ: skrige. [3]) Kæmpesæd ɔ: Kæmpers Sædvane. [4]) baade ɔ: begge.
[5]) lyde ɔ: lytte, høre.

Moderato.

Nr. 10. Henrik og Fru Gunder.

(Fra Slesvig.)

1. Han Hen - rik skuld' a Lan - det far', Røn - gaard skuld' vær' hjemm' aa ta Lan - det var'; De skuld' han Hen - rik: A Lan - det far', Røn - gaard skuld' vær' hjemm' aa ta Lan - det var'.

*) Til 2det, 10de og 11te Vers.

Aa li - del Fru Gun-der den dyr'!

2.

„Du vogt mig Borg aa Brønsvig!
Du vogt mig Borg aa Slesvig!
Du vogt mig Spir'
Aa lidel Fru Gunder den dyr'!“

3.

Han Henrik skyder Guldsnekke fra Land;
Røngaard spadserer i hviden Sand.
De gjør han Henrik:
Guldsnekke fra Land; o. s. v.

4.

Røngaard han svøver sæ Hoj [1]) i Skind,
Saa gær han i Lovt [2]) for Fru Gunder ind.
De gjør han Røngaard:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v.

5.

„Aa hør du, Fru Gunder, baa' favr aa fiin:
Aa vil du gjøre Villen min?“
De soj [3]) han Røngaard:
Baa' favr og fiin, o. s. v.

6.

„„De vild' æ ikk' gjør' for ti Tynder Guld,
Aa vær' min Herr' saa svigefuld.““
De soj Fru Gunder:
For ti Tynder Guld, o. s. v.

7.

„Ja, vil' du ej gjøre Villen min,
Saa skal æ lyv' om Æren din.“
De soj han Røngaard:
Ej Villen min, o. s. v.

8.

„„Lyv du, Røngaard, te du fær Skam!
Vor Herr' er moj' riger, end du est gram.““
De soj Fru Gunder:
Te du fær Skam, o. s. v.

9.

Han Henrik skyder Guldsnekke til Land:
Røngaard spadserer i hviden Sand.
De gjør han Røngaard:
Guldsnekke til Land, o. s. v.

10.

„Ja, hvudden stær Borg aa Brønsvig?
Ja, hvudden stær Borg aa Slesvig?
Ja, hvudden stær Spir'
Aa lidel Fru Gunder den dyr'?“

11.

„„Ja, vel stær Borg aa Brønsvig,
Ja, vel stær Borg aa Slesvig,
Ja, vel stær Spir';
Fru Gunder sin Herre sviger.““

12.

Han Henrik kom rijende i Gaard,
Fru Gunder hun ud a Vindvet saae.
De gjord' han Henrik:
Kom rijend i Gaard, o. s. v.

13.

„Æ kan de mæ min Øjen see,
Min Herr' er enten syg hæ [4]) vre!“
De soj Fru Gunder:
Min Øjen see, o. s. v.

14.

Han Henrik ind a Døren treen;
Fru Gunder hun stander ham op te-re' [5]).
De gjord' han Henrik:
A Døren treen, o. s. v.

15.

Han slov hind' under Øre:
„Skam faae du, der mig sviger!“
De gjord' han Henrik:
Under Øre, o. s. v.

16.

Fru Gunder hun svøver sæ Hoj i Skind:
Saa gær hun i Lovt for Mimmering ind.
De gjør Fru Gunder:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v.

17.

„Aa er her Nogen inde,
Te der vil strij' for Kvinder?“
De soj Fru Gunder:
Er Nogen inde, o. s. v.

18.

De svar' den lille Mimmering Tand:
„Saa vel hjelper æ dæ, om æ kan.“
De soj han Mimmering,
Mimmering Tand, o. s. v.

19.

Han Mimmering svøver sæ Hoj i Skind,
Saa gær han i Lovt for Røngaard ind.
De gjord' han Mimmering:
Sæ Hoj i Skind, o. s. v.

20.

Den første Dyst, di sammen rej,
Da jov [6]) han Røngaards Hat a.
De gjord' han Mimmering:
Di sammen rej, o. s. v.

21.

Den anden Dyst, di sammen rej,
Da jov han Røngaards Hoj a.
De gjord' han Mimmering:
Di sammen rej, o. s. v.

22.

Han Mimmering stikker sit Sværd ve Sij':
„Kom nu, Fru Gunder, saa vil vi rij'!“
De gjör han Mimmering:
Sit Sværd ved Sij', o. s. v.

[1]) sæ Hoj ɔ: sit Hoved. [2]) Lovt ɔ: Høienloft. [3]) soj ɔ: sagde. [4]) hæ ɔ: heller (eller). [5]) te-re' ɔ: tilrede. [6]) jov ɔ: jog (eller hug).

Con moto.

Nr. 11. Grev Guncelin.

Solo. *Tutti.*

1. Det var Gre - ve Herr Gun - ce - lin, Han ta - ler til Mo - der sin: Vel op før
„Jeg vil ri - de mig op paa Land Og fri - ste Mand - dom min.“

Vel op før

mf *f*

Dag! Vi kom - me vel o - ver den He - de.

Dag! Vi kom - me vel o - ver den He - de.

p

2.

„„Vil du ride dig op paa Land,
Og siger du mig saa,
Da skal jeg give dig Hest saa god,
Som man kalder Karl hin graa.

3.

Du tør[1]) aldrig din Spore spænde
Og aldrig Hjelm drage paa,
Før du møder den Kæmpe,
Som man kalder Iver Blaa.““

4.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han rider under grønne Lide;
Der møder ham liden Tilventin,
Han bad ham holde og bide.

5.

„Vel mødt, ungen Tilventin!
Og hvor laa du i Nat?“
„„Jeg laa mig paa Brattensborg,
Man hugger der Ild af Hat.““[2]).

6.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han blikked' under Hjelm hin røde:
„Saamænd ved[3])! liden Tilventin!
Du taler din egen Død.“

7.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han sit Sværd uddrog,
Det var liden Tilventin,
Han istykker hug.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

8.

Saa red han til Brattensborg!
Han stødte paa Porten med Skaft:
„Er her nogen Kæmpe inde,
Som fægte vil med Magt.“

9.

Det var da Herr Iver Blaa,
Han vendte sig i Vest:
„Hjælp nu, Ulf og Asmer Grib![4])
Jeg hører den Kæmpe trøst““[5]).

10.

Det var Greve Herr Guncelin,
Han vendte sig i Øst:
„Hjælp nu, Jesu, Mariæ Søn!
Jeg hører den Kæmpes Røst.“

11.

Det var Greve Herr Guncelin,
Kasted' Hjelm over hviden Hals;
Det da hørte hans Moder kjær
Vel over trende Lande.

12.

Den Frue vaagner om Midie-Nat,
Og taler til Herre sin:
„Gud Fader udi Himmerig
Han raade for Sønnen min!“

13.

Det første Red de sammen red,
De Hellede baade var stærke;
Stak han saa Herr Iver Blaa,
Han drev saa langt i Mark.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

14.

„Hør du, Greve Guncelin!
Og vilt du lade mig leve,
Jeg haver mig en Fæstemø,
Og den vil jeg dig give.“

15.

„„Ikke med din Fæstemø
I Ægteskab vil jeg leve;
Giv mig Salenta, Søster din!
Med hende la'er jeg mig nøie.““

16.

Saa redte de til Bryllup,
Som de kunde allerbedst;
De bøde dertil de Kæmper,
Som de kunde allerflest.

17.

De bøde Vidrik Verlandssøn,
Stærk Didrik udaf Bern;
De bøde hid Holger Danske,
For han vilde stride saa gjerne.

18.

De bøde Sivard Snarensvend,
Han skulde for Bruden ride;
Saa kom Langbeen Risker,
Han skulde hos Brudgommen sidde.

19.

De bød' end Mester Hildebrand,
Han bar for Bruden Blus;
Og hannem fulgte de Kæmper tolv,
De drukke og gjorde godt Ruus.
Vel op før Dag! vi komme vel over den Hede.

[1]) tør ɔ: behøver. [2]) Funker af Hjelmene. [3]) Saamænd ved ɔ: ved de hellige Mænd (Helgene). [4]) Antaget for et Slags personlige Skytsguder (?), som Hedningen Iver Blaa paakalder, i Modsætning til den christne Kæmpe Herr Guncelins Henvendelse i det følgende Vers. [5]) trøst ɔ: dristig.

Andantino.

Nr. 12. Hagbard og Signe.

Solo.

1. Kong Hag-bard og Her-re Kong Si-vard De yp-pe-de den-nem en Kiv Alt om hin stol-ten Sig-ne-lil; Der-for lod Hag-bard sit Liv.

p *mf*

Tutti.

Hvad hel-ler I vin-de mig el-ler end saa væn en Mø.

Hvad hel-ler I vin-de mig el-ler end saa væn en Mø.

p

2. Herr Hagbard lader sig Haaret voxe
Og Jomfruklæder skære;
Saa rider han til Sivards Gaard
Han Slyngende [1]) agter at lære.

3. Det var Hagbard Konge-Søn,
Sig klæder i Skarlagenskind,
Og saa gaaer han i Høieloft
Alt for stolt Signelil ind.

4. „Hil sidder I, stolten Signelil,
I spinder det Silketvinde!
Herr Hagbard haver mig til Eder sendt,
I skulde mig Slyngende kjende“ [2]).

[1]) Slyngende ɔ: Brodering eller Vævning. [2]) kjende ɔ: lære.

5. „„Og haver Herr Hagbard Eder til mig sendt,
I er en velkommen Gjæst;
Al den Slyngende, som jeg kan,
Den kjender jeg Eder som bedst.““

6. Alle sad de skjønne Jomfruer
Og syede hver, som hun kunde,
Foruden Hagbard Konge-Søn,
Han havde sin Naal i Munde.

7. Foruden Hagbard Konge-Søn,
Han havde sin Naal i Munde;
Men aldrig fik han saa stor en Skaal,
Han drak den jo ud til Bunde.

8. Tog han ud sin liden Kniv,
Alt som han fuldtvel kunde,
Saa ridsed han baade Hjort og Hind,
Som de i Skoven runde.

9. Han ridsed Hjort, og han ridsed Hind,
Han ridsed den vilde Raa;
Drev han saa den Dag tilende,
Til mørke Nat kom paa.

10. Ind da kom den arge Terne
Udi saa ond en Stund:
„Aldrig saae jeg saa skjøn en Jomfru,
Der mindre Slyngende kunde.

11. Hun syer aldrig saa liden en Søm,
Hun haver kun Naal i Munde;
Og hun faaer aldrig saa stor en Skaal,
Hun drikker jo ud til Bunde.

12. Aldrig saae jeg saa djærve Øien
Paa nogen stolt Jomfrue;
Dertil saa har hun to Hænder,
Der ere som Jern at skue.“

13. Saa silde om den Aftenstund,
Der Dug drev over Spange [1]),
Da lyster hende stolt Signelil
Med Andre til Senge at gange.

14. Da spurgte Hagbard Konge-Søn,
Hvor han en Seng skulde faae:
„I skulle sove i Høieloft
Alt paa det Bolster blaa.“

15. For da gik hun, stolt Signelil,
Ned over den Høielofts Bro;
Efter gik Hagbard Konge-Søn,
Saa hjertelig der han loe.

16. „Hør I, stolt Jomfru Signelil!
Men [2]) vi er ene to:
Hvo er den Kjæreste i Verden til,
Der Eders Hu ligger paa?“

17. „„Ingen saa er i Verden til,
Min Hu ligger mere paa,
Foruden hin bolde Kong Hagbard
Og ham maa jeg ikke faae.““

18. „Og er det Hagbard Konge-Søn,
I haver af Hjertet saa kjær;
I vender Eder hid, Allerkjæreste min!
Jeg er jo Eder saa nær.“

19. Al den Stund de snakkede sammen,
Meente, de var ene to;
Ude da stod den falske Terne,
Hun lyded [3]) saa vel derpaa.

20. Det var da den falske Terne,
Tog over sig Kaaben blaa;
Saa gik hun til Høieloft,
Som Sivard Konning laa.

21. Kong Sivard blev saa vred i Hu,
Han raaber over al sin Gaard:
„Vaagner op, alle mine Mænd,
Her er en Kæmpe saa haard.“

22. Saa toge de Hagbard Konge-Søn,
Satte hannem i Bolter nye;
Han vred dem sønder i letten Mag,
Som de havde været af Bly.

23. Det meldte da den gamle Terne,
Hun gav det onde Raad:
„Binde I hannem i Signelils Haar,
Han rører ei Haand eller Fod.“

24. Toge de to af Signelils Haar
Og bunde dermed hans Hænder;
Hun var hannem i Hjertet saa kjær,
Han rykked' dem ikke isonder.

25. Toge de Hagbard Konge-Søn,
Lagde hannem i Boien hin haarde.
Stolt Signelil gaaer ham til og fra,
Hun fælder saa modige Taarer:

26. „Min Fader truer Eder saa fast,
At lad' Eder hænge i Green
Saa aarle i Morgen, i høieste Eg,
Før Solen oprinder igjen.“

27. „„I høre det, kjæreste Signelil!
I lade god Villie kjende:
Naar I seer mig for Veiret svinge,
Lader Eder i Buret brænde.““

28. Det svarede stolten Signelil,
Saa saare monne hun kvide:
„Saamænd ved! Hagbard Konge-Søn,
Den Bøn skal jeg Eder vide.“

29. Fulgte de Hagbard Konge-Søn,
Saa tykke [4]) af Slottet ned.
Der græd for hannem saa Mangen, ham saae,
De bare sig ilde derved.

30. Der de komme ud til den Plan,
Hvor Hagbard skulde Livet miste,
Han bad dem holde en liden Stund;
Han vilde der Elskoven friste.

31. „Hænge I op min Kaabe rød;
I lade mig det først see.
Det maatte Kong Sivard end fortryde,
At jeg skulde hænge i Træ.“

32. Stolt Signelil blev den Kaabe vaer,
Det mon hendes Hjerte bedrøve:
„De onde Tidende er visse,
Det nytter ei længer at leve.“

33. Satte hun Ild paa Høielofts Bure,
Saa hastelig den opbrændte;
Det maatte Hvermand for Øie see,
Hun lod god Villie kjende.

34. Det var Hagbard Konge-Søn,
Han Øiet over Axel skjød,
Da stod al Signelils Fruerstue
Udi en brændende Glød.

35. „I tager nu ned min Kaabe rød,
Lader den paa Jorden ligge.
Havde jeg ti Liv i Volde for eet,
Jeg vilde dem ikke tigge.“

36. Kong Sivard ud af Vinduet saae,
Han var saa bange i Hu;
Der seer han Hagbard hænge i Eg,
Og Signelils Buur i Lue:

37. „Havde jeg det tilforn vidst,
At Kjærlighed var saa stærk,
Jeg vilde de Ædlinge ei adskilt
For hele Dannemark.

38. Løbe I Nogle til Signelils Buur
Og redder hendes Liv!
Løbe I Nogle til Galgen hen;
Herr Hagbard er ingen Tyv!“

39. Og der de komme til Signelils Buur,
Da laa hun der i Glød;
Og der de kom, hvor Galgen stod,
Da var alt Hagbard død.

40. Saa toge de Hagbard Konge-Søn,
Svøbte ham i hviden Lin:
Saa lagde de hannem i Christenjord
Hos Signelil, Kjæresten sin.

[1]) Spange ɔ: Bro. [2]) Men ɔ: mens, medens. [3]) lydede ɔ: lyttede. [4]) saa tykke ɔ: i saa tyk (tæt) en Skare

Con moto.

Nr. 13. Liden Grimmer og storen Kamper.

Solo.

1. — Grim-mer han gaaer paa Gul - vet, Han kan vel le - ge med Sværd: „I gi - ve mig Jom - fru In - ge - borg, Jeg

mf *p*

Tutti.

vol - der [1]) hen - de med Æ - - re.“ Nu sei - ler han Grimmer af Lan - det.

Nu sei - ler han Grimmer af Lan - det.

f

[1]) volde o: blive Herre over, tage.

2.

„„Mig tykkes, du est saa liden,
Du kan dig ikke omhugge;
Hvor du kommer blandt andre Kæmper,
De drive dig alt tilrygge.““

3.

„Ikke er jeg saa liden,
Jeg kan mig jo vel værge;
Naar jeg slaaes med Kæmper,
Jeg vel mit Sværd kan røre.“

4.

„„Kamperen boer paa Birtingsland,
Han er en Kæmpe saa bold;
Kan du hannem til Jorden fælde,
Min Datter maa du volde.““

5.

Grimmer tager ad Døren ud
Baade med Harm og Sorg.
„Hvad Svar fik du af Fader min?“
Sagde hun, Jomfru Ingeborg.

6.

„Kamperen boer paa Birtingsland —
Et Kæmpenavn monne han bære;
Kan jeg hannem tildøde slaae,
Da fanger jeg Eder med Ære.“

7.

Det meldte hun den unge Mø:
„Min Fader vil Eder forraade;
Kamper er Eder altfor stærk,
Han før' Eder i stor Vaade.

8.

Men jeg skal laane Eder Hjelm saa god,
Som I maa vel paa lide,
Jeg faaer [1]) Eder Brynien vel saa haard,
Som Sværd skal ei paa bide.

9.

Jeg skal give Eder Glavind god,
Og Harnisk, som I maa bære;
Det Vaaben er ikke i Verden til,
Som derudi skal skære.

10.

Jeg skal give Eder Sværdet
Og faae Eder det i Haand,
Det bider saa vel udi haarde Jern,
Alt som I hug i Vand.“ —

11.

Kamperen staaer paa Birtingsland,
Og seer han ud saa vide:
„Hvad er det for et lidet Vrag,
Her synes til os fremskride?“

12.

Det var liden Herr Grimmer,
Han styrer sin Snekke for Land,
Det var storen Kamper,
Han rækker hannem hviden Haand.

13.

„Du være velkommen, liden Grimmer!
Her times dig ingen Vaande;
Jeg giver dig min Søsterdatter
Og Hælvten af mine Lande.“

14.

„„Ei vilde jeg, Jomfru Ingeborg
Skulde spørge det hjem til Lande,
At jeg skulde tage din Søsterdatter
Og gaae dig saa tilhaande.

15.

Vi ville gaae os paa Vimmings Høi,
Og der skal Striden staae;
Een af os skal Livet lade,
Førre vi af Kredsen gaae.““

16.

Svarede dertil Kamperen,
Han havde saa rask en Haand:
„Jeg skal have det første Hug,
Det er udi mit Land.“

17.

Det første Hug, der Kamperen hug,
Han var saa rammer [2]) i Ord,
Da hug han liden Grimmer,
Saa han faldt ned til Jord.

18.

Op stod liden Grimmer,
Han dvælte ikke ret længe:
„Og du skal stande mig eet igjen;
Førend Solen ganger til Senge.“

19.

Det andet Hug kom Grimmer til,
Han hug med høire Hænde.
Han hug i Kampers forgyldte Hjelm,
At Odden i Hjertet vendte.

20.

Saa glad var liden Grimmer,
Den Strid havde faaet en Ende;
Han tog der Guld og meget Sølv,
Førte hjem til Jomfruens Lande.

21.

Jomfruen stander i Høieloft,
Og seer hun ud mod Strande:
„Hisset seer jeg min Fæstemand,
Han lægger sin Snekke paa Sande.“

22.

Tak saa have Grimmer hin unge,
Han holdt saa vel sin Tro;
Maanedsdag derefter kom,
Lod han sit Bryllup boe [3]).

[1]) faaer ɔ: skaffer, giver. [2]) rammer (ram) ɔ: stærk, kraftig. [3]) boe ɔ: berede.

Nr. 14. Olger Danske og Burmand.

Allegretto.

Solo. (*Færöisk Melodie*).

1. Bur - mand hol - der i Fel - ten ud, Han la - der sit Skjold vel skin - ne;

mf

Sen - der han Bud til I - se - lands Kon - ning, Han ha - ver en Dat - ter, hin væ - ne.

Tutti.

Ol - ger Dan - ske han vandt Sei - er af Bur - mand.

f

Ol - ger Dan - ske han vandt Sei - er af Bur - mand.

f

2.

„Hør du, Iselands Konning god!
Du hør nu, hvad jeg siger dig:
Du skal give mig Datter din,
Eller skifte med mig dit Rige.“

3.

„„Jeg haver mig ei Datter uden een,
Jomfru Gloriant de hende kalde;
Jeg haver hende Kong Karvel trolovet,
Jeg troer hannem vel med alle.

4.

Jeg haver hende en Konge bortgivet,
Og Karvel saa er den Konges Navn,
Kan han hende ei for dig værge,
Da skal hun gange dig tilgavn.““

5.

Det var Jomfru Gloriant,
Tager over sig Kaaben blaa,
Saa gaaer hun til det Fangetaarn,
Som alle de Fanger udi laae.

6.

„Est du levende, Olger Danske?
Jeg da siger dig paa min Sand:
Her er en Trold, begjærer mig,
Og det er sorten Burmand.

7.

Ikke vil jeg den fule Gast,
Jeg lover mig en christen Mand.
Kan du ham i Kamp overvinde,
Saa ganger glad jeg dig tilhaand.“

8.

„„Her har jeg ligget i femten Aar,
Og lidt baade Hunger og Tørst,
Liden saa er vist min Formue
At stride nu mod Trolden først.““
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

9.

„Hør I, goden Olger Danske,
I hjælpe mig af denne Nød!
Førre jeg tager den lede Trold,
Langt hellere da var jeg død.“

10.

„„Vel Eder, Jomfru Gloriant!
At I vilde til mig gange.
I give mig Spise og Drikke saa god,
Da bryder med Burmand jeg en Stang.

11.

Kunde I flye mig min Hest igjen,
Dertil min Brynje og mit Sværd,
Jeg gjorde det for Eders Skyld,
Jeg red med hannem da en Færd.

12.

Kong Karvel han er min Stalbroder tro,
Han skal det visselig spørge;
Førre skal jeg lade mit Liv,
Før Burmand skal Eder hjemføre.““

13.

„Jeg vil skaffe dig Kosten god,
Den bedste, dig lyster at æde;
Saa giver jeg dig din Hest igien,
Som dig lyster helst at ride.

14.

Jeg vil give dig Sværd saa stærk,
Som dig lyster at binde ved Side;
Dertil fanger du Glavind saa fast,
Som du maa vel paa lide.“

15.

Hun tog Olger af det Taarn,
De lod hannem Klæder skære,
De satte hannem øverst til Bord,
De lode da Maden indbære.
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

16.

Burmand kom der ridendes i Gaard,
Han agted den Jomfru bortføre;
Olger Danske mod hannem red,
Han fik hannem Andet at gjøre.

17.

De fægted i Dage, de fægted i to,
Den tredie Dag til Kvelde;
Saa satte de dennem paa en Steen,
Der vilde de Kæmper hvile.

18.

Det var stærken Burmand Kamp,
Han taler til Olger Danske:
„Vil du troe da paa min Gud,
Saa tager jeg dig til Fange.“

19.

Det da svared Olger Danske,
Han gad det ikke lide:
„Naar du kommer til Helved hen,
Saa siig du, Olger dig sendte did.“

20.

Tilsammen red de Hellede paany,
De vare begge saa stærke,
Sønder da gik deres gode Hjelm,
Det Glavind fløi langt i Marke.

21.

De stridde saa længe, de stridde saa hart,
De baade var trætte og møde;
Slagen blev han Burmand Kamp,
Og faldt han da til Jorden død.

22.

Olger red til den Jomfru skjøn:
„I tage Eders Fæstemand:
Jeg haver dræbt med mit gode Sværd
Den fule, den forgiftig' Aand.“
Olger Danske han vandt Seier af Burmand.

Nr. 15. Svend Feldings Kamp med Risen.

Allegretto.

2.

Svend Felding sig lover en Pilgrimsgang
Alt indtil Rom at gange;
Det lover hver dansk Pillegrim,
At han skulde didhen komme.

3.

Og de rede ud af Dannemark,
De var ikke uden to:
Og de gjæsted dem udi en Stad,
Han hedder Høvdingsø.

4.

Og de gjæsted dem i en Hovedstad,
Han hedder Høvdingsø;
Og de gjæsted dennem en stolt Jomfru,
Hun var saa væn en Mø.

5.

Og alt da sad den stolte Jomfru,
Og syede hun Silkesøm;
Hver en Søm alt der hun syede,
Hendes Øine runde i Strøm.

6.

„Og hør I det, min stolte Jomfru!
Hvi sørger I saa saare?
I sige mig noget af Eders Vaande,
Jeg løser Eder af den Fare.“

7.

„„Her er en Rise paa vort Land,
Han vil vort Land forøde.
Han vil ei have anden Kost,
End Jomfruer til Føde.““

8.

„Og havde jeg Hest, og havde jeg Harnisk,
Min Ryg var ret tilmaade [1]),
Jeg vilde for Eder, min stolte Jomfru,
Med hannem bryde en Stage.“

9.

Og de ledte frem trehundrede Heste,
Og de vare alle hvide;
Den første, Svend Felding Sadel paalagde,
Han bugned til Jord som en Tige. [2])

10.

„Jeg førte mig ud af Dannemark
Vel femten gode Guldringe,
Havde jeg mig fra Jutland en Hest,
De skulde for ham springe.“

11.

Kom gangendes da en Møllermand
Saa listelig over den Mark:
„Jeg har mig en broget Hest,
Er født udi Dannemark.“

12.

„„Hør du, goden Møllermand,
Og lad mig Hesten see;
Ere forvist vi baade Danske,
Vi stride med Trolden led.“

13.

Han gjorded Hesten saa meget fast,
Og mest alt over det Tykke;
Hesten faldt for hannem i Knæ,
Og Gjorden udi ti Stykker.

14.

„Og jeg gik mig af Dannemark
Med femten gode Guldringe;
Havde jeg en Sadelgjord for dem,
Da vilde jeg lade dem springe.

15.

Sende I Bud saa bradelig [3])
Hen over den grønne Hede,
I lade den skjønne Jomfru tilsige,
Hun lader en Sadelgjord rede.“

16.

Femten vare de stolte Jomfruer,
Som slyngede Guld med alle,
Før de kunde faae den Sadelgjord,
Svend Feldings Hest kunde holde.

17.

Det første Rid, de sammen red,
De vare baade saa stærke,
Svend Feldings Sværd det brast itu,
Hans Skjold brast langt i Marken.

18.

Svend Felding fandt paa saa godt et Raad,
Og sig saa vel til Fromme:
„Du, mød mig imorgen i Marken ud,
Da vil jeg her visselig komme.

19.

Det var ikke mit Alvor idag,
Jeg vilde min Hest ikkun prøve;
Du møde imorgen paa dette Sted,
Jeg vil dig mandelig bide.“

20.

Svend Felding gaaer sig til Kirken hen,
Og lod han sig berette;
Og saa lod han sin Brynje beslaae,
Vor Herre lod han i sætte.

21.

„I tage nu hen det kronede Sværd,
Jeg Intet kan dermed gjøre;
I hente mig hid en Skudemast,
Den mægter jeg vel at føre.“

22.

Det andet Rid, de sammen red,
De Hellede baade var vrede;
Troldens Hals brast sønder i to,
Hans Hoved drev langt i Hede.

23.

Hans Hoved i ni, hans Ryg udi fem,
Hans Been i femten Stykker;
Saa red han til den stolte Jomfru,
Hannem lysted da først at drikke.

24.

Ud da ginge de Riddere ni,
De toge Svend Felding af Hest:
„Land og Rige vi Eder antvorde,
Om Jomfruen I vil fæste.“

25.

„„Jeg haver mig en Jomfru fæst,
I Østerlands Kongerige:
For Tønder syv af det røde Guld
Jeg vil hende ikke svige.

26.

I lade kun bygge et muret Huus
Foruden ved Høvdingsø,
I spare der aldrig for danske Pill'grim
Enten god Viin eller Brød.““

27.

Der spares ikke for danske Hofmænd
Enten Viin eller fuld godt Brød.
De bede Godt for Svend Feldings Navn;
Han er for langen [4]) Død.

[1]) var ret-tilmaade ɔ: passede ret. [2]) Tige ɔ: Tævehund. [3]) bradelig ɔ: brat, hastig. [4]) for langen ɔ: for længesiden.

Allegretto.

Nr. 16. Herr Tønne.

2. Herr Tønne han rider i Rosens Lund,
At bede [3]) den vilde Hind;
Der møder hannem Dværgens Datter,
Hun hviler sig under en Lind.

3. Saa slog hun de Runeslag,
At Harpen saa vel maatte klinge;
Den vilde Fugl paa Kviste sad,
Forglemte sin Sang at synge.

4. Der blomstredes Mark, der løvedes Riis,
Det kunde de Runer saa vende.
Hr. Tønne sin Ganger med Spore tvang,
Han kunde dog ikke undrende.

5. „Her sidder I, Dværgens Datter,
Og vil I være min Kjære,
Alle de Dage, jeg leve maa,
Jeg vil Eder elske og ære.“

6. „„Hør du, Ridder Herr Tønne!
Lad fare det Elskovens Værk;
Jeg haver mig en Fæstemand,
En Konning for alle de Dværge.““

7. „Før Dværgekonning skulde Eder faae,
Og han skulde nyde den Lykke,
Før skulde jeg vove mit unge Liv,
Og bryde mit Glavind istykker.““

8. Svared det Dværgens Datter,
Hun svared det saa for sig:
„Du faaer vel vænere Fæstemø;
Ret aldrig vinder du mig.

9. Du skynde dig, Ridder Herr Tønne!
Du vogte saa vel din Gang;
Min Fader og min Fæstemand
De tøve nu ikke længe.“

[1]) ryst ɔ: stærk. [2]) trøst ɔ: trøstig, modig. [3]) bede ɔ: jage, fælde paa Jagten.

10. Det var hendes kjær Moder,
Hun ud af Bjerget saae,
Da blev hun Ridder Herr Tønne vaer
Under grønnen Lind at staae.

11. Ud kom hendes kjær Moder.
Og hun var vred og gram:
„Hør du, Ulfhild, Datter min!
Saa lidet falder her din Gang.

12. Dværgekonning haver dig fæst,
Med Ære har han dig vundet;
Du turde ikke Herr Tønne
Med Runeslag have bundet.“

13. Det var Dværgens Datter,
Hun ganger i Bjerget ind;
Efter gaaer Ridder Herr Tønne,
Alt under Skarlagenskind.

14. Det var Dværgens Frue,
Lader brede med Silke den Stol,
I Dvale sad den Herre derpaa,
Alt indtil Hanen gol.

15. Det var Dværgens Frue,
Lader hente ind Bøger fem;
Hun løste den Herre af Runebaand,
Hendes Datter havde bundet dem.

16. „Nu haver jeg dig af Runen løst,
De kan dig nu aldrig meer binde;
Det haver jeg gjort for Ærens Skyld,
Min Datter skal dig ei vinde.

17. End mere vil jeg for Æren gjøre,
For Elskoven og god Villie:
Jeg flyer dig en Fæstemø,
En Rose over alle de Lilier.

18. Jeg er fød af Christenfolk
Og tagen i Bierget ind,
Jeg haver mig en Søster,
Hun hedder Fru Adelin.

19. Udi Island bærer hun Kronen
Og dertil Dronninge-Navn;
Hendes Datter blev hende stjaalet fra,
Saa vide gaaer deraf Sagn.

20. Den Jomfru hun sidder i Upsal,
Hun hedder stolt Ermelin,
Staalstang lukker hendes Buredør,
Derfor ligger vilden Grib.

21. Der ligger Grib og Løve,
Dertil de Bjørne hvide;
Det er dig til Lykke lagt,
At du skalt komme did.

22. Kongen haver en Brodersøn,
Til ham skal Riget komme;
Hans Hu staaer til den væne Mø,
Den Rose over alle Blommer.

23. Nu vil jeg give dig Sadel og Hest,
Og gyldne Sporer nye;
Du rider aldrig saa vild en Sti,
Du skalt jo finde til By.

24. Og jeg skal give dig Klæder,
Med røde Guld lagt i Sømme;
Jeg skal dig give det røde Skjold,
Er lagt med Ædelstene.

25. Jeg skal give dig gode Guldbaand,
Deri ere Runer drevne;
At hvert et Ord, du tale skalt,
Det falder, som det var skrevet.“

26. Frem gik Ulfhild, Dværgens Datter,
Hun undte den Ridder saa vel:
„Jeg giver dig det gode Sværd,
Og Glavind blank dertil.

27. Du skalt aldrig seile den Sø,
Du kommer jo vel til Land;
Du skalt aldrig saaret blive
Af nogen Jorderigs Mand.“

28. Det var stolten Fru Thorelil,
Hun skjænked ham klaren Viin:
„Du skynde dig snart af Bjerget ud,
Før hjem kommer Herre min.“

29. Herr Tønne rider ad Sverrig,
Sin Lykke vil han friste;
Der seer han da Riddere ni,
Holdt væbnede under de Kviste.

30. „Her holder I, svenske Riddere ni,
Og ville I stride for Ære?
Eller stride I for det røde Guld?
Eller for Eders Hjertenskjære?“

31. Svared det Algvod, Kongens Frænde,
Han var saa stolt udi Sinde:
„Nok haver jeg Ære og røden Guld,
Jeg tør[1]) det ikke vinde.

32. Der er en Mø udi Upsal,
Hun hedder Ermelin,
For hendes Skyld bryde vi et Spær,
Hun blive min eller din.“

33. Det første Rid, de sammen red,
De Hellede baade var stærke,
Sønder da gik deres gode Skjold,
Deres Glavind drev langt i Marke.

34. Det andet Rid, de sammen red,
Det var og ikke af Falsk,
Herr Algvod drev for Sadelbue,
Og sønder gik hans Hals.

35. Det vare de svenske Riddere,
De axled Kaaben blaa,
Saa ganger de i Høieloft
For svenske Konning at staae.

36. „Her er en Judte kommet i Land,
Han er baade broget og stribet,
Han otte Ridd're lemlæstede,
Saa ilde han for dem har pebet.

37. Han otte Ridd're lemlæstede,
De er baade halte og lamme;
Han Algvod vog, Eders Brodersøn,
Saa faae den Judte Skam!“

38. Svared den gamle Konge,
Alt med sit lange graa Haar,
„Hævner mig over den stribede Judte;
Jeg giver Eder Sabel og Maar[2]).“

39. Ud red alle de svenske Hofmænd,
Og de vilde vinde Priis.
Den Latter han dem snart fordrev,
De bleve af Skaden viis.

40. Det var Ridder Herr Tønne,
Han rider til Upsals By:
Hans Skjold det skinner som Guld,
Hans Glavind det glimmed i Sky.

41. Han vog[3]) der de hvide Bjørne,
Han bryder den store Staalstang,
Og ud han tog den skjønne Jomfru,
Som der havde ligget i Tvang.

42. Der han havde veiet de svenske Ridd're,
Dertil baade Løve og Bjørn,
Saa ganger han i Høieloft,
For Ermelin hin skjønne.

43. „Velkommen vær, Ridder Tønne,
Til disse fremmede Lande!
Det vil jeg for Sanden sige,
Jeg har efter Eder længet.

44. Jeg var mig saa lidet et Barn,
Og da blev der spaaet mig,
En fremmed Ridder skuld' veie Algvod,
Og føre mig hjem med sig.

45. Jeg beder dig, Ridder Herr Tønne!
Du aldrig forlader mig;
Der er Ingen udi Verden til,
Jeg heller trolover, end dig.“

46. Det svared Ridder Herr Tønne,
Tog Jomfruen i sin Favn:
„Jeg aldrig vil dig forlade;
Det svær jeg ved Drottens[4]) Navn!“

47. Saa tog han den skjønne Jomfru
Alt med hendes røde Guld;
Saa førte han hende til Danmark,
De bleve hinanden huld.

48. Han førte hende til sin egen Gaard,
Hun var en Rosens-Blomme.
Alle de Folk, paa Alsø vare,
De favned[5]) saavel deres Komme.

49. Og det var Ridder Herr Tønne,
Han holdt saavel sin Tro;
Maanedsdag derefter
Lod han sit Bryllup boe.

[1]) tør ɔ: behøver. [2]) Sabel og Maar ɔ: Sobelskind og Maarskind. [3]) veie, vog ɔ: dræbe, dræbte. [4]) Drotten ɔ: Christus [5]) favne ɔ: modtage med Glæde og Æresbeviisning

Nr. 17 a. Agnete og Havmanden.

Andantino.

2.

„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Og vil du nu være Allerkjæresten min?“

3.

„„O ja saamænd, det vil jeg saa,
Naar du ta'er mig med paa Havsens Bund.““

4.

Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa førte han hende til Havsens Bund.

5.

Der var de tilsammen i otte Aar,
Syv Sønner hun ved den Havmand faaer.

6.

Agnete hun sad ved Vuggen og sang,
Da hørte hun Holmegaards Klokker klang.

7.

Agnete hun ganger for den Havmand at staae:
„Og maa jeg mig udi Kirken gaae?“

Nr. 17 b. Agnete og Havmanden.

Allegretto.

(Fra Bornholm).

8.

„„Ja gjerne maa du til Kirken gaae,
Naar igjen du kun kommer til Børnene smaa.““

9.

Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa førte han hende paa Holmegaards Grund.

10.

Agnete hun ind ad Kirkedøren kom;
Der saae hun sin Moder, og vendte sig om.

11.

„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Hvor har du i otte Aar været fra mig?“

12.

„„Og jeg haver været paa Havsens Bund,
Syv Sønner jeg der ved Havmanden fik.““

13.

„Hvad fik du til Fæstensgave din,
Da han dig fæsted til Bruden sin?“

Nr. 17 c. Agnete og Havmanden.

Andantino.

(*Fra Bornholm*).

14.

„„Han gav mig da et prægtigt Guldbaand,
Det bindes ei bedre om Dronningens Haand.““

15.

Den Havmand ind ad Kirkedøren treen,
Og alle de smaa Billeder de vendte sig omkring.

16.

Hans Haar det var som det pureste Guld,
Hans Øine de vare saa taarefuld.

17.

„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Og dine smaa Børn de længes efter dig.“

18.

„„Og lad dem længes, mens de længes vil,
Slet aldrig kommer jeg mere dertil!““

19.

„O tænk paa de Store, og tænk paa de Smaa,
Og tænk paa det Lille, som i Vuggen laa.“

20. „„Ret aldrig jeg tænker paa de Store eller Smaa, — Aa, ja, ja! —
Langt mindre paa det Lille, som i Vuggen laa, Langt mindre paa det Lille, som i Vuggen laa.““

Nr. 17 d. Agnete og Bjergmanden.

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.* (*Fra Slesvig.*)

1. Ag - ne - te gik u - de paa Mar - ken og græd, — Fug - le - ne syn - ge — Da stod den

sempre dolce e legato. Fug - le - ne syn - ge —

4de St. de syn - ge —

Tutti.

Bjergmand og ly - ded' der - paa. Skjøn - ne Ag - ne - te!

Skjøn - ne Ag - ne - te!

2.
„Agnete, Agnete! kom ad Bjerget til mig,
Det rødeste Guld det giver jeg dig.“

3.
Agnete hun gik Bjerget tøise[1]) omkring,
Saa gik hun sig ad Bjerget ind.

4.
Agnete var i Bjerget tre Gange tre Aar:
Hun længes saa saare at see grønne Jord.

5.
Agnete sad ud' og sang Lullernebi[2]);
Da hørte hun Engelands Klokker at ring'.

6.
Agnete gik for hendes Fæstemand at staae:
„Maa jeg ind til Engelands Kirke gaae?“

7.
„„Ja, vel maa til Engelands Kirke du gaae;
Det røde Guld maa du ei tage paa.

8.
Og naar du kommer paa Kirkegaard,
Maa du ei slaae ud dit favre Guldhaar.

9.
Og naar du kommer paa Kirkegulv,
Maa du ei gaae med din kjær Moder i Stol.

10.
Og naar du hører den Høiestes Navn,
Saa maa du ei bøie dine Knæ til Jord.““

11.
Agnete tog alt sit røde Guld paa,
Hun slog og ud sit favre Guldhaar.

12.
Den Tid hun kom paa Kirkegulv,
Saa gik hun med sin kjær Moder i Stol.

13.
Og da hun hørte den Høiestes Navn,
Da bøied Agnete sine Knæ til Jord.

14.
Den Tid Messen og Prædiken havde Ende,
Da gik hun med sin kjær Moder hjem.

15.
„Agnete, Agnete! kom ad Bjerget til mig;
Dine smaa syv Sønner græder haardt for dig.“

16.
„„Lad dem græd', lad dem græd', lad dem græd',
men de vil!
Jeg nu ei mere hører dem til.““

17.
Saa gav han hende en Syge saa krank;
Fuglene synge —
Agnete hun døde i selvsamme Stund.
Skjønne Agnete!

[1]) tøjse, tøsser ɔ: to Gange (islandsk: tvisvar). [2]) Lullernebi ɔ: Visselulle (engelsk: lullaby.)

Andantino.

Nr. 17 e. Agnete fra Holmegaard*).

2. Agnete hun stirred'
I Bølgerne de blaa,
Og see! da kom en Havmand
Fra Bunden op at staae —
Op at staae!
Men stedse Agnete
Paa Bølgerne kun saae.

3. Hans Haar var som spundet
Af pureste Guld,
Hans Øie det var kjærligt,
Hans Mine den var huld —
O! saa huld!
Hans skjældækte Barm var
Af Kjærlighed fuld.

4. Han sang for Agnete
Sin Elskov, sin Nød.
Hans Kvad det var saa kjælent,
Hans Stemme var saa sød —
O! saa sød!
Hans Hjerte ham fra Læberne
Saa lifligen flød.

5. „Og hør, min Agnete!
Hvad jeg vil sige dig:
Mit Hjerte det fortæres
Af Længsel efter dig —
Efter dig!
O, vil du det husvale!
O, vil du elske mig!"

*) Til Nr. 17 e) og f) har jeg optaget de, i al deres Forskjellighed, begge saa yndige Bearbeidelser af den gamle Folkevise, da det forhøier Melodiernes Betydning, at de forbindes med egne Texter istedetfor at synges alle med samme Text.

6. To sølvspændte Sko flux
Paa Klintebredden stod;
Der fandtes aldrig skjønnere
Paa nogen Dronnings Fod.
„For din Fod!
„Min Elskede! — saa kvad han —
Du tage dem imod!“

7. Saa tog han af Barmen
Et perlestukket Baand;
Der aldrig saaes et skjønnere
Om nogen Dronnings Haand.
„Dette Baand!
Min Elskede! — saa kvad han —
Du binde om din Haand!“

8. Saa tog han en Guldring
Af Fingeren sin;
Der fandtes ingen skjønnere
I nogen Dronnings Skriin.
„Her, fra min,
Min Elskede — saa kvad han —
Du sætte den paa din!“

9. Agnete ned paa Himlen
I Havdybet saae;
Den Bølge var saa sølvklar,
Og Bunden var saa blaa —
O, saa blaa!
Da smilede den Havmand,
Og sang, og sagde saa:

10. „Og hør, min Agnete!
Hvad jeg dig sige vil:
For dig mit Hjerte brænder
Af Kjærligheds Ild.
O, vær mild!
Siig, vil du mig husvale?
Vil du mig høre til?“

11. „„Og hør du, skjøn Havmand,
Jeg vil tilhøre dig,
Hvis ned i Havets Afgrund
Du med vil tage mig!
Tag du mig!
Og før mig til din Havbund!
Der vil jeg elske dig.““

12. Han stopped' hendes Øre,
Han stopped' hendes Mund;
Saa foer han med Agnete
Dybt ned i Havets Bund.
Mund paa Mund —
De favnedes og kys'de sig
Saa trygt paa Havets Bund.

13. Agnete hun var der
I Aaringer to;
De elskede hinanden
Saa kjærlige og troe —
Elskovstroe.
To Sønner der hun fødte
I Havmandens Bo.

14. Agnete sad rolig
Ved Vuggen der og sang;
Da hørte hun en Jordlyd,
Som ovenover klang:
Ding, ding, dang!
Og det var Kirkens Klokker
I Holmegaard, som klang.

15. Agnete lod Vuggen
Saa pludseligen staae,
Og iilte til sin Havmand:
„Skjøn Havmand! tør jeg gaae?
Tør jeg gaae?
O, tør jeg end før Midnat
Til Holmekirke gaae?“

16. „„Du gjerne maa før Midnat
Til Holmekirke gaae,
Naar kun før Dag du vender
Til Børnene de smaa.
Gaa! gaa! gaa!
Men vend før Dag tilbage
Til Børnene de smaa!““

17. Han stopped' hendes Øre,
Han stopped' hendes Mund,
Saa foer han op med hende
Til Holmegaardens Grund.
Mund fra Mund —
De skiltes, og han dukked'
Igjen til Havets Bund.

18. Agnete sig skyndte
Til Kirkegaarden hen;
Der mødte hun sin Moder,
Og vendte sig igjen.
„O, hvorhen?“
Men hendes Moder vendte
Den Flygtende igjen.

19. „Og hør du, Agnete!
Hvad jeg vil sige dig:
„Hvor har du havt dit Ophold
Saalænge langt fra mig?
Langt fra mig!
Siig, hvor du har dig opholdt
Saalænge hemmelig?“

20. „„O, Moder! jeg har dvælet
I Havmandens Bo;
Med ham jeg alt dernede
Har faaet Sønner to.
Und mig Ro;
Jeg gaaer nu hen at bede,
Og siden til min Bo.““

21. „Og hør du, Agnete!
Hvad jeg vil sige dig:
Her dine to smaa Døttre
Tildøde græmme sig.
Skrig i Skrig
De græde, de smaa Piger,
De længes efter dig.“

22. „„Lad længes, lad græde
De to smaa Døttre her:
Mit Øre det er lukket,
Jeg hører dem ei der —
Dem ei der!
Og der de to smaa Sønner
Forsmægted', blev jeg her.““

23. „O, red dog de Arme!
O, lad dem ei forgaae!
O, tænk dog paa den Mindste,
Som end i Vuggen laa!
Hjem du gaae!
Og glem de to smaa Trolde
For dine ægte Smaa!“

34. „„Lad blomstre, lad falme
De To, som Himlen vil!
Mit Hjerte det er lukket,
Det hører dem ei til —
Dem ei til!
Jeg ene for min Havmands
Smaa Sønner leve vil!““

25. „Og kan du dem glemme,
Som ved dit Hjerte loe,
Saa tænk paa deres Faders,
Din Ægteherres Tro —
Kjend hans Tro!
Saasnart du var forsvundet,
Han mistede sin Ro.

26. Han sørged' en Sommer,
Han sørgede for dig,
Og ned fra Holme-Fjeldklint
Saa styrtede han sig —
Styrted' sig!
Der funde de paa Stranden
I Skumringen hans Liig.

27. Nu nys man det lagde
I Kisten ned med Sang;
Og hørte du, min Datter!
Ei Klokkerne, som klang:
Ding, ding, dang?“ —
Nu vendte hendes Moder sig,
Og Midnatsklokken klang

28. Agnete hun traadte
Ad Kirkedøren ind,
Og alle de smaa Billeder
De vendte sig omkring —
Rundt omkring!
I Kirken de smaa Billeder
De vendte sig omkring.

29. Agnete hun stirred
Mod Altertavlen hen,
Og Altertavlen vendte sig, og
Alteret med den —
Alt med den
Sig vendte, hvor hun Øiet
I Kirken vendte hen.

30. Agnete hun stirred
Paa Stenen for sin Fod,
Og saae sin Moders Navn, som
Paa Ligstenen stod,
Hvor hun stod —
Da brast den Armes Hjerte,
Da isned' hendes Blod.

31. Agnete hun raved',
Hun segnede, hun faldt;
Nu alle hendes Smaabørn
De længes overalt —
Overalt!
Nu Sønner, som Døttre,
De længes overalt.

32. Lad græde, lad længes,
Lad sørge her og der!
Lukt er nu hendes Øie,
Det aabnes aldrig meer —
Aldrig meer!
Og knuust er hendes Hjerte,
Det slaaer nu ikke meer.

Baggesen.

Nr. 17 f. Agnete.

Andantino.

2.

De Vandvover svulme med skummende Top,
En Havmand sig skyder fra Havbunden op.

3.

Hans Pandser var om Livet af sølvblanke Skjæl,
Derpaa skinte Solen udi Rosenkvæld.

4.

Hans Spyd var en Baadstang, dens Krog var en Koral,
Hans Skjold var en bruunhvælvet Skildpaddeskal.

5.

Hans Hjelm var et Sølvsneglehuus, hans Haar af Tang,
Som Strandmaagens Stemme var Havmandens Sang.

6.

„Og siig du mig, skjøn Havmand, alt fra den vaade Bo!
Naar kommer der en Beiler og fæster min Tro?“

7.

„„Og hør du, Agnete! hvad jeg vil sige dig:
Alt til din kjære Fæstemand saa skal du kaare mig.

8.

Jeg eier under Havet saa lystelig en Hal,
Du Væggen finder sleben af klareste Krystal.

9.

Syvhundred unge Piger opvarte ved min Disk,
Foroven som en Kvinde, forneden som en Fisk.

10.

En Slæde jeg dig skjænker, som Perlemoer at see;
Den drager dig den Sælhund, som Renen paa Sne.

11.

Og i min grønne Have saa høit de Blomter staae,
De hæve sig i Vandet, som udi Luften blaa.““

12.

„Og er det som du siger, skjøn Havmand, for sand,
Da vil jeg dig udkaare nu til min Fæstemand.“

13.

Agnete sprang i Havet, den hulde Venneviv,
Ved Foden hende trak han bag Havgræs og Siv.

14.

Tilsammen der de leved i otte lange Aar,
Syv Sønner under Havet hun med Havmanden faaer.

15.

Agnete sad i Buret alt under Siv og Tang,
Da hørte hun paa Jorden de Kirkeklokkers Klang.

16.

Agnete for sin Huusbend da ganger ind at staae:
„O lad mig dog endnu engang til Gudsbord gaae!“

17.

„„Og hør du mig, Agnete, hvad jeg vil sige dig:
I fiirogtyve Timer maa du forlade mig.““

18.

Agnete kysser kjærlig de Sønner syv saa brat,
Hun ønskte dennem alle vel tusinde god Nat.

19.

Og græde gjorde Store og græde gjorde Smaa,
Og græde gjorde Barnet, som udi Vuggen laa.

20.

Agnete nu paa Stranden igjen i Luften staaer,
Hun havde ei seet Solen i otte lange Aar.

21.

Agnete træder høvisk for sine Frænder ind:
„Vi kjende dig ei mere, du fæle Troldekvind.“

22.

Agnete treen i Kirken ved Klokkernes Dingding,
Men alle de Smaabilleder de vendte sig omkring.

23.

Agnete sætter Kalken med Vinen for sin Mund,
Da var det som hun stirred i Havets sorte Grund.

24.

Da skjælved hun saa saare, hun mæled ei et Ord,
Af Bægret spilte Vinen hun skjælvende paa Jord.

25.

I Aftenkvæl, da Røgen [1]) og Mørket faldt paa,
Agnete monne atter til Stranden udgaae.

26.

Hun folded sine Hænder, den uselige Viv:
„Gud naade mig og tage saa brat mit unge Liv!“

27.

Agnete sank i Græsset, i blaa Violer ned;
Det siger jeg, de Roser de blegnede derved.

28.

Bogfinkerne da kvidred saa høit fra grønnen Kvist:
Nu døer du, Agnete, det vide vi forvist.

29.

I Tusmørkets Time, som Straalerne nedgik,
Da skjælved hendes Hjerte, da sank hendes Blik.

30.

De salte Bølger stige saa susende med Ak,
Saa sagtelig de Liget til Havbunden trak.

31.

Tre Dage var paa Bunden hun efter sin Død,
Da atter hende Bølgerne til Havfladen skjød.

32.

Den liden Dreng paa Fælleden saa aarle vogter Gjæs,
Da fandt han Agnete henskyllet hist paa Næs.

33.

I Sandet blev hun jordet, bag tangklædte Steen;
Den skjærmer nu for Bølgerne de mødige Been.

34.

Hver Morgen og hver Aften er Stenen salt og vaad;
Det, sige Byens Piger, er Havmandens Graad.

Oehlenschläger.

[1]) Røgen o: Taagen.

Nr. 18 a. Havfruens Spaadom.

Andantino.

2. Dronningen hedder [1]) paa Svende to:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„I bede den Havfru for mig indgaae,
For hun skal fremme min Villie."

3. Ind kom Havfruen og stedes for Bord:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„Hvad ville I, Dronning? hvi send' I mig Ord?
Jeg kan ikke fremme Eders Villie!"

4. Dronningen klapper paa Hyndet blaa:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„Du sidde, Havfru, og hvile herpaa;
Thi du skal fremme min Villie."

5. „„Ville I saa forraade mit unge Liv?
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Her ligger under den hvasse Kniv! —
Hure [2]) skulde jeg fremme Eders Villie?""

6. „Vedst du det, saa vedst du mere,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Du sige mig af min Skjæbne flere;
Saa kan du fremme min Villie."

7. „„Veed jeg din Skjæbne og siger dig den,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Du lader mig vist paa Ilden brænde;
Thi fremmer jeg nødig din Villie.

[1]) hedder ɔ: kalder. [2]) hure ɔ: hvorledes.

Nr. 18b. Havfruens Spaadom.

Andantino.

8. Du føder Sønner saa bolde tre;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Dit unge Liv forspilde de.
Saa fremmer jeg nu din Villie.““

9. „Skal det mig for dennem ei bedre gaae,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Siig mig, hvad Skjæbne skulle de faae?
Saa kan du fremme min Villie.“

10. „„Den Ene skal Konning i Danmark være,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Den Anden skal Kronen af røde Guld bære.
Saa kan jeg fremme din Villie.

11. Den Tredie skal være saa viis en Mand;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Dit unge Liv lader du for ham.
Nu haver jeg fremmet din Villie.““

12. Dronningen svøber sit Hoved i Skind,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Hun gik i Loftet[1]) for Kongen ind;
Thi hun[2]) havde fremmet hendes Villie.

13. „Hør I, allerkjæreste Herre min,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
I give mig denne Havfru fiin,
For hun haver fremmet min Villie.“

[1]) Loftet ɔ: Høieloft. [2]) hun, nemlig Havfruen. Saaledes ogsaa i 15de Vers.

Nr. 18 c. Havfruens Spaadom.

Con moto. (*Færøisk Melodie*).

1. Dan - kon - ning han la - der en Hav - fru - e gri - be,—Den Hav - fru dand - ser paa Til - lie — Og

mf

den la'er han i Taar - net knibe, For hun ei frem - med' hans Vil - lie.

14. „„Jeg giver ikke den Havfru Liv,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Thi hun forraadte mine Snekker syv;
Da fremmed' hun ikke min Villie.““

15. Dronningen sortnede som en Jord,
— Den Havfru dandser paa Tillie. —
Hun daaned' som død for Kongens Bord,
For hun havde fremmet hendes Villie.

16. „„Min Kjære, I tage det ikke saa nær!
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Følg hende til Strande med alle dine Møer,
For hun haver fremmet din Villie.““

17. Hun klædte den Havfru i Skarlagen rød,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Skjøndt hun havde spaaet hendes egen Død,
Saa fremmede hun hendes Villie.

18. Dronningen taler til alle sine Møer:
— Den Havfru dandser paa Tillie —
„I følge den Havfrue ud til Sø,
Thi hun haver fremmet min Villie.“

19. Den Havfru sættes paa Bølgen hin blaa,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Dronningen græd, og Ingen der lo;
Saa havde hun fremmet hendes Villie.

20. „I tør ikke græde, græd ikke for mig,
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Himmerigs Dør staaer aaben for dig.
Nu haver jeg fremmet din Villie.

21. I Himmerig skal du bygge og boe;
— Den Havfru dandser paa Tillie —
Der fanger du først baade Hvile og Ro.
Nu haver jeg fremmet din Villie.“

Nr. 19 a. Elvehøi.

Allegretto.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mi-ne Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der

dolce

Tutti.

kom to Jom - fru - er gan - gen-des frem, De vil-de gjerne med mig ta - le. Si - den jeg hen-de først saae.

Si - den jeg hen-de først saae.

mf

2. Den Ene klapped mig ved Kind,
Den Anden mig hvisked i Øre:
„Vaagn op du, favren Ungersvend!
Om du vil Dandsen røre.

3. Vaagn op du, favren Ungersvend!
Om du vil Dandsen røre;
Min Jomfru hun vil en Vise kvæde,
Om I lyster hende at høre.“

4. Den Ene begyndte en Vise at kvæde
Saa favert over alle Kvinder;
Og striden Strøm den stiltes derved,
Som førre var vant at rinde.

Nr. 19 b. Elvehøi.

Allegretto.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mi - ne Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to

p

Tutti.

Jom - fru - er gan - gen - des frem, De vil - de gjer - ne med mig ta - le. Si - den jeg hen - de først saae.

Si - den jeg hen - de først saae.

mf

5. Striden Strøm den stiltes derved,
Som førre var vant at rinde;
Alle smaa Fiske i Floden svam [1]),
De legte med deres Finne.

6. Alle de Fiske, i Floden var,
De legte med deres Hale,
Alle smaa Fugle, i Skoven var,
Begyndte at kviddre i Dale.

7. „Hør du, favren Ungersvend!
Og vil du hos os blive,
Da ville vi kjende [2]) dig ramme [3]) Runer,
Dertil at læse og skrive.

[1]) svam ɔ: svømmede. [2]) kjende ɔ: lære. [3]) ramme ɔ: forstaae.

Nr. 19 c. Elvehøi.

Andantino.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mine Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to Jom - fru - er

p *p*

gan - gen - des frem, De vil - de gjer - ne med mig ta - le. *Tutti.* Si - den jeg hen - de først saae.

Si - den jeg hen - de først saae.

8. Jeg skal kjende dig Bjørnen at binde
Og Bassen [1]) op til Eg,
Og Dragen med det meget Guld
Skal rømme af Land for dig."

9. De dandsed ud, og de dandsed ind
Alt i den Elvefærd;
Alt sad jeg der og saae derpaa
Og støtted mig ved mit Sværd.

10. „Hør du, favren Ungersvend!
Vil du ikke med os tale,
Da skal Sværd og hvassen Kniv
Dit Hjerte lægge i Dvale."

[1]) Basse ɔ: Vildsviin.

Andantino.

Nr. 19 d. Elvehøi.

Solo.

1. Jeg lag - de mit Ho - ved til El - ve - høi, Mine Øi - en de fin - ge en Dva - le; Der kom to

p *p*

Jom - fru - er gan - gen - des frem, De vil-de gjer - ne med mig ta - le. *Tutti.* Si - den jeg hen - de først saae.

Si - den jeg hen - de først saae.

p

11. Havde Gud ikke gjort min Lykke saa god,
At Hanen havde slaget sin Vinge,
Vist var jeg blevet i Elvehøi
Alt hos de Elvekvinder.

12. Thi raader jeg hver dannis Svend,
Som ride vil i Skove,
Han ride ikke til Elvehøi
Og lægge sig der at sove.

Nr. 20 a. Elveskud.

Andantino.

Solo.

1. Herr O - luf ri - der saa vi - - de, Alt til sit Bryl - lup at by - -

p *sf* *mf*

Tutti.

de. Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

mf *p*

2. Der dandse fire, og der dandse fem.
Elvekongens Datter rækker Haanden frem:

3. „Velkommen, Herr Oluf! lad fare din Fig [1]),
Bi lidt og træd i Dandsen med mig.“

4. „„Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.““

5. „Hør du, Herr Oluf! træd Dandsen med mig,
To Bukkeskinds-Støvler saa giver jeg dig.

6. To Bukkeskinds-Støvler sidde vel paa Been,
Forgyldne Spore derom spænd.“

7. „„Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.““

8. „Hør du, Herr Oluf! træd Dandsen med mig,
En Silkeskjorte giver jeg dig.

9. En Silkeskjorte saa hvid og fiin,
Den bleged min Moder ved Maaneskin.“

10. „„Jeg ikke tør, jeg ikke maa,
Imorgen skal mit Bryllup staae.““

[1]) Fig ɔ: Hastværk.

Nr. 20 b. Elveskud.

Allegro moderato.

Solo.

1. Herr O - luf ri - der saa vi - - de, Alt til sit Bryl - lup at by - -

p *f*

Tutti.

de. Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

Men Dand - sen den gaaer saa let gjen - nem Lun - den.

p

11. „Hør du, Herr Oluf! træd Dandsen med mig,
Et Hovedguld [1]) saa giver jeg dig.“

12. „„Et Hovedguld kan jeg vel faae,
Men dandse med dig tør jeg ikke saa.““

13. „Og vil du ikke dandse med mig,
Skal Sot og Sygdom følge dig!“

14. Hun slog ham mellem hans Hærder [2]),
Og aldrig var han slagen værre.

15. Hun løfted Herr Oluf paa Gang'ren rød:
„Og rid nu hjem til din Fæstemø!“

16. Men der han kom til Borgeled,
Der staaer hans Moder og hviler ved.

17. „Hør du, Herr Oluf, kjær Sønnen min,
Hvi bær du nu saa bleg en Kind?“

18. „„Og jeg maa vel bære Kinden bleg,
For jeg haver været i Elvekonens Leg.““

[1]) Hovedguld ɔ: Hovedsmykke af Guld. [2]) Hærder ɔ: Skuldre.

Nr. 20 c. Elveskud.

Andantino.

Solo. (*Færøisk Melodie.*)

1. Herr O - luf han ri - der saa vi - - - de, Alt til sit Bryl - lup at by - de.

mf

Tutti.

Men Dand - sen den gaaer saa let i - gjen - nem Lun - den.

Men Dand - sen den gaaer saa let i - gjen - nem Lun - den.

sf *p*

19. „Hør du, Herr Oluf! min Søn saa prud,
Hvad skal jeg svare din unge Brud?“

20. „„I sige skal, jeg er udi Lund,
At prøve min Hest og saa min Hund.““

21. Og aarle om Morgenen, Dag det var,
Da kom den Brud med Brudeskar'.

22. De skjænkte Mjød, og de skjænkte Viin:
„Hvor er Herr Oluf, Brudgom min?“

23. „„Herr Oluf han red sig udi Lund,
At prøve sin Hest og saa sin Hund.“

24. Hun tog da op det Skarlagen rød,
Der laa Herr Oluf og var død.

25. Og aarle om Morgenen, Dag det var,
Der kom tre Liig af Herr Olufs Gaard:

26. Herr Oluf og hans Fæstemø,
Hans Moder blev og af Sorgen død.

Nr. 20 d. Ólafur og álfamær. Oluf og Elvemøen.

Con moto. *Solo.* *Tutti.* *Solo.* *(Islandsk Vise*).*

1. Ó - la - fur reið með björg - um fram, — vil - lir hann, stil - lir hann — hit - ti fy - rir sèr ál - fa - rann.
1. O - luf han red un-der Bjer - get frem — Vil - des han, hil - des han — Der kom han sig til El - ve - hjem.

mf

vil - lir hann, stil - lir hann, —
Vil - des han, hil - des han, —

Tutti.

Þar rau-ður log-inn brann; blíð-an lagð-i byr-inn un-dan björg-u-num — blíð-an lagð-i byr-inn un-dan björg - u-num fram.
Der rø-den Lu - e brand[1]); Bli-den Bør han blæ-ser alt fra Bjer-ge-ne — Bli-den Bør han blæ-ser alt fra Bjer - ge-ne ud.

cresc.

2. Þar kom út ein álfamær,
hún var ekki guði kær.
3. Þar kom út ein önnur,
hèlt á silfurkönnu.
4. Þar kom út hin þriðja
með gullbelti um sig miðja.
5. Þar kom út hin fjórða,
hún tók svo til orða:
6. „Velkominn, Ólafur liljurós!
gáttu í björg og bú með oss.“
7. „„Ekki vil eg með álfum búa,
heldur vil eg á herrann trúa.““
8. „Þó þú gjörir með álfum búa,
samt máttu á herrann trúa.“
9. Hún gekk sèr til kistu,
kastaði yfir sig skikkju.
10. Hún gekk sèr til arkar,
greip upp sverðið bjarta.
11. „Ekki muntu svo hèðan fara,
að þú gjörir mèr kossinn spara.“

2. Der kom ud en Elvemø,
Haaret lagt i Guld saa rød.
3. Der kom ud en anden,
Bar hun Sølverkande.
4. Der kom ud hin Tredje,
Med Guldbælte om sin Midje.
5. End kom ud hin Fjerde,
Hun tog saa til Orde:
6. „Velkommen, Oluf Liljeros'!
Gak du i Bjerg og bo med os.“
7. „„Ikke vil jeg hos Elver boe,
Heller vil jeg paa Herre-Gud troe.““
8. „Enddog du monne hos Elver boe,
Fuld vel maa du paa Herren troe.“
9. Hun gik sig til Kiste,
Axled hun Kaabe med Liste.
10. Hun gik sig til Arke[2]),
Greb der Sværdet skarpe.
11. „Vilt du end bort fra os fare,
Ei tør du ved[3]) et Kys at spare.“

*) Et Sidestykke til den foregaaende.

[1]) brand ɔ: brændte. [2]) Ark ɔ: en stor Kiste. [3]) tør ved ɔ: behøver.

Nr. 20 e. Ólafur og álfamær. Oluf og Elvemøen.

Con moto.

Solo. *Tutti.* *Solo.* *(Islandsk Vise).*

1. Ó - la - fur reið með björg - um fram, — vil - lir hann, stil - lir hann — hit - ti fy - rir sèr ál - fa -
1. O - luf han red un - der Bjer - get frem, — Vil - des han, hil - des han — Der kom han sig til El - ve -

mf vil - lir hann, stil - lir hann —
Vil - des han, hil - des han — *p*

Tutti.

rann. Þar rau-ður log - inn brann; Blíð - an lagð - i byr-inn un-dan björg - u - num — Blíð-an lagð-i byr - inn un - dan björg - u - num fram.
hjem. Der rø - den Lu - e brand; Bli - den Bør han blæ - ser alt fra Bjer - ge - ne — Bli-den Bør han blæ - ser alt fra Bjer - ge - ne ud.

p *f*

12. Ólafur laut um söðulboga,
kysti frú með hálfum huga.
13. Saxinu hún stakk i síðu,
Ólafi nokkuð svíður.
14. Ólafur keyrir hestinn sporum,
þar til hann kom til móður dyra.
15. Klappar á dyr með lófa sín:
„ljúktu upp, kæra móðir mín!“
16. „„Því ertu bleikur? því ertu blár?
sem þú hafir af álfum sár.““
17. „Módir! ljáðu mèr mjúka sæng;
systir! gefðu mèr síðuband.“
18. Ei leið nema stundir þrjár,
Ólafur var sem bleikur nár.
19. Ei leið nema lítil stund,
Ólafur úngi gaf upp önd.
20. Vendi eg mínu kvæði í kross,
Sancte María sè með oss!

12. Oluf luder over Sadelbue,
Halvvillig kyste han væne Frue.
13. Hun stødte ham Sværd i Side,
Saa saare monne det svide.
14. Oluf tager sin Hest med Spore,
Til han kom til sin kjære Moder.
15. Han klapper paa Døren med sit Skind:
„Luk du op, kjære Moder min!“
16. „„Hvi est du bleg, og hvi est du blaa,
Som du havde fanget af Elver Saar?““
17. „Moder! red du mig bløden Seng;
Søster, giv du mig Sidebind.“
18. Der led ei Timer uden tre:
Oluf laa Lig med Kind saa bleg.
19. Der led ikkun en liden Stund:
Oluf hin Unge gav op sin Aand.
20. Saa ender jeg Kvadet med hellige Kors*)
Sancte Maria være med os! **Svend Grundtvig.**

*) Her henpeges til den i de catholske Tider paa Island brugte Skik: at signe sig (slaae Kors for sig) ved Slutningen af Sangen; — maaskee især, naar Sangens hedenske Indhold kunde lade befrygte, at „den Onde“ derved var bleven hidlokket.

Andante con moto.

Nr. 21. Oluf den Helliges Væddefart.

(*Færøisk Melodie*).

Solo. *Tutti.*

1. O - luf Konning og hans Bro - der De træt-tes om Nor - ri - ges Go - der*). Det er saa fa - vert i Trondhjem at hvi - le.

Det er saa fa - vert i Trondhjem at hvi - le.

mf *f*

Solo.

2. Hans Bro - der — De træt - tes om Nor - ri - ges Go - der: „Hvil - ken af os bedst sei - le kan, Han skal væ-re Kon - ge i

f *mf*

3. — — bedst seile kan,
Han skal være Konge i Norriges Land.
Hvo af os, som |: først kommer hjem,
Han krones til Konge over al den Egn.“ :|**)
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

4. Det svared |: Harald Haarderaade:
„Det være, som du nu sagde. :|

5. Men skal jeg seile idag med dig,
Da skal du skifte Skib med mig.

6. — — idag med dig,
Da skal du skifte Skib med mig.
Thi du haver Ormen |: hin snare;
Hvor skulde jeg med Oxen fare? :|
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

7. Ormen er saa |: snar som en Sky,
Oxen driver saa langsom til By.“ :|

8. „„Hør du, Harald! hvad jeg siger dig;
Hvad dig tykkes, synes og mig.

9. — — jeg siger dig;
Hvad dig tykkes, synes og mig.
Er mit Skib noget |: bedre end dit,
Saa gjerne da maa du tage mit. :|
Det er saa favert i Trondhjem at hvile.

10. Saa tag du nu Ormen |: hin glade,
Og jeg tager Oxen hin lade. :|

11. Først ville vi |: til Kirken fare,
Førend vi røre ved Seil eller Aare.““ :|

*) Med dette Riimfald blev Visen sunget for mig, og jeg har beholdt det, som hentet fra Folkets Læber, istedetfor de i Kilderne staaende forskjellige Udtryk: „De trættes om Norges Skjær,“ „om Norge,“ „om Norgeland baade.“

**) Repetitionstegnet viser, med hvilke Ord, efterat Omkvædet er sunget, det følgende Vers skal begynde.

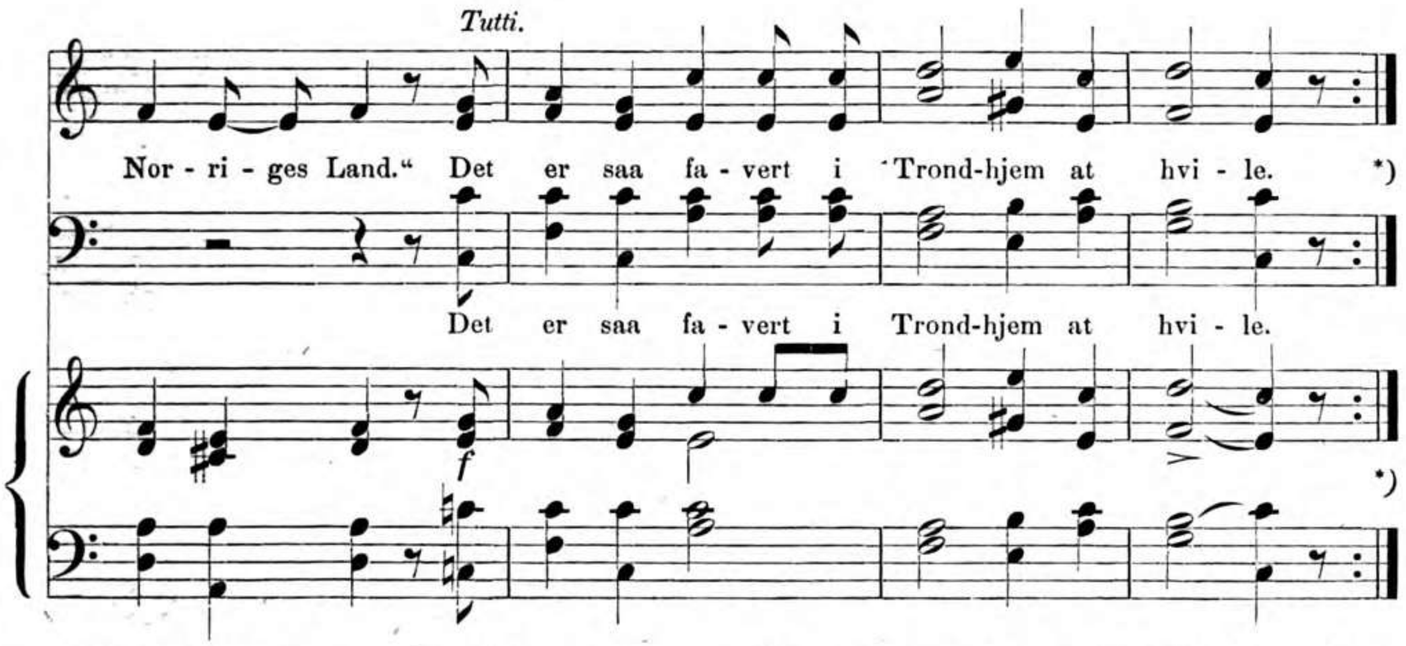

12. Sanct Oluf han gaaer |: om Kirkegaard,
Som Guld da skinner hans deilige Haar. :|

13. Saa brat kom Bud for |: Oluf Konning ind:
„Og nu seiler Harald, Broder din.“ :|

14. „„Da lad dem seile, |: som seile vil,
Guds Ord saa ville vi lyde til. :|

15. Messen er |: vor Herres Ord.
Svende! tager Vand, I gaae til Bord! :|

16. Vi gaae til Bord, |: vi faae os Mad,
Saa skynde vi os Stranden ad.““ :|

17. Saa ginge de dem |: til Strande,
Som [1]) Oxen laa for Lande. :|

18. Saa snarlig de til Stranden |: udbare
Baade Anker og Toug og Aare. :|

19. Sanct Oluf satte sig |: i Fremmerstavn:
„Frit frem, Oxe! i Jesu Navn!“ :|

20. Sanct Oluf tog Oxen |: ved hviden Horn:
„Gak nu, som om du gik i Korn.“ :|

21. Oxen tog til saa fast |: at skride,
Efter stod Bølgerne jo saa stride. :|

22. Han viste liden Dreng |: op i Raa:
„See, om vi kunde Harald naae.“ :|

23. „„Jeg seer ikke mere til |: al Verdsens Priis,
End Toppen udaf Egeriis. :|

24. Jeg seer |: under Norriges Land
Silkeseil og Guld i Rand. :|

25. Jeg seer mig |: under Norriges Skjær,
Hvor Ormen Silkeseilet bær. :|

26. Jeg seer mig |: under Norgelands Side
Ormen saa saare fremskride.““ :|

27. Sanct Oluf klapped Oxen |: paa Lænde:
„Du maatte end noget bedre fremrende.“ :|

28. Sanct Oluf slog Oxen |: ved sit Øie:
„Langt bedre maa du ad Havet drive!“

29. Da begyndte Oxen |: at beise [2]) saa,
De Baadsmænd kunde ei paa Bunken [3]) staae. :|

30. Saa tog han Bast |: og stærken Line,
Dermed saa bandt han Baadsmænd sine. :|

31. Det da meldte |: den Styresmand:
„Og hvor da seile vi nu fram?“ :|

32. Sanct Oluf drog af |: sine Handsker smaa,
Og selv maatte han til Styren gaae. :|

33. „Vi seile fram ad Bjerge |: og Klipper,
Den næste Vei, som vi kunde hitte.“ :|

34. Saa seiled de |: over Bjerge og Dale;
De bleve, som de vare Vand hint klare. :|

35. De seilede over |: det Fjeld saa blaa,
Ud da løbe de Trolde saa smaa. :|

36. „Hvo seiler over |: mit Guld det røde?
Og hvo da gjør min Fader den Mode?“ :|

37. „„Stat du der |: og bliv til Steen,
Indtil jeg kommer tilbage igjen.““ :|

38. Saa seiled de over |: de Skaaner Knolde,
Til Steen saa blev de sorte Trolde. :|

39. Ude staaer den Kjærling |: med Rok og Teen:
„Sanct Oluf! hvi seiler du os til Meen? :|

40. Sanct Oluf med |: dit røde Skjæg!
Hvi seiler du gjennem min Stuevæg?“ :|

41. Sanct Oluf sig |: tilbage saae:
Stat du der, bliv til Kamp hin graa.“ :|

42. Saa seilede de |: foruden Meen,
Der vege for dem baade Stok og Steen. :|

43. De seiled, som |: de kunde bedst,
Ingen Mand kunde Øine paa dennem fæst. :|

44. Sanct Oluf spændte Buen |: for sit Knæ,
Pilen faldt bag det Seiletræ. :|

45. Han skjød udaf |: Fremmerstavn,
Pilen faldt bag Oxen i Havn. :|

46. Sanct Oluf troede |: saa vel Vor-Herre,
Derfore kom han tre Dage førre. :|

47. Harald blev |: i Huen saa vred,
Han skabte sig til en Orm saa led. :|

48. Sanct Oluf var |: en gudfrygtig Mand,
Thi blev han Konge i Norriges Land. :|

49. Sanct Oluf gik |: i Kirken ind,
Han takkede Gud af Hjerte og Sind. :|

50. Sanct Oluf gaaer |: om Kirkegaard,
Der skinner en Gisel af hans Haar. :|

51. Den Gud vil hjælpe, |: han kommer fram,
Hans Fjender faae baade Last og Skam. :|

*) De følgende Vers begyndes fra det tilsvarende Tegn, og mellem Versene maa ikke gjøres længere Ophold, end Ottendedeelspausen medfører.
[1]) som forekommer ofte i Betydning af hvor. [2]) beise ɔ: bisse, løbe hidsig afsted. [3]) Bunken ɔ: Bunden i Skibet [Dækket].

Andantino.

Nr. 22 a. Nattergalen.

2. Forinden det Slot der stander en Lind
Med Blade, deilig' og kjønne,
Derudi boede en Nattergal fiin,
Som liflig mon røre sin Tunge.

3. Der kom en Ridder ridendes did,
Han hørte den Nattergal sjunge;
Derover han høilig forundred' sig.
Det var ved Midnatsstunde.

4. „Og hør du, liden Nattergal!
En Vise jeg beder dig kvæde,
Med Guld jeg la'er dine Fjædre beslaae,
Din Hals med Perler beklæde."

5. „„Jeg passer ei paa [1]) dine Fjædre af Guld,
Som jeg for dig skulde bære;
I Verden er jeg en fremmed Fugl,
Og ingen Mand mig mon kjende.""

6. „Est du i Verden en fremmed Fugl,
Og ingen Mand dig mon kjende,
Dig tvinger Hunger, Kuld' og Sne,
Som falder paa Veien hin brede."

7. „„Mig tvinger ei Hunger, mig tvinger ei Sne,
Som falder paa Veien hin brede;
Mig tvinger fast mere en lønlig Sorg,
Der gjør mig Angest og Møde.

8. Imellem Bjerg og dyben Dal
Bortrinder de stride Strømme;
Men Den, som haver en fuldtro Ven,
Han ganger saa seent udi Glemme.

9. Jeg havde mig en Kjærest saa bold,
En Ridder saa mægtig og vældig;
Min Stifmoder kasted det hastig omkuld,
For hun det ei have vilde.

[1]) passer ei paa ɔ: agter ei paa, bryder mig ikke om.

Nr. 22 b. Nattergalen.

Andantino.

10. Hun skabte mig til en Nattergal,
Bød jeg skulde Verden omflyve:
Min Broder til en Ulv saa graa,
Bød hannem paa Skoven at løbe.

11. Hun bød, han skulde ei faae Bod,
Der han i Skoven rendte,
Før han drak hendes Hjerteblod;
Syv Aar derefter det hændte.

12. En Dag gik hun saa lystelig
I Rosenslund spadsere;
Min Broder saae det, og snildelig
Gav nøie Agt oppaa hende.

13. Greb hende ved hendes venstre Fod
Med Ulveklo hin lede;
Rev ud hendes Hjerte, drak hendes Blod;
Igjen fik han sin Helbrede.

14. Endnu er jeg saa liden en Fugl,
Som flyver i vilden Hede;
Saa kummerfuld lever jeg mit Liv,
Og helst om Vintertide.

15. Dog takker jeg Gud, mig haver opvakt,
At jeg min Tunge kan røre,
Der udi femten Aar ei haver talt,
Som jeg med Eder mon gjøre.

16. Men jeg haver stedse sjunget paa Kvist
Med sørgelig Nattergals Stemme,
Men aldrig fandt jeg bedre Sted,
End i de grønneste Lunde.““

17. „Og hør du, liden Nattergal!
Hvad jeg dig monne tilbyde:
I Vinter at sidde i mit Buur,
Til Sommer igjen at udflyve.“

Nr. 22 c. Nattergalen.

Andante. (*Fyensk Melodie*).

18. „„Hav Tak, skjøn Ridder! for Tilbud dit,
Det maa dog ikke saa være;
Thi det forbød Stifmoder min,
Saalænge jeg Fjædre mon bære.““

19. Den Nattergal sad og tænkte sig om,
Ei agted paa Ridderens Snilde;
Thi greb han hende ved Foden fat,
For Gud det saa have vilde.

20. Han gik med hende udi sit Buur,
Tillukked' Vinduer og Døre;
Hun blev til saa mangt et underligt Dyr,
Som man kunde høre og spørge.

21. Først skabte hun sig til Løve og Bjørn,
Og saa til mange smaa Orme;
Omsider til en Lindorm led,
Lod, som hun Ridd'ren vilde myrde.

22. Han skar hende med en liden Kniv,
Saa Blod derefter mon komme;
Paa Gulvet strax for hannem stod
En Jomfru, saa klar som en Blomme.

23. „Nu haver jeg frelst dig af din Nød
Og af din lønlige Kvide;
Thi siig mig nu din Herkomst god
Paa fædre og mødrene Side.“

24. „„Ægypte-Lands Konge min Fader var,
Min Moder hans Dronning saa bolde;
Min Broder var før en Ulv saa graa,
Som gik paa grønneste Volde.““

25. „Er Ægypte-Lands Konge kjær Fader din,
Hans Dronning din Moder med Ære,
Forvist er du Søsterdatter min,
Som før monne Nattergal være.“

26. Der blev stor Glæde over al den Gaard,
Ja over de ganske Lande;
Den Ridder har fanget den Nattergal,
I Linden bygged' saa længe.

Nr. 23. Lindormen.

Andante.

Solo.

1. „Skjøn Jom-fru, skjøn Jom - fru, tro - lov dig med mig; En sil - ke - syet Særk den gi - ver jeg

p

Tutti.

dig.“ Saa væl - de de Ord o - ver Vol - de.

Saa væl - de de Ord o - ver Vol - de.

2.
„„En silkesyet Særk faaer jeg, naar Herren Gud vil,
Men aldrig trolover jeg mig en Lindorm til.““

3.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, trolov dig med mig;
Et Par guldspændte Sko dem giver jeg dig.“

4.
„„Et Par guldspændte Sko faaer jeg, naar Herren Gud vil,
Men aldrig trolover jeg mig en Lindorm til.““

5.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, sæt Linned for din Mund!“
Saa kyste han hende i den samme Stund.

6.
Den Lindorm hen ad Græsset sig skred,
Bagefter skjøn Jomfru; sine Hænder hun vred.

7.
Og der de kom i grønneren Lund,
Saa kom hendes Kjærest i den samme Stund.

8.
„Jeg er saa tilfreds, du har Edder for din Tand;
Saa redder jeg min Kjærest, er det muligt, jeg kan.“

9.
Det første Slag, den Lindorm han slog,
Saa hug han den Ridder i Stykkerne to.

10.
Den Lindorm hen ad Græsset sig skred,
Bagefter skjøn Jomfru; saa bitterlig hun græd.

11.
Og der de kom i den grønneren Eng,
Saa stod der saa deilig en opredt Seng.

12.
„Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, gaae i Seng med stor Kvide!
Der agter en Lindorm at sove ved din Side.

13.
Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, gaae i Seng med stor Harm!
Der agter en Lindorm at sove i din Arm.“

14.
Om Morgenen hun vaagned, og om sig hun saae:
Saa deilig en Kongesøn hos hende der laa.

15.
„Ja det skal du have, du væneste Mø:
Du skal være min Dronning, bære Guldkronen rød.“

Nr. 24 a. Valravnen.[1]

Andante con moto.

Solo. *(I den hyperdoriske Toneart.)*

1. Rav - nen han fly - ver om Af - te - nen, Om Da - gen han ik - ke maa; Den skal ha - ve den

mf

Tutti.

kran - ke Lyk - ke, Den go - de kan ik - ke faae. Men Rav - nen han fly - ver om Af - te - nen.

Men Rav - nen han fly - ver om Af - te - nen.

2.

Alt flyver vildene Valravn
Saa høit hen over de Mure,
Der blev han vaer stolten Irmindlin
Saa sørgendes i hendes Bure[2]).

3.

Han fløi sønder og han fløi nør,
Han fløi saa høit i Sky;
Saae han Jomfru Irmindlin
Saa sørgendes sidde at sye.

4.

„Hør du, liden Irmindlin!
Hvi græder du saa saare?
Er det for Fader, Moder eller Broder,
Du fælder saa modige Taarer?“

5.

Det var Jomfru Irmindlin,
Hun ud af Vinduet saae:
„Hvo er den, mig trøste vil
Og høre paa min Uro?

6.

Hør du, vildene Valravn!
Og fløi du hid til mig,
Al min lønlige Angst og Sorg
Den vil jeg sige dig.

7.

Min Fader gav mig en Kongesøn,
Vi vare hinandens Lige;
Min Stifmoder hannem forsendte,
Saa langt til østre Rige.

[1]) Valravn ɔ: et til Ravn omskabt Menneske. [2]) Bure, Buur, Jomfrubuur ɔ: Jomfruens Kammer.

8.

Saa gjerne vi havde tilsammen levet,
Saa vel han mig and [1]);
Hun vilde mig give sin Søstersøn,
Var liger' en Trold end en Mand.

9.

Jeg havde mig en Broder,
Herr Verner det var hans Navn;
Min Stifmoder hannem omskabte,
Sendte hannem i fremmede Land."

10.

„„Hør I, Jomfru Irmindlin!
Og hvad ville I mig give?
Jeg fører Eder til Eders Fæstemand,
Om I kunde med mig flyve.""

11.

„Jeg vil dig give det røde Guld,
Dertil det Sølv saa hvide,
Kan du mig føre til min Fæstemand,
Og skille mig ved denne Kvide."

12.

„„Have I selv [2]) Eders Sølv og Guld,
Og Eders rige Gave;
Den første Søn, I med hannem faaer,
Den vil jeg af Eder have.""

13.

Saa tog hun den Ravnefod,
Lagde paa sin hvide Haand,
Hun svor ved sin Christen-Tro,
At han skulde faae den Søn.

14.

Saa tog han Jomfru Irmindlin,
Satte hende paa sin Bag,
Saa fløi han over det vilde Hav,
Sig selv til megen Umag.

15.

Det var vildene Valravn,
Han hviltes paa de Tinde:
„Nu sidde vi, Jomfru! paa det Huus,
Som Eders Fæstemand er inde."

16.

Ude stod bolde Herr Nilaus
Med Sølvkar paa hviden Haand:
„Vær velkommen, Jomfru Irmindlin,
Hid til disse fremmede Land.

17.

Hvad skal jeg dig, vilde Ravn! vel give;
Du mig min Fæstemø førte?
Siden jeg af Danmark foer,
Bedre Tidende jeg ikke hørte."

18.

Tak have bolde Herr Nilaus,
Han holdt saa vel sin Tro;
Maaneds-Dag derefter kom,
Han lod sit Bryllup boe.

19.

Saa drukke de deres Bryllup
Med Glæde og megen Ro;
Fiirti Ugers Dag derefter kom,
Hun fødte en Søn saa fro.

20.

Det var vildene Valravn,
Han satte sig paa de Tinde:
„Hvad I mig loved, kjær Irmindlin,
Det drages Eder vel til Minde."

21.

Saa saare hun græd og Hænder hun slog,
For det var ikke en Mø:
„Dig skal have den vilde Valravn,
Og det vil koste din Død."

22.

Der kom flyvendes over det Huus
En Ravn; den var saa led;
Saa saare da græd baade Fruer og Møer,
Saa hart deres Hænder de vred.

23.

Ud gik til hannem Herr Nilaus,
Og bød hannem Borge saa bolde;
End bød han hannem Hælvten sit Land,
Maatte han sin Søn beholde.

24.

„Fanger jeg ikke det lidet Barn,
Da skalt du det fortryde:
Jeg skal slaae dig selv ihjel,
Og øde skal jeg dit Rige."

25.

Tog hun saa det lidet Barn,
Svøbte det i hviden Lin:
„Farvel, allerkjæreste Sønnen min!
Jeg Skyld er i Døden din."

26.

Saa bare de ud det lidet Barn,
Som laa hos Moderen og diede.
De græd, saamange i Huset var,
Det var stor Jammer og Kvide.

27.

Ravnen tog Barnet i sin Klo,
Saa gladelig monne han klukke;
Herr Nilaus stod og saae derpaa,
Saa hjertelig monne han sukke.

28.

Saa hug han ud hans høire Øie,
Drak Hælvten hans Hjerteblod;
Saa blev han til den skjønneste Ridder,
Der kunde paa Jorden gaae.

29.

Han blev til saa deilig en Ridder,
Man havde med Øien seet;
Og det var Irmindlins Broder selv,
Som længe havde været forgjet.

30.

Alle de Folk, som der hos stode,
De fulde paa barene Been;
De bade til Gud Fader i Himmerig,
Det Barn fik Liv igjen.

31.

Nu sidder Fru Irmindlin saa glad
Foruden al Sorrig og Kvide;
Nu haver hun baade Broder og Søn,
Og sover hos Herr Nilaus' Side.

[1]) and ɔ: undte. [2]) have I selv ɔ: behold I selv.

Andantino.

Nr. 24 b. Svíalín og hrafninn.*)

Solo. *(Islandsk Vise).*

1 Hrafn-inn flýg-ur um apt-an-inn, á dag-inn ek-ki má, harð-ur er raun-a hug-ur-

Tutti.

inn hvíld-ir kann ei fá. Seint flýg-ur krum-mi á kvöld-in.

Seint flýg-ur krum-mi á kvöld-in.

2.

Hann flaug yfir hallir, holt
og hæðir og háfan múr:
hann sá, hvar jungfrú sat ein stolt,
sorgar vafin skúr.

3.

Suður og norður hann flaug hátt,
hèr næst líta vann,
hvar Svíalín jungfrú sat með grát
við saum í einum rann.

4.

„Hvað syrgirðu Svíalín?
Segðu mèr, jungfrú klár!
foreldra eða frændur þín?
þú fellir harma tár.“

5.

„„Heyrðu, villuhrafninn minn,
hingað kom til mín!
ef eg skal leggja undir þig,
hvað ollir minni pín.

6.

Fastnaði mig að föður vild
fríður kóngs son einn:
okkar jöfn var æra og snild,
en ekki munur neinn.

7.

Yfrið lángt í austurlönd
ótrú stjúpa mín
sendi hann burt með brögðin vönd,
ber eg af því pín.

*) En paa Island udbredt Oversættelse af Nr. 24 a), neppe ældre end fra det 18de Aarh — Da denne islandske Text ikke adskiller sig fra den foregaaende danske ved særegne, mærkelige Træk, gives den her uden nogen Gjenoversættelse paa Dansk.

8.

Stjúpa mín átti systurson,
sagði hún við mig þá,
mig skyldi fá fyrir festarkvon:
ferlegt tröll var sá.

9.

Herra Vernharð heita rèð
hjartkær bróðir minn:
á hann lagði hún ósköp með,
eins fór burt sem hinn.““

10.

„Hvað til gefa mundir mèr,“
mæla hrafninn vann,
„ef eg fylgdi þángað þèr,
sem þinn er festarmann?“

11.

„„Gjarna skyldi eg gefa þèr
gull og silfrið hvítt,
til festarmanns ef fylgdir mèr,
svo fargist ángrið strítt.““

12.

„Eigðu sjálf þitt silfur og gull,
en son þinn vil eg fá:
þann fyrsta, sætan sæmdarfull!
sem hann með þèr á.“

13.

Hún lagði hönd á hrafnsins fót,
honum sór við trú:
„ef eg fæ á mínu böli bót,
bæn skal veitast sú.“

14.

Síðan lagði hann Svíalín
sèr á bak, og fló
yfir hið djúpa haf, sem hvín,
hafði litla ró.

15.

Hrafninn sezt á háfan tind
og hjalar svo til sanns:
„hèr máttu sjá, hringa lind!
hús þíns festarmanns.“

16.

Herra Nikulás úti er,
á einu keri hèlt:
„velkomin, Svíalín, sèrtu mèr!
sinnið gleðst nú hrellt.“

* * *
* *

17.

Tvennar liðu tuttugu nær
taldar vikurnar:
sveinbarn fæddi svanninn kær,
sem dáfríður var.

18.

Hrafninn sezt á háfan tind
og hrópar á Svíalín:
„muna muntu, hringa hind!
heitorð gömul þín.

* * *
* *

19.

Sè ei barnið borið til mín,“
bysti hrafninn sig,
„öll skal eg ríki eyða þín
og engu gefa frið.“

20.

Barnið vefur buðlungs kvon
í björtu líni og tèr:
„farðu vel, minn sæti son!
sök þíns dauða eg er.“

21.

Svo var barnið borið út
frá brjóstum móður sín:
allt var fólkið sært með sút
og sárri hugar pin.

22.

Hrafninn barnið hremmdi i klær
og hoppar af fegin leik:
herra Nikulás þar stóð nær,
nístir hann sorgin bleik.

23.

Auga barnsins hægra hann
úr höfði kroppa rèð,
og hálfpart blóðs þess hjartaranns
hrafninn drakk þar með.

24.

Hrafninn síðan hvarf á burt,
en hamurinn eptir lá:
riddara frægan með fremd og kurt
fengu menn að sjá.

* * *
* *

25.

Þá var sorg fyrir Svíalín
sett á gleði mið:
hún fagnar bróður og syni sín,
og situr við Nikulàss hlið.

26. Fyrðar segja fornkvæðin
flestöll endabrennd:
mín svo þrýtur mjóvaxin
mærð af hendi send.

Nr. 25. Ridder Stigs Bryllup.

Andantino.

Solo.

1. Rid - der Stig og Fin - dal var Brø - dre baade, Rid - der Stig og Fin - dal var Brø - dre baade. Slig

Tutti.

Ridd' - re to fød - tes ei før til Jord. Jom - fru'r! I gi - ver os Or - lov!

Jom - fru'r! I gi - ver os Or - lov!

2. Ridder Stig han tjener i Kongens Gaard,
Fruer og Jomfruer de børste hans Haar.

3. Ridder Stig han stod for Kongens Bord,
Liden Kirsten var hannem hart i Hu.

4. „Det er syv Aar, siden jeg Runer nam [1]),
Jeg i Aften vil prøve, om jeg dem kan."

5. Med høire Haand skjænker han Mjød og Viin,
Med venstre Haand kaster han Runer sin'.

6. Han kasted' dem efter liden Kirstin,
Men de drev under Regitses Skind.

7. Ridder Stig han sortner som en Jord,
Regitse hun rødes som et Blod.

8. Ridder Stig han svøber sit Hoved i Skind,
Han gaaer for sin Fostermoder ind.

9. „Fostermoder! I kjende mig Raad,
Mit Liv staaer i saa stor en Vaad'?

10. Jeg kastede Runer til liden Kirstin,
De drev under Jomfru Regitses Skind.

11. Jeg vil sætte mig paa min Ganger hvid,
Og jeg vil ride saa langt af Led."

12. „„Det du vilde ride til Verdens Ende,
I Aften hun kommer dog for din Seng.

13. Ridder Stig! du tager dig til en god Hu:
Du gange hjem at sove nu.

[1]) nam ɔ: lærte (Imperf. af nemmer).

14. Jomfruen klapper paa Loftsdør med Skind,
Du tie kvær, lad hende ei ind.

15. Lidel da haver hun Fingre smaa,
Selv pilker hun de Nagler fra.

16. Hun sætter sig paa den Sengestok,
Hun leger fast med din gule Lok.

17. Hun klapper dig paa din hvide Kind,
Du lig saa stille, som du varst stind.

18. Hun kysser dig for din Mund saa rød,
Du lig saa stille, som du varst død.““

19. Han fulgte sin Fostermoders Raad,
Saa monne han til Senge gaae.

20. Sildig om Aftenen Røgen faldt paa,
Den Jomfru ta'er over sig Kaaben blaa.

21. Den Jomfru ta'er over sig Kaaben blaa,
Saa monne til Ridderens Loft hun gaae.

22. Hun klapped paa Loftsdør med sit Skind:
„Stat op, Ridder Stig, og lad mig ind.“

23. „„Ingen saa haver jeg Stevne sat,
Og Ingen jeg lader i Loft om Nat.““

24. Saa lidel haver hun Fingre smaa.
Saa pilked hun selv de Nagler fra.

25. Femten Nagler og end en Slaa,
Saa monne den Jomfru i Loftet gaae.

26. Hun sig satte paa Ridderens Sengestok,
Hun legte fast med hans gule Lok.

27. Hun minded [1]) ham for sin Mund saa rød;
Alt laa han stille, som han var død.

28. Hun tog ham saa listelig udi sin Arm,
Han laa saa stille og lidde den Harm.

29. Ridder Stig han vaagned og op han saae:
„Hvem er det vel, her larmer saa?

30. Kan jeg ikke i Freden for Eder være,
Da skal jeg det for Eders Broder kære“ [2]).

31. „„I kære, hvad I kære maa —
Alt er I Den, min Hu ligger paa.““

32. Aarle om Morgenen, det var Dag,
Ridder Stig han ganger for Kongen at klag'.

33. „Kjære Herre! jeg haver for Eder at kære,
Jeg kan ei for Eders Søster om Natten være.“

34. Kongen han taler til liden Smaadreng:
„Du bed min Søster at gaae herind.“

35. Ind kom Jomfru Regitse, hun stedes for Bord:
„Hvad vil I, kjær Broder! I sendte mig Ord?“

36. „„Her stander en Ridder, gi'er over dig Kære,
Han kan ei om Natten for dig være““

37. „Alt var det Sanden, jeg til hannem gik,
Dog ingen Varme af hannem jeg fik.

38. Jeg gloendes Staal vil paa Hænder bære,
Og Ridder Stig Hvides Aarsag [3]) gjøre.“

39. Længe stod Kongen og tænkte derpaa:
Bedre kan jeg min Søster ei gifte end saa.

40. Der var Glæde i Dannerkongens Gaard.
Han gav sin væne Søster bort.

41. Ridder Stig lader brygge og blande Viin,
Han byder Dankonning hjem til sin.

42. Han byder Kongen og alle hans Mænd,
Og danske Dronning skuld' følge dem hiem.

43. Det meldte Dronningen, som hun red:
„Mon det ikke være Herr Ridder Stigs Gaard?“

44. Det da svared den liden Smaadreng:
„Ridder Stigs Gaard den er vel kjendt.“

45. Der de kom i Stuen ind,
Var hun omsat med høviske Kvinder.

46. Gulvet det var af det røde Rav,
Loftet var skrevet med gyldne Bogstav.

47. Bordet det var af det røde Guld,
Dugen var af Ageruld [4]).

48. Væggene vare af Marmorsteen,
Stolperne var af det hvide Filsbeen [5]).

49. Midt paa Gulvet der ganger en Dands,
For ganger Ridder Stig smal som en Vaand.

50. For ganger Ridder Stig smal som en Vaand,
Han haver to Sølvkar paa hver sin Haand.

51. Ridder Stig drikker sin Kjæreste til,
Skov og Mark de blomstres derved.

52. Der blomstres Skov, der løves Riis [6]),
For alle Jomfruer bær hun Priis.

53. Sildig om Aftenen, Røgen faldt paa,
Ridder Stig med sin Brud til Senge mon gaae.

54. Nu Ridder Stigs Vise er tilende.
Herre Gud os sin Naade sende!

[1]) minder ɔ: kysser. [2]) kære ɔ: klage, anklage (Kæremaal). [3]) Aarsag ɔ: Undskyldning (Svensk: Ursäkt), Fralæggelse af Skyld. [4]) Ageruld, s. foran Pag. 3.
[5]) Filsbeen ɔ: Elfenbeen (Islandsk: Filsbein). [6]) Riis ɔ: Krat, Kratskov

Nr. 26. Kæmperne paa Dovrefjeld.

Andantino.

Solo.

1. Paa Dov - re - fjeld i Nor - rig laa Kæm - pe - flok - ken bold, Dronning In - ge - borgs Brø - dre al - - le
2. Den Før - ste kun - de ven - - de Vei - ret med sin Haand; Den An - den kun - de stil - le det rin - den - de

mf *cresc.*

Tutti.

1. tolv.
2. Vand. Men hvo skal fø - re vo - re Ru - ner, om vi det ik - ke selv maae? [1])

Men hvo skal fø - re vo - re Ru - ner, om vi det ik - ke selv maae?

ff *ff*

col. 8va.

3. Den Tredie han foer under Vandet som en Fisk;
   Den Fjerde fattes aldrig Mad paa Disk.
4. Den Femte han kunde paa Guldharpen slaae,
   At Alle dandsed', der hørte derpaa.
5. Den Sjette han blæste i forgyldne Luur,
   Saa Alle de, det hørte, derfor maatte gru'.
6. Den Syvende han kunde under Jorden gaae,
   Den Ottende kund' dandse paa Bølgerne blaae.
7. Den Niende han bandt alle vilde Dyr i Skov;
   Den Tiende han aldrig Søvnen sov.
8. Den Ell'vte bandt den Lindorm, i Græsset som han laa;
   Alt det, han vilde have, det kunde han faae.
9. Den Tolvte han var sig saa viiser en Mand,
   Han vidste, hvad der skete i fremmede Land.
10. Det vil jeg Eder sige for Vist og for Sandt,
    Deres Lige findes ikke i Norriges Land.
11. Ja, jeg vil Eder sige alt med eet Ord:
    Deres Lige findes ikke paa denne Jord.

[1]) maae ɔ: formaae, kunne.

Nr. 27 a. Ribold og Guldborg.*)

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Rid - de - ren han li - ster til Jom - fru - ens Buur Ud - i Løn - dom; Saa li - ste - lig han

p

Ud - i Løn - dom.

Tutti.

gan - ger i - gjen - nem den Muur. For du var mig lo - vet i min Ung - dom.

For du var mig lo - vet i min Ung - dom.

2.

„Og hør du liden Guldborg, hvad jeg vil sige dig,
Har du ei Lyst at reise af Landet med mig?“

3.

„„Ja gjerne vil jeg reise af Landet med dig;
Men de ere Mange, som passe paa mig.

4.

Mig vogter min Fader, mig vogter min Mo'er,
Mig vogter min Soster og min yngste Bro'er.““

5.

„Du samle alt dit røden Guld udi Skrin,
Imedens jeg sadler Graagangeren min.“

6.

Han skuede den brune, han skuede den graa,
Den bedste lagde han Guldsadelen paa.

7.

Saa løftede han hende op paa sin høie Hest,
Saa red de af Gaarde, som de kunde bedst.

*) Texterne til Nr. 27a) og c) ere i den nyere Tid optegnede Varianter af Nr. 27b); men da de i det Væsenlige ere af samme Indhold som sidstnævnte Vise, har jeg kun optaget nogle Vers af de til disse to Melodier hørende Texter.

Andante.

Nr. 27 b. Ribold og Guldborg.

2. Han gilled hende fra hun var Barn,
Og siden til hun voxen var.

3. „Guldborg! giver mig Eders Tro:
I et bedre Land saa skal I boe.

4. Jeg skal føre Jer paa det Land,
Hvor aldrig kommer Sorg til Haand.

5. Jeg skal føre Jer paa den Ø,
Hvor I skal leve og aldrig døe.“

6. „„I fører mig aldrig paa det Land,
Mig kan jo komme Sorg til Haand.

7. I fører mig aldrig paa den Ø,
Jeg Gud jo skyldig er at døe.““

8. „Der groer ei andet Græs end Løg,
Der synger ei anden Fugl end Høg;

9. Der rinder ei andet Vand end Viin:
I maa forvist troe Talen min.“

10. „„Hvor skulde jeg komme af Gaarde med dig?
Der er saa Mange, som vogte paa mig.

[1]) gilled o: beilede til. [2]) Da Tilbøieligheden (Huen) begyndte at røre sig hos dem. Lege bruges undertiden billedligt for at tilkjendegive en indre Bevægelse.

11. Mig vogter Fa'er, mig vogter Mo'er,
Mig vogter Søster, mig vogter Bro'er,

12. Mig vogter og min Fæstemand;
Det meste, jeg frygter, er for ham.““

13. „Om end dig vogted al din Æt,
Du skal mig holde det, du haver jæt [1]).

14. Jeg drager dig i min Brynje blaa,
Min gyldne Hjelm den sætter jeg dig paa.

15. Jeg gjorder dig med mit gode Sværd,
Saa synes det ingen Jomfrufærd.

16. Jeg spænder dig gyldne Spore paa Fod,
Saa kan du ride dine Frænder imod.“

17. Han slog over hende Kappen blaa,
Saa satte han hende paa Gangeren graa.

18. Der de kom paa den Hede,
Der mødte de den rige Greve.

19. „Hør du Ribold, kjær Staldbroder min!
Hvor har du faaet denne Smaadreng fiin?“

20. „„Det er min yngste Broder;
Jeg førte hannem fra vor Moder.““

21. „Du tørst det ikke dølge for mig;
Guldborg, Guldborg! jeg kjender vel dig.

22. Kanst du og dølge dit Skarlagenskind,
Fuld vel jeg dog kjender din Rosenskind.

23. Jeg kjender dig paa dit favre Haar,
Fra jeg tjente i din Faders Gaard.

24. Jeg kjender dig ikke paa Klæder og Sko,
Dog veed jeg den Ridder, du gav din Tro.“

25. Hun tog et Guldsmykke af sin Barm,
Og satte det paa den Greves Arm:

26. „Ihvor I kommer i Kvelde,
Saa skal I ikke om mig melde.“

27. Greven rider til Kallø-Huus,
Hvor Kæmper drukke og gjorde godt Ruus.

28. Der han kom i Herr Truids Gaard,
Der sidder han over breden Bord.

29. „Her sidder du, Truid, og drikker Viin,
Ribold rider bort med Fæstemø din.“

30. Truid raaber over al sin Gaard:
„I raske Hofmænd, drager Brynje paa!“

31. Der de komme en Stund derfra,
Guldborg sig tilbage saae.

32. „Hisset seer jeg min Faders høie Hest,
Jeg seer og den Ridder, som mig haver fæst.“

33. „„Guldborg! I la'er jer det sømme [2]),
I holde begge vore Heste i Tømme.

34. End om du seer mig falde,
Du skalt dog ikke paa mig kalde.

35. End om du seer mig bløde,
Du nævne mig da ikke tildøde““ [3]).

36. Ribold kasted sin Brynje om Hals,
Guldborg spændte den uden Falsk.

37. Han hug i den første Skare
Herr Truid og hendes kjære Fader.

38. Han hug i den anden Flok
Hendes Brødre syv med gulen Lok.

39. „Holder op, Ribold, min Hjertenskjær,
I stinge omsider ind Eders Sværd.

40. Gjører intet Ondt min yngste Bro'er!
Han Tidende føre kan min Mo'er.

41. Han Tidende føre om de Døde.
O vee! hun nogentid Datter fødte!“

42. Idet som Ribold nævnet var,
Da fik han og sit Banesaar.

43. Ribold stak Sværd i Skede:
„Kom, Guldborg! nu ville vi ride.“

44. De rede igjennem Rosenslund,
Der kom ei et Ord af deres Mund.

45. „Hør I, Ribold, min Hjertenskjær!
Hvi er I ikke saa glad som før.“

46. „„Eet er det, at mig rinder Blod,
Et Andet, at jeg er træt og mod.

47. Alt gaaer det mig allernæst,
At Døden haver mit Hjerte fæst.““

48. „Jeg tager af mit Snørebaand
Og snører for Blodet, som jeg kan.“

49. „„Gud naade dig, Guldborg! saa lidt du kan,
Slet intet duer her dit Snørebaand.““

50. Der han kom til Borgeled,
Der stod hans Moder og hvilte sig ved.

51. „Velkommen, Ribold, Sønnen min!
Saa er hun ogsaa, unge Bruden din.

52. Nu saae jeg aldrig saa bleg en Brud,
Der færdes saa langt foruden Guldskrud.“

53. „„Det er ei Under, at hun er bleg,
Thi hun haver seet saa haard en Leg.

54. Gud give, jeg maatte leve en Stund,
Men [4]) jeg bytter Sjælegave ud!

55. Min Fader jeg giver min høie Hest; —
O min kjær Moder, I hente mig Præst!

56. Min kjære Broder, mig staaer saa nær,
Jeg giver Guldborg, jeg haver saa kjær.““

57. „Gjerne jeg det gjorde,
Om jeg det kun for Synden turde.“

58. „„Hjælp mig Gud af al min Nød!
Saa vist er Guldborg for mig Mø.

59. Jeg lod mig kun engang lyste,
At jeg hendes Rosenmund kyste.““

60. „Det skal ei skee, men jeg leve maa,
At jeg to Brødre skuld' give min Tro.“

61. Ribold var død, før Hanen goel,
Guldborg døde, før oprandt Sol.

62. Der kom da af det Bure
Tre Liig, saa deilige og saa prude.

63. Det ene var Ribold, det andet hans Mø,
— Om det er Eders Villie —
Det tredie hans Moder, af Sorgen død.
Der Huen legtes for dem.

[1]) jæt ɔ: forjættet, lovet. [2]) I ansee det ikke for usømmeligt. [3]) Det ansaaes for farligt under Striden at nævne en Ridders Navn, hvilket i de gamle nordiske Viser hedder „at nævne tildøde.“ [4]) men ɔ: medens.

Nr. 27c. Ribold og Guldborg.

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.* (*Fra Vordingborg-Egnen*).

1. Skjøn Guld-borg, I dra - ge af Lan - det med mig Ud — i Løn - dom — „Og skul - de jeg dra - ge af

p

Ud — i Løn - dom —

Tutti.

Lan - det med dig?“ Som du mig ha - ver lo - vet i min Ung - dom.

Som du mig ha - ver lo - vet i min Ung - dom.

2. „Der vogte paa mig de gjæveste Mænd;
Paa mig vogter Greven og alle dem.“

3. Der vogte paa mig baade Fa'er og Mo'er,
Der vogte paa mig baade Søster og Bro'er.“

4. Han løftede hende paa Gangeren graa
Og svøbte hende ind i sin Kappe saa blaa.

5. Dankongen lader byde over al sin Gaard:
„Mine raske Hovmænd, drager Brynjen paa.“

6. Liden Guldborg sig over Axel saae:
„Hist seer jeg min Fader, ham være det maa!“

7. Saa satte han hende ved Lindens Rod:
„For alt det du veed, ei du sige et Ord!“

8. Saa hug han otte, saa hug han ni.
Saa hug han Kongen og alle de.

9. „O Ribold, o Ribold, du stille dit Sværd,
Jeg taaler ei at see min Faders Ufærd!“

10. Da bredte han ud den Kappe saa blaa,
Saa sagtelig han la'e og døde derpaa*).

11. Hun løftede op hans fagre gule Haar;
Hun talte vel femten dødelige Saar.

12. „Nu er jeg som eenlig Fugl paa Kvist,
Og alle mine Venner dem haver jeg mist!“

*) S. Anmærkningen til Nr. 27 a.

Andantino.

Nr. 28. Stolt Ingerlilles Død.

(Fra Vordingborg-Egnen).

2.
Stolt Ingerlille gaaer for sin Fostermo'er at staae:
„Hvor længe skal en Kvinde med Børnene gaae?“

3.
„„I fyrretyve Uger gik Marie med Christ;
I ott' Aar kommer du til at gaae forvist.““

4.
Stolt Ingerlille tog til at længes saa saar',
Det lakkede fast paa det niende Aar.

5.
„Og enten jeg nu skal leve eller døe,
Saa føer mig til den Ø, hvor før jeg var Mø!“

6.
„„Men alle dine Heste de ere udi Eng,
Og alle dine Kjøresvende de ere i Seng.““

7.
„Og er der hverken Heste eller Kjøresvend at faae,
Saa maa du troe, jeg paa min bare Fod skal gaae.“

8.
Saa hastig blev der Bud til de Karle udsendt,
Saa snarlig blev de Heste for Guldkarmen spændt.

9.
Og der de kom paa brederen Bro,
Da brast den Guldkarm nu midt i to.

10.
„Herre Gud, hvilken syndfuld Kvinde maa jeg være,
Min bedste Guldkarm den kan mig ei bære.“

11.
Saa bandt de Guldkarmen med Baand og med Bast;
Saa lakked de atter ad Veien fast.

12.
Og der de kom til hendes Faders Gaard,
Da stod hendes Moder, var svøbt udi Maar.

13.
„Godaften, kjær Datter! Godaften igjen!
Hvordan har du levet i Bederlund saa læng'“.

14.
„„Saadan har jeg levet i Bederlund saa læng',
At I har aldrig Datter mere igjen.

15.
I giver mig en Seng med Silkeomhæng!
I lader Ingen sove, før Midnat er endt!““

16.
Der var stor Jammer, der blev stor Kvide;
To Sønner blev der skaaret af Datterens Side.

17.
Der var stor Jammer, der blev stor Harm,
At Datteren hun døde i Moderens Arm.

18.
Der var stor Jammer, der blev stor Nød,
At Børnene de levede, og Moderen var død.

Nr. 29 a. Den Dødes Igjenkomst.

Andante.

(Fra Sorø-Egnen).

2. Han fæster Guldborg, han før' hende hjem;
De smaa Børn havde de reent forglemt.

3. Og de holde Bryllup i Dagene fem,
De smaa Børn fik ingen Mad i dem.

4. Fru Helfrid gik for Gud Fader at staae:
„Maa til mine smaa Børn jeg hjem nu gaae?"

5. „„Ja vel maa du til dine smaa Børn gaae;
Før Hanegal atter du for mig staae:""

6. Og da hun nu kom til Porten hen,
Hun mødte sin kjære Datter ved den.

7. „Godaften, Godaften, kjær Datter min!
Hvorhen skal du gange ved Midnatstid?"

8. „„Jeg skal hente Vand til de Søskende smaa,
At de skal have at lædske dem paa!""

9. Og da hun saa kom i Kammeret ind,
Da stode de Smaa med Taarer paa Kind.

10. Saa gav hun dem baade Øl og Mad;
Dermed hun gjorde dem saa glad.

11. Det ene hun børsted, det andet hun flætted,
Det tredje hun løfted, det fjerde hun letted.

12. Det femte hun satte op paa sit Skjød,
Og hun det gav af sin Die sød.

13. Ind gik hun Fru Helfrid for Guldborg at staae:
„Hvi handler du med Børnene saa?

14. Jeg efter mig levned baad' Øl og Brød;
Nu mine Børn lide Hunger og Nød.

15. Jeg efter mig levned det fineste Liin;
Nu ligge mine Børn som Ravne og Sviin.

16. Jeg efter mig levned de Bolstre blaa;
Nu ligge mine Børn paa de bare Straa.

17. Jeg efter mig levned de store Voxlys;
Dog ligge mine Børn i det mørke Huus.

18. Men skal jeg tiere hjem til dig gaae;
Den krankeste Lykke saa skal du faae."

19. Det svared Fru Guldborg, i Sengen hun laa:
„Alt skal dine smaa Børn jeg blive god!"

20. Svend Dyring kom gangendes ind for Bord:
„Hvi lade du ikke de Ravneunger gaae?"

21. „„Og jeg tør ikke dem lade gaae;
Jeg talte med deres kjær Moder igaar.""

22. Svend Dyring han satte sig ned paa en Stol;
I syv Uger talte han ikke et Ord.

Larghetto.

Nr. 29b. Den Dødes Igjenkomst.

(*Fra Vendsyssel*).

2.
Den Ene græd Taarer, den Anden græd Blod,
Den Tredje græd sin Moder af sorteste Jord.

3.
„O, hør I, mine Smaabørn! hvad vil I mig her?
Maa jeg ei faae Lov til at ligge udi Ro?“

4.
„„Vel maa du faae Lov til at ligge udi Ro;
Men vi har en Stifmo'er, hun er os saa haard.““

5.
Maria hun op for Vor Herre mon staae:
„Maa jeg ei hjem med mine Smaabørn nu gaae?“

6.
„Jo, vel maa du hjem med Smaabørnene gaae;
Naar Hanen den galer, du for mig skal staae.“

7.
Ind gik nu Maria for Guldborg at staae:
„Hvi handler du vel med Børnene saa?

8.
Og vilst du nu være en Stifmoder god,
I Himmerig skal du da sætte din Stol.

9.
Men vilst du være en Stifmoder slem,
I Helvede skal du oprede din Seng!

10.
Nu har jeg ei Tid meer at tale med dig;
Thi Himmerigs Klokker de ringe efter mig.“

*) Texten er en Variant af foregaaende Vise (s. Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“ II., S. 489 og 681), hvorfor her kun meddeles nogle Vers.

Nr. 30. Ridder Aage og Jomfru Else.*)

Andante con moto.

2.

Det var Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Det hørte Ridder Herr Aage
Dybt under sorten Muld.
Op stod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Lakked saa til hendes Bure,
Sig selv til megen Umag.

3.

Han klapped paa Døren med Kiste,
Fordi han havde ei Skind:
„Hør du, Jomfru Else,
Og luk din Fæstemand ind.“
Gjensvared Jomfru Else:
„Jeg lukker ei op min Dør,
Før du kanst Jesu Navn nævne,
Alt som du kunde før.“

4.

„„Hør du, Jomfru Else!
Og luk du op din Dør;
Jeg kan Jesu Navn nævne,
Alt som jeg kunde før.““
Op staaer stolten Elselil
Med Taarer paa sin Kind,
Saa lukker hun den døde Mand
Til sig i Buret ind.

*) Ligesom jeg til den gamle Melodie Nr 17 f) har optaget Oehlenschlägers saa ganske i Folketonen holdte Omdigtning af »Agnetes Vise“; saaledes giver jeg her til den gamle Vise om „Aage og Else« den af Oehlenschläger componerede, atter saa ganske i Folketonen holdte Melodie; og det med desto større Ret, som denne Melodie er saa udbredt, at den godt kan have sin Plads mellem »Folkemelodier« (s. de af mig udgivne „Oehlenschlägers Melodier“, Kbh. 1857). — Texten staaer her med den af Digteren foretagne Udvidelse af Versemaalet (s. hans „Axel og Valborg“), i hvilken Form Visen med sin Melodie har gjort sig saa yndet. De hos Oehl. manglende Vers ere supplerede efter Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser“, II. S. 495—97.

5.

Saa tog hun den Guldkam,
Saa kjæmte hun hans Haar;
For hvert et Haar, hun redte,
Hun fældte modig' Taar'.
„Hør I, Ridder Herr Aage!
Allerkjæreste min!
Hvordan er det i sorten Jord
Vel udi Graven din?"

6.

„„Hvergang du dig fryder
Og i din Hu er glad,
Da er min Kiste forinden
Med røde Rosenblad.
Hvergang du er sorrigfuld
Og i din Hu er mod,
Da er min Kiste forinden
Alt med hint levret Blod.

7.

Nu galer Hanen den røde,
Til Jorden maa jeg ned;
Til Jorden skal alle Døde,
Thi maa jeg følge med.
Nu galer Hanen den sorte,
Til Jorden maa jeg ned;
Nu aabnes Himmerigs Porte
Thi maa jeg nu afsted.""

8.

Op stod Ridder Herr Aage,
Tog Kisten paa sin Bag;
Saa lakked han til Kirkegaard
Alt med saa megen Umag.
Det gjorde Jomfru Else,
For hendes Hu var mod.
Hun fulgte med sin Fæstemand
Igjennem mørken Skov.

9.

Der hun kom gjennem Skoven
Ind paa den Kirkegaard,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sit favre gule Haar.
Der hun kom af Kirkegaard,
Og udi Kirken ind,
Da falmed Ridder Herr Aage
Sin røde Rosens-Kind.

10.

„Hør du Jomfru Else!
Allerkjæreste min!
Aldrig du græde mere
For Fæstemanden din.
See du op til Himlen
Og til de Stjerner smaa,
Da skalst du see, hvor sagtelig
At Natten den mon gaae!"

11. Saae hun op til Himlen
Og til de Stjerner smaa;
I Graven sank den Døde,
Hun ham ei mere saae.

Hjem gik Jomfru Else,
Hun var saa sorrigfuld;
Maanedsdag derefter
Laa hun i sorten Muld.

Nr. 31 a. Den talende Strængeleg.

Andantino.

(Mel. fra Møen).

3.

Og der kom Beilere til den Gaard;
De beiled' til den yngste Maar.

4.

Den Yngste gik Beilere til og fra,
Den Ældste vilde Ingen ha'.

5.

„O Søsterlil, nu hør mit Raad:
Nu ville vi til Stranden gaae."

6.

„„Hvad skulle vi ved Stranden gjøre;
Vi have jo hverken at vadsk' eller tørre.““

7.

„Vi skulle toe os begge hvide,
Saa ere vi dog to Søstre lige."

8.

Den Yngste gik forud med udslaget Haar,
Den Ældste bagefter med falske Raad.

9.

Den Yngste satt' sig paa breden Steen,
Den Ældste skjød hende ud med sit Been.

10.

„O kjære Søster, red mit Liv!
Mit røde Guldbaand vil jeg dig giv'."

11.

„„Dit røde Guldbaand kan jeg vel faae,
Men aldrig skal du Landet naae.““

Nr. 31 b. Den talende Strængeleg.

Andante.

(Mel. fra Lolland).

12.
„O kjære Søster, red mit Liv!
Min Fæstemand vil jeg dig giv'."

13.
„„Din Fæstemand kan jeg vel faae,
Men aldrig skal du Landet naae.""

14.
Der kom to Spillemænd ned til Strand;
De saae det Lig, var drevet i Land.

15.
Saa skar de af hendes gule Lok,
Bandt den til deres Fiolestok*).

16.
Saa skar de af hendes Fingre smaa;
Der bandt de deres Strænge paa.

17.
„Og lad os til den Gildesgaard gaae,
Der som det store Bryllup mon staae."

18.
Saa spillede den Første:
„Bruden hun er min Søster."

19.
Saa spillede den Anden:
„Brudgommen er min Fæstemand."

20.
Om Aft'nen sad hun paa Brudebænk;
Om Morg'nen laa hun paa Baal og var brændt.

*) Fiolestok ɔ: Violinbue.

Andante.

Nr. 32. Livsvandet.

Solo. *Tutti.* *Solo.* *(Fra Soro-Egnen).*

1. — Al - gre - ven blæ - ser i gyld - ne Luur,—Den lan - ge - li - ge Nat—Det hør - te Dron-ning El - len ud -

p *p* Den lan - ge - li - ge Nat — *mf*

p

Tutti.

i sit Buur. Mig tvin - ger El - sko - ven.

Mig tvin - ger El - sko - ven.

p

2. Dronning Ellen hun hedder paa Svendene to:
„I bede nu Algreven for mig indgaae.“

3. Ind Algreven kom og stedtes for Bord:
„Hvad vil I mig, Dronning, I sender mig Ord?“

4. „„Vor Herre Christ give, min Konge laa død!
Da skulde du bære Guldkronen rød.““

5. „Ti stille, min Dronning, I sige ei saa!
Forude staaer Kongen, han hører derpaa.“

6. „„Ja, lad ham kun høre, hvad høre han vil,
For sandt er det Alt, hvad jeg siger dig til!““

7. Dankonning han taler til liden Smaadreng:
„Du bede den Algreve komme her frem!“

8. Ind Algreven kom, og han stedtes for Bord:
„Hvad vil I, min Herre, I sender mig Ord?“

9. „„Og hør du, min Greve, jeg siger dig saa:
Hvad var det, du talte med min Dronning igaar?““

10. „Intet talte jeg med Eders Dronning igaar?
Foruden hvad min Herre han selv hørte paa.“

11. „„Talte du ei andet med min Dronning igaar,
Da skal du snart ligge paa Dronningens Bord.““

12. Saa hakked de den Greve saa smaa som Fisk,
Saa lagde de ham paa Dronningens Disk.

13. Hun rued og grued, da Blodet hun saae;
Paa Bunden der fandt hun de Fingre smaa.

14. Hun sanked de Fingre, hun sanked de Been;
Saa gik hun til det levendes Vand.

15. Hun toede de Fingre, hun toede de Been:
„Stat op, stat op, Algreve! bliv til en Mand!“

16. Og Algreven opstod, saa deilig en Mand;
Paa Gulvet saa stod han med Sværdet i Haand.

17. Og Algreven han ganger i Høieloft,
Saa hug han Dankonning fra Top og til Taa.

18. „Nu ligger min Konning, nu ligger han død,
Og nu kan du bære Guldkronen saa rød.“

Nr. 33. Liden Karen.

Con moto.

(Fra Falster).

2. „Syv silkestukne Kjoler dem passer jeg ei paa;
Skjænk dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaae."

3. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
Syv Skibe udi Floden dem vil jeg give dig.

4. „Syv Skibe udi Floden dem passer jeg ei paa,
Skjænk dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaae."

5. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
Et Steenhuus udi Skoven det vil jeg give dig.

6. „Et Steenhuus udi Skoven det passer jeg ei paa,
Skjænk det din unge Dronning, lad mig med Æren gaae."

7. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
Et Slot og en Fæstning dem vil jeg give dig.

8. „Et Slot og en Fæstning dem passer jeg ei paa,
Skjænk dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaae."

9. Og hør du, lille Karen, og vil du være min,
Guldkronen udi Engeland den vil jeg give dig.

10. „Guldkronen udi Engeland den passer jeg ei paa,
Skjænk den din unge Dronning, lad mig med Æren gaae."

11. Og hør du, lille Karen, vil du ei være min,
Da lader jeg dig sætte i Fangetaarnet ind.

12. „Og vil du saadant gjøre, og saadant byde dig til,
Saa bed til Gud i Himmelen og siig, du aldrig vil!"

13. Saa satte de lille Karen i Spigertonde ned,
Saa hendes Rosenskinder de blegnede derved.

14. Saa tog de lille Karen, la'e hende et Lig paa Baar,
Og alle Slottets Jomfruer de krused' hendes Haar.

15. Saa tog de lille Karen, la'e hende i Graven ned,
Og alle de Guds Engle de glædedes derved.

Andante.

Nr. 34. Jomfru Thorelille.

2.
Saa stod der en Guds Engel og lydede derpaa:
„Og vil du med mig ind i Himmerige gaae?“

3.
Jomfru Thorelille faldt for Jesu paa Knæ,
Og hun bad godt for Kongen, som Kron' og Scepter bær.

4.
Saa bad hun godt for Bonden, som pløier og saaer:
„Herre Gud! giv, at vi derudaf Føde faaer!“

5.
Saa bad hun godt for Børnene, i Skolen monne gaae:
„Herre Gud han lade dem en god Lærdom faae!“

6.
Saa bad hun godt for Tyendet, som tjener for sit Brød:
„Herre Gud han hjælpe dem af al deres Nød!“

7.
Saa bad hun godt for Enker og faderløse Børn,
Herre Gud han vild' oplukke for dem Naadsens Dør.

8.
Saa bad hun godt for Skibene, i Sundet monne gaae:
„Herre Gud han lade dem en god Vind faae!“

9.
Saa bad hun godt for Fangerne, som er i ganske Land:
„Herre Gud han afløse dem deres haarde Baand!“

10.
Nu haver vi hørt Jomfru Thorelilles Sang;
Herre Gud han give os en salig Afgang!

Nr. 35. Engelens Budskab.

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.* (*Fra Sorø-Egnen*).

1. Den Jom-fru gik i Ro-sens-lund — Gud raa - - - de! — Hun plukkede de Blom-ster i

p

— Gud raa - - - de! —

Tutti.

sam - me Stund. Gud sen-de os af sin Naa - de!

Gud sen-de os af sin Naa - de!

2.
Vor Herre han sidder i Himmerig,
Han taler til Engelen saa trøstelig.

3.
„Og du skal ned til Jorderig,
At hente den Jomfru hid til mig.“

4.
Den Fugl han satte sig paa Lindekvist,
Han sang saa Meget om den Herre Christ.

5.
„Vor Herre Christ give, den Fugl han var min,
Jeg skulde hannem sætte i forgyldene Skrin.

6.
Vor Herre Christ give, den Fugl han var tam,
Jeg skulde hannem sætte paa forgyldene Stang.“

7.
Den Jomfru lukker op de Vinduer fem;
Men ikke vil Fuglen flyve ind af alle dem.

8.
Den Jomfru gik ud saa klar som et Vand,
Hun lokked ad Fuglen med sin høire Haand.

9.
Han hilste hende saa snildelig:
„Imorgen skal du komme til Himmerig.“

10.
„„Og skal jeg imorgen til Himmerig komme,
Da faaer jeg at skue min Frelser den fromme.““

11.
Og ud gik den Jomfru saa rask og sund,
Igjen kom hun ind med Helsot i Mund.

12.
„Min kjære Søster, du rede mig Seng!
Min kjære Moder, du følge mig til den!

13.
Min kjære Broder, du hente mig Præst!
Min kjære Fader, du være mig næst!“

14.
Imellem at Klokken var fire og fem,
De fulgte den Jomfru til hendes Seng.

15.
Imellem at Klokken var otte og ni,
Da døde den Jomfru saa sagtelig.

16.
Marie hun stod og klædte det Lig;
Men Englen førte Sjælen til Himmerig.

Nr. 36. Barnesjælen.

Andante. (*Fra Sorø-Egnen*).

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Hvor-dan mon-ne Græs-set paa Jor-den skul - de groe! — Her - re Je - sus han lø - ser og hu - sva - ler — To

p

Her - re Je - sus han lø - ser og hu - sva - ler —

Tutti.

Sø-sken-de lo-ved hin-an-den de - res Tro. Her-ren, min Gud, han send-te sin Søn ned til Jor-den.

Her-ren, min Gud, han send-te sin Søn ned til Jor-den.

2. Et Barn de fik med Synden saa stor,
Saa satte de det alt levende i Jord.

3. Det Barn det klaged og græd saa jammerlig;
Den Røst den hørtes ind i Himmerig.

4. Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente det Barn til Himmerig ind! —

5. Hvi klager og græder du nu saa jammerlig?
Nu er du her hos mig i Himmerig.“

6. „„Jeg maa vel græde, jeg maa vel jamre mig;
Min Fader han pines i Helvedes Ild.““

7. Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente den Mand til Himmerig ind! —

8. Hvi klager og græder du nu saa jammerlig?
Nu er jo din Fader hos dig i Himmerig.“

9. „„Jeg maa vel græde, jeg maa vel jamre mig,
Min Moder hun pines i Helvedes Ild.““

10. Vor Herre han taler til Engelen sin:
„Du hente den Kvinde til Himmerig ind!“

11. Det Barn det leer saa glad og hjertelig,
At Englene i Himlen derved fryde sig.

12. Vor Herre han taler til det lille Barn:
„Hvi leer du og fryder dig nu saa hjertelig?“

13. „„Nu maa jeg vel lee, jeg maa vel fryde mig;
Thi nu er vi alle Tre i Himmerig.““

Nr. 37. Møen paa Baalet.

(*Fra Slagelse-Egnen*).

Andantino.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Li - den O - le han gik for sin Sø - ster at staae, — Fug - len syn - ger i Sko - ven—„Og

p

Fug - len syn - ger i Sko - ven—

Tutti.

maa jeg ik - ke min Vil - li - e faae?“ Mig tvin - ger en li - den skjøn Jom - fru.

Mig tvin - ger en li - den skjøn Jom - fru.

2. „„Nei, ikke du kan faae Villien din;
Thi du er jo kjær Broder min.““
3. „Og maa jeg ikke faae Villien min,
Saa skal jeg vist lyve en stor Løgn paa dig.“
4. „„Ja, lyv mens du kan, og lyv mens du vil,
Du lukker dog ikke Himmerig til.““
5. Liden Ole han gik for sin Fader ind:
„Hvordan har I lært kjær Søsteren min?“
6. „„Saa haver jeg lært min Datter kjære,
Hun lever hver Dag med Tugt og Ære.““
7. „Nei, Utugt begaaer hun og dertil Mord;
De Smaabørn hun levendes sætter i Jord.“
8. „„Er sandt det, du siger alt om den Mø,
Jeg skal hende gjøre en Brudeseng rød.
9. Og vil du ha'e hende i Galgen at hænge:
Eller du vil ha'e hende paa Baalet at brænde?““
10. „Ikke vil jeg ha'e hende i Galgen at hænge,
Men jeg vil ha'e hende paa Baalet at brænde.“
11. De huggede Eg og de huggede Bøg,
Saa reiste de da et Baal saa høit.
12. De ledte liden Kirsten ad Gangen ud;
Saa deelte hun alle Gaverne ud.
13. „Min Moder jeg giver min Silkesærk,
For hun har holdt mig i Tugt og Ære.
14. Min Søster jeg gi'er mine sølvspændte Sko,
For hun har mig altid været saa god.
15. Min Broder jeg giver min sølvbeslagne Kniv;
Vor Herre Christ give, den sad i hans Liv!“
16. Liden Ole han svøbte sit Hoved i Skind,
Saa hug han liden Kirsten paa Baalet ind.
17. Og der det Baal var halvt udbrændt,
Da laa liden Kirsten, var ikke skamskjændt.
18. Og der det Baal var reent udi Glød,
Da laa liden Kirsten, var rosenrød.
19. Saa kom der to Duer flyvendes ned,
De tog liden Kirsten til Himmerig med.
20. Saa kom der to Ravne flyvendes ned,
De tog liden Ole til Helvede med.
21. Og der de gik ud ad den Gang,
De hørte liden Kirsten, i Himmerig sang.
22. Og der de gik ud ad den Vei,
De hørte liden Ole, i Helvede skreg.

Nr. 38. Liden Ellen.

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.* (*Fra Sydsjælland*).

1. Li - den El - len hun skul - de til Gjæ - ste - bud gaae, — Li - den El - len hun græd — „Og hvor skal jeg mig tro

p

Li - den El - len hun græd —

Tutti.

Føl - ge - svend faae?“ Der stan - der en Lind i grøn - nen Lund saa sør - ge - lig.

pp

Der stan - der en Lind i grøn - nen Lund saa sør - ge - lig.

pp

2. Ungen Ebbe han svared kjær Søsteren sin:
„Og jeg vil være tro Følgesvend din.“

3. Og der de komme i grønnen Lund,
Der lysted ungen Ebbe at hvile en Stund.

4. „Og enten vil du være din Broders Viv,
Eller du vil lade dit unge Liv?“

5. „„Nei, ikke vil jeg være min Broders Viv,
Langt heller vil jeg lade mit unge Liv.““

6. Ungen Ebbe han satte sig paa sin Hest,
— Liden Ellen er død — [1])
Saa red han til Borgled, som han kunde bedst.
Der stander en Lind i grønnen Lund saa sørgelig.

7. Og der han kom til det Borgeled,
Der stod hans Moder og hvilte sig ved.

8. „Og hør, ungen Ebbe, kjær Sønnen min:
Hvor er liden Ellen, kjær Søsteren din?“

9. „„Der komme de Ryttere, fire og fem,
Liden Ellen drog sig ad Skoven med dem.

10. Der komme de Ryttere otte og ni,
Liden Ellen drog sig af Landet med de.““

11. Ungen Ebbe han satte sig paa en Bænk,
Hans hvide Kjortel var med røde Blod stænkt.

12. „Du siger ei Sandhed, kjær Sønnen min;
For det kan jeg see paa Kjortelen din.“

13. Ungen Ebbe blev ført for Retten frem;
Han Sandheden maatte bekjende for dem.

14. Ungen Ebbe han meente det var kun Spøg,
Imedens de bygte det Baal af Bøg.

15. Og der de komme paa Veien hen:
„Hisset seer jeg dem rede min Brudeseng.

16. De Bolstre er røde, de Dyner er blaa,
Der agter ungen Ebbe at hvile oppaa.

17. I sige min Fader og Moder nu saa:
Der er kun Faa, der gifte Børnene saa:

18. I sige min Fader og Moder Godnat;
Nu maa jeg lade mit Liv saa brat.“

[1]) Herfra vedblives med dette Omkvæd.

Nr. 39. Herr Adelbrand.

Andantino.

3. „„Jeg passer ikke mere paa Herr Adelbrands Tro,
|: End paa min Faders :| gamle Sko.““
4. Herr Adelbrand han svoer ved sit unge Liv,
|: At hans hun skulde være :| om fem Aar eller syv.
5. Det drog da hen i fire, det drog da hen i fem,
|: Og Lenelil var ikke :| i Kirken i dem.
6. Saa drog det hen i fem, og det drog hen i syv,
|: Men Lenelil var ikke :| i Kirken al den Tid.
7. Der kom et Bud saa skyndsomt til Lenelilles Gaard,
|: Herr Adelbrand ligger :| nu Lig paa Baar.
8. Og Lenelil hun taler til Kjøresvenden sin:
|: Du spænde Graaganger :| for Karmen min!“
9. Og der nu Lenelille kom udi Rosenslund,
|: Der mødte hende :| Herr Adelbrands Hund.
10. „Nu kan jeg see forvist paa den lille hvide Hund,
|: Herr Adelbrand han hviler :| udi Rosenslund.“
11. Herr Adelbrand red hen nu til Lenelilles Karm;
|: Han ypped med hende :| Kiv og Harm.
12. Saa løste han op hendes fagre, gule Lok,
|: Og bandt saa hende :| ved sin Sadelknap.
13. Og ikke kom forbi han saa liden en Green,
|: Der jo var Blod :| af Lenelilles Been.
14. Og ikke kom han til saa liden en Kvist,
|: Der var jo Blod :| af Lenelilles Bryst.
15. „Christ give! jeg kun maatte leve den Stund,
|: Saa længe jeg skifter :| min Sjælegave rundt.
16. Min Fader giver jeg min Sadel og Hest;
|: Han være nu snar :| og hente mig Præst!
17. Min Moder giver jeg min Silkesærk,
|: Hun haver for mig :| baade Sorg og Værk.
18. Herr Adelbrand jeg giver min sølvbundne Kniv,
|: Christ give, den stak :| i hans unge Liv!“
19. Om anden Dags Morgen, da det blev Dag,
|: Laa Lenelille Lig :| i Herr Adelbrands Gaard.
20. Begraven blev saa Lenelil i Jordens Muld;
|: Herr Adelbrand klædte :| baade Steile og Hjul.

Nr. 40. Óluvu kvædi. Olufas Kvad.*)

Con moto.

Solo. *(Færøisk Sang).*

1. — Ól-uv-a si - tur í kirk - ju - ni, les - ur ur sí - ni bók: har kom Mýl - int gangandi og hen-dur um frún - na
1. O - lu - fa sid-der i Kir - ken, Læ - ser hun i sin Bog; Der kom My - lint gangende, Sin Arm om hen - de

mf *f* *mf* *f*

Tutti.

tók. Stíg - um fast á várt golv, spar-um ei vár skó! Gúd mann rá - ða, hvar vær drekk - um onn - - ur jól.
slog. Træ - der fast paa vort Gulv, al - le ra - ske Mænd! Gud han raa - der, hvor vi drik - ke Juul i - gjen.

Stíg - um fast á várt golv, spar-um ei vár skó! Gúd mann rá - ða, hvar vær drekk - um onn - - ur jól.
Træ - der fast paa vort Gulv, al - le ra - ske Mænd! Gud han raa - der, hvor vi drik - ke Juul i - gjen.

ff *p* *cres.* *col 8va*

*) Et Brudstykke. S. „Antiqvarisk Tidsskrift," 1846—1848, Pag. 279 og flg.

2. „Hoyri tað Mýlint ríki,
ið ætlar at gera illa:
tú vilt svíkja kongin,
slíkt mann dømin spilla.“

3. „„Eg skal geva tær meira guul,
hann tekur til orða at birja,
en hann gav tær Hugin kongur,
tá ið hann fór at gilja.““

4. „Hav tú sjálvur títt reyðargull!
eg tiggi ei gávur af tær:
nógv mann eg firi eygum sjá,
sum gud hevur unnað mær.“

5. Mýlint gengur í kjallara,
blandar mjöð og vín,
og so mikið óminni
læt hann har útí.

6. Og so mikið óminni,
letur hann har útí,
ber nú in firi Óluvu,
biður hana drekka til sín.

7. Óluva tekur við kerinum,
gerdi firi seg kross:
„Gud og milda Maria moy
veri nú við os!“

8. Tá ið hon hevði drukkið,
hon greiddi aftur ker,
minntist ei á Hugin kong
og ikki hvar hann er.

9. Tað var hinn illi Mýlint,
illfúsur hann vinnur:
stedgar ikki síni ferð,
firr en hann blámann finnur.

10. „Gakk tú tær til hallar heim,
kjós tær fagurt fljóð!
frúgvin mann ikki undan sigast,
hon öllum er javngóð.“

11. „„Líkari var mær føðslan góð,
matur og hartil klæði:
munnu flestallar höviskar kvinnur
meg bæði spotta og hæða.““

12. Mýlint gav honum óminnisdrikk,
sum sögur ganga ifrá,
nektaði hann úr öllum klæðum,
bar til seingjar svá.

13. Bláar leggur hann armanar
ivir drottningar háls,
hann var blíður og bjartur,
men fátt var henni til máls.

14. Stedgaðist Mýlint teimun hjá
eina so skamma stund,
síðan snúist haðan frá
á Hugin kongins fund.

15. Hugin kemur af skógvi heim,
sær tey merki stór:
„Hvör hevur her til hallar verið,
síðan eg heiman fór?

16. Hugin talar við Mýlint ríka,
eg geri tað ei at loyna:
hvar er Óluva drottning mín,
ið eg fekk tær at goyma?“

17. Leiddur var hann í husið inn,
sum Óluva firi lá:
konginum varð so illa við,
tá ið hann hetta sá....

18. Öllum var nú harrunum
svikini til mongdar,
uttan hinum trúgva Engilbret,
sum frúnni fylgdi til landa.

19. „Eg skal verja drottningina,
berjast skaltú við meg,
eg í berari skjúrtuni,
Mylint! herklæð teg!“

20. Riðu teir tá dystin saman
af so tungari treyt,
Engilbret hevði Mýlint ríka
so langt af saðli á breyt.

21. Ræddur var nú Mýlint ríki,
fell Óluvu til fóta:
rak hon hann af reiði burt,
hon bad ikki sálina njóta.

22. Settu teir Mýlint í ormagröv,
tað vóru eingi undur:
áður hann kom har hálvur inn,
teir rivu hann kikan sundur.

23. Hugin situr í hásæti,
ymsa liti fekk,
tá ið han sá hit væna vív,
eftir hallargolvi gekk.

24. Kongur býður drottning síni
á armi hjá sær at liggja:
tökk havi frúgvin Óluva,
hon vildi tey boð ei tiggja!

25. Hon gav seg í kloystur inn
af so góðari trú:
aldrig á síni ævini
tað livur hon betur enn nú.

2. „Hør det, Mylint rige,
Du agter at gjøre ilde:
Du vil svige Konning din,
Min Ære vil du spilde.“

3. „„Jeg vil give dig mere Guld,
Om du vil fremme min Vilje,
End han gav dig Hugin Konning,
Først han mon dig gilje.““

4. „Hav du selv dit røde Guld!
Ei tager jeg Gaver af dig:
Nok mon jeg for Øine see,
Som Gud haver givet mig.“

5. Mylint ganger i Kjælderen,
Blander Mjød og Viin:
Glemselsrod og Dvaleurt
Lader han deri.

6. Glemselsrod og Dvaleurt
Lod han i Drik med Svig:
Bar den saa for Dronningen,
Bad hende drikke med sig.

7. Olufa tager Horn i Haand,
Gjør hun Kors for sig:
„Gud og milde Maria Mø
Være nu med mig!“

8. Der hun havde drukket
Udaf den lede Drik,
Hugin Konning og Verden al
Hende af Huen gik.

9. Det var Mylint onde,
Fule Rænker han spandt:
Ei da mon han stedes,
Før han den Blaamand fandt.

10. „Gak du dig i Hallen ind!
Det vorder dig vel til Gavn:
Dronningen haver dig saa kjær,
Hun tager dig i sin Favn.“

11. „„Bedre det var, om du mig bød
Klæder og Mad saa god:
Alle høviske Kvinder nu
Mig vise kun Spot og Haan ““

12. Mylint gav ham Glemselsdrik,
Daared saa hans Sind:
Drog ham af hans Klæder,
Lagde ham i Sengen ind.

13. Lagde Mylint hans sorte Arm
Om Dronningens hvide Hals:
Det vil jeg for Sanden sige,
Det var alt gjort af Fals.

14. Ikke tøver Mylint da
Længer hos dem inde:
Foer han flux af Hallen ud,
Hugin Konning at finde.

15. Hugin kommer af Skoven hjem,
Mæler til Mylint Ord:
„Hvo haver her i Hallen været,
Alt siden jeg udfoer?

16. Hvo haver her i Hallen været,
Siden jeg selv var hjemme?
Hvor er Dronning Olufa,
Jeg bød dig vogte og gjemme?“

17. Førte han ham i Kamret ind,
Alt som de baade laae:
Kongen sortned som en Jord,
Der han dem for sig saae....

18. Ingen af alle de Hovmænd god,
Vilde i Striden stande,
Uden den fuldtro Engelbret,
Som Fruen fulgte til Lande.

19. „Jeg vil kæmpe for Dronningen
Ene i Skjorte smaa:
Mylint! klæd du dig i Jern!
Jeg vil dig vel bestaae.“

20. Rede de saa Dysten sammen,
Og fore de saa fast:
Det var den onde Mylint,
Han blev af Sadlen kast'.

21. Ræd da blev han onde Mylint,
Faldt for den Dronning til Jord.
Ikke dog bad hun for hans Liv,
Hun stødte ham bort med Fod.

22. Satte de Mylint i Ormegaard,
Det var vel intet Under:
De Orme spared ei hans Liv,
De slede ham flux isønder.

23. Hugin sidder i Høisæde,
Skifter han Lød paa Kind,
Der han seer den væne Viv
Trine i Hallen ind.

24. Kongen byder Dronning sin
Leve hos sig med Ære:
Tak da have den Frue god,
Hun vilde hans Viv ei være.

25. Hun gav sig i Kloster ind
Alt i saa god en Tro:
Aldrig før i al sin Tid
Hun leved saa godt i Ro.

Nr. 41. Regnar Lodbroks Dødssang.

Andante.

[1]) **Thora**, en deilig Jarledatter i Gothland, bevogtedes af en stor Orm eller Slange, der snoede sig rundt om hendes Jomfrubuur. **Regnar** dræbte Slangen og ægtede **Thora**. Af denne Bedrift fik han Tilnavnet **Lodbrok**, da han, for at beskytte sig mod Uhyrets Gift, iførte sig en lodden Dragt (Brok ɔ: Buxer), sprang dermed i Søen og lod Vandet fryse paa sig.

2. Vi hugged' med Kaarde.
Fuld lidet tilaare
Jeg var dengang.
I østere Strande
Med blodige Pande
Da Mange svam.
Forfode vi dræbte,
Og Føde nok
At skaffe vi stræbte
Den Ravneflok.

3. Vi hugged' med Kaarde,
Da Jarlerne otte
Gik mig imod.
Skjøndt ung, jeg dog fældte
De djærve Helte
Ved Dyna Flod.
Som Blodet fage
I Stranden flød,
Ei lidde da Krage
For Føden Nød.

4. Vi hugged' med Kaarde,
Og Sværdene raabte
I høien Sky.
Paa Ullarakrs [1]) Hede
Kong Eysten vi beded' [2])
I Vaabengny.
Hans Guld vi raned';
Og Hjerner brast,
Da Vei vi os baned'
Med Pilekast.

5. Vi hugged' med Kaarde,
Vi hærdede Sværde
I Mandeblod.
Da kløvedes Skjolde
Paa Borgundarholmen [3])
Ved Pileskud.
Kong Vulnir vi laved'
Et Birtingsbad [4]);
De Ulve ei savned
Paa Valen Mad.

6. Vi hugged' med Kaarde,
Og Fjender forfode
Vi sabled' ned.
Kong Valthjof mon falde,
Og Britterne alle
I Græsset bed.
Der holdt vi Messe
Og Ottesang,
Saa det udi Fæste
Og Odde klang.

7. Vi hugged' med Kaarde.
I Hjadningafjorden
Paa Skotlands Kyst
Vi Brynier brøde
Og Hjelme afstødte
I Landsedyst.
At spænde vor Bue
Ei var os meer Harm
End skjønne Jomfrue
At tage i Arm.

8. Vi hugged' med Kaarde
Da Herthiof sig vaarded', [5])
Og Seier vandt.
Da Ragnvald Kæmpe
Traf megen Ulempe,
Han Døden fandt.
Da greb stor Kvide
Den Høgeflok,
Thi han i Striden
Den skaffed' Nok.

9. Vi hugged' med Kaarde;
Men Nornen den haarde
Har vundet Spil.
Hvor Skjæbnen vil trække,
Vi efter maa strække
Og lade staae til.
Hvo kunde drømme,
At Rigets Skjold
Saa skulde komme
I Ellas Vold! [6])

10. Vi hugged' med Kaarde.
Men vidste de Grise
Kun Ornens Kval [7]),
De skulle da blande
Til Ella forsande
Saa beesk en Skaal.
Op, Aslaugs Sønner,
Til Kamp og Mord!
Og Ella lønner
For Pinen stor!

11. Vi hugged' med Kaarde.
Med Livet det lakker
Mod Dødens Nat.
Mig Ormene slide
Og Hjertets Kvide
Nu ender brat.
Naar Sværd faaer drukket
Alt Ellas Blod,
Da Hævnen er slukket,
Og jeg har Bod.

12. Min Sang her ender;
Sig mod mig vender
Velkomne Død.
Man høit mig sætter
Hvor Odin mætter
Med Flesk og Mjød.
Jeg nu kun tragter
At døe med Iil;
Jeg Kval ei agter,
Men døer med Smiil.

[1]) Ullarakur skal have været et Sted i Nærheden af Upsal. [2]) bede ɔ: jage, forfølge. [3]) Borgundarholm ɔ: Bornholm. [4]) Birtingsbad ɔ: Sværdebad. [5]) vaardede ɔ: værgede. [6]) Paa et Tog til England blev Regnar fanget af Ella, Jarl i Northumberland, og kastet i et Taarn til giftige Orme.

[7]) Regnars sidste Ord vare: «Grynte vilde Grisene, om de vidste Galtens (Ornens) Tilstand«, der ere blevne til et almindeligt Ordsprog paa Island. Herved udtrykte han sit Haab om, at hans Sønner vilde hævne hans Død, hvilket de ogsaa gjorde med al den Grumhed, som de Tiders Forestilling om Gjengjæld medførte.

Nr. 42. Erik Emuns Drab.

Andantino. (*Færøisk Melodie*).

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Aar - le om Mor - ge - nen Lær - ken hun sang, — Un - der saa grøn en Li - de — Herr Carl han

p — Un - der saa grøn en Li - de —

Tutti.

klæ - der sig for sin Seng. Kon - gen af Dan - ne - mark han la - der det hæv - ne.

Kon - gen af Dan - ne - mark han la - der det hæv - ne.

2. Han drog paa sig Skjorten saa skjøn,
Dertil stukken Trøie med Silke grøn.

3. Bukkeskinds Støvle drog han paa Been,
Forgyldte Spore spændte han omkring.

4. Forgyldte Spore spændte han omkring,
Saa rider Herr Carl ene til Ting.

5. Herr Carl ganger ad Tinge fram,
Der rømmer for hannem saa mangen Mand.

6. Dankongen hedder paa Svende ni:
„I binde Herr Carl, lade mig det see!“

7. Op stod de raske Svende ni,
De bunde Herr Carl, lode Kongen det see.

8. De førte Herr Carl foroven den By,
De lagde ham paa en Steile af ny.

9. Saa brat kom Bud for Herr Plog da ind:
„Dankonning la'er steile Broder din.“

10. Herr Plog sprang over breden Bord,
Han gav derfor ikke mange Ord.

11. Herr Plog han ganger ad Tinget frem;
Dankonning han stander ham op igjen [1]).

12. „Havde jeg været her førre i Dag,
Da havde det været bedre i Lag.“

13. Dankonning meldte et Ord med Skjel:
„Din Broder fortjente sin Død saa vel.

14. Naar Hver maa raade med Vold og Sværd,
Er Loven ikke en Bønne værd.“

15. „„Min Broder var saa dannisfuld [2]),
Vi kunde hannem løse med Sølv og Guld.““

16. „Dit Sølv og Guld passer jeg ikke paa,
Loven sin Gang jo have maa.

17. Du maatte saa længe tale derom,
Du kunde vel nyde den samme Dom.“

18. Dankonning hedder paa Riddere ni:
„I binde Herr Plog, lade mig det see.“

19. „„Est du, Dankonning! Mand for dig,
Da baste og binde nu selv du mig.““

20. Kongen drog af sin Handske saa hvid;
Herr Plog han ryster med gyldene Spyd.

21. Først vog han fire, saa vog han fem,
Saa vog han Dankonning med alle dem.

22. Der han havde veiet de Kongens Mænd,
Saa aag [3]) han sin kjære Broder hjem.

23. Til Ribe førtes det kongelig' Lig,
Det hviltes under Marmorsteen hvid.

24. Herr Plog han rømmer af Landet ud;
Af ham fik man ikke anden Bod.

[1]) stande op igjen ɔ: reise sig for at hilse. [2]) dannisfuld ɔ: brav, hæderlig. [3]) age, aag ɔ: kjøre, kjørte.

Nr. 43. Riber-Ulfs Bedrift.

(*Færøisk Melodie*).

Andantino.

Solo.

ten.

1. Herr Pe - der han ei - er en Dat - ter saa rig, Og In - gen i Lan - det er hen - de liig.

ten.

Tutti.

Saa her - ligt og saa vel der de traad - te*).

Saa her - ligt og saa vel der de traad - te.

2. En fattig Mands Søn monne Riber-Ulf være,
Dog kunde han vel sit Vaaben bære.
3. Riber-Ulf lader de Lønbreve skrive,
Stolt Mettelil lader han dem saa give.
4. Det første stolt Mette de Lønbreve saae:
„I beder Herr Riber-Ulf for mig indgaae!“
5. Førend de havde halvt talet de Ord,
Da var Riber-Ulf alt ind for Bord.
6. Riber-Ulf smiler under Skind:
„Og ville I være Allerkjæreste min?“
7. „„Ak nei, Riber-Ulf, tænk ei deroppaa,
Saalænge min Fader selv raade maa!““
8. Saa kom der Orlog paa det Land:
At Svensken vilde tage Dannemarks Land.
9. Kongen han lader et Udbud gjøre;
Herr Peder skulde hans Banner føre.
10. Den Strid den stod i Dagene fem,
Slagne blev for Kongen syvtusind Mænd.
11. Herr Peder han mælder et Ord med Ære:
„Ei længer jeg kan Eders Banner føre.“
12. Riber-Ulf tager til sin Kniv:
„Saamænd, Herr Peder, det skal koste dit Liv!
13. Og ikke skal Dannemark undergaae,
Saalænge Sværdene holde maa!“
14. „„Hør det, Riber-Ulf, vil du værge mit Liv,
Jeg giver dig min Datter, den væne Viv!““
15. „Til Slottet du ride med dine Svende,
Jeg Banneret vel føre skal alene.“
16. Riber-Ulf render i Hoben fram,
Der faldt for hannem saa mangen Mand.
17. Den svenske Konge melder et Ord:
„Hvad er det for en Kæmpe, der strider saa haardt?“
18. Svarede Svenden, som hannem red næst:
„Det er Riber-Ulf paa sin stærke Hest.“
19. „„Hør du, Riber-Ulf, vil du gaae mig tilhaande,
Jeg giver dig Slotte udi mine Lande.““
20. „Min Tro vil jeg ei bryde for Guld;
Den, jeg haver svoret, den vorder jeg huld.“
21. Svenske Konge vredes ved de Ord,
Han agter at rende Riber-Ulf til Jord.
22. Men Riber-Ulf kunde sin Hest vel vende;
Bagledes monne han til Kongen rende.
23. Riber-Ulf var ved saa frit et Mod;
Han spændte ham snarlig Boien om Fod.
24. Han støbte [1]) over hannem Skarlagenskind,
Og førte ham saa paa Slottet ind.
25. Den svenske Konge ind ad Døren treen;
Den danske stander hannem op igjen.
26. „Hør det, danske Konge, vil du lade mig leve,
Hundred Tønder Guld vil jeg dig give.“
27. „„Du, Riber-Ulf, skal for hans Liv raade,
Thi du haver løst mig selv af den Vaade.““
28. „Først skal den Skat komme os tilhaande,
Før han slipper levende af vore Lande.“
29. Saa gik der Bud til Sverriges Land,
At hannem skulde løse den menige Mand.
30. Hundred Tønder Guld blev veiet paastand,
Saa drog den Herre til Sverriges Land.
31. Men Riber-Ulf monne sin Løn da faae,
Han blev da Kongens gjæveste Raad.
32. Han blev da Kongens gjæveste Mand,
Han fik stolt Mettelil, den Liljevand.

*) Med dette Omkvæd er Visen sunget for mig.

[1]) støbte ɔ: kastede, lod falde (Imperf. af støbe, færøisk: støypa).

Nr. 44. Valdemar og Tove.

Allegretto.

Solo.

1. Der gaaer Dands i Bor - ge-gaard, Der gaaer Dands i Bor - ge-gaard, Der dand - ser Dron-ning Hel - vig med ud - slag - ne Haar.

f

Tutti.

Me - dens Her - re Kong Val - de - mar kan lo - ve dem baa - de!

Solo.

2. Først dand - ser Dron - nin - gen, si - den

Me - dens Her - re Kong Val - de - mar kan lo - ve dem baa - de!

mf

3.
Dronning Helvig sig over Axel saae,
Der seer hun Tovelille i Dandsen gaae.

4.
„Og hør du, Tovelille! en Jomfru fiin:
Du kaster op Silke for Foden din.“

5.
„„Den Silke maa vel for Fødderne slaae,
Saavist jeg bliver Dronning i Aar.““

6.
„Det skal ei skee, men mig undes Liv;
Vel du maatte være Kongens Slegfredviv.“

7.
Dan-Kongen og Tovelil stander under Svale,
De havde saa meget om Dronningen at tale.

8.
„Christ give, at Dronningen hun var død!
Da skulde du bære Guldkronen rød.“

9.
„„Tier stille, Danner-Konning: I sige ei saa,
I veed ei, hvo der lyder paa.““

10.
„Da lad dem lyde, som lyde maa,
Saa ønsker jeg, at saa maatte gaae.

11.
Thi du est langt væner, om du var død,
End Dronningen med sit Guld saa rød.“

12.

De tænkte, de var ene to,
Der stod Dan-Dronning og lydde derpaa.

13.

Saa gav han hende saa godt et Guld-Baand,
Ret aldrig kom det bedre om Dronningens Haand.

14.

Saa gav han hende et forgyldene Skriin;
Saa fik Kong Valdemar Villien sin.

15.

Og Dronningen heder paa Svende to:
„I bede Jomfru Tovelil for mig gaae.“

16.

Indkom Jomfru Tovelil og stedes for Bord:
„Hvad vil I, Dronning, men I sender mig Ord?“

17.

„„Hør du, Tovelil, en Jomfru væn,
Hvad snakked du med min Herre i Løn?““

18.

„Jeg snakked ei Andet med hannem der,
End I jo maatte været saa nær.

19.

Det var alt om en Ridder, som mig bad,
Jeg spurgte Eders Herre til Raad.“

20.

„„Nei hør du, Tovelil! du farer med Tant;
Du snakked alt Andet, jeg siger for sandt.

21.

Og bliver du en Dronning i Danmark iaar,
Da lukker*) du vel først dit gule Haar.““

22.

Kong Valdemar skulde i Leding fare;
Dronning Helvig skulde tage Landet vare.

23.

„Hør I, Dronning Helvig, faver og væn,
I vogte mig Landet, til jeg kommer igjen.

24.

I vogte mig Landet, til jeg kommer igjen;
Dertil Jomfru Tovelil, en Jomfru væn.“

25.

„„Saavel skal jeg vogte hende og gjemme,
Alt som, Kong Valdemar, I selv var hjemme.““

26.

Dronning Helvig hun lader en Badstue hede,
Jomfru Tovelil hun skulde først der indtræde.

27.

Tovelille bad, de skulde Døren opslaae;
Men Dronningen bad dem gjøre Ild oppaa.

28.

Det kunde høres saa langt i Stræde,
Hvor Tovelille monne i Badstuen græde.

29.

Det kund' Dronningen høre over Borgegaard,
Hvor Tovelille fik en Død saa haard.

30.

Kong Valdemar kommer af Leding hjem,
Borte var Tovelil, den Jomfru væn.

31.

Det fik Dronning Helvig, for Tovelil var død,
Ret aldrig bar hun Guldkronen rød.

32.

Det fik Dronning Helvig, for Tovelil var brændt,
Ret aldrig kom hun med Dan-Konning i Seng.

*) lukker ɔ: tilhyller.

Con moto.

Nr. 45. Esbern Snares Frieri.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Dan - kon - ning og Herr As - bjørn Sna - re — Sko - ven staaer her - lig og grøn — De drik - ke Vi - nen den

— Sko - ven staaer her - lig og grøn —

p

Tutti.

kla - re. Den Som - mer og den Eng saa vel kun - ne sam - men.

Den Som - mer og den Eng saa vel kun - ne sam - men.

sf *p*

2.

De drikke Mjød og de drikke Viin;
De snakked saameget om liden Kirstin.

3.

„Hør I, Daner-Konning! hvad jeg siger Jer;
I give mig Kirstin, Eders Dotter kjær!“

4.

„„Liden Kirstin hun er kun Aarene ti,
Eders Hofklæ'er hun hverken kan skjær' eller sye.““

5.

„Liden Kirstin er ung, hun kan vel lære;
I giver mig hende med Hæder og Ære.“

6.

Herr Asbjørn rider til Ribe-By,
Der kjøber han Silke og Sindal[1]) ny.

7.

Han kjøber Silke og Sindal rød,
Det sender han Alt til den ædle Mø.

8.

Det første liden Kirstin hun Sømmen fik,
Strax ind til sin Fostermo'er hun gik.

9.

„Kjær Fostermo'er! I kjende mig Raad:
Sømmen hun blev mig sendt udi Gaar.“

10.

„„Hør du, liden Kirstin! skik Sömmen fra dig;
Hun er dig sendt til Spot, tro mig!““

11.

Liden Kirstin hun ganger i Lønkammer ind,
Saa skar hun Sømmen alt efter sit Sind.

12.

Hun satte sig paa Sømmestol,
Hun sømte imod den klare Sol.

13.

Hun syede i hans Side-Søm
Fisken, som skrider i striden Strøm.

14.

Hun syede over hans Hærde
Femten Ridd're med draget Sværd.

15.

Hun syede i hans Ærme en Krands:
Femten Jomfruer i en Dands.

16.

Hun syede i hans Bryste,
Hvor Ridd'ren en Jomfru kyste.

17.

„Nu er Sømmen syet og skaaren,
Christ give, den var nu hjembaaren!“

18.

Det svarede Jomfruens egen Svend:
„Saa gjerne bær jeg Sömmen hjem.“

19.

Det første Herr Asbjørn Sømmen saae:
„Herre Christ signe de Fingre smaa!“

20.

Meldte det Jomfruens egen Svend:
„Hvad gi'er I den Jomfru til Sømm'løn igjen?“

21.

„„Hvad Andet skuld' hun have til Sømmeløn,
End mig selver, en Ridder saa skjøn!““

22.

Hjem kom den Smaasvend, han sagde vel:
„Den Ridder vil have Eder selv.“

23.

„„Du bede Ridderen seile over Aa;
— Skoven staaer herlig og grøn —
Aldrig skal han mig i Tale faae.
Den Sommer og den Eng saa vel kunne sammen.

24.

Du bede Ridderen ride over Bro;
— Skoven staaer deilig og grøn —
Ret aldrig skal han faae min Tro.““
Den Sommer og den Eng saa vel kunne sammen.

[1]) Sindal, et Slags Silketøi.

Nr. 46.

Andantino.

Der ri - der en skjøn Rid - der at ja - ge en Hind, Fei - re - ste Dyr, i Sko - ven randt; Han

p e legato.

fandt en skjøn Jom - fru op un - der en Lind; Rid - de - ren tab - te, men Jom - fru - en vandt.

Nr. 47.

Andantino.

Rid - der O - wen han red sig alt op un - der Ø...

Nr. 48 a. Dronning Dagmars Død.

Andantino.

Solo.

1. Dronning Dag - mar lig-ger i Ri - be syg, Til Ring-sted mon de hen - de ven - te; — Al - le de Fru-er, i

Tutti.

Dan - mark e - re, Dem la - der hun til sig hen - te. Ud - i Ring - sted hvi - les Dron - ning Dag - mar.

Ud - i Ring - sted hvi - les Dron - ning Dag - mar.

2.

„I hente mig fire, I hente mig fem,
I hente mig af de Vise,
I hente mig hid liden Kirstin bold,
Herr Carls Søster af Rise.

3.

I hente mig Unge, I hente mig Gamle,
I hente mig af de Lærde,
I hente mig liden Kirstin bold,
Al Ære saa er hun værd."

4.

Ind kom liden Kirstin ad Dør,
Hun skinned saa rød af Guld;
Hun kund' ikke Lyset paa Kronen see,
Hendes Øien var' taarefuld'.

Nr. 48 b. Dronning Dagmars Død.

Andantino.

Solo.

1. Dronning Dag - mar lig - ger i Ri - be syg, Til Ring-sted mon de hen-de ven - te; — Al - le de Fru-er, i

dolce

Tutti.

p

Dan-mark e - re, Dem la - der hun til sig hen - te. Ud - i Ring - sted hvi - les Dron-ning Dag-mar.

Ud - i Ring - sted hvi - les Dron-ning Dag-mar.

p

5.

Liden Kirstin ind ad Døren treen
Med Tugt og favren Sinde,
Dronning Dagmar staaer hende op igjen,
Saa vel favned hun hendes Komme [1]).

[1]) s. foran S. 37, Vers 48.

6.

„Kan du læse og kan du skrive,
Og kan du løse min Pine,
Da skal du slide Skarlagen rød
Og ride paa Gangeren min.“

7.

„„Kunde jeg læse og kunde jeg skrive,
Jeg gjorde det jo saa gjerne:
Det vil jeg for Sandingen sige,
Eders Pine er haarder' end Jern.““

8.
Saa tog hun Sancte Mariæ-Bog,
Hun læste op alt det, hun kunde.
Det vil jeg for Sandingen sige,
Saa saare hendes Øien de runde.

9.
De fulgte hende ud, de fulgte hende ind,
Det lidde [1]) jo længer, jo værre.
„Imedens det kan ikke bedre vorde,
I sende Bud efter min Herre.

10.
Vil Gud det have, det maa saa skee,
Og Døden stander mig fore,
I sende strax Bud til Skanderborg,
I finde min Herre dere.“

11.
Og det da var den liden Smaadreng,
Satte sig paa Gangeren rød;
End red han da langt hastiger' frem;
End snaren Falk han fløi.

12.
Kongen han stander paa Høielofts Bro [2]),
Og seer han ud saa vide:
„Og hisset seer jeg min liden Smaadreng,
Saa sørgelig monne han kvide. [3]).

13.
Hisset seer jeg min liden Smaadreng,
Saa sørgelig monne han traae [4]);
Nu raade Gud Fader i Himmerig,
Alt hure Dagmar hun maa.“ [5]).

14.
Ind da kom den liden Smaadreng
Og stedtes for Konningens Bord:
„Dronning Dagmar haver mig til Eder sendt,
Gjerne talte hun med Eder et Ord.“

15.
Dan-Konning slog det Tavelbord sammen,
At alle de Terninger sjunge:
„Forbyde det Gud Fader i Himmerig,
At Dagmar skulde døe saa ung!“

16.
Der Kongen drog af Skanderborg,
Da fulgte ham Hundrede Svende;
Og der han kom til Grindsted Bro,
Da red den Herre alene.

17.
Der var stor Ynk i Fruerstue,
Der alle de Fruer græde,
Dronning Dagmar var død i liden Kirstins Arm,
Der Kongen red op ad Stræde.

18.
Det da var den Dannerkonning,
Han ind ad Døren treen;
Det var liden Kirstin bold,
Hun rakte hannem Haanden igjen.

19.
„Og hør I, naadige Herre og Kong'!
I skal hverken sørge eller kvide;
I haver faaet en Søn i Dag,
Er skaaren af Dagmars Side.“

20.
„„Jeg beder Eder alle, Fruer og Møer,
Jeg beder Eder hver og alle:
I bede en Bøn for Dagmars Sjæl,
At hun maatte med mig tale.

21.
Jeg beder Eder, Fruer og høviske Kvinder,
Saa mange som her ere inde:
I bede en christen Bøn for mig,
At jeg maa tale med hende.““

22.
Saa fulde de paa deres Knæ,
Saa mange som der var inde.
Dem hørtes deres Bøn og Kongens Graad,
Han mon hende levende finde.

23.
Dronning Dagmar reiser sig op af Baar,
Hendes Øien var blodige røde:
„O vee, o vee, min ædelig Herre!
Hvi gjorde I mig den Møde [6])?

24.
Her tør dog Ingen ræddes for mig;
Jeg haver ei andet Ondt gjort,
End at jeg mine Silke-Ærmer smaa
Om Søndagen haver snørt.

25.
Havde jeg dem ei om Søndag snørt,
Og ikke der Striger [7]) paa sat,
Da havde jeg ikke i Pinen brændt,
Det hverken Dag eller Nat.

26.
Den første Bøn, der jeg Eder beder,
Den vide I mig saa gjerne:
Alle fredløse Mænd dem give I Fred!
Og lade alle Fanger af Jern!

27.
Den anden Bøn, der jeg Eder beder,
Den kommer Eder selv til Fromme:
I love ei Bengerd efter mig!
Hun er saa beesk en Blomme.

28.
Den tredie Bøn, der jeg Eder beder,
Den vider I mig saa gjerne:
I lade ei Knud, min yngste Søn,
I Dannemark Konning være!

29.
Lader I Knud, min yngste Søn,
Konning i Dannemark være,
Da skal Bengerd en anden føde,
Og den skal min forøde.

30.
I tage liden Kirstin til Eders Viv,
Hun er saa stolt en Jomfru;
Men gaaer det anderledes ihænde,
Da kommer I mig ihu.“

31.
„„Hver den Bøn, I beder mig,
Jeg vider Eder saa gjerne;
Dog ta'er jeg aldrig liden Kirstin til Viv
Eller nogen Verdsens Terne.““

32.
„Hør I det, min ædelig Herre!
Vil I mere af mig vide?
Der sidde Guds Engle i Himmerig,
De monne fast efter mig lide.“ [8]).

33.
Dronningen sig over Øie strøg,
Hendes Kinder gjordes saa hvide:
„Nu ganger Himmerigs Klokker for mig,
Jeg maa ikke længer bide.“

[1]) lidde ɔ: gik hen. [2]) Høielofts Bro ɔ: Altanen. [3]) kvide ɔ: klage. [4]) traae ɔ: ængste sig. [5]) Hvorledes Dagmar hun mon have det. [6]) Møde ɔ: Møie, Besvær. [7]) Strige ɔ: Stribe, Bræmme (Pynt). [8]) lide efter ɔ: længes efter.

Nr. 49.

Andantino.

Der boe-de en Fru-e alt un-der en Ø...

†) eller:

Nr. 50.

Andantino.

Hav Tak, kjæ-re Mo-der, for Ga-ven, I gav; Saa
stolt en skjøn Rid-der Jer Dat-ter skal ha'e. Saa fry - de - lig, saa fry - de - lig ud - i den Som - mer grøn.

p. e legato.

Nr. 51 a. Axel Thordsen og Skjøn Valborg.

Andantino.

Solo.

1. De leg - te Guld - ta - vel ved bre - den Bord, I Glæ - de og Lyst med al - le[1]), De Fru - er

Tutti.

tven - de med Æ - ren stor; Saa un - der - lig Le - gen mon fal - de. Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

2. De Tærninger løbe saa ofte omkring,
De sig saa snart monne vende;
Saa gjør og Lykkens Hjul udi Ring,
Dens Løb man neppe kan kjende.

3. Fru Julli og Dronning Malfred
De legte Guldtavel med Ære;
Paa Gulvet ganger det Barn derved,
Det legte med Æble og Pære.

4. Paa Gulvet ganger det Barn saa væn,
Det leger med Æble og Blomme;
Da indkom Herr Axel Thordsen,
Han agter til Rom at komme.

5. Han hilsede Fruer og Jomfruer skjønn',
Hannem fulgte baade Tugt og Snilde;
Han elskte det ædle Barn udi Løn,
Men Lykken vilde for dem spille.

6. „Kom vel ihu, min liden Brud,
I Dag monne jeg dig fæste;
Jeg vil nu reise af Landet ud
Og fremmede Herrer gjæste."

7. Herr Axel drager af Landet ud,
Hannem følger baade Tugt og Ære.
I Kloster sættes hans liden Brud,
At hun skulde Sømmen lære.

8. I Kloster var hun i elleve Aar,
Til Gud hendes Moder henkaldte;
Da tog hende Dronningen i sin Gaard,
For Alle hun hende udvalgte.

9. Herr Axel han tjener i Keiserens Gaard,
Forgyldt saa var hans Spore;
Sit Sværd han ved sin Side bar,
Og ridderlig var hans Fore[2]).

10. Opvoxed' da Valborg Immersdatter
Som Lillien feirest paa Kviste;
Blandt alle Jomfruer, i Landet er,
En skjønnere ingen Mand vidste.

[1]) med alle o: aldeles, overmaade. [2]) Fore o: Adfærd.

Andantino.

Nr. 51b. Axel Thordsen og Skjøn Valborg.

Solo. (*Mel. fra Thyland*).

1. De leg - te Guld - ta - vel ved bre - den Bord, I Glæ - de og Lyst med al - le, De Fru - er

p *p*

Tutti.

tven - de med Æ - ren stor; Saa un - der - lig Le - gen mon fal - de. Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

Thi Lyk - ken ven - der sig of - te om.

11. De kaldte hende Axels Fæstemø skjøn;
Men hendes Frænder tilsammen
De agte hende [1]) Hagen, Kongens Søn,
Og gjøre deraf godt Gammen.

12. Det var Herr Axel Thordsen,
Han svøber sig udi Skind;
Saa ganger han udi Salen hen
For romerske Keiser ind.

13. „Hil sidde I, Keiser Henrik saa from!
I er en Herre saa blid;
Orlov det vil jeg bede Eder om
Til Fædreland at ride."

14. „„Orlov det skal du gjerne faae,
Jeg straxen vil dig den give;
Om du tilbage komme maa,
Din Plads skal aaben blive.““

15. Herr Axel rider af Keiserens Gaard,
Hannem fulgte saa herlig en Skare;
Og alle de, udi Gaarden var,
De bad hannem Alle velfare.

16. Elleve vare de Ridder' skjønn',
Til Valborg i Ære mon gille;
Den tolvte var Hagen, Kongens Søn,
Han bad hende aarle og silde:

17. „Hør I det, skjøn Valborg fiin!
Og vil I være min Kjære,
Da tager jeg Eder til Dronning min,
Og Kronen den skal I bære."

18. „„Hør I det, Hagen, Kongens Søn!
Nei det kan ikke saa gaae;
Jeg haver lovet Herr Axel i Løn,
Det ganger jeg aldrig fra.““

19. Da vred blev Hagen, Kongens Søn,
Og vred saa gik han ud;
Der mødte hannem hans Skriftefa'er,
Han kaldtes Sortebro'er Knud.

[1]) agte hende ɔ: bestemme hende for.

20. „Hvi ganger min Herre saa sørgelig frem,
Hvorhen stander hans Begjære?
Er hannem paakommen nogen Modgang slem,
Da sige han mig det here[1]).“

21. „„En Modgang stor er kommen mig paa,
Som tvinger mig allermeest,
Stolt Valborg kan jeg ikke faae,
Herr Axel har hende fæst.““

22. „Haver Herr Axel skjøn Valborg fæst,
Han skal ei føre hende hjem;
I Sortebrødre-Kloster hernæst
Der ligger deres Herkomst igjen.“

23. Saa skreve de den Stævning ud,
Og lode den læse til Tinge,
At møde for Ærkebispen prud
Begge de to Ædelinge.

24. Meldte det Mester Erland,
Han læste det Kongebrev ud:
„Skam faae Den, som Dette paafandt,
Ja først og sidst Broder Knud!“

25. Aarle om den Morgentid,
Der Ottesang var til Ende;
Til Kirken skulde Herr Axel ride
Med Fæstemø sin den væne.

26. Den Herre stiger til høien Hest,
Han monne saa hjertelig sukke;
Den Jomfru hun følger i Karmen næst,
Sin Sorrig hun inde mon lukke.

27. Det meldte hun stolten Valborg,
Hun kom i Rosens Lund:
„Sjelden sukker glad Hjerte af Sorg,
Men ofte leer sorrigfuld Mund.“

28. Udenfor Mariæ Kirkegaard
Der traadte de Herrer fra Heste;
Derefter de ind udi Kirken gaaer,
Med Frænder og Ridd're de bedste.

29. Der mødte dem Erkebispen selv
Med sølvbunden Stav udi Hænde,
Og alle hans Ordensbrødre med,
Som deres Venskab skuld' vende.

30. Fremtraadte han strax Sortebroder Knud,
Med Slægtebog udi Hænde;
Og læste han der deres Arvetavle ud,
At Axel var Valborgs Frænde.

31. Een Frue dem Begge til Daaben bar,
Der de finge Daabens Gave;
Herr Asbjørn Begges Gudfader var,
Hinanden maatte de ei have.

32. De vare Frænder af Byrd og Blod,
Af adelig gilske Slægte;
Dernæst vare de Gudsødskende to;
De komme ei sammen i Ægte.

33. Saa fulgte de dennem til Alteret hen,
Fik dennem Haandklædet i Hænde;
De løste det Baand og var ei seen,
For Svenden var Jomfruens Frænde.

34. Det Haandklæde mellem dem skaaret blev,
Hver af dem fik et Stykke.
Saa lever Den aldrig i Verden saa gjæv,
Der selver kan raade sin Lykke.

35. „Det Haandklæde sønderskaaret er,
Hvormed I os monne adskille;
Saalænge vi leve, det aldrig skeer,
I bryder vort Venskab og Villie.“

36. Men Erland Erkedegn varte dem ad,
Han klappede dennem med Ære:
„I sige hinanden i Aften Godnat,
Det kan nu Andet ei være!“

37. Herr Axel han bød den Jomfru Godnat,
Han gjorde det meget ugjerne;
Hans Hjerte det var med Sorrig beladt,
Som Fangen, der ligger i Jerne.

38. Det stod saa hen en Tid saa rum,
Ja mere end Maaneder to;
Herr Axel og den Jomfru from
De hverken legte eller loe.

39. Da kom der Orlog paa det Land,
De Fjender vare saa stærke;
Herr Hagen, Kongens Søn, forsand
Maatte til at prøve Hofværke[2]).

40. Han byder ud over alt sit Land
Saa Mange, som Sværd kunde bære;
Herr Axel, den høiædle Mand,
Han skulde hans Høvedsmand være.

41. Hans Skjold var baade hvid og blaa,
Det kjendes i Marken vide;
To røde Hjerter deri monne staae,
For Æren vilde han stride.

42. De Pile fløi saa tykke i Skare,
Som Bønderne de slaae Hø;
Selv Hagen, Kongens Søn, blev saaret
Og maatte snarligen døe.

43. Og der nu Hagen, Kongens Søn,
Fra Hesten monne nedfalde;
Herr Axel, den ædle Herre saa skjøn,
Han gav sig derved med alle.

44. „Hør nu, Herr Axel Thordsen,
Du hævne tilfulde min Død,
Saa fanger du Norges Rige og Land
Og dertil Begges vores Mø.“

45. Herr Axel han render i Hoben ind,
Han var saa vred imode[3]);
Enhver, som hannem mødte, gesvindt
Den slog han ned for Fode.

46. Saa længe den Herre værgede sig,
Til han misted' Brynnien bolde;
Han stridte saa frisk og mandelig,
Til kløven bleve hans Skjolde.

47. Den Herre randt Blodet saa stridelig,
For Seieren maatte han døe;
Det sidste Ord, han talte for sig,
Var om hans Fæstemø.

48. „Jeg siger skjøn Valborg tusind Godnat;
Vor Herre skal for hende raade.
I Himmerige vi findes saa brat
Og sankes saa gladelig baade!“

49. Saa saare græd Malfred Dronning skjøn; —
Det kan hver Moder vel vide; —
Skjøn Valborg sørger saa saare i Løn,
Sine Hænder monne hun vride.

50. „I træder frem, Bisp! ærværdige Herr'!
I vier mig ind med Muld!
Den Klosterorden jeg sværger her;
Jeg haaber, I vorder mig huld.“

51. Der vare saa mange Grever bold',
Som bare derved stor Harm,
Der de nu kasted' det sorte Muld
Over skjøn Valborgs Arm.

52. Nu ganger Valborg i Klosteret der,
Hun lider saa megen Tvang;
Messen hun aldrig forsømmer her,
Eiheller Ottesang.

53. I Klosteret Mange given er,
Baade Møer og høviske Kvinder;
Dog Ingen saa skjøn som Valborg kjær,
Hvis Lige man ikke finder.

54. Flux bedre det er, ei være født,
End stedse i Sorg at leve,
Med Længsel daglig æde sit Brød,
Og aldrig Lystighed prøve.

55. Gud dennem forlade, som Aarsag er,
At de ei sammen maa være,
Som have hinanden af Hjertet kjær,
Og elske i Tugt og Ære.

[1]) here ɔ: her. [2]) Hofværke, egentlig ridderlige Øvelser, her Ledingsfærd. [3]) imode ɔ: i Hu, i Sind (tilmode).

Nr. 52. Den unge Kong Valdemars Død.*)

Andante.

3.

Hun glædes med Sjælene i Englechor,
Men Kroppen hviler i Sanct Bendtes Jord[1]),
Ak, ak, ak!
Men Kroppen hviler i Sanct Bendtes Jord.

4.

Hof holdt hendes Herre paa Kallundborg,
Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg,
Ak, ak, ak!
Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg.

5.

Neppe vare ni Maaneder gangne nu,
Den Herre fik Lyst at svale sin Hu,
Ak, ak, ak!
Den Herre fik Lyst at svale sin Hu.

*) Valdemar d. 3die, der længe før Faderens, Valdemar Seiers, Død (1241) var kronet til Konge. Den i Visen omtalte Dronning Leonora var en portugisisk Prindsesse, med hvem han blev formælet 1229, men som allerede døde 1231.

[1]) I Sanct Bendtes Jord d. e. i Sanct Bendtes Kirke i Ringsted.

6.
En Sne var falden en Maaned før Juul,
Den tvang de vilde Dyr af deres Skjul.

7.
Kongen han sagde om Morgenen flux:
„Jagtklepperen sadler og Svedefux!“

8.
Sin Bue Kongen, sit Kogger med Piil,
Tilpassed sin Krop efter gammel Stiil.

9.
Kongen han steg saa fage til Hest,
Som Fuglen han vipper af sit Nest.

10.
Kong Valdemar red ad Refsnæs paa Jagt,
At bede de Dyr var i hans Agt.

11.
De Jagtfolk ham fulgte og Svende fem,
Baade Garn og Hunde havde de med dem.

12.
Fra Dyr'haves Tykning til Bunekjær
Den første Sat [1]) gik Skoven overtvær.

13.
Fra Griben de klapped og gjente til,
Baade Ræv og Hare kom i det Spil.

14.
Men der de kom til Ryldere Høi,
Sig reiste en Hind saameget snøg [2]),
Ak, ak, ak!
Sig reiste en Hind saameget snøg.

15.
Staalbuen spendt' Eskil, lagde paa sin Kolv [3]);
Han meente, den Hind skulde blive hans Maal.

16.
Frem sprang Hinden for Kongens Been,
Efter kom Kolven, gjorde Kongen Meen.

17.
Nedfaldt Kongen af Hesten saa brat,
Han sagde ei længe derefter Godnat.

18.
Al Lunden hørte, der Kongen raabte Av!
Jagtfolket med Graad til Liget sig gav.

19.
Fiskene strax paa Dybet løb ud,
De turde ei bie det Sørgebud.

20.
Det Skrig i Sønderstrand hørte og Blak,
Af Sorg sig under Vandet han stak.

21.
Sorten Steen den sørged endog udi Nør,
Den Farve han havde ret aldrig før.

22.
Det spurgte hans Fader, Kong Valdemar Seir,
Det stak ham i Hjertet som et Spær.

23.
Hans Fingre de knaged, der han dem vred,
Af Sorrig han Tænderne sammenbed,
Ak, ak, ak!
Af Sorrig han Tænderne sammenbed.

24.
„End mindes os,“ sagde han, „Lyø-Jagt [4]);
Men her er faldet al Danmarks Magt.

25.
Som Stormen afslaaer det modne Korn,
Saa ligger og Danmarks Haab og Horn [5]).

26.
O Danmark! om du din Skade forstod,
Da maatte du græde det bare Blod.

27.
For Sandhed vi sige kan, altfor tidt
Sig Danmark har jaget til liden Profit.

28.
Herefter skal Refsnæs finde den Vind,
At der sig ei bjerge kan Raa eller Hind.

29.
Hvor Refsnæs før havde tusinde Træer,
Skal det hensvie stærk Kule-Veir.

30.
Paa Refsnæs, hvor før stod Ege og Bøg,
Herefter skal groe skarns Hundeløg.

31.
For Lysten, man saae paa Refsnæs tilforn,
Herefter neppe skal findes en Torn.“

32.
Med Liget den Klage til Ringsted gik,
Sanct Bendtes Kirke det Kongeliig fik,
Ak, ak, ak!
Sanct Bendtes Kirke det Kongeliig fik.

[1]) Sat (Saat), et Jagtudtryk: en Række af Klappere, eller en af disse besat Strækning. [2]) snøg ɔ: smuk, peen (islandsk: snöggcr). [3]) Kolv ɔ: Piil. [4]) Det var ved en Jagt paa Lyø, at Grev Heinrich af Schwerin gjorde Valdemar Seir og hans Søn til Fange. [5]) Hornet er det hebraiske Sindbillede paa Styrke.

Nr. 53 a. Dandsen paa Riber Bro.

Allegretto. (*Færøisk Melodie*).

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Ga - de, —Slot - tet det er vun - det — Der dand - se de Rid - de - re
2. — Der gaaer Dands paa Ri - ber Bro, —Slot - tet det er vun - det — Der dand - se Ridd' - re med

p

—Slot - tet det er vun - det —

Tutti.

froe og gla - de. For E - rik Kon - ge hiin Un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dandsed de.
ud - hug - ne Sko. For E - rik Kon - ge hiin Un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dandsed de.

mf

For E - rik Kon - ge hiin Un - ge med dem, som va - re der, for han - nem saa dandsed de.

3. For da dandser han Riber-Ulf,
Han var Kongen tro og huld.

4. Saa da dandser han Tage Muus;
Han Høvedsmand var paa Riber Huus.

5. Saa dandser han Herr Saltensee,
Og saa hans rige Svogre tre.

6. Saa da dandse de ædle Limbække,
Og de vare Kongen altfor stærke.

7. Efter da dandser han Byrge Grøn,
Og siden saa mangen Ridder skjøn.

8. Saa da dandser han Hanke Kand,
Og efter hans Frue, hun hedder Fru Ann'.

9. Næst da dandser han Ridder Rank,
Og efter hans Frue, Fru Berngerd blank.

10. Saa da dandser han rige Volravn
Med hans Frue, haver ingen Navn.

11. Saa da dandser han Iver Helt,
Han fulgte Kongen over Belt.

Nr. 53 b. Dandsen paa Riber Bro.

Con moto.

12. Længe da stod han Ranild Lange,
Førend han vilde i Dandsen gange.

13. „Var det ikke for mit favre Haar,
Saa vist jeg med i Dandsen gaaer.

14. Var det ikke for min Rosens-Kind,
Da skulde jeg træde den Dands omkring.“

15. Og Ranild Lange udi Dandsen traad,
Begyndte en Vise, og fore han kvad.

16. Med Liste han kvad, saa let han sprang;
Alle de Riddere efter ham sang.

17. Op da stod hun Spendelsko,
Og hun gav Ranild Lange sin Tro.

18. Hendes Haar det var udi Silke flæt',
Hun traadte den Dands for Alle saa let.

19. Og de dandsed dem paa Slottet ind
Med dragne Sværd under Skarlagen-Skind.

20. Aldrig saae jeg en Ridderdands
Vinde saa Slotte med Rosenkrands.

Andantino.

Nr. 54. Ranild og Liden Kirstin.

2. Og Ranild kom der ridendes i Gaard;
Ude stod Algreven, svøbt i Maard.

3. „Her stander I Algreve svøbt udi Skind!
Ville I lade følge mig liden Kirstin?“

4. Det da meldte hendes Moder kjær:
„Ikke da haver du Fæstemø her.“

5. „„Og kan jeg ikke min Fæstemø faae,
Jeg brænder op alt det Gods, I aa““ [1]).

6. „Førend du brænder vort Gods til Meen,
Du tage din Fæstemø, ride saa hen.“

7. De slog over hende den Kaabe blaa,
Løfted hende paa Ranilds Ganger graa.

8. De havde ikke andet til Brudeseng
End Skov og Mark og nyslagen Eng.

9. „Skoven haver Øren og Marken Øine;
Liden Kirstin! vi ere af Landet drevne.“

10. „„Og havde I ladet Kong Erik leve,
Da havde vi vel i Landet bleven.““

11. Han slog hende over Tavelbord:
„For Gjæster skulde man føie sine Ord.“

12. Og han slog hende ved Kinden rød:
„Jeg voldte dog ikke Kong Eriks Død.“

[1]) aa ɔ: eier.

Nr. 55.

(*Nr. 55 og 56. Melodier fra Randers-Egnen*).

Andantino.

dol. e leg.

Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻

mf *p*

Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻ Ped. ✻

Nr. 56.

Andantino pastorale.

dolce

Nr. 57. Marsk Stigs Døttre.

Andante.

Solo.

1. Marsk Stig han ha - ver de Døt - tre to, Saa krank en Skjæb - ne mon - ne de faae. Den

mf *cresc.* *p* *mf*

Tutti.

Æld - ste tog den Yng - ste om Haand — Og de fo - re vi - de om Ver - den.

Og de fo - re vi - de om Ver - den.

p

2.
Den Ældste tog den Yngste om Haand,
Saa ginge de dem til Sverrigs Land.
Kong Byrge han kom fra Stevne hjem —

3.
Kong Byrge han kom fra Stevne hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen [1]).
„Hvad for Kvindfolk monne I være? —

4.
Hvad for Kvindfolk monne I være?
Og hvi staae I saa silde here?“
„„Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —

[1]) igjen ɔ: imøde.

5.
Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —
Saa gjerne bede vi Eder om Naade.““
„I skynde Eder snarlig af min Gaard! —

6.
I skynde Eder snarlig af min Gaard!
Eders Fader vog min kjære Morbro'er.“
„„Ikke maae vi udi [1]) Kong Eriks Død —

7.
Ikke maae vi udi Kong Eriks Død;
Vi fare saa vide alt efter vort Brød.““
Den Ældste tog den Yngste om Haand —

8.
Den Ældste tog den Yngste om Haand,
Saa ginge de dem til Norges Land.
Kong Erik kom fra Tinge hjem —

9.
Kong Erik kom fra Tinge hjem;
Marsk Stigs Døttre ginge hannem ud igjen.
„Hvad for Kvindfolk monne I være? —

10.
Hvad for Kvindfolk monne I være?
Hvad have I udi mit Land at gjøre?“
„„Og vi er Marsk Stigs Døttre baade —

11.
Og vi er Marsk Stigs Døttre baade,
Saa gjerne bede vi om Eders Naade.““
„Kunne I brygge og kunne I bage?“

12.
„„Vi have ei lært at brygge eller bage,
Eller noget sligt Embed' at mage;
Men vi kunne spinde Guldet det røde —

13.
Men vi kunne spinde Guldet det røde,
Det lærte os Moder, førend hun døde;
Og vi kunne væve saa vel i Rør —

14.
Og vi kunne væve saa vel i Rør,
Som nogen af alle Dronningens Møer.
Vi kunne Guld spinde og væve i Lad —

15.
Vi kunne Guld spinde og væve i Lad;
Men aldrig bliver vort Hjerte glad,
Siden Fader og Moder de ginge os fra. —

16.
Siden Fader og Moder de ginge os fra,
Da er vor Kaabe baade paltug [2]) og graa.
Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande —

17.
Havde Marsk Stig levet og bleven i Lande,
Det havde ikke gaaet os saa ihaande.
Havde saa snarlig Fru Ingeborg [3]) ei døet —

18.
Havde saa snarlig Fru Ingeborg ei døet,
Vi havde ikke lidt den Jammer og Nød.““
Konning Erik meldte et Ord med Skjel —

19.
Konning Erik meldte et Ord med Skjel:
„Eders Fader jeg kjendte saa gjørligen [4]) vel;
Han var en Mand til Mund og Haand —

20.
Han var en Mand til Mund og Haand,
Som findes kunde udi et Land.“
Saa slog han over dem Skarlagen Skind —

21.
Saa slog han over dem Skarlagen Skind,
Saa fulgte han dennem i Fruerstuen ind;
Han bad dem hverken sørge eller græde —

22.
Han bad dem hverken sørge eller græde,
Han skulde dem være i Faders Sted.
Den ældste Søster Væven trendte [5]) —

23.
Den ældste Søster Væven trendte,
Den yngste væved den ud tilende.
Og hun vov i den første List [6]) —

24.
Og hun vov i den første List
Jomfru Maria og Jesum Christ;
Og hun vov i det andet Rør —

25.
Og hun vov i det andet Rør
Norge-Lands Dronning og alle hendes Møer.
De vov Hjort og de vov Hind —

26.
De vov Hjort og de vov Hind,
De vov sig selv med blegen Kind;
Og saa vov de med Fingre snare —

27.
Og saa vov de med Fingre snare
Alle Guds hellige Engleskare.
Den yngste Søster hun Væven affældte [7]) —

28.
Den yngste Søster hun Væven affældte,
Hun gav den Dronningen med megen Snilde.
Hun fældte derved de modige Taare —

29.
Hun fældte derved de modige Taare:
„Gud give det, I vor Moder var!
Var I vor Moder eller Søster kjære —

30.
Var I vor Moder eller Søster kjære,
Vi finge baade Løn og dertil Ære.
Det hjælper os ikke et eneste Stykke —

31.
Det hjælper os ikke et eneste Stykke,
Vi maae alt nyde den kranke Lykke.“
Den ældste Søster blev syg og laa —

32.
Den ældste Søster blev syg og laa,
Den Yngste ganger hende til og fra.
Den ældste Søster af Sorg hendøde —

33.
Den ældste Søster af Sorg hendøde,
Den Yngste lever efter med Sorg og Møde.
Og Kongen gav hende sin unge Søn —

34.
Og Kongen gav hende sin unge Søn,
Hun var hannem værd, den Jomfru skjøn;
De levede sammen med Æren.

[1]) maae udi ɔ: kunne for, være Skyld i. [2]) paltug ɔ: pjaltet. [3]) Ingeborg, Marsk Stigs Hustru. [4]) gjørligen ɔ: tydeligen. [5]) trende ɔ: lægge Garn paa Væven (deraf: Trendegarn, Rendegarn). [6]) List ɔ: Kant, Bræmme paa et Stykke Tøi. [7]) affælde ɔ: aftage det vævede Tøi.

Nr. 58. Den engelske Prindses Skibbrud.

Andantino.

Solo.

1. — Kon - gens Søn af En - ge - land Han-nem skin - ner Guld paa hvi - den Hand, Og

Tutti.

hannem skin-ner Guld paa Sa - del - bu - e—Men Bø - ren blæ - ser Ve - sten ind for Dan-mark.

Men Bø - ren blæ - ser Ve - sten ind for Dan-mark.

2. Og hannem skinner Guld paa Sadelbue;
Han haver trolovet saa stolt en Jomfrue.
Den Kongesøn lader virke en Knar [1]) —

3. Den Kongesøn lader virke en Knar,
Slig een kom aldrig paa Vandet førre;
Den var forgyldt mellem begge Bord —

4. Den var forgyldt mellem begge Bord,
Derpaa stod skrevet vor Herres Ord;
Den var forgyldt mellem begge Stavn.

5. Og der stod malet i fremmer Stavn:
Den Kongesøn tog sin Jomfru i Favn.
Foruden da stode de Løver smaa —

6. Foruden da stode de Løver smaa,
Hveranden var guul og hveranden var blaa.
Udi det Skib der stod en Mast —

7. Udi det Skib der stod en Mast,
Den havde femhundrede Nobel [2]) kost;
Og paa den Mast der hængte en Fløi —

[1]) Knar, et Slags Skibe. [2]) Nobel eller Rosenobel, en engelsk Guldmynt, af Værdi omtrent 2 Ducater, der havde sit Navn af en Rose, der var præget paa Bagsiden.

8. Og paa den Mast der hængte en Fløi,
Slig en kom aldrig i Vestersø.
De Ankre var lagte med røden Guld —

9. De Ankre var lagte med røden Guld;
De Seil vare alle af Ageruld;
Hvert det Toug, som der var inde —

10. Hvert det Toug, som der var inde,
Det var befæstet med Silketvinde[1]).
Hvert et Toug og hvert et Baand —

11. Hvert et Toug og hvert et Baand
Var slaget med Jomfruens egen Haand.
Deres Seil var af hiin Silke saa skjær —

12. Deres Seil var af hiin Silke saa skjær;
Saa mange Vinduer paa Skibet mon være.
Foroven det Seil der stander et Kors —

13. Foroven det Seil der stander et Kors:
Vor Herre Jesus være med os!
Den Konning tager sin Søn at lære —

14. Den Konning tager sin Søn at lære:
„Min kjære Søn, du tænke paa Ære!
Du tænke paa Hæder, du tænke paa Ære!

15. Du tænke paa Hæder, du tænke paa Ære!
Du lad ikke Pendinge din Herre være!
Du spare ikke Sølv eller røde Guld —

16. Du spare ikke Sølv eller røde Guld,
Du giv' dine Svende, som ere dig huld'."
Den Konge fulgte sin Søn til Strand —

17. Den Konge fulgte sin Søn til Strand,
Og Riddere og Svende skjøde hannem fra Land.
Den Kongesøn tog af sin Hat: —

18. Den Kongesøn tog af sin Hat:
„Fader og Moder, I have Godnat!
Baade Fader og Moder og høviske Kvinder —

19. Baade Fader og Moder og høviske Kvinder.
Gud lade os alle med Glæde findes!"
De var ikke kommet uden lidet fra Land —

20. De var ikke kommet uden lidet fra Land,
Da blæste saa stort et Uveir paa Strand.
Da blæste der Veir og mørken Sky —

21. Da blæste der Veir og mørken Sky;
De vidste dennem hverken Land eller Ly.
Saa kasted de ud deres Anker huld —

22. Saa kasted de ud deres Anker huld,
Som tredive Vinter havde ligget i Skjul.
De kasted deres Anker i vildene Hav —

23. De kasted deres Anker i vildene Hav —
Som tösser[2]) havde været paa den hellige Grav.
„I Dannesvende! være trøste og froe —

24. I Dannesvende! værer trøste og froe;
Det Toug er med Silketvinde snoet."
Han haabtes da, det var uden al Fare —

25. Han haabtes da, det var uden al Fare;
Den Herre tog paa en Vise og kvad.
Og det skete langt før Midienat —

26. Og det skete langt før Midienat,
Det stærke Toug var sønderrakt.
Den Herre satte sig paa gyldene Skriin —

27. Den Herre satte sig paa gyldene Skriin,
Med sorrigfuld Haand under blegen Kind.
Det var stor Ynk at see derpaa —

28. Det var stor Ynk at see derpaa,
Det Skib sloges alt i Stykker smaa.
Den Herre han kom dog levende til Land —

29. Den Herre han kom dog levende til Land,
Gik sorrigfuld hos den stormende Strand.
Den Herre gik og klagede sig saare —

30. Den Herre gik og klagede sig saare:
„Jeg tænker, jeg har ei uretfærdig Vare,
Foruden saa liden en Ganger rød —

31. Foruden saa liden en Ganger rød,
Den tog jeg fra en faderløs Mø.
Vil Gud jeg kommer vel hjem igjen —

32. Vil Gud, jeg kommer vel hjem igjen,
Da skal jeg give hende to for een."
Som han det talte udi samme Sinde —

33. Som han det talte udi samme Sinde,
Da kom til Landet hans forgyldne Skriin.
Og der kom gangendes en Kokkedreng —

34. Og der kom gangendes en Kokkedreng,
Han gjorde den Herre saa stort en Meen.
Han havde med sig de Svende fem —

35. Han havde med sig de Svende fem,
Herr Eske Frost red selv med dem.
Den Kongesøn randt Taare paa Kind —

36. Den Kongesøn randt Taare paa Kind:
„Christ bedre't, jeg kom for Bovbjerg ind,
Jeg er nu kommet saa ilde at holde —

37. Jeg er nu kommet saa ilde at holde,
Er kommet i Herr Eske Frosts Vold!
Men var jeg kommet i Herr Bugges Læn[3]) —

38. Men var jeg kommet i Herr Bugges Læn,
Da havde mig røvet hverken Ridder eller Svend.
Mig røved Herr Eskes Kokkedreng —

39. Mig røved Herr Eskes Kokkedreng;
Jeg skal det hævne, om jeg kommer hjem.
Vil Gud det, jeg maa blive ilive —

40. Vil Gud det, jeg maa blive ilive,
Jeg skal det Kongen af Danmark tilskrive."
Det første Herr Bugge de Tidende mon faae —

41. Det første Herr Bugge de Tidende mon faae,
Han sendte efter ham sine Sønner to,
Han sendte efter ham de Svende fem —

42. Han sendte efter ham de Svende fem,
Lod hente ham strax til Hald, sit Hjem.
Herr Bugge undfik[4]) den unge Herre —

43. Herr Bugge undfik den unge Herre;
De Danske lod ham til England føre,
Der blev de undfanget med Skjænk og Ære.

[1]) Silketvinde ɔ: tvunden Silketraad. [2]) tøsser ɔ: to Gange. [3]) Læn ɔ: Lehn. [4]) undfik bemærker her modtog, ligesom i sidste Vers undfanget er modtaget.

Con moto.

Nr. 59 a. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken.

Solo.

1. Kong Fred - rik han sid - der paa Kol - - ding - huus; Med Ridd' - re og Sven - de han drik - ker godt

mf

Tutti.

Ruus. De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

De dit - mer - ske Her - rer ha - ve de - res Liv for - lo - ret.

f

2. Kong Fredrik han lader sig Klæder skære;
Thi han vilde synes en Kjøbmand at være.

3. Kong Fredrik la'er skære sig en Kappe graa;
Han solgte de Øxen, baade store og smaa.

4. Kong Fredrik han rider til Ditmersken ind
Med frisken Mod og med Rosens-Kind.

5. Og der var han i Dage ni,
Baade Stæder og Byer besaae han i de.

6. Brat kom der da Bud fra Borgmester og Raad:
„I vogter Eder for den rige Kjøbmand!

7. Det er ikke anden Hestekjøbmand;
Det er Kong Fredrik af Dannemarks Land."

8. „„Og er det Kong Fredrik af Dannemark,
Da ville vi hannem forraade i Nat.""

9. Men sildig om Aft'nen, der Duggen faldt paa,
Den Pige ta'er over sig Kaaben den blaa.

10. Saa monne hun ind for Kong Fredrik gaae:
„Eders Anslag I giver vel Agt oppaa.

11. Og er I Kong Fredrik af Dannemark,
Tag Eder vel vare i denne her Nat."

12. „„Det har ingen Fare i denne her Nat;
Men du skal mig følge til Dannemark brat.""

13. Kong Fredrik han sprang da til Gangeren rød:
Han red vist langt snarer, end Fuglen den fløi.

14. „Du Færgemand, hør! du komme hid snart;
Du føre mig over alt med en Fart!"

15. „„Nei ikke jeg tør, og ikke jeg maa,
Før jeg faaer Bud fra Borgmester og Raad.""

16. „Jeg giver dig her det Guld saa rød,
For du skal sætte mig over den Sø."

17. Den Færgemand fik saa svagt et Mod,
Turde ei føre over den Konge saa god.

18. Kong Fredrik han tvang den Færgemand hart:
„Du føre mig over alt med en Fart!"

19. Den Færgemand holdt sig saare stiv;
Han frygted' det vilde vist koste hans Liv.

Allegro moderato.

Nr. 59b. Kong Frederik den Anden i Ditmarsken.

Solo.

1. Kong Fred-rik han sid-der paa Kol - ding-huus; Med Ridd'-re og Sven-de han drik-ker godt

f

Tutti.

Ruus. De dit-mer-ske Her - rer ha-ve de-res Liv for-lo-ret.

De dit-mer-ske Her - rer ha-ve de-res Liv for-lo-ret.

20. Kong Fredrik han gav ham de Dalere ti,
Saa foer han da over baade frisk og fri.

21. Kong Fredrik han triner af Færgen paa Strand:
„Jeg ønsker dig Lykke, du ditmerske Land!“

22. De Ditmersker frygted saa saare brat;
Kong Fredrik han vifted' ad dem med sin Hat:

23. „Jeg siger de ditmerske Herrer Godnat;
Jeg agter at komme til dennem saa brat.“

24. Kong Fredrik han vandt sig det ditmerske Land,
Som siden Gud Herren gav hannem i Haand.

25. Kong Fredrik han var den Pige saa god,
Og gav han da hende baade Huus og Jord*).

*) „Denne Pige,“ hedder det hos P. Syv i hans 1695 udgivne Visesamling, „siges at have følget Kongen til Danmark, og der af hannem med Bøndergods rundeligen være begavet, hvilket hendes Børn efter hende skal have nydt, til de Sidste paa Sværdsiden bortdøde udi Roeskilde for nogle Aar siden.“

Nr. 60. Tordenskjolds Vise.

2. Han som Torden var i Krig,
S:ridede saa tapperlig;
Imod Svenskens Magt og Vold
Var han ret en Tordenskjold.

3. **Han var ikke feig og sky,**
Han var født i Trondhjems By,
Raadmand Johan Vessel var
Den, som hannem avlet har.

4. Da han voxte og var ung,
Var hans Skjæbne meget tung,
Thi han lidt ustyrlig var,
Hvilken Skjæbne Flere har.

5. Bogen han ei lære vil,
Haandværk sættes han da til;
Dette dog anstod ham ei,
Men han tog en anden Vei.

6. Kongen var i Trondhjems By,
Der var Leilighed at flye;
Han da reiser uforsagt,
Kjøbenhavn stod i hans Agt.

7. Første Gang blev han Lakai,
Dette nyttede ham ei;
Han da Sted paa Holmen fik,
For at lære Sømands Skik.

8. Siden til Ostindien
Gjorde han en Reise hen;
Alle ham da Prisen gav,
At han stod sig meget brav.

9. Han til sin Forfremmelse
Kom blandt Søkadetterne;
Styrmandskunsten lærte han,
Dette stod ham herlig an.

10. Han sig i Sørullen skrev,
Og Secondlieutenant blev.
Tordenskjold han fik nu Mod,
Thi hans Hu til Krigen stod.

11. **Engang fra den svenske Strand**
Gik han med sit Folk iland,
Hvor de svenske Ryttere
Hannem strax omringede.

12. Han med Kaarden hug da til;
Svensken, som ham fange vil,
Hug han Haanden glat udaf,
Den han misted til sin Grav.

13. Tordenskjold i Søen sprang,
— Kuglerne omkring ham sang —
Svømmede til sin Fregat,
Saa de fik ham ikke fat.

14. Danske Skibe sex han da
Tog de Svenske strax bort fra,
Dernæst til en Hukkert gik,
Som han hastig fangen fik.

15. Han da fuld Commando faaer
Over Nordsøen, og gaaer
Tapper mod de Svenske frem,
Skibe tolv fratager dem.

16. Fanger Svenskens Commandeur
Og en anden Officeer,
Brudepar og Præst tog med,
Og to Kvindfolk sammested.

17. Han til Gothenborg da drog,
Skræk og Angest dem indjog,
Fire Skibe tog dem fra;
Velfornøiet blev han da.

18. Listig var han og polisk,
Gik omkring og solgte Fisk.
Tordenskjold gik i sit Skib,
Tager derpaa Byen ind.

19. **Han da Brev til Kongen fik,**
Lod ham vide, hvor det gik;
Da, fordi han dette drev,
Admiral han strax da blev.

20. Da han denne Ære faaer,
Var han ni og tyve Aar;
Tjenesten han kom udi
Syttenhundrede og ti.

21. Jeg ikort fortælle vil:
I ti Aars Tid saa steg han til
Saadan høi og myndig Stand,
Saa han blev en Adelsmand.

22. Siden han ei Manddom drev,
Saasom Krigen sluttet blev;
Manddom nok saa kort en Tid,
Ære nok for tapper Flid!

23. Da i Landet nu var Fred,
Tordenskjold vil gaae afsted;
Udenlands han reiste da,
Men han kom ei langt herfra.

24. Han i Tydskland kom i Strid
I en ulyksalig Tid
Med en Oberst, som hed Staal,
Der ham Livet lumsk frastjal.

25. Saa, da Krigen Ende fik,
Hastig han af Verden gik;
Han i Holmens Kirke staaer,
Men hans Ære ei forgaaer.

Nr. 61. Oluf Strangesøn og unge Hafburd.

Moderato.

Solo.

1. Det var O - luf Stran - ge - søn Og saa hiin un - ge Haf - burd, Og de tjen - te den - nem saa

p *mf* *p*

Tutti.

læn - ge I Dan - ner - kon - gens Gaard. Saa bræn - der de - res Gods in - de paa Ry - land.

mf

Saa bræn - der de - res Gods in - de paa Ry - land.

2. Og de tjente dennem saa længe
Paa Danner-Kongens Bedste;
Saa yppede de dennem en Trætte
Om begge deres gode Heste.

3. „Hør du, Oluf Strangesøn!
Alt hvad jeg siger dig;
Og du skal fægte med mig i Dag,
Hvadeller rende med mig.“

4. „„Og hør du da, ungen Hafburd!
Jeg vil ei med dig trætte;
Din Moder var min gode Gudmoder,
Hun skal ei for os græde.““

5. „Og er min Moder din gode Gudmoder,
Og siger du det med Skjel;
Aldrig blive du Dannemand liig,
Foruden du dyster med mig.“

6. „„Gud veed, det er mig saare imod,
At jeg skal med dig stride;
Men hedder jeg Oluf Strangesøn,
Skal jeg dig imorgen bide.““

7. Aarle om Morgenen til god Tid,
Langt førre den Dag gjordes lys,
Saa mange vare de sadlede Heste
Alt for det Dyste-Huus.

8. Den første Dyst de sammen red,
Begyndte deres Heste at lege;
Og der stod Fruer og stolte Jomfruer,
De bleve i Kinder saa blege.

9. Den anden Dyst de sammen red,
Da knælede Hafburds Hest:
„Saa mangen Dyst den haver jeg reden,
Jeg frygter denne bliver mig værst.“

10. Den tredie Dyst de sammen red,
Og da blev Hafburd saar;
Og der stod Fruer og stolte Jomfruer,
De fældte saa modige Taare.

11. Den fjerde Dyst de sammen red,
Og da blev Hafburd nær død;
Og der stod Fruer og Dronningen selv,
De daaned under Skarlagen rød.

12. Det var Oluf Strangesøn,
Han tog ham i sin Arm:
„Du sætte dig nu paa min Hest,
Forlad mig al din Harm.

13. Jeg beder dig for den øverste Gud,
Forlad mig nu din Død;
Gud veed, det er mig saare imod,
At jeg saa mod dig brød.“

14. „„Jeg dig tilgiver gjerne min Død;
Gud løse saa vel vor Kvide!
Men det vil koste dit unge Liv,
Om min Fader det faaer at vide.““

15. Og det var Oluf Strangesøn,
Slog op med hviden Haand:
„Give det Gud i Himmerig,
Jeg kunde Skoven naae!“

16. Og nu ligger ungen Hafburd,
Og Blodet rinder ham tildøde;
Oluf Strangesøn rider til Jorsal,
Han kan vel tjene sin Føde.“

17. Tak saa have Oluf Strangesøn,
Han var ikke meget seen;
Og han red sig af Landet ud
Fra Kongen og alle hans Mænd.

Nr. 62. Iver Lang og hans Søster.

Andante con moto.

2. For da dandser Herr Iver Lang,
Den gjæveste Ridder i dette Land.

3. Dankongen han taler om Midienat:
„Hvo er Den, Harpen slaaer saa brat?“

4. „„Det er ikke Harpe eller Harpeslæt;
Det er Herr Iver, han kvæder saa let.““

5. „Den Midsommers Nat er stakket og blid,
Mig lyster gjerne at ride did.“

6. Kongen la'er sadle sin Ganger graa;
Han vilde see, hvo Dandsen traaer.

7. Dankongen han i Dandsen sprang,
Tog saa Herr Iver ved sin Haand.

8. „Hør du Herr Iver, en Svend saa fiin:
Hvad gjør stolt Elselil, Søster din?“

9. „„Hun sidder i Bure, slaaer Guld-Lad,
Har sorrigfuldt Hjerte, er sjelden glad.““

10. „Hør du Herr Iver, en Svend saa fiin:
Lad hente til Dandsen Søster din!“

11. „„Gjerne jeg det gjorde,
Om jeg for hendes Ære turde.““

12. Dankongen han stiger til høien Hest,
Han rider hjem, som han kunde bedst.

13. Dankongen han taler til liden Smaadreng:
„Hvor faae vi stolt Elselil at see udi Løn?“

14. „„I Morgen skal vies de Nonner fem,
Stolt Elselil skal følge alle dem.““

15. Dankongen han stiger til høien Hest,
Han rider til Kirken, som han kunde bedst.

16. Stolt Elselil vendtes Alteret fra,
Det var det første, hun Kongen saae.

17. Stolt Elselil neier for Kongen paastand,
Hendes Hjerte var dog stædt i Vaand.

18. Dankongen han taler til hende saa fro:
„Stolt Elselil! giver mig Eders Tro!“

19. Stolt Elselil svarer af stor Harm:
„Jeg er en ærlig Ridders Barn.“

20. Stolt Elselil taler til Terne sin:
„Du skifte med mig nu Klæder dine.“

21. „„Saa gjerne min Jomfru jeg vil høre,
Hvad hun byder mig at gjøre.““

22. Den Terne ganger af Kirken saa prud,
Alles Øine følge hende ud.

23. Dankongen tog Ternen ved sin Arm,
Løfted hende saa i forgyldene Karm.

24. Dankongen han red, den Terne hun aag',
Stolt Elselil sig en anden Vei tog.

25. Og der de kom i Rosens Lund,
Der lysted Dankonning at hvile en Stund.

26. Dankonning tog hende ved sin Arm,
Han løfted hende fra forgyldene Karm.

27. „Dagen er lang og Veien er trang,
Her ville vi høre paa Fuglesang.“

28. „„I lade med Freden mig fare!
Og tager min Jomfru's Klæder vare.““

29. Hun tog af sig det Bliant [1]) smaa,
Der stod saa led en Mø og graa.

[1]) Bliant ɔ: et graat, glindsende Silketøi.

Nr. 63. Liden Kirsten.

Allegretto.

2. O, hvad vil du i Borgestuen gjøre?
Der er saa mange Riddere dere.
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer vist ei Mø
Ud af Dandsen.

3. Og der er Herr Peder med sin gule Lok,
Den arrigste Skalk udi Kongens Flok.
Tro mig paa mit Ord!““ o. s. v.

4. Men liden Kirsten hun bad saa længe,
Og hendes Moder lod hende da gange.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

5. Liden Kirsten hun treen i Borgestuen ind;
Herr Peder han klappede hende paa Kind.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

6. Herr Peder breder ud et Hynde blaa:
„Og lyster Eder at sidde derpaa?“
Tro mig paa mit Ord!
Du kommer vist ei Mø
Ud af Dandsen.

7. „„Nei hverken vil jeg sidde, ei heller vil jeg staae,
Men selver jeg agter i Dandsen at gaae.““
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

8. Liden Kirsten hun dandsede saa længe og net;
Hun dandsede elleve Riddere træt.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

9. Liden Kirsten hun dandsede saa længe;
Herr Peder blev træt, han gik til Senge.
Tro mig paa mit Ord! o. s. v.

10. Og ind treen Kongens den liden Smaadreng:
„LidenKirsten. lidenKirsten! Hr.Peder er i Seng.
I skynder Eder hjem!
Om I vil ellers Mø
Ud af Dandsen.“

11. Liden Kirsten strøg en Guldring af sin Haand,
Og den gav hun den liden Smaadreng:
„Tag! den skal du ha';
Nu kommer jeg vist Mø
Ud af Dandsen.“

12. Liden Kirsten hun ned af Trapperne sprang,
Forgyldene Sporer bag efter hende klang.
Hun sang, saa det klang,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

13. Herr Peder han blev saa forvirret i sit Sind,
Han kunde ikke styre sig ud eller ind,
Ei gaae, ei heller staae,
For hun var kommen Mø
Ud af Dandsen.

Con moto.

Nr. 64. Liden Kirstens Dands.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. „Li-den Kir-sten, li - den Kir-sten! træd i Dand - sen med mig," For jeg ven - der mig om—„En Sil - ke -

For jeg ven - der mig om —

p *pp* *p*

Tutti.

særk saa gi - ver jeg dig." For jeg tænk - te, der var In - gen, skul - de kjen - de mig.

For jeg tænk - te, der var In - gen, skul - de kjen - de mig.

p

2. „„En Silkesærk jeg selv vel formaaer,
Men ei træder jeg i Dandsen for Kongens Søn i Aar.““

3. „Liden Kirsten, liden Kirsten! træd i Dandsen for mig,
Et Par sølvspændte Sko saa giver jeg dig.“

4. „„Et Par sølvspændte Sko jeg selv vel formaaer,
Men ei træder jeg i Dandsen for Kongens Søn i Aar.““

5. „Liden Kirsten, liden Kirsten! træd i Dandsen for mig,
Min Ære og Tro saa giver jeg dig.“

6. Liden Kirsten hun traad udi Dandsen saa let,
Ja femten skjønne Riddere dandsede hun træt.

7. Liden Kirsten hun træder i Dandsen saa haard,
At Blodet over hendes sølvspændte Sko staaer.

8. De slog over hende det Skarlagenskind,
Saa fulgte de hende i Steenstuen ind.

9. De bredede ud den Kappe saa blaa,
Der fødte liden Kirsten to Sønner saa smaa.

10. Og der ganger Bud for Dankonning at staae:
„Nu ligger liden Kirsten med Sønner to smaa.“

11. Dankonning han ganger for Sengen at staae:
„Og hvem er Fader til Sønnerne smaa?“

12. „„Ja, hjælp' mig Gud Fader af al min Nød!
Jeg veed hverken, han er levend' eller død.

13. Min Fader han var saa ufrist*) en Mand,
Han bygged mit Bure langt nede ved Strand.

14. Han bygged mit Bure langt nede ved Strand,
Hvor alle de Baadsmænd de lagdes til Land.

15. De vare vel otte, mit Bure brød,
Den Ene af dem min Ære nød.““

16. „„Og hør, liden Kirsten! du sørge ei saa:
Jeg er selv Fader til Sønnerne smaa.““

17. Han tog liden Kirsten udi sin Favn,
Gav hende Guldkrone og Dronningenavn.

Nr. 65.

Andante. (*Melodie fra Randers-Egnen*).

*) ufrist ɔ: uerfaren.

Nr. 66. Ebbe Skammelsøn.

Andante.

Solo.

1. — Skam-mel han boer sig nør[1]) i Thy, Han er baa-de rig og god. Hø-vi-ske haver han
2. — De Tre de e-re for læn - ge dø-de, De To de le-ve i-gjen. Det vil jeg for

p *p*

Tutti.

Søn - ner fem; De To gaaer Verden i - mod. For - di træ - der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.
San - den si-ge: De e - re saa ra - ske Hof-mænd. For - di træ - der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.

For - di træ - der Eb - be Skam-mel-søn saa man-gen Sti vild.

f

3. Den ene hedder Ebbe Skammelsøn,
Den anden Peder hiin unge;
Det er stor Ynk at høre derpaa,
Deres Skjebne blev dem saa tung.

4. Ebbe han sadled sin Ganger graa,
Han red sig under Ø,
Fæsted han stolten Adeluds,
Hun var saa væn en Mø.

5. Fæsted han Jomfru Adeluds,
Hun var en Lillievaand.
Han førte hende til sin Moder hjem,
Og saa drog han af Land.

6. Han gik sig i Høieloft,
Ind for sin Hjertenskjære:
„Imedens jeg tjener i Kongens Gaard,
I gjemme saa vel Eders Ære.“

[1]) nør ɔ: paa den nordre Kant.

7. Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Ham følger baade Hæder og Ære;
Hjemme sidder Peder hans Broder,
Han lokker hans Hjertenskjære.

8. Peder hans Broder lader bygge et Skib,
Og seiler den salte Sø;
Seiler han sig til Nørre-Jylland,
Til Ebbe Skammelsøns Mø.

9. „Hil sidde I, stolten Adeluds!
I give mig Eders Tro:
Jeg vil Eder elske, jeg vil Eder ære,
De Dage jeg leve maa."

10. „„Hvorlunde skulde jeg Eder love
Med Eder at bygge og boe?
Det er Ebbe, Eders ældste Broder.
Jeg haver givet min Tro.""

11. Det svarede Peder Skammelsøn,
Han stod udi Skarlagen smaa:
„Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Han spotter dig, mens han maa."

12. Det svarede Ebbes Moder,
Hun var hannem ikke huld:
„Love du Peder Skammelsøn,
Mens Ebbe er svigefuld."

13. „„Hør du Peder Skammelsøn!
Lov dig en anden Viv,
Jeg giver dog ingen anden min Tro,
Imens din Broder har Liv.""

14. Det svarede Ebbes Moder,
Hun taled et Ord saa trøst:
„Jeg siger dig Sanden, stolt Adeluds!
At Ebbe han døde i Høst."

15. Opstod stolten Adeluds,
Var smal som Lillievaand.
Saa gav hun Peder Skammelsøn
Sin Tro med hviden Haand.

16. Saa lode de brygge og blande Mjød,
Og lave til Bryllup med Liste.
Ebbe han tjener i Kongens Gaard,
Saa lidet han deraf vidste.

17. Det var ikke derefter
Foruden Maaneder to,
Det var Peder Skammelsøn
Han lod sit Bryllup boe.

18. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han vaagner af Søvne saa brat.
Stærke vare de Drømme,
Han drømte samme Nat.

19. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han tæller[1]) sin stærke Drøm;
Vaagen laa hans næste Svend,
Han gav det vel i Gjem.

20. „Mig tyktes, at min Steenstue
Stod alt i lysende Lue,
Der brændte inde Peder min Broder
Og saa min skjønne Jomfrue."

21. „„Saamænd ved! Ebbe Skammelsøn,
Her bliver en underlig Færd.
Hvo som drømmer om Ildebrand,
Det boder[2]) et draget Sværd.

22. Men du tyktes, din Steenstue
Stod alt i brændende Glød;
Det boder, Peder din Broder
Trolover din Fæstemø.""

23. Opstod Ebbe Skammelsøn,
Og bandt sit Sværd ved Side;
Saa bad han om Orlov
Hjem til sin Fader at ride.

24. Thi gaaer han udi Høieloft
Ind for sin Herre at stande:
„Herre, I give mig Forlov,
At fare hjem til mine Lande!"

25. „„Orlov og Venskab skal du have
Hjem til din Fader at ride,
Men skynd dig snart og kom igjen,
Din Tjeneste skal efter dig bide.""

26. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han kom saa vel til Lag,
At han kom til sin Faders Gaard
Den første Bryllupsdag.

27. Det var Ebbe Skammelsøn,
Han kom til Borgeled;
Ude da stod den lille Smaadreng
Og lænede sig derved.

28. „Hør du det, du lille Hofdreng,
Og hvad jeg spørger dig ad!
Hveden er det meget Folk,
Som her gjør sig saa glad?"

29. „„Her ere de Fruer samlede,
Som boe i Norden ved Fjord,
Og det betyde de Karme,
Som holde i Skammels Gaard.

30. De have smykket din Broders Brud,
Nu ere de glade og fro;
Din Broder og stolten Adeluds
De lade deres Bryllup boe.""

31. Hans Fader og Moder ginge ham imod,
Og bade ham ride i Gaard;
Alt holdt Ebbe Skammelsøn,
Han svarede ikke et Ord.

32. Saa kasted Ebbe sin Ganger omkring
Og vilde af Gaarden rende;
Hans Moder fik fat i Tøilen og holdt,
Og bad, han skulde vende.

33. Hun bar ham baade Hynde og Stol
Og bad ham sidde tilbænke;
Alt sagde Ebbe Skammelsøn,
At han vilde gaae og skjænke.

34. Ebbe han skjænked for Bruden Viin,
Hun skinned af Perler og Guld.
Hver en Sinde[3]) han til hende saae,
Han blev saa sorrigfuld.

35. Sildig om den Aften
At Røgen den faldt paa.
Det da var den unge Brud,
Hun lysted til Sengs at gaae.

36. Saa fulgte de den unge Brud
Af Salen til Brudehuus.
Ebbe han bad sig Lov dertil
At bære for hende de Blus.

37. Det meldte Ebbe Skammelsøn,
Han kom paa Høielofts Bro:
„Mindes Eder, stolten Adeluds,
I gav mig først Eders Tro?"

38. „„Al den Tro, som Gud mig gav,
Den gav jeg Eders Broder;
Alle de Dage jeg leve maa,
Jeg vil Eder være for Moder.""

39. „Jeg loved Jer ei til min Moder,
Jeg loved Jer til min Viv;
Derfor skal Peder Skammelsøn
Nu lade sit unge Liv.

40. Hør I, stolten Adeluds,
Vil I følge mig af Lande?
Da vil jeg slaae min Broder ihjel,
Og taale for Eder den Vaande."

41. „„Slaaer I Eders Broder ihjel,
Saa skulle I mig dog miste;
Saa maa I sørge Jer selv tildøde,
Som Turtelduen paa Kviste.""

42. Saa fulgte de den unge Brud
I Brudehuset ind;
Det var Ebbe Skammelsøn,
Bar Sværd under Skarlagen-Skind.

43. Ebbe ind ad Døren treen
Med draget Sværd i Haande,
Saa vog han den unge Brud
For Sengen, der hun monne stande.

44. Saa tog han det blodige Sværd
Saa lønlig under sit Skind;
Saa gik han til Salen igjen
For Peder, sin Broder, ind.

45. „Du, stat op, Peder Skammelsøn,
Og gak snart til din Mø,
Brudehuset og Brudesengen
De ere med Roser strøed."

46. Det var Peder Skammelsøn
Han treen over breden Bord;
Ebbe, hans Broder, hans Hoved kløved,
Saa han faldt død til Jord.

47. Der var Ynk i Brudehuus,
I Salen var stor Harm;
Død blev Brud og Brudgom,
Hans Moder misted sin Arm.

48. Hans Fader blev der ilde saar[4]),
Hans Moder misted en Haand.
Fordi træder Ebbe Skammelsøn
Saa mangen Sti vild om Land.

49. Dertil slog han sin Broder ihjel,
Hans Fæstemø fik sin Død;
Derfor rider Ebbe Skammelsøn
Saa vide alt om sit Brød.

50. Gud naade Unge og Gamle med,
Som saa skulle Bryllup gjøre!
Den Viin er suur, den Mjød er beesk,
Hvor man slig Tidende skal høre.

[1]) tæller ɔ: fortæller. [2]) boder ɔ: bebuder, betyder. [3]) Sinde ɔ: Gang. [4]) saar ɔ: saaret.

Nr. 67. Edmund og Benedict.

Andante sostenuto.

Solo.

1. Der boer en Jarl i En - ge-land, Og han er sig saa rig. Han ha - ver og de

p e legato

Tutti.

Søn - ner to, De e - re hin - an-den saa lig'. Jeg sad-ler min Hest og ri - der i Dag til Ho - ve.

Jeg sad-ler min Hest og ri - der i Dag til Ho - ve.

cresc.

p

2. Og rigen Jarl i Engeland
Han haver de Sønner to,
Edmund og dertil Benedict,
Saa ere de nævned baade.

3. Benedict er i sin Faders Gaard
Saa faver er han og fiin,
De sende ham til Jorsal hen
Alt over den salte Rin.

4. „Høg! du est jo kjær Frænde min,
Skjøn est du som en Lillie,
Du fare skal over kolden Rin,
Vor kjæreste Søn til Villie."

5. De hissede op de Silkeseil,
De ud fra Landet ginge;
De kaldte paa Jesu Mariæ Søn,
Saa blid en Bør de finge.

6. De kasted deres Anker
Alt paa den hvide Sand.
Det da var den Jarle-Søn,
Han treen der først paa Land.

7. Saa ganger han for Kongen ind —
Han kunde saa smukke Sæder; —
Han hilsed Alle, som han burde,
Saa satte han sig neder.

8. Talte det Magnus Konge
Alt under Skarlagenskind:
„Give det Gud i Himmerig,
Benedict var Sønnen min!“

9. Han var ei udi Kongens Gaard
Uden i de Maaneder to,
Lagde han med Kongens Datter sig
Udi saa stor en Elskov.

10. Mund haver hun som Rosen rød
Og Øien som Falken graa,
Og hvert det Ord hun taler,
Falder alt som Runemaal.

11. Det første Kong Magnus mærkede,
Benedict hans Datter vel and,
Han bygge lod saa fast et Huus
Alt paa det samme Land.

12. „Hvilken Mand, som i Buret gaaer
Udad den lønlige Sti,
Ingen i det ganske Rige
Skal borge for hans Liv.“

13. Benedict i Skoven rider ud
Og beder den vilde Raa;
Saa sover han i Jomfru'ns Buur;
Hans Liv det gjælder paa.

14. De tog Benedict, den Jarleson,
Og sloge de hannem i Baand;
De spared ei Liner og Lænker
Alt om hans hvide Haand.

15. De bade for hannem Alle,
Som var baade ude og inde;
Men Ingen var i Kongens Gaard,
Der denne Bøn kunde vinde.

16. Meldte dertil Benedict,
Han strøg det Guld af Hænde:
„Høg! du, hug mit Hoved af;
Du est min næste Frænde.

17. Du bede min Broder hævne min Død
Og bære slet ingen Sorg;
Du leve ei i Kongens Gaard,
Men søge en anden Borg.“

18. Saa færdig, lagde Benedict
Sig over den Tingestok [1]);
Saa hugges hannem Hov'det fra,
Der kom ikke Blod paa hans Lok.

19. Den Jomfru ganger paa Kirkegulv
Med Sorg og megen Kvide:
„Herre Gud unde mig den Glæde,
Jeg maatte døe herinde!“

20. Hun vrider sine hvide Hænder
Udaf stor Hjertens Nød:
Og det vil jeg for Sanden sige,
Hun faldt til Jorden død.

21. Og det var da Høg Hermandssøn,
Kom hjem til Engeland.
Edmund sidder over breden Bord,
Drikker Mjød med sine Mænd.

22. „Velkommen du, Høg Hermandsson!
Lyster dig vel Mjød eller Viin?
Hvor lider dem i Kongens Gaard,
Og Benedict, Broder min?“

23. „„Benedict han lokked Kongens Datter;
Det duer ei længer at dølge;
Derfor saa blev han slagen ihjel;
Det skete mod min Villie.““

24. Da meldte ungen Edmund,
Han blev baade bleg og rød:
„Det vil jeg nu for Sanden sige,
Jeg hævner min Broders Død.“

25. Blæste han i sin forgyldne Luur
Baade til Ting og Stævne;
Naar han kaldte Een, saa kom der To,
Hans Broders Død at hævne.

26. De vunde op deres Silkeseil,
Og Bølgen legte ved Raa;
De strøg ikke Seil paa Bunken ned,
Førend de Skjærene saae.

27. Indkom Kongens liden Smaadreng,
Han sagde Tidender fra:
„Jeg seer saa mangen Riddersmand
Og mangen Brynnie blaa.“

28. Vred blev Magnus Konge
Alt med saa stor en Hast;
Tre Hundred' i Jern han klædte,
I Harnisk han klædte sig fast.

29. De sloges tilsammen den forste Dag,
Den anden Dag ad Kvelde;
Saa fast da hug han, Edmund,
Alt med saa stor en Vælde.

30. Det da var Kong Magnus,
Han var saa sorrigfuld:
„Jeg byder i Dag Eder for mit Liv
Gods og det røde Guld!“

31. Svarede Høg Hermandssøn,
Han var heel ond til Røn [2]):
„Mindes Eder, Magnus Konge,
I vilde ei vide os Bøn!“

32. Meldte det Edmund Erlandssøn,
Med røde Guld paa Hænde:
„I lade den Herre aflive,
Han skal ei leve længer!“

33. Det var Edmund Erlandssøn,
Han hævned sin Broders Død;
Han satte Ild paa Kongens Gaard
Og brændte hannem i Glød.

34. Det var ungen Edmund,
Han seiled til Engeland,
Han levede udi mange Aar
Alt baade med Sorg og Vaande.

[1]) Tingstok ɔ: Bænken for Tingsidderne eller Stokkemændene.

[2]) Røn ɔ: Prøve. — Han var ond til Røn ɔ: Han var ikke god at komme i Kast med.

Nr. 68 a. Gangerpilten.

Allegretto.

2. „Sæt du op din gode Hat,
Og fast om den er graa;
Jeg sætter op min Perlesnor,
Tag den, om du kan faae.“

3. Den første Gang Guldtærning
Paa Tavelbordet randt,
Den Ungersvend han tabte,
Og Jomfruen hun vandt.

4. „Hør, du goden Ungersvend!
Leg Tavelbord med mig!“
„„Jeg haver intet røde Guld
At sætte op mod dig.““

5. „Sæt du op din Kjortel,
Og fast om den er graa;
Jeg sætter op min Kron' af Guld,
Tag den, om du kan faae.“

6. Den anden Gang Guldtærning
Paa Tavelbordet randt,
Den Ungersvend han tabte,
Saa glat den Jomfru vandt.

7. „Hør, du goden Ungersvend!
Leg Tavelbord med mig!“
„„Jeg haver intet røde Guld
At sætte op mod dig.““

Nr. 68 b. Gangerpilten.

Allegretto.

8. „Sæt du op dine Hoser,
Saa dertil dine Sko;
Jeg sætter mod min Ære,
Og saa dertil min Tro.“

9. Den tredie Gang Guldtærning
Paa Tavelbordet randt,
Den Jomfru hun slet tabte,
Den Ungersvend han vandt.

10. „Hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Mine sølvbundne Knive
Dem vil jeg give dig.“

11. „„Dine sølvbundne Knive
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldtærning vandt.““

12. „Hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Syv silkesyede Skjorter
Dem vil jeg give dig.“

13. „„Syv silkesyede Skjorter
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldtærning vandt.““

Nr. 68 c. Gangerpilten.

Allegretto.

Solo. (*Fra Nord-Sjælland*).

1. — „Hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel - bord med mig.“ „„Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld at

Tutti.

sæt - te op mod dig.““ For - di de spil - le - de, for - di de spil - le - de Guld - tær - ning.

For - di de spil - le - de, for - di de spil - le - de Guld - tær - ning.

14. „Hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
En hvid Hest og en Sadel
Dem vil jeg give dig.“

15. „„En hvid Hest og en Sadel
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldtærning vandt.““

16. „Hør, du liden Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Mit Slot og mine Fæste [1])
Dem vil jeg give dig.“

17. „„Dit Slot og dine Fæste
Dem faaer jeg, naar jeg kan;
Men jeg vil ha'e den Jomfru,
Jeg med Guldtærning vandt.““

[1]) Fæste ɔ: befæstede Borge.

Nr. 68 d. Gangerpilten.

Allegretto.

Solo. (*Fra Vordingborg-Egnen*).

1. „Og hør, du go - den Un - ger-svend! Leg Ta - vel-bord med mig!“ „„Jeg ha - ver in - tet rø - de Guld at sæt - te op mod

p

Tutti.

dig.““ For vi spil - le - de, for vi spil - le - de, for, for vi spil - le - de Guld - tær - nin - ger.

mf

For vi spil - le - de, for vi spil - le - de, for, for vi spil - le - de Guld - tær - nin - ger.

18. Den Jomfru staaer i Bure,
Og børster hun sit Haar:
„Gud bedre mig fattig Mø
For Giftermaal, jeg faaer!“

19. Den Ungersvend staaer i Gaarden,
Sig støtter ved sit Sværd:
„Du faaer saa godt et Giftermaal,
Du nogen Tid est værd.

20. Og jeg er ingen Gangerpilt,
Endskjøndt det synes saa,
Jeg er den bedste Kongesøn,
I Verden leve maa.“

21. „„Er du den bedste Kongesøn,
I Verden leve maa,
Da skal du ha'e min Ære,
Og saa dertil min Tro.““

Nr. 69. Hertug Frydenborg og Liden Kirstin.

Andantino.

2. Og Kongen han taler til liden Kirstin:
„Hvad haver Hertug Frydenborg talet med dig?“

3. „„Han har ei talet Andet med mig,
End han vilde være Allerkjæreste min.““

4. Og Kongen han taled til Svende fem:
„I tage Hertug Frydenborg og sætter ham i Jern.“

5. Liden Kirsten hun gik udi Abildgaard,
Hun plukked de Blomster baade gule og blaae.

6. Hun plukked de Blomster baade gule og blaae,
Hun gjorde Hertug Frydenborg en Ærekrands deraf.

7. Den Krands var aldrig saa snarlig gjort,
Førend det var ført over Kongens Bord.

8. De lagde Hertug Frydenborg paa en Disk,
Saa skar de ham op som en anden Fisk.

9. De skar hans Hjerte i Stykkerne fem,
Og Jesu Navn stod udi alle dem.

10. De skar hans Hjerte i Stykkerne ni,
Og alt stod Jesu Navn derudi.

11. De kogte hans Hjerte i Mjød og Viin,
Saa bar de det ind for liden Kirstin.

12. „Og hvad er det for en underlig Ret?
Jeg synes mit Hjerte er blevet saa let.“

13. Dertil da svared den Kokkedreng:
„Det er Hertug Frydenborgs Hjerte i fem.“

14. Dertil da svared den Kokkepige:
„Det er Hertug Frydenborgs Hjerte i ni.“

15. „„Er det Hertug Frydenborgs Hjerte saa skjønt,
Da skal det vist være min sidste Ret.““

16. Da liden Kirstin taled til Ternen sin:
„Og du skal hente mig min Guldkande ind.“

17. Den liden Kirstin ud af Guldkanden drak,
Saa Hjertet det udi Livet sprak.

18. Bud kom der strax for Kongen ind:
Liden Kirstin hun ligger med blegen Kind.

19. „Det har den forbandede Terne gjort;
Hende lade vi sætte levende i Jord.“

Nr. 70 a. Greven og Kongedatteren.

Andante.

2.

„„Haver I, stolte Ridder! saa stor en Attraa,
Ja saa stor en Begjæring til mig,
Hvi rider I ei til min Faders Gaard,
I Æren at bede om mig?““

3.

„Jeg red hen til Eders Fader igaar,
Eders Fader mig svarede: Nei! —
Stolten Jomfru! tager Orlov af Eder selv,
Af Landet at drage med mig.“

4.

„„Jeg, skuld' jeg tage Orlov af mig selv,
Og Venner ikke spørge tilraad?
Saasnart at jeg kommer i fremmede Land,
Jeg bliver af Eder forsmaa't.““

5.

„Jeg, skulde jeg gjøre Eder den Svig?
Vi er jo ei Fattigmands Børn;
Min Fader han er en Greve saa bold,
Min Moder af fyrstelig Æt.

6.

Jeg, skulde jeg gjøre Eder den Svig?
I Hjertens Allerkjæresten min!
Eders Fader han er en Konge saa stolt,
Og I er af keiserligt Blod.“

7.

De satte sig baade en Kveldstævne for,
Ja en Stævne alt under den Lind;
De taled' saa Mangt den blide Nat,
Til Solen den skinnede paa.

8.

Og op saa vaagned den stolten Jomfru,
Beladen med sorrigfuldt Sind:
„Ak! skulde du love en Ridder din Tro,
Før du havde prøvet hans Hu!

9.

Christ give, jeg kunde forvinde min Harm,
Ja, kunde forvinde min Harm!
Du, Ridder, som mig saa svigefuld var,
Maa vist blive ussel og arm.“

10.

„„Ja! du lever vist den Dag saa god,
At du vil forvinde din Harm;
Men aldrig du lever den Dag saa god,
At jeg bliver ussel og arm.““

Nr. 70b. Greven og Kongedatteren.

11.

„Christ give, jeg kunde forvinde min Nød!
Ja, kunde forvinde min Nød!
Du Ridder, som mig saa svigefuld var,
Du maatte mig bede om Brød!“

12.

„„Ja, du lever vist den Dag saa god,
At du vil forvinde din Nød,
Men aldrig du lever den Dag saa god,
At jeg maa dig bede om Brød.““

13.

Det stod nu saa hen i syv Aar eller ni,
Den Jomfru forvinder sin Harm.
Den Ridder, som hende saa svigefuld var,
Han blev baade ussel og arm.

14.

Det stod nu saa hen i syv Aar eller ni,
Og den Jomfru forvinder sin Nød;
Den Ridder, som hende saa svigefuld var,
Maatte bede den Jomfru om Brød.

15.

„Stander op, stander op, mine Sønner to!
Og giver Eders Fader mit Guld!
Jeg kjendte hannem vel den Dag saa god,
Da jeg var hannem huld.

16.

Stander op, stander op, mine Sønner to,
Og giver Eders Fader Brød!
Jeg mindes vel den Dag saa god,
Han red i Guldsadelen rød.

Nr. 70 c. Greven og Kongedatteren.

Andantino. (*Fra Nordslesvig*).

17.

Stander op, stander op, mine Sønner to,
Og giver Eders Fader Viin!
Jeg mindes vel den Dag saa god,
Han var Allerkjæresten min.“

18.

Ude stod Jomfruens Fader prud,
Og lytted, og lytted derpaa;
Han drog sit Sværd og med et Slag
Hug Ridderen Hovedet fra.

19.

„Nu maa jeg vel græde og sørge allenstund,
Al Verden mig ganger imod;
Christ give! jeg var under sorten Muld,
Begraven med Ridderen min!“

20.

Saa tog han det blodige Hoved fat,
Slængte det i Jomfruens Skjød:
„Og haver du end nogen Omhu for ham,
Maa du nok begræde hans Død!“

21.

Og Jomfru'n det blodige Hoved tog,
Kyste det tre Gange paa Mund:
„Ja vel har jeg havt den Ridder saa kjær!“
Hun døde i selvsamme Stund.

Nr. 71. Herr Ole.

Con moto. (*En færøisk Vise*).

2. „„Saa gammel er ældste Sønnen min,
Han rider til Thinge for Fader sin.““

3. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvor gammel er ældste Datter din?“

4. „„Saa gammel er ældste Datter min,
Hun væver Guldvæven for Moder sin ““

5. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvor gammel er yngste Barnet dit?“

6. „„Saa gammel er yngste Barnet mit?
Det spiller i Vuggen for Moder sin.““

7. Kongen spurgte Datter sin:
„Hvem er Eiermanden din?“

8. „„Herr Ole han er min Eiermand;
Og, kjære Fader, I give mig ham.““

9. Og Kongen smilte under Skarlagenskind:
„I beder Herr Ole gaae for mig ind.“

10. Før halvt han havde talt det Ord,
Før var Herr Ole ind for Bord.

11. Kongen taler til Svende tolv:
„I tager Herr Ole og lægger i Bolt!“

12. „„Det gjør ei dine Svende tolv,
At de skulde lægge Herr Ole i Bolt!““

13. Herr Ole han drager ud sin Kniv:
„Var du ei Konge, det gjaldt dit Liv.“

14. „„Herr Ole, Herr Ole! stik ind din Kniv,
Jeg gi'er dig min Datter, den Venneviv.

15. Herr Ole, Herr Ole! stik ind dit Sværd,
Jeg gi'er dig min Datter, du er hende værd!““

16. Det fik Herr Ole, for han var ei ræd;
Derfor kom han i kongelig Æt.

Nr. 72 a. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andantino.

(Fra Roeskilde-Egnen).

1. Red - se - lil - le slog Guld - væ - ven saa hart, At Mel - ken af hen - des Bry - ster

p *mf*

sprang, — Aa ja, ja! At Mel - ken af hen - des Bry - ster sprang.

p

2.

„Og hør du, Redselille, kjær Datter min!
Hvi rinder der Melk af Brysterne din'?“

3.

„„Det er ikke Melk, det synes kun saa,
Det er af den Mjød, jeg drak igaar.““

4.

„Mjøden er bruun, og Melken er hvid,
De er ikke nær hinanden lig'.“

5.

„„Det gjør intet Gode at dølge for dig,
Herr Medelvold haver lokket mig.““

Nr. 72 b. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

6.

„Og haver Herr Medelvold lokket dig,
Da har du ei længer kjær Moder i mig.

7.

Ham vil jeg lade høit ophænge,
Og dig vil jeg langt udaf Landet bortsende."

8.

Redselille svøber sit Hoved i Skind,
Saa ganger hun sig i Høieloft ind.

9.

„Ak Medelvold, Medelvold! Moder er vred,
Hun hverken mig høre vil eller see.

10.

Dig vil hun lade høit ophænge,
Og mig vil hun langt udaf Landet bortsende."

11.

„„Det skal din Moder aldrig naae,
At hun skulde mig udi Galgen faae.

Nr. 72 c. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andantino.

12.

Du samler nu alt dit Guld i Skriin,
Imedens jeg sadler Graagangeren min.““

13.

Han slog over hende Kappen saa blaa,
Og løftede hende paa Gangeren graa.

14.

Og der de kom udi Rosenslund,
Saa lysted Redselille at hvile en Stund.

15.

„Hvad heller nu gjøres dig Veien for lang?
Hvad heller er dig din Sadel for trang?“

16.

„„Nei, ikke saa gjøres mig Veien for lang,
Men Sadelen bliver mig for trang!““

17.

Han bredte ud den Kappe saa blaa:
„Lyster Eder, skjøn Jomfru, at hvile derpaa?“

Nr. 72 d. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

18.

„„Min Moder hun havde Jomfruer ni,
Ak, give jeg havde een udaf de!

19.

Min Moder hun havde og Fruer fem,
Ak, havde jeg nu kun een udaf dem!““

20.

„Tag Klædet, og bind mig for Øinene med,
Saa træder jeg i de Jomfruers Sted.“

21.

„„Før du skulde vide af Kvindens Nød,
Før skulde jeg ligge i Rosenslund død.

22.

Der rinder et Vand ved Borgeslot,
Havde jeg kun af det, saa blev det snart godt.

23.

Og hvem vil være mig den Ven saa tro,
Og hente mig Vand i sølvspændte Sko?““

Nr. 72e. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Andante.

24.

„Og jeg vil være dig den Ven saa tro,
Som vil hente dig Vand i sølvspændte Sko."

25.

Og da han nu kom til Borgeslot,
En Nattergal sad der, den sang ikke godt:

26.

Redselille ligger i Lunden død,
Med to smaa Sønner i hendes Skjød.

27.

Og der han vendte til Lunden sin Gang;
Da var det sandt, hvad den Nattergal sang.

28.

Han grov en Grav baade dyb og bred;
Der lagde han dem Alle ned.

29.

Redselille lagde han allerførst;
De to smaa Sønner ved hendes Bryst.

Andantino.

Nr. 72 f. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

(*Jydsk Melodie*).

1. Red - se - lil - le hun slog Guld - væ - ven saa hart, Red - se - lil - le hun slog Guld - væ - ven saa

sempre p

hart, At Mel-ken af hen - des Bry - ster sprang, Aa ja, aa ja! At Mel-ken af hen - des Bry - ster sprang.

Andantino.

Nr. 72 g. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

1. Redse - lil - le slog Guld-væ - ven saa hart, Redse - lil - le slog Guld-væ - ven saa hart, At Mel - ken af

p *pf*

Nr. 72 h. Herr Medelvold og Jomfru Redselille.

Allegretto.

30.

Og da han over Graven stod,
Han syntes de Børn græd under hans Fod.

31.

Han satte sit Sværd imod en Steen,
Saa Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

32.

Redselille var ham saa tro og huld;
Han ligger hos hende i sorten Muld.

Andantino.

Nr. 73. Herr Peder og Liden Kirstin.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr Pe - der og li-den Kir-stin sad - de o - ver Bord,—Den El - sko - ven vil - le vi nu gjem - me, — De

—Den El - sko - ven vil - le vi nu gjem - me —

p *mf*

Tutti.

tal - de saa mangt et skjemt-somt Ord. Al - ler - kjæ - re - ste min! Jeg kan dig ret al - drig for - glem - me.

Al - ler - kjæ - re - ste min! Jeg kan dig ret al - drig for - glem - me.

p

2.
„Hør I, Herr Peder, hvad jeg siger Eder:
Naar vil I mig til Eders Bryllup bede?“

3.
„„Mit Bryllup det staaer saa langt af Land,
At du der sletikke komme kan.““

4.
„Det[1]) Eders Bryllup end stod i Rom,
I bede mig, saa vil jeg komme.“

5.
„„Og vil du til mit Bryllup fare,
Det røde Guld lad hjemme være.““

6.
„Mit røde Guld tør jeg vel bære,
Jeg fik det for ingen Vanære.“

7.
Herr Peder han lader sit Bryllup boe;
Liden Kirstin lader sin Ganger skoe.

8.
Liden Kirstin la'er sadle sin Ganger graa,
Saa rider hun til Herr Peders Gaard.

9.
Liden Kirstin kom der ridendes i Gaard,
Der stod Herr Peder, svøbt i Maard.

10.
„Hør I, Herr Peder, baade faver og fiin!
Maa jeg for Eder i Dag skjænke Viin?“

11.
„„Kommer du ikke til Brudeskjænk,
Da kommer du dog paa Ungersvends Bænk.““

12.
Liden Kirstin hun fælder Taarer saa brat:
Det er Ynk at være af hver Mand forsmaa't.

13.
Herr Peder han gaaer i Stuen ind,
Ham fulgte liden Kirstin i Skarlagenskind.

14.
Hun sætter paa sig det røde Guld,
Og alle sine Fingre sætter hun fuld.

15.
Der hun nu kommer i Stuen ind,
Stande Fruer og Møer hende op igjen.

16.
Hun tog det Sølvkar paa hviden Haand,
Saa skjænker hun Viin for den unge Brudgom.

17.
Bruden hun taler til Tjen'stepigen sin:
„Hvo er den Jomfru, som skjænker Viin?“

18.
Svarede det den Tjenestepige:
„Det er Herr Peders Slegfredviv.“

19.
„„Har Herr Peder saadan en Slegfredmaar,
Hvi red han til min Faders Gaard?

20.
Har Herr Peder saadan en Slegfredviv,
Hvi bad han da min Fader om mig?

21.
Hun har mere Guld paa Fingre smaa,
End min Fader har i al sin Gaard.““

22.
Det lakkede fast ad Sengemaal,
Og Bruden lysted tilsenge at gaae.

23.
De ledte Bruden til Brudehuus,
Liden Kirstin bar for de gule Blus.

24.
Liden Kirstin hun gaaer ad Døren brat,
Hun ønsked dem Begge tusind Godnat.

25.
Saa lukked hun det Brudehuus til:
„Det gaae herefter, som Herre Gud vil!“

26.
Liden Kirstin hun gik udi Abildgaard,
Hun hængte sig ved sit favre Haar.

27.
Hastig kom Bud for Herr Peder ind:
„Liden Kirstin hun hænger i Abildgreen.“

28.
Herr Peder han gik ud med stor Harm,
Saa tager han Sværdet under sin Arm.

29.
Herr Peder satte det mod en Steen;
Saa Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

30.
Dog kunde nu ei det kolde Jern
Udslukke hans Sorg og stille Harm.

31.
Saa kom der Bud for den unge Brud:
„Herr Peder han ligger i Abildgaard død.“

32.
Det var stor Ynk, det var stor Nød;
Den unge Brud blev af Sorgen død.

33.
Aarle om Morgen der Dagen var lys,
Da var der tre Liig i Herr Peders Huus.

34.
Det ene Herr Peder, det andet hans Mø,
Det tredie hans Brud, udaf Sorgen død.

[1]) Det .... end ɔ: hvad det angaaer, om end.

Nr. 74 a. De to Kongebørn.

Andantino.

2.
„Hvis svømme du forstaaer, saa svøm
Henover den stride Strand,
For dig i Lygte jeg tænder Lys,
Saa du kan naae til Land.“

3.
Men der stod hos en arrig Gast,
Den Terne, som hørte de Ord,
Hun Lyset slukked ud i Hast,
Det voldte Ulykke stor.

4.
Og ind kom da den liden Smaadreng,
Han stedes for breden Bord;
I Talen var han snild og kreng[1]),
Han føied saa vel sine Ord.

5.
„Her sidder I, Fruer og Jomfruer skjønn',
Og sømmer de Sømme smaa;
Men jeg saae ude en Kongesøn,
Som drukned i Bølgen blaa.“

6.
Og det var den Kongedatter bold,
Og hende randt Taare paa Kind.
„Maa jeg nu gaae i den Urtegaard,“
Bad hun kjær Moder sin.

7.
„Gaa du dig i den Urtegaard,
Og pluk de Blomster smaa!
Men væk dog først din Søster op,
At hun kan med dig gaae.“

[1]) kreng ɔ: kløgtig.

Nr. 74b. De to Kongebørn.

Andante. (*Melodie fra Varde-Egnen*).

8.
„„Ak, kjære Moder! Søster min
Kan ikke med mig gaae;
For liden hun er, veed ei Forskjel
Paa Græs og paa Lilier smaa.““

9.
Den Jomfru gaaer med sorrigfuldt Mod
Hen til den brusende Strand,
Og der fandt hun den Fisker god,
Som nylig var kommen til Land.

10.
„Og hør, du goden Fiskere!
Hvad jeg dig spørge maa:
Siig, saa du ikke en Kongesøn
At synke i Bølgen blaa?“

11.
„„Fisket har jeg den lange Nat,
Men ingen Fiske faa't,
Men jeg har fundet den Kongesøn
Han ligger i min Baad.““

12.
Hun tog Guldkjæden af Halsen sin,
Gav Fiskeren den til Løn;
Derhos gav hun ham en Fingerring
Af Guld og meget skjøn.

13.
Hun bad ham sige sin Moder Godnat,
Samt Fader og Søskende smaa.
Saa tog hun Liget i sin Favn
Og sank til Havsens Bund.

14.
Den onde Terne gid hun faae Ve,
Som Aarsag gav dertil!
Gid Alle de faae Spot og Spe,
Tro Kjærlighed adskille vil!

Nr. 75. Den Bedragne.

Andantino.

Solo.

1. — Ør - nen sid - der paa høi - en Hal, Og Lin - den den stan - der i dy - ben Dal; For -

p *p*

Tutti.

in - den den Lind der syn - ger en Stær. Men Sven - den ham glem - mer hun al - drig.

Men Sven - den ham glem - mer hun al - drig.

cresc. *p*

2. Forinden den Lind der synger en Stær;
Men Bølgen bryder den haarde Knør[1]).
Og Bølgen bryder den haarde Eg —

3. Og Bølgen bryder den haarde Eg;
Mens hjertelig Sorg gjør Kinden bleg.
Den Ridder tager Høg, og Svenden tager Hund—

4. Den Ridder tager Høg, og Svenden tager Hund,
Saa ride de dem til Rosenslund.
Han fanger de Dyr, baade store og smaa —

[1]) Knør (= Knar) ɔ: et Slags stort Fartøi.

5. Han fanger de Dyr, baade store og smaa,
Han griber den Hind og rasken Raa.
Han fandt der under den Lind saa grøn —

6. Han fandt der under den Lind saa grøn
En Jomfru, som stod der udi Løn.
Han hilsede hende den Jomfru væn —

7. Han hilsede hende, den Jomfru væn,
I mørken Nat, under Linden grøn:
„Hvad heller staaer I for Fuglesang —

8. Hvad heller staaer I for Fuglesang,
Eller I staaer her for Ridderes Gang?“
„„Jeg staaer her paa min egen Tro —

9. Jeg staaer her paa min egen Tro,
Her vil jeg bygge og ene boe.““
„Du love mig, kjæreste Jomfru fiin —

10. Du love mig, kjæreste Jomfru fiin!
Eller hvo har fanget Troen din?
Jeg beder, du dølge det ikke for mig.“

11. „„Ikke saa vil jeg dølge for dig,
En Ridder fra Skaane har lovet mig.““
„Lad hannem fare og følg du mig —

12. Lad hannem fare og følg du mig,
Saa trofast vil jeg være dig.
Jeg giver dig det Guld saa rød —

13. Jeg giver dig det Guld saa rød,
Jeg tager dig til min Fæstemø.“
Og det var saa lidt udi hans Agt —

14. Og det var saa lidt udi hans Agt,
Dog gav hun hans Ord og Løfte Magt,
Og troede paa Ungersvends løse Tale.

15. Hun troede paa Ungersvends løse Tale,
Hun havde en Orm og Aal ved Hale.
Og der laae de den Nat saa lang —

16. Og der laae de den Nat saa lang,
De lytted i Fryd paa Fuglesang.
Aarle om Morgenen, det var Dag —

17. Aarle om Morgenen, det var Dag,
Den Ridder blev borte, det var hendes Klag'.
Forinden den Lind der kviddrer en Stær —

18. Forinden den Lind der kviddrer en Stær.
Udi haarden Bølge der brydes den Knør,
Og Bølgen bryder den haarde Eg —

19. Og Bølgen bryder den haarde Eg,
Og hjertelig Sorg gjør Kinden bleg;
Thi troe ei paa Ungersvends løse Tale.

Nr. 76. Urtegaarden.

(*Fra Horsens-Egnen*).

Andantino.

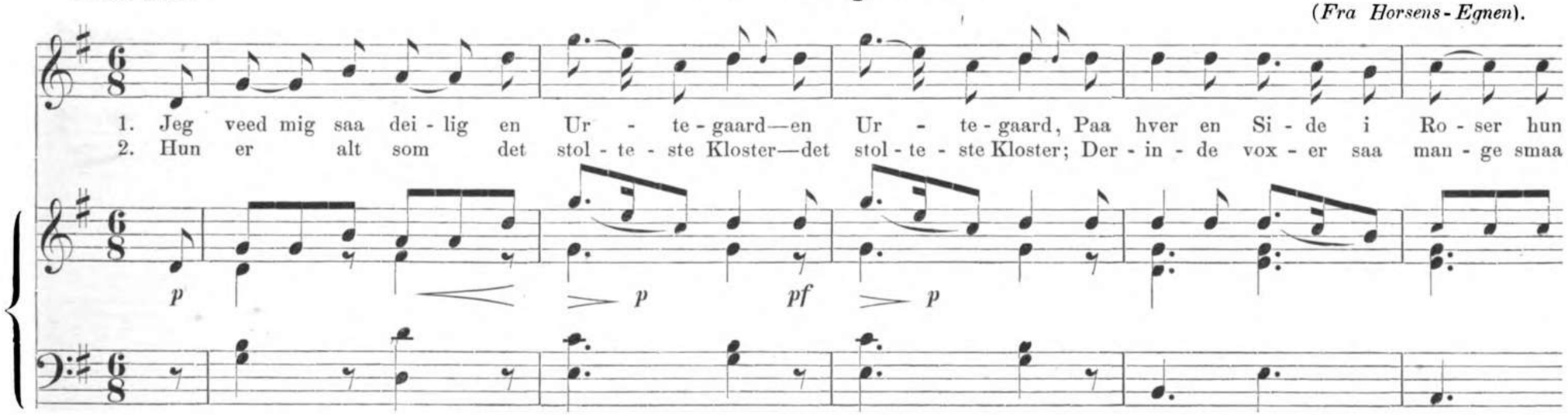

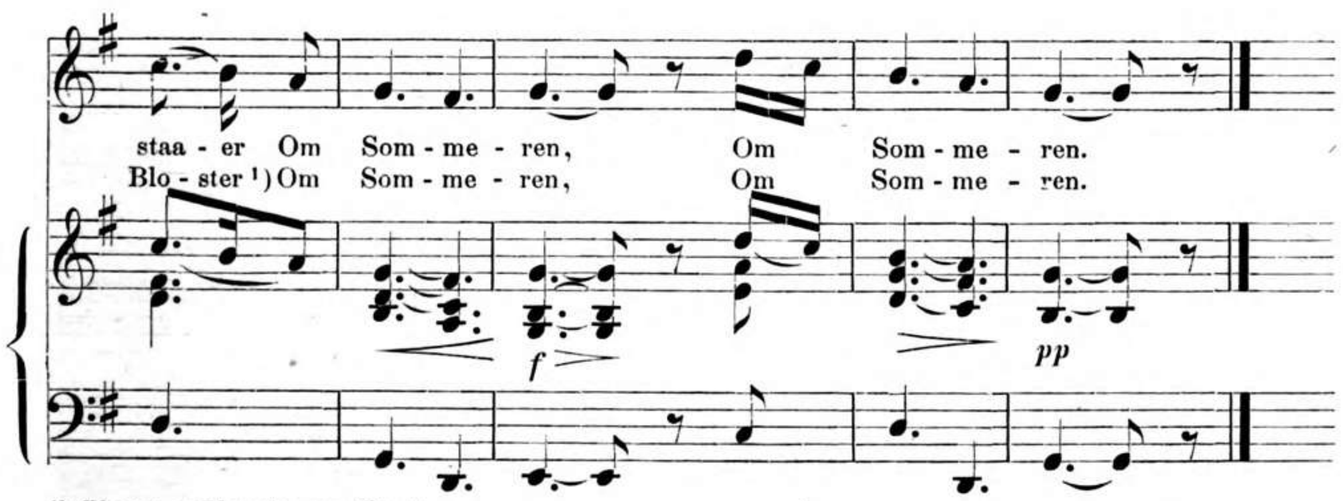

[1]) Bloster ɔ: Blomster paa Frugttræer.

3. Derinde voxer |: saa fager en Lind; :|
Derinde spiller baade Hjort og Hind
Om Sommeren.

4. Derinde voxer |: en Rose saa rød; :|
Derinde synger en Nattergal sød
Om Sommeren.

5. Der rinder ei Vand, men |: den klareste Viin; :|
I Aften gaaer jeg til Kjæresten min —
Om Sommeren.

6. Den Vise, jeg her |: for Eder kvæder, :|
Er om den Jomfru, mit Hjerte glæder
Om Sommeren.

Andantino.

Nr. 77.

2. „„Og har I aldrig seet nogen Fagrere end mig.““
— Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø —
„„Da har jeg en Terne, langt fagrere, end jeg.““
Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø.

3. „Og har I en Terne langt fagrere, end I,“
— Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø —
„Da offred' jeg gjerne for hende mit Liv.“
Blæste koldt, koldt Veirligt ind fra Sø..

Nr. 78. Herr Peders Sorg.

(*Fra Sorø-Egnen*).

Andantino.

2. Saa gik jeg mig for min Herre at staae,
Jeg vred mine Hænder saa saare:
„O naadigste Herre, I give mig Forlov,
Thi jeg har spurgt, min Kjærest er i Fare.“

3. Saa fulgte jeg min Herre til Sengs,
Jeg gjorde ham den Tjeneste, jeg kunde;
Og saa red jeg mig ad den lange, mørke Sti,
Men Taarerne paa Kinden de runde.

4. Og der jeg kom til Rosenslund,
Saa mødte jeg min Kjærestes Broder;
Ja, først spurgte jeg efter Kjæreste min
Og siden efter Fader og Moder.

5. „Ja! vel lever Fader og Moder din,
Og vel lever Broder og Søster;
Men Kjæreste din ligger syg i Rosenslund,
Jeg troer, at sit Liv vil hun miste.“

6. Saa red jeg mig hen over den Bro,
Der bandt jeg min Ganger ved Bommen;
Og saa gik jeg mig i Fruerstuen ind,
De Jomfruer græde saa saare.

7. Jeg klapped min Kjærest paa bleghviden Kind,
Som før var som Rosen den røde:
„Gud naade mig fagre Ungersvend,
Her seer jeg min Kjærest ligger død!“

8. Saa skar jeg en Lok af hendes Haar,
Den lagde jeg udi min Kiste;
For hver en Gang jeg til Haarlokken saae,
Det var, som mit Hjerte skulde briste.

9. Ja, mistet haver jeg vel Sølv,
Og mistet har jeg Guldet det røde;
Men at jeg har mistet Allerkjæresten min,
Den Sorg tvinger vist mig tildøde.

Nr. 79. Ungersvendens Svanesang.

Andante.

(Fra Skjelskjør).

2. Men nu haver Verden saa leget for mig,
Som Fuglen den leger i Snaren;
Der er jo slet Ingen i Verden til,
For Falskhed kan tage sig Vare.

3. Nu er her kommet en Død paa vort Land,
Han vil hver Ungersvend vist gjæste;
O Herre Gud naade mig favre Ungersvend!
Jeg kunde ikke Døden forliste[2]).

4. Mine Fødder ere kolde, min Kind bliver bleg,
Mit Hjerte begynder at svie;
Og Herre Gud naade mig favre Ungersvend,
Jeg kunde ikke Præsten opp'bie.

5. Vel havde jeg Sølv, vel havde jeg Guld,
Vel havde jeg Pengene mange;
Men aldrig finder jeg saa fuldtro en Ven,
Som for mig i Døden vilde gange.

6. De skifted' mit Sølv, de skiftede mit Guld,
De skifted' mine Klæder imellem;
O Herre Gud hjælpe mig favre Ungersvend!
Den Fattige fik Intet, som trængte.

7. Min Fader og min Moder de gange for mig ind,
Saa stride deres Øine de rinde;
O Herre Gud naade mig favre Ungersvend!
Jeg kunde ikke Døden overvinde."

8. De førte det Lig paa Kirkegaarden ind;
De lode hannem hæderlig begrave:
Og Herre Christ give evindelig,
Han var hos de hellig' Engleskarer!

9. Naar Døren er lukt, og Lyset er slukt,
Forglem dog ei Den, der staaer ude!
I Graven saa dyb der hviler den Døde
Fra al Bekymring og Møde.

[1]) jeg turde ikke ved ɔ: jeg behøvede det ikke. [2]) forliste ɔ: undslippe.

Nr. 80. Den mislykkede Flugt.*)

Andante.

Solo.

1. Min kjæ - re Mo - der, I sæt-ter E-der ned, Saa vil jeg for - tæl - le E - der,

p

Tutti.

hvad mig er skeet, Da jeg var ung og saa li - den.

Da jeg var ung og saa li - den.

2. Jeg tjente hos en Herre udi otte Aar,
Og siden saa monne jeg Orlov faae.

3. Han havde smukke Døttre, og de vare tre,
De skjønneste, man kunde for Øine see.

4. Den Ene mig toede, den Anden mig kjæmte,
Den Tredie vilde altid med mig skjæmte.

5. Den Ene hed Sophie, den Anden hed Cathrin',
Den Tredie hed Margrethe, Allerkjæreste min.

6. Saa fulgte jeg min Herre tilsengs,
Og selv gik jeg mig i Stalden ind.

7. Jeg skuede den Brune, jeg skuede den Graa,
Den Bedste lagde jeg da Sadelen paa.

8. Og ud saa kom min Kjærest, saa smal som en Vaand,
Med et Guldbæger paa hver sin hviden Haand.

9. Det Ene med Mjød og det Andet med Viin:
„Lyster Eder at drikke? Allerkjæreste min!"

10. Hun leged med min Spore, hun holdte sig saa nær:
„Min Hjertens Allerkjæreste, I tager mig dog med?"

11. Saa løfted jeg hende nu op da paa Stand,
Saa red jeg ud af Gaarde til nærmeste Strand.

12. Men da vi nu komme ned til den Strand,
Da vare de Snekker saa langt fra Land.

13. Foruden en liden Fiskerbaad,
Men der var hverken Aarer eller Øsekar paa.

14. Jeg skyndte mig da op i Rosenslund,
Der hug jeg mig tre Aarer i samme Stund.

15. Saa satte jeg min Kjæreste for Styren at staae,
Og selv gik jeg mig til de Aarer at roe.

16. Og nu blæste Veir og Vestenvind,
Og det slog den lille Fiskerbaad omkring....

*) Et Brudstykke.

Nr. 81 a. Kvinden i hedenske Land.

Andante.

2.

„Sørger du nu for Herren din?
Eller sørger du mere for dine tolv Børn?“

3.

„„Ja, vel sørger jeg for Herren min,
Men mere jeg sørger for Børnene min'.

4.

De to blev hængt, de to blev brændt,
De to blev under Guldkarmen rendt.

Nr. 81 b. Kvinden i hedenske Land.

Andante.

Solo. *Tutti.* *Solo.* (*Fra Roeskilde-Egnen*).

1. Der sad to Fru - er og vir - ke - de Guld, Saa sør - ge - lig ud - i mit Sind, Den E - ne hun var saa

p

Saa sør - ge - lig ud - i mit Sind —

p

Tutti.

sor - rig - fuld. Saa sag - te groer Lin - den op un - der Grøn - Sko - ve - ne.

Saa sag - te groer Lin - den op un - der Grøn - Sko - ve - ne.

5.

De to de sank paa Bølgen den blaa,
De to de lokked to stolte Jomfruer.

6.

Det ellevte var saa lidet et Barn,
Det døde i Fostermoders Arm.

7.

Men større Sorg kom mig nu til Haand:
Jeg fødte et Barn i hedenske Land.““

Nr. 82. Liden Engel.

Andantino.

Solo.

1. Det var sig li - den En - gel, Han var saa fa - ver og bold, Og foer han sig til Op - land, Før - te
2. Og det var li - den En - gel, Han vaag - ner om Mi - die - nat Ud - af de stær - ke Drøm - me, Dem

p

Tutti.

bort en Fru - e med Vold. Hvi mon - ne ik - ke Da - gen op - li - de![1])
si - ger han saa brat. Hvi mon - ne ik - ke Da - gen op - li - de!

p

Hvi mon - ne ik - ke Da - gen op - li - de!

3. „Mig tyktes, at den Ulveung'
Og saa den Ulv saa graa
Mit Hjerte havde i deres Mund,
Saa vaagen som jeg laa."

4. „„Det er ei Under, liden Engel!
Det Eder drømmer saa;
I haver bortført mig med Vold,
Spurgte ei mine Venner tilraad.""

5. Da indkom Sølve Johnsen,
Og stedes han for Bord,
Saa snild var han i Tale sin,
Han føied' saa vel sine Ord.

6. „Hør I, liden Engel!
Vil I ei fra Taffel flye!
Her kommer Gjøde Lovmand
Paa fire Veie til By."

7. „„Jeg ræddes ikke for fire,
Jeg ræddes ikke for fem.""
„Det er Gjøde Lovmand
Med Hundred væbnede Mænd."

8. Det var liden Engel,
Tog Malfred i sin Favn:
„I kjende os nu gode Raad
Udi Vor Herres Navn."

9. „„Da giver jeg Eder det bedste Raad,
Som jeg nu kan paafinde:
Give vi Guld for Mariæ Kirke,
Og hende de aldrig brænde.

10. Tager I saa Eders Svende,
Som I har givet Brød;
Saa søge vi os til Kirken,
Imedens os trænger Nød.""

[1]) oplide ɔ: oprinde.

11. Det var liden Engel,
Han ind i Kirken rendte;
Det var Gjøde Lovmand,
De Hofmænd efter sendte.

12. Meldte det Malfreds Moder,
Hun var hende ikke huld:
„I brænde Mariæ Kirke op
Og bygge den igjen med Guld!“

13. Ilden tog til at brænde,
Og Luen legte fast ind;
Det var liden Malfred,
Hun blegned om hviden Kind.

14. Det var saa hedt paa Kirkegaard,
Alt som den stod i Brand;
Det var fast hed're i Kirken,
Alt som det Bly det randt.

15. Meldte det liden Malfred,
Hun var i Hu saa mod[1]):
„Stinge I vore Heste ihjel,
Vi svale os i deres Blod!“

16. Det svarede liden Engel
Paa Gulvet som han stod:
„Fuld liden Svale kan vi faae
Af vore Hestes Blod.“

17. Da raabte og den lille Smaadreng,
Ham var de Heste saa kjær':
„Stinge I heller Malfred ihjel,
Den Død er hun nok værd!“

18. Det var liden Engel,
Tog Malfred i Armen sin:
„Den Død est du aldrig værd!
Hjerteallerkjæreste min!“

19. De satte hende paa de Skjolde,
De løfted' under hende med Spyd,
Saa løfted' de hende saa sørgendes
Af Kirkevinduet ud.

20. Det var liden Malfred,
Hun ganger om Kirkegaard,
Skjændt saa var hendes Skarlagen,
Og brændt saa var hendes Haar.

21. Det var liden Malfred,
Faldt paa sine bare Knæ:
„Gid jeg maatte føde den Søn iaar,
Der Hævn herover kunde faae!“

22. Det var ei længer derefter
End i den samme Høst,
Ganger hun sig i Bure
Og føder en Søn saa trøst.

23. Saa bare de ham i Kirke,
De christned' ham om en Nat,
De kaldte ham liden Engel
Og dulgte ham, mens de maatte.

24. Saa vel han voxte, saa vel han triv'des
I fulde Vintre syv:
„Din Morbroder slog din Fader ihjel,
Det hører du allerførst nu.“

25. End blev han hos sin Moder
I fulde Vintre fem:
„Din Morbroder slog din Fader ihjel!“
Det hørte han meest i dem.

26. „Hør I, kjæreste Moder min,
I er vel svøbt i Maard,
Jeg vil ride mig under Ø
Og tjene i Kongens Gaard.“

27. „„Rid du dig til Kongens Gaard,
Tjen der med Hæder og Ære!
Du mindes vel din Faders Død;
Jeg siger dig det aldrig mere!““

28. Han tjente saa længe i Kongens Gaard,
Til Kongen blev ham huld.
Naar andre Ridd're legte og loe,
Var han saa sorrigfuld.

29. Mærked' det Dannerkonning,
Han sørged' saa alletide:
„Og hør du, liden Engel!
Hvorfor bær du den Kvide?“

30. „„Hør I, Dannerkonning!
Mig er saa Meget imod;
Min Morbroder slog min Fader ihjel,
Og bød mig aldrig Bod!““

31. „Vilt du ride dig op paa Land
Din Faders Død at hævne,
Da skal jeg dig laane af mine Mænd
At følge dig til det Stævne.“

32. Det var liden Engel,
Han rider i grønnen Lund,
Der væbner han sine gode Mænd
Udi saa snar en Stund.

33. Indkom da den liden Smaadreng,
Og stedes han for Bord,
Saa snild var han i Tungen sin,
Han føied' saa vel sine Ord.

34. „Hør I, Gjøde Lovmand!
Og vil I ikke flye?
Her kommer liden Engel
Vel fire Veie til By.“

35. „„Jeg haver været saa vide,
Alt baade til Thing og Stævne,
End aldrig kom jeg til det Sted,
Jeg hørte liden Engel nævne.““

36. Det var Gjøde Lovmand,
Klapper ham ved hviden Kind:
„Vedst du mig nogle gode Raad?
Siig det, kjær Smaadreng min!“

37. „„Vidste jeg nogle gode Raad,
Jeg sagde Eder dem vist,
Søger I nu vor Steenstue,
Imens vi trænges saa fast.

38. De Vægge ere af Marmorsteen,
De Døre ere af Bly;
Det skal gaae ret underlig til,
Om de tage os deri.““

39. Det var liden Engel,
Han lader ad Veien stande:
„Hisset seer jeg den Kirke ligge,
Hvor min Fader led den Vaande.

40. Og hisset seer jeg den Borgegaard,
Der hvor min Morbro'er er inde.
Raade det Gud Fader i Himmerig,
Hvad Bod her er at vinde!“

41. Besatte han den Steenstue
Paa fire Veie omkring;
Selv var han, liden Engel,
Den fremmeste i den Ring.

42. Tage vi baade Sølv og Guld,
Lade det tilsammen løbe,
Saa brænde vi af denne Steenstue,
Vi formaae den nok at kjøbe.

43. Der var hedt i Forstuen,
Blyet tog til at rinde;
End var der hedere i Stuen selv,
Da Ilden tog til at brænde.

44. Sagde det liden Engel,
Han saae sin Morbro'er brænde:
„Nu er dig timet den samme Nød,
Du lod min Fader kjende.“

45. Det var liden Engel,
Red til sin Moders Gaard;
Ude stod hans Moder,
Hun var vel svøbt i Maard.

46. „Nu har jeg hævnet min Faders Død,
Brændt er Herr Gjødes Steenstue,
Og selv er han, min Faders Bane,
Fortæret i samme Lue!“

[1]) mod ɔ: sorrigfuld.

Nr. 83. Søsterens Hævn.

Andantino.

Solo. (*Fra Jylland*).

1. „Jeg vil ei Li - den Kir - sten skuld' spør - ge til By, At jeg for hen - des syv Brø - dre skuld' flye.
2. Har jeg dræbt E - ders Mo - der, hend' kan jeg be - tal'; Har jeg lok - ket Eders Sø - ster, hend' kan jeg jo ta'e.“

p

Tutti.

Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.
Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.

Saa fromt ri - der Sven - den ud - i Sad - len.

3.
Og saa hug han Høir, og saa hug han Lang:
„Mig synes, at Legen er kommen paa Gang.“

4.
Og saa hug han Terkel, og saa hug han Ring:
„Mig synes, at Legen gaaer hastig omkring.“

5.
Og saa hug han Peder, og saa hug han Knud:
„Mig synes, at Legen for snarlig gaaer ud.“

6.
Liden Ole han taler et Ord for sig:
„Herr Hjelm, Herr Hjelm! lad leve mig.“

7.
Herr Hjelm han red ad Veien frem;
Liden Ole bagefter, den Skjelm saa slem.

8.
Herr Hjelm han sig over Axelen saae,
Liden Ole han hug ham Hovedet fra.

9.
Og da han kom til Borggaards Led,
Der stod Liden Kirsten og hviled sig ved.

10.
„Der har du nu Hovedet af Fæstemand din.“
„„Gak ind i Stuen! drik Mjød og Viin!““

11.
„Og hør, Liden Kirsten, kjær Søster min!
Jeg har faaet Ondt for Brødre min'.“

12.
„„Ja, har du faaet Ondt for Brødre din',
Saa maa du vel smage af Frugten min.““

13.
Den første Drik han af Sølvkanden drak,
Da drak han, til hans Hjerte det sprak.

14.
„Saa lig du nu der for Høg og Ravn;
Jeg skal nok faae min Allerkjærest' begrav'n.“

Andantino.

Nr. 84. Harma bótar kvædi. Bod for Vaande.

(*Islandsk Vise*).

Solo. *Tutti.* *Solo.* *Tutti.*

1. — Ein - um unn - a' eg mann - in - um — Með - an það var — í míns föð - ur rann - in - um. — og það fór
1. — Loved jeg mig en Svend i Løn, — Mens jeg var ung, — Han var sig en Rid - der skjøn. — Den Sorg var

p — Með - an það var — — og það fór
— Mens jeg var ung — — Den Sorg var

p *mf*

þar. Því hlaut eg minn harm að bera' í leynd - um stað.
tung. Thi bar jeg min Harm saa løn - lig i mit Sind.

þar. Því hlaut eg minn harm að bera' í leynd - um stað.
tung. Thi bar jeg min Harm saa løn - lig i mit Sind.

2. Engi maður það vissi,
nema mín yngsta systir.
3. Systir sagði móður frá,
svo vissum við það allar þrjár.
4. Móðir talaði fáein orð,
svo komst allt fyrir föður míns borð.
5. Faðir minn kallar á sveina sín:
„leiðið hingað dóttur mín!“
6. „Er það satt, sem mèr er sagt,
að þú hafir ást við riddara lagt?“
7. „Ei er það satt, sem yður er sagt,
ei hefi eg ást við riddara lagt.“
8. Faðir minn sló mig högg á kinn,
svo blóðið fèll um möttulinn.
9. Faðir minn sló mig pústra tólf,
svo blóðið fèll um hallar gólf.
10. Eg var gefin, eg var seld
einum ríkum riddara í vald.
11. Á daginn spann eg hör á torg,
á næturnar hafði eg nóga sorg.
12. Eg var gefin, eg var seld
— Meðan það var —
mínum besta vin í vald.
— og það fór þar.
Þá var horfinn harmurinn úr leyndum stað.
13. Á daginn spann eg silki og lín,
— Meðan það var —
á næturnar svaf eg hjá herra mín.
— og það fór þar.
Þá var horfinn harmurinn úr leyndum stað.

2. Ingen Mand det vidste,
Uden min yngste Søster.
3. Søster sagde Moder fra,
Alle tre vi det vidste da.
4. Moder min mælte et lidet Ord,
Og det kom over min Faders Bord.
5. Fader min kalder ad Svende to:
„I beder min Datter for mig indgaae!“
6. „Er det sandt, som mig er sagt,
At du har din Elskov med Riddere lagt?“
7. „Ei er det sandt, som eder er sagt,
Ei har jeg min Elskov med Riddere lagt.“
8. Fader min slog mig ved min Kind,
Saa Blod stank over Skarlagenskind.
9. Fader min slog mig Slagene tolv,
Saa Blodet randt i Hal paa Gulv.
10. Saa blev jeg udaf Landet solgt
En saa rigen Ridder i Vold.
11. Om Dagen spandt jeg den Hampetraad,
Om Natten sov jeg i bare Straa.
12. Anden Gang saa blev jeg solgt
— I Ungdoms-Aar —
Min allerkjæreste Ven i Vold.
— Man Bod vel faaer.
Vegen var da lønlig Sorg udaf mit Sind.
13. Om Dagen spandt jeg Silke og Liin,
— I Ungdoms-Aar —
Om Natten sov jeg hos Herre min.
— Man Bod vel faaer.
Vegen var nu lønlig Sorg udaf mit Sind.

Svend Grundtvig.

Nr. 85. Ásu kvædi. Aaselille.

Andante. *Solo.* *Tutti.* *Solo.* (*Islandsk Vise*).

1. Ás - a gekk um stræt - i, — Far vel fley — heyrð - i hun fög-ur læt - i við Sik - il - ey.
1. Aa - se gik ad Stræ - de, — Snek - ke skrid — Fa - gert hør - te hun kvæ - de. — Ad Bøl - gen hvid!

mf

— Far vel fley —
— Snek - ke skrid —

Tutti.

Fögr - um tjöld - um slóg - u þau und - ir Sáms - ey.
Fag - re Tjæl - de slo - ge de un - der Sam - sø.

Fögr - um tjöld - um slóg - u þau und - ir Sáms - ey.
Fag - re Tjæl - de slo - ge de un - der Sam - sø.

p

2. Ása gekk í húsið inn,
sá hún þrælinn bundinn.

3. „Heil og sæl Ása mín!
nú ertu komin að leysa mig.“

4. „Ekki þori eg að leysa þig,
eg veit ei nema þá svíkir mig.“

5. „Það veit guð hinn ríki,
að eg þig ei svíki!“

6. Leysti hún böndin af hans höndum
og fjötrinn af hans fótum.

7. „Níu hefi eg farið um lönd,
tíu hefi eg svikið sprund.

8. Þú ert sú hin ellefta.
þér skal eg aldrei sleppa.“

9. „„Bíddu mín hér litla stund,
meðan eg geng í grænan lund!““

10. Hann beið hennar litla stund,
aldrei kom hún á hans fund.

11. Ása gekk í helgan stein.
— Far vel fley —
aldrei gerði hún manni mein.
— við Sikiley.
Fögrum tjöldum slógu þau undir
Sámsey.

2. Aase ind i Huset saae,
Fangen Træl der bunden laa.

3. „Aaselil, hil være dig!
Du est kommen at løse mig.“

4. „„Ikke tør jeg at løse dig,
Jeg veed ikke, om du sviger mig.““

5. „Svige Den Christ hiin rige,
Som Anden agter at svige!“

6. Løste hun Lænker, løste hun Baand,
Løste hun baade Fod og Haand.

7. „Faret har jeg om Lande ni,
Sveget har jeg de Møer ti.

8. Nu skal du være den ellevt' i Tal,
Aldrig jeg dig slippe skal.“

9. „„Bi du nu her en liden Stund,
Medens jeg gaaer i grønne Lund!““

10. Bied han der en Stund saa lang,
Aldrig kom hun hannem til Hand.

11. Aase gav sig i Kloster under Ø,
— Snekke skrid —
Alle sine Dage leved hun Mø.
— Ad Bølgen hvid!
Fagre Tjælde sloge de under Samsø.

Svend Grundtvig.

Nr. 86. Søsteren befrier sin Broder.

Andante con moto.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. — Dat - ter spurg - te sin Mo - der — Der fal - der saa fa - ver en Riim; — „Havde jeg al - drig no - gen
2. — „„Brø - dre dem aat - te [1]) du bol - de — Der fal - der saa fa - ver en Riim; — De e - re i Gre - vens

p

Der fal - der saa fa - ver en Riim —

Tutti.

Bro - der?“ Saa vel da gan - ges i Dand - sen.
Vol - de.““ Saa vel da gan - ges i Dand - sen.

p

Saa vel da gan - ges i Dand - sen.

3. Jomfruen ganger til Stalde,
Hun skued' de Foler alle.

4. Hun skued' den brune, og saa den graa,
Den bedste lagde hun Sadel paa.

5. Der hun kom for det Borgeled,
Der stander Grevens Frille ved.

6. „Hør du Grevens Frille!
Er din Herre hjemme saa silde?“

7. „„Min Herre han foer til Thing' igaar,
At dømme saa rig en Fange for Mord.““

8. „Hør du Grevens Frillekvinde!
Siig, hvor hviles de Fanger inde?“

9. „„Udi vor Gaard der staaer et Huus,
Der hviles de Fanger uden Ild og Lys.

10. Der sidder for Døren en Elvepind,
Der kommer slet ingen Jomfruer ind.““

11. Den Jomfru drog af sin Handske smaa,
Saa tager hun den Jernslaa fra.

12. „Hør du det, kjære Broder min!
Lod du dig binde af fler' end Een?“

13. „„Mig bandt ei fire, mig bandt ei fem,
Mig bunde vel tredive raske Hofmænd.““

14. „Jeg stander saa smal som en Lillievaand,
Der skuld' ikke Tredive binde min Haand.

15. Jeg stander her ene, en Kvinde,
Mig skuld' ikke Tredive binde.“

16. Saa tog hun Bolten af sin Broders Been,
Satte Grevens Frille derind igjen.

17. „Vil din Herre have anden Bod,
Da møde han mig i Marken ud.“

[1]) aatte ɔ: eiede.

Andantino.

Nr. 87. Herr Peder og Liden Malfred.

Solo. (*Fra Lille-Heddinge*).

1. Rid - der O - le og hans Dat - ter de sad o - ver Bord, De tal - de saa mangt et

p

Tutti.

skjemt - somt Ord. Men Sø - en gaaer un - der.

Men Sø - en gaaer un - der.

2. Herr Peder han ind ad Døren treen,
Ridder Ole han stander ham op igjen.

3. „Hør du, Ridder Ole, baade faver og fiin,
Maa jeg faae liden Malfred, Datteren din?“

4. Det svarte Ridder Ole, baade faver og fiin,
„Min Datter er din og ikke min.“

5. De vare tilsammen i Aarene ti,
Og elleve Sønner de fik udi de.

6. Det lakked saa fast ad det ellevte Aar,
Liden Malfred med sin tolvte Søn var.

7. „Hør du, liden Malfred, hvad jeg siger dig:
Vil du blive hjemme og tage Landet vare?

8. Vil du blive hjemme og tage Landet vare?
Mens jeg ta'er af Landet og beder til Barsel?“

9. „„O nei, Herr Peder, bliv hjemme hos mig,
Til du faaer at see, at det er godt med mig.

10. For det blev mig spaaet, mens jeg var ung,
At min Skjæbne den skulde vorde mig tung.

11. Det blev mig spaaet, mens jeg var Mø,
At jeg skulde med min tolvte Søn døe.““

12. „Alle Spaakjællinger vil vi lægge i Baand;
Men vi vil ta'e Lykken udaf Guds Haand.

13. Ja, alle Spaakjællinger dem vil vi brænde;
Men vi vil ta'e Lykken, som Gud vil os sende.“

14. Han var paa Søen i Ugerne fem,
Han drømte hver Nat om liden Malfred i dem.

15. Han var paa Søen i Ugerne ni,
Han drømte hver Nat om liden Malfred i de.

16. „Jeg beder Jer, Styrmand, for min Ære,
I styre mig ind til min Hjertenskjære.

17. Jeg beder Jer, Styrmand, for mit Navn,
I styre mig ind for Kjøbenhavn."

18. Og der de kom op imod den Strand,
Gik hans elleve Sønner paa hviden Sand.

19. „Her gaae I, mine elleve Sønner saa smaa,
Mig synes I ere saa sortegraae.

20. Mig synes I ere saa sortegraae;
I var alle saa hvide, da jeg tog bort."

21. Da svarte den Dreng i Kjortelen rød:
„Det volder, for vores kjær Moder er død."

22. Da svarte den Dreng i Kjortelen hvid:
„Det volder, for vores kjær Moder ligger Lig."

23. Herr Peder kom under sine Vinduer at staae,
Da brændte der Lys i hver en Vraa.

24. Da brændte der Lys i hver en Vraa,
Og store Voxlys, hvor liden Malfred laa.

25. Han klapped liden Malfred paa hviden Kind:
„Er du hensovet, Allerkjæresten min!"

26. Han klapped liden Malfred paa hviden Bryst:
„Er du hensovet, min Hjertens-Trøst!"

27. Han tog en Guldring af sin Finger,
Den gav han dem, der skulde Klokkerne ringe.

28. Han tog en Guldring af sin Taske,
Den gav han dem, der skulde Graven kaste.

29. „I kaste den Grav baade breder og lang,
Liden Malfred faaer ei anden Kirkegang.

30. I kaste den Grav baade breder og dyb;
Jeg frygter, jeg kommer der selver med i!"

31. Saa satte han Sværdet alt ned imod Steen,
Og Odden den gjorde hans Hjerte Meen.

Nr. 88.

Andantino. *(Melodie fra Dalby-Neder ved Randers).*

Nr. 89. Ramund.

Allegretto.

1. Ra-mund var sig en be-dre Mand, Om han hav-de be-dre Klæ-der. Dron-nin-gen gav han-nem Klæ-der paa-stand Af Blaar-garn, Bast og Læ-der. „Saa-dant vil jeg ik-ke ha'e," sag-de Ra-mund;

„Saa-dant staaer mig ik-ke bra'," sag-de Ra-mund den Un-ge.

2.

„Bast og Blaargarn er værre end Ry [1]);
Det kan du give Tjenerne dine.“
Frokenen gav hannem Klæderne nye
Af Silke og Sammet [2]) fine.
„Saadant vil jeg heller ha'e,“ sagde Ramund,
„Saadant staaer mig meget bra'“, sagde Ramund den Unge.

3.

Ramund takler Skibene syv
Med udslagne Seil ved Strande.
Saa seiled han sig over salten Sø
Alt ind paa Jætternes Lande.
„Nu er vi komne her,“ sagde Ramund,
„Foruden stort Besvær,“ sagde Ramund den Unge.

4.

Ramund gik sig ved salten Søstrand,
Der saae han syv Jætter stande.
„Tager jeg Ramund paa min mindste Haand
Og kaster hannem langt fra Lande.“
„„Det gjør ikke ene du,““ sagde Ramund,
„„Komme maae I alle Syv,““ sagde Ramund den Unge.

5.

Ramund tog til sit dyre Sværd,
Det han kaldte Dymlingen røde;
Han hug de syv Jætter med en Færd [3]),
At Blodet randt dennem tildøde.
„Der ligg' I alle syv,“ sagde Ramund.
„Alt staaer jeg her endnu,“ sagde Ramund den Unge.

6.

Ramund gik sig i Bjerget ind
Til alle de Smaa-Troldes Sæde;
Saa stride randt Taarer de Trolde paa Kind,
De maatte for Ramund græde.
„Græder du for mig?“ sagde Ramund,
„Jeg græd aldrig for dig!“ sagde Ramund den Unge.

7.

Ramund ladede Skibene syv
Med Guld og med ædele Stene,
Og seiled' saa over den Sø saa stiv,
Hen ind paa Keiserens Lande.
„Nu er vi komne her,“ sagde Ramund,
„Nu har vi bedre lært,“ sagde Ramund den Unge.

8.

Ramund gik sig ad Boldhuset ind,
Der leged de Bold og Guldtærning.
Alle forskrækkedes for Ramunds Skind
Og for hans grumme Gebærder.
„Vakker Leg er det,“ sagde Ramund,
„Faaer jeg lege med?“ sagde Ramund den Unge.

9.

Keiseren ud af Vinduet saae
Med Angest og sorrigfuld Mine:
„Hvo er den Mand i Gaarden mon staae
Og der saa hæsselig grine?“
„„Det er mig; jeg har Lyst““ — sagde Ramund
„„At vove med dig en Dyst““, sagde Ramund den Unge.

10.

Ramund slog paa sit gode Sværd,
At Jorden hun gunged' og rysted';
Fuglene daaned' og faldt ned til Mark,
Som sjunge tilforn paa Kviste.
„Ret nu saa blie'r jeg vred,“ sagde Ramund
„Kommer du ei ned,“ sagde Ramund den Unge.

11.

„„Kjære Ramund! du lade mig leve!
Jeg saae end aldrig din Lige.
Min yngste Datter vil jeg dig give
Og Halvparten af mit Rige.““
„Det ta'er jeg, naar jeg vil,“ sagde Ramund,
„Og saa din Datter til,“ sagde Ramund den Unge.

12.

Ramund tog til sin store Kniv,
Den han kaldte Dymlingen dyre;
Saa skilte han Keiseren ved hans Liv,
At Hov'det fløi femten Mile.
„Jeg meente, den ei bed,“ sagde Ramund,
„Dog rinder Blodet ned,“ sagde Ramund den Unge.

[1]) Ry ɔ: et Slags grovt, uldent Tøi; Filt. [2]) Sammet ɔ: Fløiel. [3]) Færd ɔ: Bulder; — med en [een] Færd forklares dog maaskee rigtigere ved: i en Haandevending.

Nr. 90. Herr Lave og Herr Jon.

Allegro moderato.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr La - ve han red sig un - der Ø; I e - re vel bo'n[1])? Der fæ - sted han sig saa væn en
2. Han fæ - ste - de' Brud, førte hen - de hjem; I e - re vel bo'n? De Ridd' - re og Svende rendte dem i -

mf *f* I e - re vel bo'n? *mf*

Tutti.

Mø. „Jeg ri - der med," sag - de Jon. I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger, Herr Jon!
gjen[2]). „Her ri - der jeg," sag - de Jon. I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger, Herr Jon!

f I bin - der op Hjelm af Guld og føl - ger, Herr Jon!

p

3. Satte de Bruden paa Brudebænk,
Jon bød dennem vel iskjænk'.
„Flux drikker ud," sagde Jon.
4. Førte de Bruden til Brudeseng;
De glemte at løse hendes Snørelænk.
„Jeg den vil løse," sa'e Jon.
5. Herr Jon han lukked den Dør saa brat:
„I sige Herr Lave fra mig god Nat;
Jeg ligger her," sagde Jon.
6. Og der kom Bud for Herr Lave ind:
Herr Jon han sover hos unge Brud din.
„Ja, det gjør jeg," sagde Jon.
7. Herr Lave han klapper paa Døren med Skind:
Staa op, Herr Jon! og lad os ind!
„Staa udenfor," sagde Jon.
8. Han stødte paa Døren med Skjold og Spjud:
Staa op, Herr Jon! og kom herud.
„See om jeg gjør," sagde Jon.
9. Maa ei min Brud med Freden være,
Da skal jeg det for Kongen kære.
„Gjør du kun det," sagde Jon.
10. Aarle om Morgen, det var Dag,
Herr Lave gaaer for Kongen at klage.
„Ja jeg vil med," sagde Jon.
11. Jeg havde mig en Jomfru fæst,
Nu haver Herr Jon sovet hende næst.
„Det gjorde jeg," sagde Jon.
12. „„Men[3]) I have begge den Jomfru saa kjær,
Da skulle I bryde herom et Spær.""
„Dermed jeg nøies," sa'e Jon.
13. Der Sol om Morgenen mon opstaae,
Fremkomme de Ridd're at see derpaa.
„See, her er jeg," sagde Jon.
14. Den første Dyst de sammen red,
Herr Jons Hest faldt i Knæene ned.
„Hjælp' mig nu Gud!" sagde Jon.
15. Den anden Dyst de sammen red,
Herr Lave faldt til Jorden ned.
„Der ligger han," sagde Jon.
16. Herr Jon han ganger i sin Gaard,
Og ude den Jomfru for hannem staaer.
„Nu est du min," sagde Jon.
17. Nu haver Herr Jon forvunden sin Harm,
Nu sover han i den Jomfrues Arm.
„Alt fik jeg hende," sa'e Jon.

[1]) bo'n ɔ: færdige, beredte (boen, Partic. af det Isl. bua). [2]) rendte dem igjen ɔ: rendte dem imøde. [3]) men ɔ: mens, da, eftersom.

Nr. 91. Den unge Herr Pederssøn.

Allegretto.

(Fra Viborg-Egnen).

3. Og det var den unge Herr Pederssøn,
Han gik sig ved Stranden alt ned;
Der lod han sig bygge saa kosteligt et Skib,
Det skjønneste og bedste, som man veed.

4. Det Skib det var udaf Valnødtræ,
Og Masterne var ligesaa;
Men Vimpelen var af det rødeste Guld,
Som vaiede ovenpaa.

5. Og der var baade Styrmand og Skippere,
Som styrede det Skib ud fra Land:
Men tilbage der glemte de Gud Fader,
Gud Søn og Gud den Helligaand.

6. De seiled een Dag, de seiled i to,
De seilede i Dagene fem;
Men da de kom ud paa det vildeste Hav,
Begyndte det Skib at stille staae.

7. Og der var baade Styrmand og Skippere,
Som kastede Guldtærning over Bord;
For de vilde vide, hvem Synderen var,
Siden Synden den var bleven saa stor.

8. Og det var den unge Herr Pederssøn,
Som nede i Kahytten laa:
„Gud naade mig arme, usle Mand!
Min Synd er bleven saa stor.

9. Saa mangt et Kloster berøvet jeg har,
Dertil saa mangen Kirke har jeg brændt,
Saa mangen ædel, stolt Jomfru
Hendes Hæder og Ære forkrænkt.

10. Om Nogen af Eder skal komme udi Land,
Og min Fostermoder spørger efter mig,
Da siig, jeg tjener i Kongens Gaard,
Og er ret lykkelig.

11. Om Nogen af Eder skal komme udi Land,
Og min Kjæreste hun spørger efter mig,
Da siig, jeg ligger paa Havsens Bund,
Beder hende, at hun gifter sig."

Allegretto.

Nr. 92. Ridderen og Jomfruen.

(*Fra Sorø-Egnen*).

1. Den Rid - der han hav - de skjøn Jom - fru saa kjær, Alt som sit e - get Hjer - te; Han sat - te hen - de
2. Men der hun kom til de Lin - - de, Da var der slet In - gen at fin - de; Hun saae sig alt

p

Stæv - ne ved Lin - de, Der ag - ted han hen - de at fin - de.
o - ver sit Ho - ved I - gjen - nem de dy - be - ste Sko - ve.

3.

„God Aften, god Aften, min skjønne Jomfru!
Hvorfor ganger du her alene?
Maaskee søger du efter Roser,
Eller og efter Liljer og Blomster?“

4.

„„Nei, ikke søger jeg efter Roser,
Og ei efter Liljer og Blomster;
Men jeg vogter efter min Kjærest,
Har du hannem ikke fornummen?““

5.

„Jo, jeg saae hannem i Aftes til Dands
Spadsere med stolte Jomfruer;
Du kan mig jo gjerne trolove,
Du seer ham vist aldrig mere.“

6.

Saa strøg han Guldbaand ud af sin Barm,
Dertil Sølvspænder saa klare:
„See, dette vil jeg dig give,
Om du vil hos mig blive.“

7.

„„Om end dette Guldbaand var aldrig saa langt,
Fra Himlen og ned til Jorden,
Du skal mig ei dermed bedrage,
At min Kjærest en Anden vil tage.““

8.

„Hold op, hold op, Allerkjæreste min!
Jeg kan mig ei længer dølge;
Thi du est min, og jeg er din,
Vi vil med hverandre følge.“

Nr. 93. Svend i Rosensgaard.

Andantino.

Solo. (*Fra Sjælland*).

1. Og hvor har du væ - ret saa læn - ge? Svend i Ro - sens - gaard! „Og jeg har væ - ret i Lun - den,
2. Hvor - for er dit Sværd saa blo - digt? Svend i Ro - sens - gaard! „For jeg har dræbt min Bro - der,

p *p* *mf*

Tutti.

Kjær Mo - der vor! I ven - te mig seent el - ler al - drig!“
Kjær Mo - der vor! I ven - te mig seent el - ler al - drig!“

p I ven - te mig seent el - ler al - drig!

3. **Hvor vil du dig henvende?**
„Jeg vil af Landet rende.“

4. **Naar vil du komme tilbage?**
„Naar vi see hvide Krager.“

5. **Naar see vi hvide Krager?**
„Naar vi see sorte Svaner.“

6. **Naar see vi sorte Svaner?**
„Naar vi see Fjædren synke.“

7. **Naar see vi Fjædren synke?**
„Naar vi see Stenen flyde.“

8. **Naar see vi Stenen flyde?**
„Naar vi see Verdens Ende.“

Nr. 94. Ridder Brynning.

Allegretto.

2.

|: Han reist' i mange Lande i Aarene fem, :|
Hans ridderlige Rygte vel spurgtes i dem.
|: Til Engeland han kom, :|
Og tænkte ikke paa,
Hvor det ham her vil gaae.

3.

|: Den deiligste Prindsesse, som Nogen havde kjendt, :|
Var Konningens Datter; af Kjærlighed optændt
|: Blev Brynnings Hjerte strax. :|
Han elskede ilon
Den Kongedatter skjøn.

4.

|: Herr Brynning han ogsaa i hendes Tanker laa, |:
Hendes Blod sig forandred', saasnart hun hannem saae;
|: Hun bad til Himmelen: :|
„O Himmel! viid min Bøn,
Giv mig den Riddersøn!"

5.

|: Den engelandske Konning til hannem talde saa: :|
„Herr Brynning! I sørger, det kan jeg vel forstaae.
|: Begjær Alt, hvad I vil, :|
Undtagen Datter min,
Og saa Guldkronen fiin.

6.

|: Du holde op at græmmes og aflæg Sorgen svar! :|
Jeg veed saa riig en Ætling, af Jer skal bliv' et Par.
|: Hun passer ret for dig; :|
Min Slegfreddatter prud
Hun være skal din Brud."

7.

|: „„Jeg takker, naadig' Konge, i Underdanighed, :|
Men Slegfredbarn jeg aldrig indlader mig med;
|: Og om det halve Land :|
Til Medgift jeg kan faae,
Dog fast mit Afslag staae!""

8.

|: „Og hør, min gode Brynning, foragter du mit Land, :|
Dertil min Slegfreddatter, den deilig' Lilievand,
|: Du det fortryde skal, :|
Paa saadant Overmod
Jeg veed at raade Bod."

9.

|: Kong Edvard strax lod byde sine Riddere og Mænd: :|
„I binde mig Herr Brynning og ham i Taarnet send!
|: I Morgen den Dag :|
Sit Liv han lade maa,
For han mig svared' saa."

10.

|: Da gik for ham i Forbøn de Riddere syv, :|
Og Kongen de besvore at skjænke ham hans Liv.
|: Han skjænked' ham Pardon, :|
Men fængslet han maa gaae
I Taarnets mørke Vraa.

11.

|: Den deilige Prindsesse da hun fik høre det, :|
Da blev hun ikke lidet derved om Hjertet let;
|: Hun tænkte saa ved sig: :|
„Den Vending, Sagen tog,
Tillader Haabet dog."

12.

|: Det skete derefter, at Fjenden kom paa Land, :|
Saa selve Kong Edvard maa ruste sig paastand.
|: Da Datteren saa snild :|
Til Taarnet Nøglen fik,
Og til Herr Brynning gik.

13.

|: En Time over Midnat den Jomfru var bered :|
Alene selv at gange til Ridderen ned,
|: Som udi Lænker laa, :|
Og talde, saa det lod,
Som hun var ham ei god.

14.

|: „Min Fader er i Felten, og jeg nu raader her, :|
Jeg skal dig Andet lære, end mig at have kjær;
|: I Morgen skal du døe :|
Til Straf for Kjærlighed;
Derpaa vær kun bered!"

15.

|: Den Jomfru sig nu vendte, med Taarer Øiet flød. :|
Den Ridder han sukked', og hende venlig bød,
|: Ei Fler' at lønne saa :|
For skyldfri Kjærlighed.
Hun sukkede derved.

16.

|: Omsider Prindsessen sit rette Sindelag :|
Nu agtede for Brynning at lægge for en Dag.
|: Da pludselig kom Bud, :|
At endt var haarden Krig,
Men Kongen selv laa Lig.

17.

|: Den Jomfru hun besvimed' og segnede til Jord; :|
Enhver kan vel betænke, at Sorgen den var stor.
|: Men Ridderen dernæst, :|
Hvor det vil hannem gaae,
Paa Hjertet hende laa.

18.

|: Som hun nu stod bekymret og klaged Skjæbnen an, :|
Udsendinge fremtraadte fra høie Adelstand,
|: Som hende svore til, :|
At vove Liv og Blod
Og være hende tro.

19.

|: Hun venlig sig da tede og Tak for Hylding bød;
Hun tænkte meer paa Fangen, end paa Guldkronen rød.
|: Hun agtede ham meer, :|
Den fangne Riddersmand,
End hele Engeland.

20.

|: Hun Rigets Raad lod kalde, og da de sanked' var, :|
Hun freidig dem tiltalde og æsked' deres Svar:
|: „Vil I mig unde Den :|
Til Brudgom og til Mand,
Som mig behage kan?"

21.

|: Her stod saa mangen Ridder, som derved Mod mon faae, :|
Hertuger, Fyrster bolde, de tænkte ved sig saa:
|: „Det være kan vel mig!" :|
Hvorfor de Alle svor'
At lyde hendes Ord.

22.

|: Hun mærked' deres Tanker, men talde saa i Hast: :|
„Den Ridder, jeg begjærer, i Taarnet sidder fast;
|: Herr Brynning hedder han; :|
Det er den gjævest' Helt,
Det har han viist i Felt."

23.

|: De Herrer hende svared' i Underdanighed: :|
„Hvad Eders Naade ønsker, det blive maa derved.
|: Vi Engelands Monark, :|
Den lykkelige Mand, :|
Vil hente strax paastand."

24.

|: Da Brynning nu fremtræder i Salen gladelig, :|
Hun til de Herrer talde: „See Den, jeg valgte mig!"
|: De knæled' Alle da :|
Og udbrød: „Konge bold!
Til Lykke tusindfold!"

25.

|: Saa fik Herr Brynning Glæde for sine Suk til Gud; :|
Fra Fangehuus til Kronen Gud sendte hannem ud.
|: Saa hjælper Gud vist dem, :|
Som har til ham sit Haab;
Han hører deres Raab.

Nr. 95. Den første Kjærlighed.

Andante.

1. Ak El-skov, ak El - skov! hvi tvin - ger du mig, Og gjør saa mit Hjer - te U - ro? Jeg ha - ver ret al - drig havt Tan - ker om slig, Men væ - ret saa fri og saa fro. Hvad er det for
2. En Pi - ge, jeg al - drig til - forn har kjendt, Langt min - dre havt Kjær - lig - hed til, Hun er nu saa sta - dig og fast i mit Sind, Jeg troer, hun min Mun - ter - hed kvæl [1]). O sø - de - ste Smer - - - te, Der pla - ger mit Hjer - te? Jeg kan det ret al - drig for-staae.
Pi - - - ge, Hvad skal jeg vel si - ge? Jeg kan ik - ke tvin - ge mig selv.

[1]) Fyensk, istedetfor kvæler.

3.
Gaaer jeg udi Marken, gaaer jeg udi Eng,
Gaaer jeg udi Skoven saa grøn;
Gaaer jeg til mit Arbeid, gaaer jeg til min Seng,
Da sukker mit Hjerte i Løn.
|: Du er mig i Tanker,
Ihvor jeg omvanker;
Du er jo min kjæreste Ven! :|

4.
Ak, sødeste Engel, jeg leved saa frit,
Saa munter, i Glæde og Lyst;
Om Elskov og Kjærlighed sang jeg saa tidt,
Dog aldrig det ængsted mit Bryst.
|: Nu maa jeg bekjende,
Den Frihed har Ende;
For dig har jeg Taarer udøst. :|

5.
Du er jo den Første, mit Hjerte har rørt
Med Kjærligheds brændende Sværd;
Din Venlighed haver mig vistnok forført,
Jeg har dig i Hjertet saa kjær.
|: Gid jeg i dine Arme
Maa slukke min Harme!
O Gud! gid jeg var dig saa nær! :|

Nr. 96.*)

(*Fra Nordslesvig*).

Andante.

*) Et Brudstykke. [1]) Stenestouv ɔ: Steenstue. [2]) opgøer ɔ: opredte. [3]) lidele ɔ: liden. [4]) Nu der laanger mæ ɔ: Nu længes jeg.

Nr. 97 a. Frieriet.

Andantino.

(*Fra Nordslesvig*).

1. Og jeg gik ud og jeg gik ind, Og jeg gik alt paa det Grøn - ne; Der mød - te mig en A - dels - mand, Tre Ridd' - re og to Sven - de.

Nr. 97 b. Frieriet.

Allegretto.

(*Fra Jægerspriis*).

1. Og jeg gik ud og jeg gik ind, Og jeg gik alt paa det Grøn - ne, Der mød - te mig en

2. „Og hør I mig, min stolte Jomfru,
Jeg har med Eder at tale,
Og vil I være min Hjertenskjær,
Saa siig mig det aabenbare."

3. Din Hjertenskjære jeg være vil,
Du sige det ikke saa, saa;
Thi vil du bie i femten Aar,
Saa skal du mig vist faae, faae.

4. „Nei, femten Aar det er for længe,
Alt for en Ungersvend at bie,
Og vil du nu mig ei svare Ja,
Saa maa jeg bort fra dig ri'e."

5. Saa ræk mig da din sneehvide Haand,
Dertil ogsaa din Tro, Tro,
Saa vil vi leve i Fredens Baand,
I Glæde og i Ro, Ro.

Nr. 98.

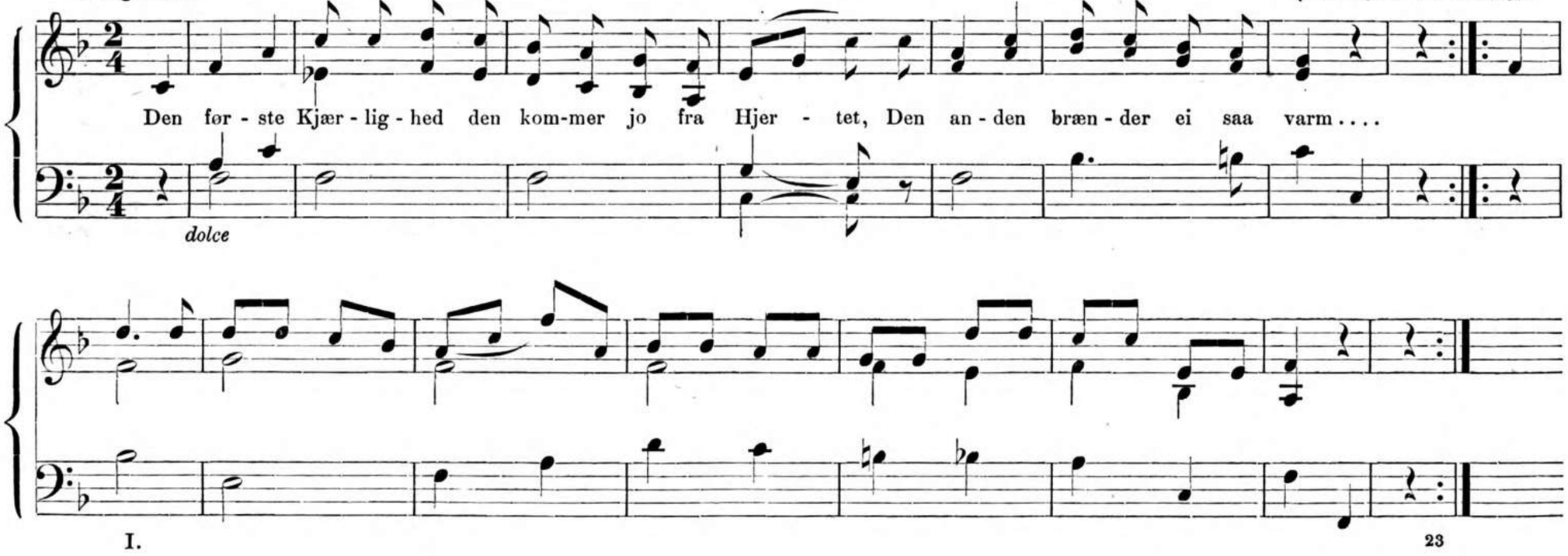

Nr. 99 a. Maivise.

(*Jydsk Melodie*).

Andantino.

Sopran og Alt.

Tenor og Bas.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Al - ver - dens Ska - ber mild og blid, Hør det, som vi be - de! Vi pri - se gla - de

p *pf* *p*

Tutti.

Aar - sens - tid. Vær os All' en naa - dig Gud med Glæ - de!

pf

Nr. 99 b. Maivise.

Allegretto.

Sopran og Alt.

Tenor og Bas.

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Al - ver - dens Ska - ber, mild og blid, Hør det, som vi be - de! Vi pri - se gla - de

p *pf* *p*

Tutti.

Aar - sens - tid. Vær os All' en naa - dig Gud med Glæ - de!

p *cresc.* *f*

2. Den Vinters Tvang du drevst af Land;
Lad Somm'ren blid gaae os til Hand.

3. Velkommen hid Maimaaneds-Tid;
Gud, glæd os med en Sommer blid.

4. Vor Skov og Mark sig fryder smukt;
Valborg [1]) bær Løv og Græs med Frugt.

5. Den lille Lærkes liflig Klang
Dig lover med Maimaaneds-Sang.

6. Thi bære vi dig Mai i By
Og love dig med Psalmer nye.

7. Vi ploie i vort Ansigts Sved
Og saae vort Korn i Jorden ned.

8. Fremfør vor Hænders Gjerning vel;
Velsign os, Gud, til Liv og Sjæl.

9. Giv Korn og Kjærn paa Agrene
Til Brød og Øl i Kjelderne.

10. Giv Frugt paa Træ'r i Haverne
Til søden Most i Tønderne.

11. Ved Bier giv Vox og Honning sød
Til Lys og Læg'dom, Mad og Mjød.

12. Velsigne os med Livsens Frugt,
Med Faar og Fæ paa Marken smukt.

13. Giv Mælk og Smør og Osten sød,
Velsign os med Boghvedegrød.

14. Velsigne fersk og salten Vand
Med Sild og Fisk for Kvind' og Mand.

15. Lad Hønen give Æg paa Fad
Til Pandekag' og Æggemad.

16. Bevar vor' Gjæs fra alskens Nød;
Gjør Kaalen fed og Dynen blød.

17. Til Klæ'er giv Hør og Hamp og Uld
Til Kroppens Skjul i Hed' og Kuld.

18. Dertil regjer os med din Aand,
Ved dine Engle gjør os Bistand.

19. Bevar, o Gud! vor Konge vel,
Velsigne ham til Liv og Sjæl.

20. Vor Konges og vor Landets Raad —
Hør det som vi bede!
Gud, vær med dem i Raad og Daad!
Vær os All' en naadig Gud med Glæde!

Nr. 100. Ulykkelig Kjærlighed.

(Fra Agers-Ø ved Skjelskjør).

Andante.

[1]) Valborgs-Dag er den 1ste Mai.

Nr. 101. Sommerdagen.

Andantino.

Solo.

1. Jeg gik mig ud en Som-mer-dag at hø - re Fug-le-sang, som Hjer-tet mon - ne rø - re,

p

Tutti.

I de dy - be Da - le, Blandt de Nat - ter - ga - le, Blandt de an - dre

I de dy - be Da - le, Blandt de Nat - ter - ga - le, Blandt de an - dre

p

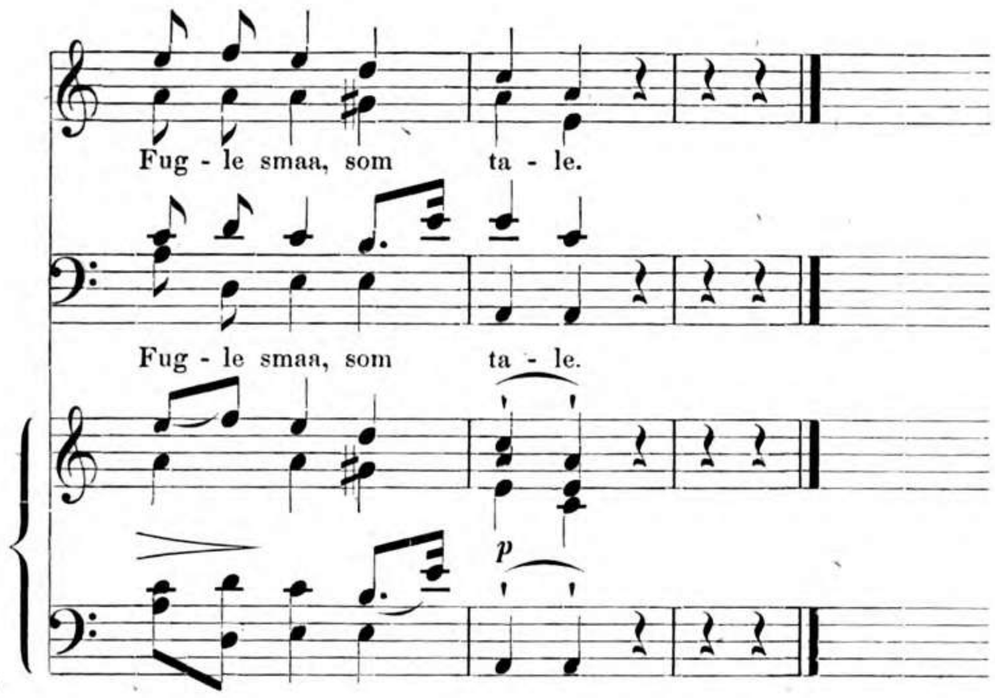

2. Den allermindste Fugl af dem, der vare,
Sang fra Træet ned i Toner klare:
3. „Mens Ungersvenden," sang den, „grunder ene,
Længes En imellem Løv og Grene.
4. Hen under Løvet gaae de lune Vinde,
Der du skal din Hjertenskjære finde."
5. Hav Tak, du lille Fugl, for du har sjunget!
Ellers var mit Bryst af Længsel sprunget.
6. Hav Tak, du lille Fugl, der sang med Ære,
Stillede min Længsel og Begjære.
7. Af større Ve kan Verden ikke trænges,
End at skilles, naar man saare længes.
8. En større Fryd kan Verden ikke bære,
End at samles med sin Hjertenskjære.
9. Da nu min Hjertenskjæreste var funden,
Sang og blomstrede det rundt i Lunden,
Baade dybe Dale
Og de Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

Efter et gammelt Motiv af H. Hertz.

Nr. 102. Jydsk Vise.

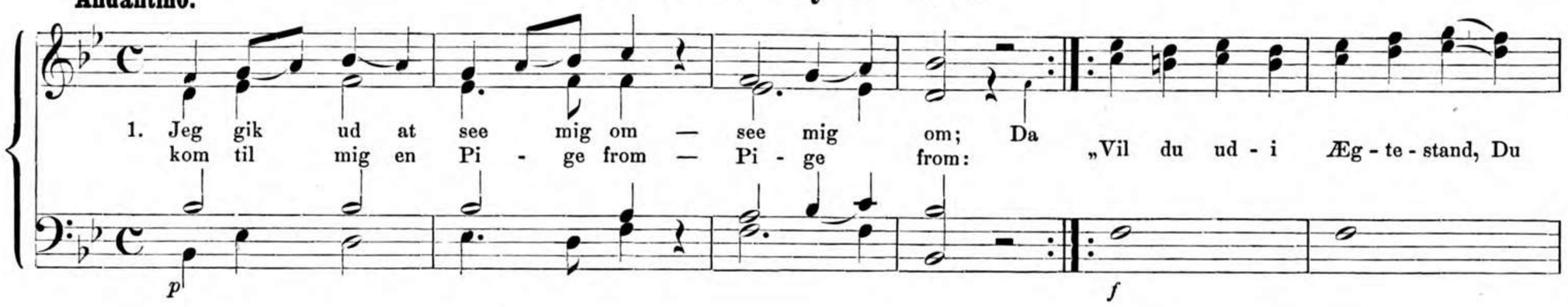

2. Guld og Penge |: har jeg nok, :|
Speciesdaler |: i en Skok; :|
Guld og Ringe, skjønne Ting
Seer du paa mig |: rundt omkring. :|

3. Pige vil du |: have mig? :|
Du skal blive |: lykkelig;
Du kan troe mig, at vi To
Vist leve skal i |: Fred og Ro." :|

Nr. 103. Pigen synger.

Andantino. (*Fra Dalby-Neder ved Randers*).

2.

Blandt alle disse Blommer veed jeg een,
En Rose for dem alle,
Udsprungen af en deilig Green,
Udaf en yndig Stamme.
Vel er der mange Smukke til,
Men jeg for Sandhed sige vil:
Han overgaaer dem alle.

3.

Hans Hjerte er ret christentlig,
Foruden Falsk og Svig,
Hans Mund den taler sandelig,
Hans Øine mildelig.
Hans Kinder er som Rosen rød,
Hans Mund den er som Honning sød,
Ja, han er smuk og fiin.

4.

Ja, var jeg nu saa lykkelig,
Jeg kunde Rosen faae!
Mit Hjerte brænder ret inderlig
Med Længsels stor' Attraa.
Mit Hjerte leer, hver Gang jeg ham seer,
Og det udaf stor Kjærlighed
La'er ikke Ro mig faae.

5.

Gaaer jeg om Dagen ud eller ind,
Ihvor det være maa,
Da er du stedse i mit Sind,
Om Natten ligesaa.

Og naar jeg sover sødelig,
Om dig jeg drømmer lykkelig,
Ret som du hos mig var.

Nr. 104. Mødet.

(*Fra Dalby-Neder ved Randers*).

Allegretto.

2. „Hvi hilser du nu saa?
Nei! det jeg ei udgrunde kan;
Maaskee du spotter mig forsand!
|: Heller og — hvad synes du —
Skal jeg beskæmmes nu?“ :|

3. Ak nei! min Pige kjær,
At spotte dig, det skal ei skee;
Jeg elsker dig langt høiere.
|: Min Mening her fremføre
Jeg ingenlunde tør. :|

4. „Siig kun din Mening frem,
Din Tale ei jeg ret forstaaer;
Men bryd kun ud i fulde Ord,
|: Saa skal jeg svare dig,
Hvad du tilspørger mig.“ :|

5. At sige da reent ud:
Jeg længe dig ret elsket har,
Maaskee det altfor lidet var!
|: Og nu jeg dig begjær
Til Kjærest min at vær'. :|

6. „At svare Ja dertil,
Nei! det jeg ingenlunde tør,
Vi begge To for unge er.
|: At love det bestemt —
Maaskee det snart var glemt!“ :|

7. Alt, hvad jeg lover her,
Det lover jeg saa ganske fast,
Til jeg i Graven bliver kast,
|: Til jeg for dig skal døe,
Min yndig væne Mø. :|

8. „Først vil jeg spørge dig,
Om du vil Kongen tjene tro,
Heller og du agter fri at gaae?
|: Det vil jeg vide her,
Før jeg dig lover meer.“ :|

9. Ak nei! min Pige, nei!
Min Fader kan med god Rason [1])
Nok ta' mig fri til næste Session:
|: Jeg er hans en'ste Søn,
Det veed du vel, min Ven! :|

10. „Jeg skal afsted og hjem.
Min Moder hun vil spørge mig,
Hvor jeg saa længe været har,
|: Heller og hvor jeg gaaer hen.
Farvel, lev vel, min Ven!“ :|

[1]) Rason ɔ: Raison.

Nr. 105 a.

Andantino.

(*Fra Nordsjælland*).

1. Jeg stod mig høit paa Bjer - get, Saae ned i dy - be Dal; Da saae jeg et Skib kom sei - len - des, ja

sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var.

Nr. 105 b.

Andantino.

(*Fra Fyen*).

1. Jeg stod mig op paa høi - en Bjerg, Saae ned i dy - ben Dal; Der var et Skib, kom sei - len - de, Der -

Nr. 105 c.

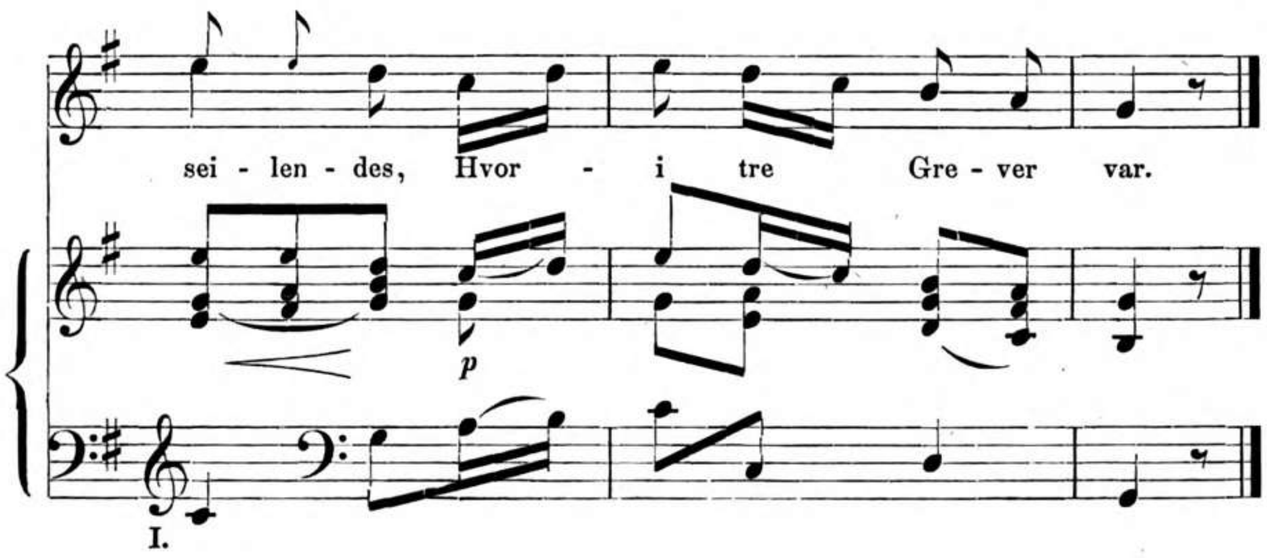

2. Den alleryngste Greve,
Som udi Skibet var,
Han vilde mig trolove,
Saa ung som han end var.

3. Hvad tog han af sin Finger?
En Ring af røde Guld:
„See der, see der, min Pige,
Den vil jeg give dig!“

4. Og hør min kjære Moder,
Hvad jeg vil sige dig:
Han med de sorte Lokker,
Han være skal min Ven.

Nr. 105 d.

Andantino.

1. Jeg gik mig op paa høi - e Bjerg, Saae ned i dy - be Dal, Da saae jeg et Skib kom sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var, Da saae jeg et Skib kom sei - len - des, Hvor - i tre Gre - ver var.

2. Den alleryngste Greve,
Som udi Skibet var,
Han vilde mig trolove,
Saa ung som han end var.

3. Hvad tog han af sin Finger?
En Ring af røde Guld:
„See der, see der, min Pige,
Den vil jeg give dig!“

4. Og hør min kjære Moder,
Hvad jeg vil sige dig:
Han med de sorte Lokker,
Han være skal min Ven.

Nr. 106. Junker Jakob.

Allegretto.

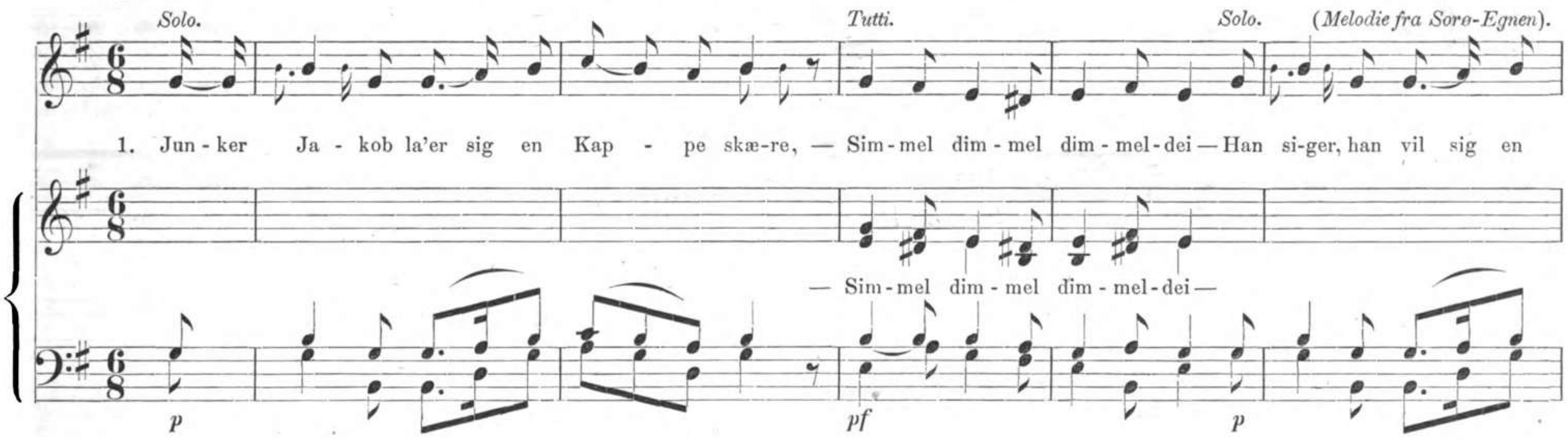

2.
Junker Jakob rider til Kongens Gaard,
Der staaer hans Kjærest, svøbt i Maar.

3.
Saa byder han hende Guldet saa rød,
Om hun vilde være hans Fæstemø.

4.
„Behold du kun selv det Guld saa rød,
Thi jeg vil ei være din Fæstemø.

5
Jeg haver en Kjærest i fremmed Land,
Og derfor ei din jeg blive kan."

6.
Junker Jakob slog af sig Kappen graa,
Saa stod han der udi Fløiel blaa.

7.
„Og hør, Junker Jakob, Allerkjæresten min!
Hvi vilde du kræve Æren min?"

Nr. 107. Herr Thors Børn.

Andantino. (*Fra Nordslesvig*).

Solo. *Tutti.* *Solo.*

1. Herr Thor han boer sæ der - u - de ved Aa, For - in - den den Nor-den - leds Sø, Han hav - de tre
2. Han hav - de tre Søn-ner, var li - del og smaa, For - in - den den Nor-den - leds Sø, Og de skul - de

p

For - in - den den Nor-den - leds Sø —

Tutti.

Søn - ner, var li - del og smaa. I Sil - ke saa drej - er [1]) de Ro - ser.
dem til Sko - le gaae. I Sil - ke saa drej - er de Ro - ser.

I Sil - ke saa drej - er de Ro - ser.

3. Ja, de skulde dem til Skole gaae,
Af Røvere bleve de stjaalne da.

4. Herr Thor han boer sæ derude ved Aa,
Han havde tre Døttre, var lidel og smaa.

5. Han havde tre Døttre, var lidel og smaa,
Og de skulde dem til Kirke gaae.

6. De traadte i Guld alt over Guld,
Smaabryster og Fingre dem satte de fuld'.

7. Og da de kom derude ved Stæt [2]),
Da mødte dem tre Skovrøvere der.

8. „Vil I nu være Skovrøveres Viv,
Eller vil I lade Jer unge Liv?“

9. „„Kun nødde [3]) vil vi være Skovrøveres Viv,
Men nødder vil vi miste vort unge Liv.““

10. Saa maatt' de være Skovrøveres Viv,
Og saa maatt' de lade deres unge Liv.

11. De begrov dem i saa stor en Kuvl [4]),
Saa stor en Steen de over dem huel [5]).

12. Saa fandt de dem saa vild en Sti,
Den førte Herr Thor hans Gaard forbi.

13. „Det er saa silde en Aftenstund,
Vil I laane os tre Pil'grime Huus?“

14. Herr Thor var søvnig og gik i Seng,
De Røv're da taled med hans Hustru saalæng'.

15. Den Ti hun fik de Guld aa see,
Da gjorde det hende i Hjertet saa ve.

16. „Først vil a see, om Herr Thor er isøvn,
I venter mæ stille herind saalæng.“ —

17. „Herr Thor, Herr Thor! I være vel fuus [6]),
Det er tre Røvere, I haar laant Huus!“

[1]) drejer ɔ: drager paa, iføre sig; altsaa: Saa iføre de sig Silkeklæder med indvirkede Roser. Den gamle Sangerske forklarede imidlertid de Roser ved de i Visen omtalte unge Piger, altsaa: I Silke saa klæde sig de Roser (Rosensblommer). [2]) Stæt ɔ: Indgang til Kirkegaarden. [3]) nødde ɔ: nødig. [4]) Kuvl ɔ: Kule. [5]) huel ɔ: hyllede. [6]) fuus ɔ: hastig, skyndsom.

18. Herr Thor la'er raab' over al sin Gaard:
„Stander op, mine Svende! ta'er Vaaben aa[1]).

19. Ta'er Vaaben aa foruden al Færd[2]),
De Røvere de have saa hvasse Sværd.

20. I være saa gode, I være vil,
Illyvl[3]) skal I klæde Steile og Hjul."

21. „„Ja, skal vi illyvl klæ' Steile og Hjul,
Dog drikker vor Fader med Kongen god Juul.""

22. „Men drikker Jer Fader med Kongen god Juul,
Hvi gaae I da her i Skygge og Skjul?"

23. „„For vi var os tre Børn saa smaa,
Og vi skulde os til Skole gaae.

24. Af Røvere bleve vi stjaalne bort;
Hvad de os lærte, det var ikke godt.

25. Vi har været hos dem i femten Aar,
Og levet kun af de Smuler smaa.

26. Den første Rovgjerning vi haver gjort,
Var den, tre stolte Jomfruer vi myrd'.

27. Vi begrov dem i saa stor en Kuvl,
Saa stor en Steen vi over dem huel."

28. „Og er det nu sandt, som jeg haver hørt,
Jer tre Kjærsøstre I haver myrd't.

29. A vil gi'e Jer Sajel[4]), a vil gi'e Jer Hest,
I rijer aa Landet, som I kan bedst!"

30. „„Nei, vi vil ikke af Landet rømme,
Men vi vil gi'e Blod for Blod igjen.""

31. Di brei' djer[5]) Kapper ud over Gulv,
Og der lod di djer Blod i rind'.

32. Herr Thor han lod en Kjærregaard gø'er,
Og den lod han all' sine Børn iføer.

[1]) aa ɔ: paa. [2]) Færd ɔ: Allarm. [3]) illyvl ɔ: alligevel. [4]) Sajel ɔ: Sadel. [5]) Di brei' djer ɔ: De breded' deres.

Nr. 108.

(*Fra Slagelse-Egnen*).

Nr. 109. Skuffet Kjærlighed.

(*Fra Slagelse-Egnen*).

Andante.

2.
Men see, hvor Ubestandighed
Iblandt de Fleste finder Sted!
En heftig Sygdom mig tildrog;
Imens hun sig en Anden tog.

3.
Jeg saae, som Bølgen kom og svandt,
Hvor disse Tanker brat henrandt.
Vel er du, Elskovs Længsel, sød!
For dig dog mangen Taare flød.

Nr. 110. Fuglegildet.

Allegretto.

3. Den Tømmermand, Herr Spætte,
Han skulde bygge Huus,
Og Svalen Taget tætte
Med Skovens grønne Mos,
Og Salen skulde pyntes,
Hvor Gildet skulde staae,
Med røde Sneglehuse
Og fine Bolstre blaae.

4. Og Ravnen skulde ogsaa
Være med som Præst,
Hans sorte Kjole viste,
At han var Kaldet næst;
Han var en høilærd Mand,
Klog over al Forstand,
Han holdt den bedste Prædiken,
Som hørtes i vort Land.

5. Og Stæren skulde ogsaa
Være med som Degn,
Han kan saa deilig synge,
Skjøndt han er meget klein.
Hans Sang den er en Lyst,
Han har en deilig Røst,
Han er jo reen i Mælet
Og dertil let for Bryst.

6. Og Storken skulde være Skaffer
Og sætte Mad paa Bord,
Thi han var den iblandt dem,
Der var saa grumme stor.
Han havde lange Been
Og dertil tykke Laar,
At han ei skulde fald' omkuld,
Slaae Fadene i Skaar.

7. Og Skjænkere de havde,
Det var de smaa Graaspurv,
De tænkte ei paa Andet,
End tappe og bær' ind.
„Lad Kanden kuns gaae om,
At den kan blive tom,
Vi den igjen skal fylde,
Vi tappe ei paa Skum!"

8. De havde og to Spillemænd,
Og de var' meget smaa,
Det var den lille Nattergal
Og saa den Lærke graa.
De spilled' Menuet,
Og det gik nok saa net,
Til Alle udi Dandsen
Var blevne ganske træt.

9. Og Uglen var til Gilde,
Hun drak sig meget fuld,
Om Aftenen saa silde
Hun faldt i Græs omkuld.
Hun raabte med stor Klage:
I alle mine Dage,
Ja, alle mine Dage
Stor Nød jeg lide maa!

10. Og Ørnen gik til hende
Og sagde: „hør min Ven!
Naar mener du, at du vel
Kan komme dig igjen?"
O ve, o ve, o Plage!
Jeg kan det godt forstaae,
At mine Levedage
De er nu ganske faa!

Nr. 111. Fuglevisen.

Allegretto.

3. Dernæst saa kukker Gjøgen
Og sætter sig paa Bøgen
Og synger, som han har lært,
Kvad bedre, om han maatte[1]);
Thi maa ham Ingen spotte,
Hver nyde lad sit Værd.

4. Og Duen sidder paa Lindekvist,
Hun sukker, hun har sin Mage mist',
Det gjør en dydig Viv;
Det Samme gjør en Dannemand,
Han elsker sin Hjerte-Lillievand,
Saa leve de uden Kiv.

5. Og Turtelduen i Sorg og Tvang
Den bruger ingen større Bang[2]).
At tie og sukk' i Tide,
Det er en Christens Hovedværk,
I Haab og Stilhed at være stærk,
At taale, lide, bide.

6. Om, Nattergal! jeg glemmer dig,
Du vredes visselig paa mig;
Dig bør den største Ære.
Saa, Christe! dit Ord mig sødest er,
Blandt alle Sange fjern og nær
Det er min største Begjære.

7. Den Skade er en Skvalderpose,
Jeg kan hende ikke rose,
Hun har Bagvaskers Sind:
I ærlig' Folks Ære at hakke,
Paa hver Mands Ryg at makke[3]);
Her skaanes ei Mand eller Kvind.

8. Æd ei for mange Skade-Æg,
At Blommen ei sidder i dit Skjæg,
Agt: Tand for Tung' er god.
At høre og tie gjør Gammen,
Men Skaden sætter Folk tilsammen,
Og gjør stort Vedermod[4]).

[1]) maatte ɔ: formaaede, kunde. [2]) Bang ɔ: Støi. [3]) makke ɔ: sammensætte Usandheder. [4]) Vedermod ɔ: Sorg.

9. Vor Stork er du'lig [1]) om sin Føde,
Lægger meget Ukrud øde,
Føder Ungerne med Flid;
Sit Ægteskab han holder reen,
Det skal vi gjøre Hver og En,
Og vare paa vor Tid.

10. En Svanes Sang er meget sød,
Og allermest mod hendes Død.
Saa gaaer det i Verden til:
Vi synge i Lyst og Glæde,
Men Døden er tilstæde,
Vil bruge snart sin Piil.

11. Tænk du kun paa dens søde Sang,
Naar du skal gaae den lange Gang,
At du kan fare i Fred,
Med Fryd og Glæde fare hen,
I Troen stærk, i Aanden reen,
Og komme til din Sted.

[1]) duelig ɔ: flittig.

Nr. 112. Hyrdens Morgensang*).

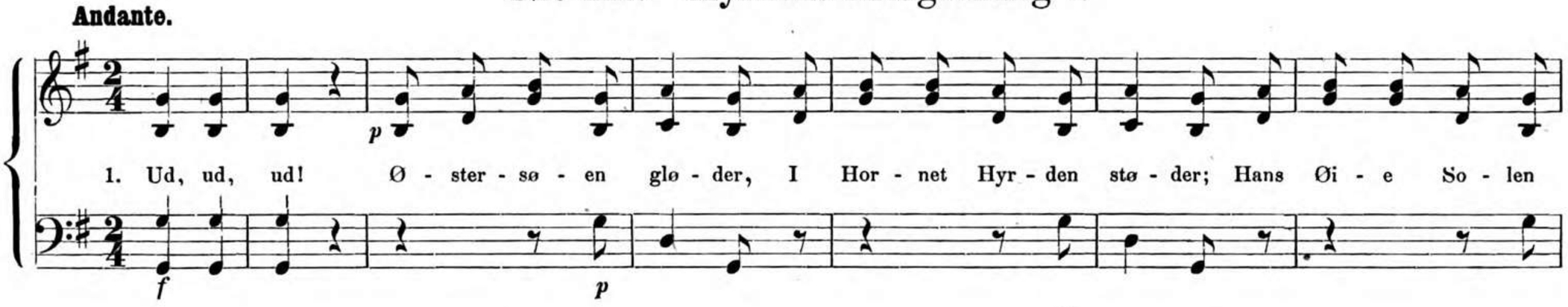

2. Ud, ud, ud!
Jord og Himmel klinger.
Paa Morgenrødens Vinger
Guds Engle sig nedsvinger;
Høit Morgenklokken lover Solens Gud.
Ud, ud!

3. Ud, ud, ud!
Dug paa Engen skinner;
Med Smiil paa røde Kinder
Sig Hyrdepigen binder
Med Sang en Krands, og priser Himlens Gud.
Ud, ud!

4. Ud, ud, ud!
Hvedemarken bølger,
Med Hjorden Hunden følger;
Snart Skyggen Hyrden dølger.
Han tænker paa sin Mø og priser Gud.
Ud, ud!

Ingemann.

*) „Til en gammel Nationalmelodie, som synges af Hyrderne paa nogle Steder i Jylland, naar de om Morgenen drive Hjordene ud.“ Forf.'s Anmærkning (s. J. M. Thieles „Rosenblade“, Kbh. 1818).

Nr. 113. En jydsk Hyrdevise.

(*Fra Varde-Egnen*).

Andante.

p

De [1]) reg - ner aa de blæ - ser, De seer saa sort i Sky; Gud naa' vi ar - me

p

Hjør - rer [2]), Som haar saa laandt [3]) te By!

[1]) de ɔ: det. [2]) Hjørrer ɔ: Hyrder. [3]) laandt ɔ: langt.

Nr. 114.

(*Fra Egnen ved Lemvig*).

Andantino.

dolce

En Vi - se jeg nu skri - ve vil, Og den jeg sen - der hen Alt
til min før - ste Kjæ - re - ste, Som var min bed - ste Ven . . . .

mf

Nr. 115. Fyensk Bondevise.

Andantino.

2. Aa dær ha hae māelet
En Skjeppe eller toe,
Saa sæjnte hun hannem et Bu' paanyj:
„Naa ska du te Dammi aa toe.“
Gu noe dæin fattie Bunæ,
Nær Kvinjerne di ær unæ.

3. Aa dær ha hae toet
Aa spreet di Gārn omkring,
Saa sæjnte hun hannem et Bu' paanyj:
„Naa ska du rie te Things.

4. Aa föst saa ska du mālke;
Aa si'n ska du rie te Things;
La me si' du skyiner dæi snārlien heem
Aa genner mæi Hönsene éin.“

5. Aa dær ha hae mālket
Aa strippet[1]) di Géer og Fuer,
Saa kaam ha te den rye Ko,
Hun spilte de hverrene Tuer.
Gu noe dæin fattie Bunæ,
Nær Kvinjerne di ær unæ.

6. Aa Māi gi'k i Gueræ,
Ha ræijle[2]) som et Ny'[3]):
„Naa har jæ spilt al min Maarrenmælk,
Jæ sku ha te Vælli' aa Gry'!“

7. Aa Māi gi'k i Gueræ,
Ha ringle mæ i Ring:
„Min hjarte lille sye Kun!
Jæ vil fölle dæi u' aa éin.“

8. „„Aa hvi vil du mæi fölle?
Da vee, jæ ær ikke bléin!
Har du spilt al min Maarrenmælk,
Saa ska du fo Skam paa dit Skéin.““
Gu noe dæin fattie Bunæ,
Nær Kvinjerne di ær unæ.

9. Aa Kunen sprang u a Sæingen
Aa nappæ sin Tappestang[4]),
Saa slo hun dæin ārme Bune,
Saa hans Lemmer blev ömme aa trang'[5]).

10. Aa Māi gi'k i Gueræ,
Ha vāer boe sulten aa sueræ[6]):
„Christ gi', jæ lo' po vor Kjerkeguer
Alt hoes di skabbede Fueer!“

[1]) strippet ɔ: malket (fordi Faarene malkes i en Strippe). [2]) ræijle ɔ: vrælede. [3]) Ny' ɔ: Nød, Kvæg. [4]) Tappestang ɔ: den Stang, som ved Ølbrygning sættes i Rostekarrets Tappehul. [5]) trang' ɔ: stive. [6]) sueræ ɔ: saaret.

Nr. 116. Den stakkels Ægtemand.*)

(*Fra Slagelse-Egnen.*)

3. Og der jeg havde toet dem,
Jeg hængte dem i Gaard;
Saa tog jeg min Strippe,
Gik ud at malke Faar.

4. Og der jeg havde malket dem,
Kjørte jeg de Faar i Ring;
Og op saa sprang et Gimmer
Og vælt' den Melk omkring.

5. Og ud saa kom den Gamle,
Hun snubled' over et Straa:
„Gid du faa Skam, din gamle Hund!
Du har ei feiet i Gaard."

6. Og op saa sprang den Gamle,
Hun nap mig i mit Skjæg:
„Og har du fundet Hønsene?
Hvor mange har der Æg?"

7. „„Og Æg saa har den gule,
Og Æg saa har den graa;
Den ene sidder i Veddekast,
Den kanst du ikke naae.""

8. „Men Hønsene var otte,
Og Ægg'ne er kun syv;
Det ene har du stjaalet,
Alt som en skammelig Tyv!"

Nr. 117.**)

(*Fra Varde-Egnen*).

*) Sidestykke til den foregaaende Vise.
**) Af denne Vise har jeg kun Omkvædet.

Nr. 118. Vise om de onde Kvinder.

Andantino.

2. Selv Leviathen maa
Sin Magt som ringe Straa
Befinde.
Drag dog det Ord til Minde:
Hvor Fanden ikke kan
Selv komme, sender han
En Kvinde.

3. En Løve er vel grum,
Naar som dens Mund med Skum
Mon rinde;
Dog kan den sig besinde,
Det egensindig' Dyr;
Men hvo kan hold' i Styr
En Kvinde?

4. En Tyr, som stange vil,
Kan man dog komme til
At blinde
Og Fjæl for Panden binde;
Men hvo vil tænke paa
Saaledes at undgaae
En Kvinde?

5. En Ulv, som gaaer paa Luur,
Hvor Fæ og Kreatur
Er inde,
Kan Skræk og Rædsel minde
At flygte, gaae sin Vei;
Men hvad, hvad vover ei
En Kvinde?

6. Selv Basilisken brast
For Speilet i en Hast
I Splinde,
Da den sig saae derinde;
— Malice kom det fra; —
Hvi skaaner Speilet da
En Kvinde?

7. Dog dømmes ei af mig
Det hele Kvindekjøn liig
I Sinde;
Man og blandt dem kan finde
En from og dydig Sjæl,
Og da tilbe'er jeg selv
En Kvinde.

Nr. 119 a. Peer Svinedreng.*)

(*Fra Soro-Egnen*).

Allegretto.

Solo.

1. Peer Svi - ne - dreng laa paa Bjer - get og sang: Nor - ri - no no no! „Mon jeg ik - ke Kon - gens

Tutti.

Dat - ter kun - de faae?“ Saa - si - saa saa saa. Naa, I Jom - fru'r, I stil - le Jer.

Nr. 119 b. Peer Svinedreng.

(*Mel. fra Ribe-Egnen.*)

Allegretto.

Solo.

1. Peer Svi - ne - dreng han laa paa Bjer - get og sang: No - ne - ni - no ne no - ne - ni - no! „Mon

jeg ik - ke Kon - gens Dat - ter kun - de faae?“ De - ri - li de - ri - li de - ra - la - la.

*) Slg. Nr. 25; hvoraf sees, at Peer Svinedreng maa have kastet Runer for liden Kirsten.

Nr. 119 c. Peer Svinedreng.

(Mel. fra Varde-Egnen.)

Allegretto.

2.
Den Lindorm svared, i Græsset som han laa:
„Du veed ei, Peer Svinedreng, hvad Held du kan faae.“

3.
Om Aftenen silde, det mørkned i Vraa;
Liden Kirsten agted til Peer Svinedreng at gaae.

4.
Hun banked paa Døren med Fingre hvide, smaa:
„Herr Peder, stat op og tag Laasene fra!“

5.
„„Slet Ingen saa haver jeg Stævne sat,
Og Ingen lukker jeg i mit Bure om Nat.““

6.
Liden Kirsten havde Fingre hvide og smaa:
Og selv tog hun de Laase fra.

7.
Liden Kirsten satte sig paa Sengestok,
Hun legte saa favrt i hans gule Lok.

8.
„Og hør du, liden Kirsten, hvad jeg siger dig:
I Morgen jeg klager til Kongen over dig.“

9.
Om Morgenen tidlig, da det blev Dag,
Peer Svinedreng gik for Kongen at klag'.

10.
„Om Dagen vogter jeg min Herres Sviin med Tro,
Om Natten jeg ei sove for din Datter kan i Ro.“

11.
„„Ja, vel var det sandt, jeg til hannem gik,
Men ingen god Villie jeg af hannem fik.““

12.
„Jeg havde agtet dig[1]) en Ridder saa bold,
Men nu skal du Peer Svinedreng behold'.“

13.
Foruden var han klædt i Vadmel saa graa,
Forinden var han klædt i Silke og Maar.

[1]) agtet dig ɔ: bestemt dig for.

Nr. 120. Rasmus Jæns Frieri.*)

Allegretto.

(Morten Raan ønsker Rasmus tillykke med sin nye Kofte):

(Rasmus svarer):

2. Jeg agter mig beile at gange.
Hvordan skal jeg Sagen anfange?
Du mig sige en Pige,
Der aarle opstaaer
Og passer vel min Gaard,
Med hvem jeg Medgift naaer
Af Øxen og Faar.

(Morten Raan giver Rasmus Raad):

3. Peer Jæn har en Datter, hedder Ludse;
See til, at du hende kan pudse.
Hun har Penge og Senge,
Som vel opredte er'
Med skjønne Gaasefjær.
Du hende kun begjær'!
Hun staaer dig vel nær.

(Rasmus takker for god Underretning).

4. Tak, Tak skal du have for din Lære;
Igjen jeg dig tjener med Ære.
Om hun lyder, jeg byder
For Umagen din
En Tomarks-Daler fiin;
Den gjem i dit Skriin
Til Øl og Brændeviin.

(Rasmus beiler):

5. „God Dag, Peer Jæn!" — først bag Øre
Han kløer sig og siger: — „vil I høre?
Det med Ære skal være,
At jeg Jer spørger saa:
Kan jeg vel Ludse faae?
Det er min Attraa.
Jeg vil sværge derpaa!

(Peer Jæn svarer):

6. Kan du fæste een af vore Gaare,
Og veed dine Skatter at svaare?
Du for Alle befalde
Vil mig, — skalt hende faae;
Det maa du lide paa,
Hun kan pløie og saae,
Om Trang kræver paa.

(Beileren taler):

7. Jeg troer da, I holder Jer Love;
Derpaa vil jeg Ludse trolove.
Kom, min Smukke, min Dukke!
En Fæstensgave har
Jeg til dig alt klar:
Sølv-Maller, som er' rar',
Flættebaand til dit Haar.

(Ludse taler til sin Beiler):

8. Skal jeg da din Kjæreste være!
Stor Tak, kjære Rasmus, for den Ære!
Jeg fornøie og føie
Dig vil; driv du kun paa,
Vi Bryllup snart kan faae,
Jeg kan ei længe saa
Gaae og vente derpaa.

(Peer Jæn svarer dem Begge og befaler sine Svende at bede til Bryllup):

9. Lad mig kuns for Bryllupsdagen raade,
Det skal Eder gavne og baade.
Sadl Jer Heste! — I Gjæste
Skal bede til den Færd,
Det baade fjern og nær,
At de vil komme her
Til min Datters Bryllupsfærd.

*) I Rasmussens og Nyerups »Danske Viser fra 1550—1750", II. S. 128 og flg., findes et større Uddrag af denne 46 Vers lange Vise; men Folket synger den med betydelige Afvigelser fra det oprindelige Versemaal.

Allegretto.

Nr. 121. Peer Rasmussens Frieri.

(Sjællandsk Bondevise).

2. Ih Hillemænd, saa faaer vi jo
En glad Dag snart hos Ole?
„Nei, Hans, ded ska du inte troe,
For jeg faaer inte Bole.[2])
Den Gamle inte vil yd[3]) med Penge,
Han vil kun gi'e mig to redte Senge,
Og saa et Stykke
Ydaf sin Lykke[4]),
En Malkeko og en Stydling[5]).“

3. Ja, veed du hvad, Peer Rasmussen!
Saa ku[6]) du osse la'e dig nøie;
For du faaer Arvegods igjen,
Naar Mikkel døer ydi Køie[7]).
„Nei, Hans, du ska saagu inte troe't,
For jeg har sæt mig ded nu i Ho'det,
At jeg foruden
Vil ha'e med Bruden
Hans hele store Mødding.“

4. Hvad vil du dog med alt det Møi?
Du ka jo inte broue't;[8])
Ta'e heller du det andet Tøi,
Du ka sku nok behoue't.[9])
„Nei, jeg ka dog inte være nøiet[10])
Naar inte jeg ka faae no'ed[11]) af Møiet;
Men naar jeg kunde
Kun nogenlunde,
Jeg vilde gjerne ha'e Tøsen.“

(Gamle Ole har ubemærket hørt til, og træder frem.)

5. Ih sikkedan, saa vil du ded!
Ja, hva' ska' man nu si'e;
Jeg ka jo inte have Fred
I Huset for den Pi'e.
Men naar det Halve du faaer af Møiet,
Saa syn's jeg dog, du ka være nøiet?
„Aa, ja, min Fa'er,
Jeg Pigen ta'er,
Jeg vil saa gjerne giftes.“

[1]) heiet ɔ: pyntet. [2]) Bole ɔ: Bodil. [3]) yd ɔ: ud. [4]) Lykke ɔ: et lille indhegnet Stykke Jord. [5]) Stydling ɔ: en lille Stud. [6]) ku ɔ: kunde. [7]) Køie ɔ: Kjøge. [8]) broue't ɔ: bruge det. [9]) behoue't ɔ: behøve det. [10]) nøiet ɔ: fornøiet, tilfreds. [11]) no'ed ɔ: noget.

Allegro moderato.

Nr. 122. Oles Frieri.*)

(Fra Nordsjælland).

1. Og O - le en - gang i Sin - de fik At bei - le til Fa' - er Mik - kels Dat - ter,
Den Skjøn-ne-ste, som i By - en gik; Men om hun God - hed for han - nem fat - ter —

(Tales):

(Derpaa kommer det nu an, Ole! Men vær intet bly af dig; du kan ikke faae mere end Nei.)

Hun ha - ver Pen - ge, Op - red - te Sen - ge, Til Bei - le - re hun jo ei kan træn - ge; Nei, kan hun ei!

(Tales):

(Men derfor ikke forsagt. Jeg er forresten ligesaa god Karl, som hun er Pige).

2.

Han op af grønmalet Kiste drog
Sin Søndagskjole, sølvknappet Trøie,
Og tvivlsom Tanke paa Flugten jog:
Mig Lykken kan dog maaskee nok føie.

(Intet bange, Ole; skyd Hjertet op i Livet paa dig!)

Min Reverentse
Jeg for Christense
Da gjør saa smukt som en Exellence,
I al Respect.

(Men lad mig intet glemme Fæstensgave. Knap skal nogen Pige have rarere Sølvmaller i sin Trøie, end dem, hun skal faae af mig).

3.

Han kommer nu til Fa'er Mikkels Port
Og vender sig nok en to, tre Gange.
Det stundom bli'er for hans Øine sort;
Naar Hunden gjøer, strax saa blir han bange.

(Fare Fa'en i den Hund, han maatte holde sin Flab! — Hvad skal du nu sige, Ole?)

Med Mod i Brystet,
Skjøndt Haanden rysted,
Han Laagen aabner, og nok saa trøstig
Han ganger ind.

(Nu gjælder det, Ole! — Jeg maa tælle paa mine Knapper: Jeg faaer Ja, jeg faaer Nei, jeg faaer Ja, jeg faaer Nei, jeg faaer Ja! — Stop Ole!)

4.

Den Hundebjeffen alt varslet har;
Christense kiget har gjennem Ruden.
Og nu hun bli'er stakkels Ole vaer,
Som staaer beængstet for Hundens Tuden —

(Stakkels Dreng! han er ræd af sig — Det kan man kalde en kjøn Knøs!)

I Gaarden render,
Med begge Hænder
Ad Hunden tysser, som Røsten kjender,
Og gaaer i Skjul.

(Gid det var en Beiler til mig; men Fa'er er saa strix paa det).

*) Denne meget bekjendte Sang er forfattet af Emanuel Balling (f. 1743, d. 1795) og staaer i hans „Den morende Nyeaars-Gave," Kbh. 1791, til Mel.: „Ja, man maa sige Alt, hvad man vil," der upaatvivlelig maa være den her aftrykte.

5.

Hun leder Ole i Stuen ind,
Og tede sig nu saa mild og venlig;
Og fro blev Ole i Hu og Sind,
Christenses Godhed blev hannem kjendlig.
(Pigen kan lide mig — det kan jeg godt mærke).
Hun be'er ham sidde,
Og lidt at bide
Hun byder ham; men af Elskovs Kvide
Han sukker kun.
(Gid den Dyst var overstaaet. Det er ikke saa ligefrem at beile, som jeg tænkte).

6.

Om Hjertet laa det som Steen og Gruus,
Og Munden var som tilsammensnøret.
Hun sætter for ham sin Faders Kruus
Og om ham vimser og leer saa smørret.
(Jeg maa gjøre lidt af ham, at han kan faae Munden paa Gang; han sidder jo der som en Tosse).
Men stakkels Ole
Med samt sin Kjole
Var kommen ret i en hæslig Skole.
Gud hjælpe ham!
(Gid det var mig, Ole, istedetfor dig; jeg skulde intet saadan sidde og primsine[1]). Jeg skulde snart spørge: „Vil du ha'e mig, Christense?")

7.

Omsider Munden han fik paa Gang,
Og strøg Christense smukt under Kinden:
„Mig Tiden gjøres saa grumme lang;
Jeg savner Medhjælp, jeg savner Kvinden.
(Gid jeg nu turde sige Resten! Men — hun seer saa venlig til mig; jeg tør nok).
Som jeg vil sige,
Min rare Pige:
Jeg holder af dig, og skal ei svige!
Nu veed du det."
(Gid jeg kunde see ind i dit Hjerte, hvad du tænker).

8.

Ja, seer du, Ole, jeg har en Fa'er;
Det kommer an paa, hvad han vil sige.
Men gi'er han ja, du mit Hjerte har,
Du bli'er min Ole, og jeg din Pige —
(Mit Hjerte hopper ret af Glæde; — det er et herligt Stykke Kvindfolk).
Jeg veed, du ikke
Vil svire, drikke;
Men følge ærligen Bondeskikke
Og gjøre Gavn.
(Hille den —! Der kommer Fa'er).

9.

Fa'er Mikkel satt' sig ved breden Bord,
Og nu fik Ole sin Mund i Lave,
Thi Elskovsaanden i hannem foer,
Og ham besjæled med Talegave.
(Fa'en fare i Knægten; kan han dog ikke snakke for sig. Men hvad mon Fa'er vil sige?)
Hør mig, Falille,
Jeg beile vilde
Til Jeres Datter, Christenselille;
Hun hover mig.
(Siig ja, Fa'er! Aa, Herregud, siig ja!)

10.

Hvad siger Tøsen? — Sid ned, min Dreng,
Og drik engang! — Og kom hid, Christense!
Vil du med Ole i Brudeseng?
Det er for dig, han gjør her Credentse!
(Gud veed Villien, Fa'er).
Tal ud af Munden
Og svar af Grunden!
Har du maaskee dig til Andre bunden?
Saa siig kun frem.
(For man kan ikke blive klog paa disse Tøse nuomstunder).

11.

Med røden Kind og Undseelighed
Hun stod og pilled paa sit Forklæde:
„Vil Fa'er intet da blive vred,
Saa ta'er jeg Ole med Hjertensglæde.
(Det er saadan en grumme rar Dreng).
Hans Dont jeg kjender,
Han har to Hænder,
Og flink er Knøsen, hvor han sig vender;
Mit Ja han har."
(Der kan du see Ole, jeg holder ogsaa af dig).

12.

Ja, Ole, om jeg ei kjendte dig,
Du fik ei Tøsen, det kan jeg sige;
Jeg taler reent og foruden Svig,
I hele By'n hun knap har sin Lige.
(Jeg er gammel i Gaarde og veed, hvad de Fleste due til).
Men dine Næver
En Medhjælp kræver,
Og Den, som selv med sin Gjerning stræber,
Man maa staae bi.
(Saadan tænker jeg, og saadan burde Alle tænke).

13.

Til Medgift, Ole, jeg giver dig
Min blissed' Hest og min skimled' Hoppe,
En opredt Seng og saa endelig
Ti Snese Kroner; — det kan vel stoppe?
(– at sige for det Første. Jeg kan jo altid skyde lidt til siden, naar jeg seer, I vil stræbe.)
To Køer tilvisse,
Som gamle Sidse
Skal søge ud, og saa Faar og Grise
Jeg skjænker dig.
(Mindre havde jeg at begynde med).

14.

Og fro blev Ole i Sind og Hu;
Han op af Lommen drog Fæstensgave:
„Sølvmaller tolv til din Trøie du,
Min rare Pige, af mig skal have.
(De vil Denekale see godt ud i min Brudetrøie).
Bær dem med Glæde,
Naar du skal træde,
Og fav'r og fiin tage Brudesæde
I Kvindelag."
(Det veed jeg, Fogdens Kvinde har dem intet rarere.)

15.

Du skjænker mig nu saa meget Rart,
Men hvad har jeg dig igjen at give?
En udsyet Halsklud har jeg bevar't;
Den skal min Oles som Brudgom blive.
(Ja naar jeg bare tænker paa den Dag!)
Forresten, Kjære!
Jeg selv vil være
Din Fæstensgave i Tugt og Ære;
Der er min Haand.
(Det drømte jeg intet om i Morges, da jeg malkede den blissede Ko).

[1]) primsine (lollandsk) ɔ: betænke sig, nøle længe.

Nr. 123 a. „Det var en Lørdag-Aften.“

Andantino.

(*Fra Nordsjælland*).

2. Jeg lagde mig paa Sengen
Og græd saa bitterlig,
Og hver en Gang at Døren gik,
Jeg troede det var dig.

3. Jeg stod op Søndag Morgen
Og klædede mig paa;
Jeg vilde hen til Kirken gaae
For at beskue dig.

4. Men da jeg kom til Kirken,
Da var du ikke der;
Men du var gaaet en anden Vei
For at bedrage mig.

5. Det røde Guld, det Baand,
Som du har givet mig,
Det er det bedst, du ta'er igjen,
Det vil jeg sige dig.

6. Hvor skal man finde Roser,
Hvor ingen Roser er?
Hvor skal man finde Kjærlighed,
Hvor Kjærlighed ei er?

Nr. 123 b. „Det var en Lørdag-Aften.“*)

Andantino.

2. Jeg stod op Søndag-Morgen
Og flættede mit Haar;
Saa gik jeg mig til Kirken hen
Og om den Kirkegaard.

3. Men du kom ei til Kirke
Og ei i Kirken ind:
Thi du har faaet en Anden kjær
Og slaget mig af Sind.

4. Jeg gik mig hjem saa ene
Henad den Kirkesti;
Og hvert det Spor, paa Stien var,
Der randt min Taare i.

5. De røde Baand og skjönne,
Som du engang mig gav,
Dem bærer jeg ret aldrig meer;
Jeg stunder til min Grav.

6. Hvor skal man Roser plukke,
Hvor ingen Roser groer?
Hvor skal man Elskov finde der,
Hvor ingen Elskov boer?

7. Jeg vilde plukke Roser,
Jeg plukker ingen fleer;
Dig elsked jeg saa inderlig,
Jeg elsker aldrig meer.

*) Texten en Omdigtning af den foregaaende Folkevise ved Svend Grundtvig.

Nr. 124 a. „En eenlig Fugl udi sit Buur“.*)

Andantino.

1. En een - lig Fugl ud - i sit Buur, Sin Fri - hed grumt be - rø - vet,
Den syn - ger vel af sin Na - tur, Skjøndt Hjer - tet er be - drø - vet.
Langt be - dre fri om - kring at van - dre, End boe med Sorg i Buur af Guld Og ta - ge Brød af An - dre.

Nr. 124 b. „En eenlig Fugl udi sit Buur“.

Andante.

1. En een - lig Fugl ud - i sit Buur, Sin Fri - hed grumt be - rø - vet,
Den syn - ger vel af sin Na - tur, Skjøndt Hjer - tet er be - drø - vet.
Langt be - dre fri om -

*) Et Brudstykke af en paa Landet meget almindelig, men af Indhold ubetydelig Vise, der begynder: „Jeg seer et Lys i Østerland.“

kring at van - dre, End boe med Sorg i Buur af Guld Og ta - ge Brød af An - dre.

Nr. 124 c. „En eenlig Fugl udi sit Buur."

(Fra Nordsjælland).

Andantino.

1. En een - lig Fugl ud - i sit Buur, Sin Fri - hed grumt be - rø - - vet,
Den syn - ger vel af sin Na - tur, Skjøndt Hjer - tet er be - drø - - vet.
Langt be - dre fri om -

p

kring at van - dre, End boe med Sorg i Buur af Guld Og ta - ge Brød af An - dre!

2. Hvad haver jeg, for jeg har lært,
Jeg, som saa Ondt maa lide!
Hvad haver jeg, for jeg har reist
I Verden om saa vide!

Saa langt som Himlen er fra Jord,
Saa langt er du fra dine Ord,
Som du med mig har talet.

Nr. 125 a. „God Aften, min Pige.“

Moderato. (*Sjællandsk*).

1. God Af - ten, min Pi - ge! Er Kjæ - re - sten bort - gan - gen, Be - kla - ger jeg dig. „Ak ja, han er bort -

gan - gen, Og e - ne maa jeg van - ke, For ham maa jeg bæ - re Stor Sorg og U - ro!“

Nr. 125 b. „God Aften, min Pige.“

Moderato. (*Fra Aarhuus-Egnen*).

1. God Af - ten, min Pi - ge! Er Kjæ - re - sten bort - gan - gen, Be - kla - ger jeg dig. „Ak, ja, han er bort -

2.
Jeg klæ'er dig, min Pige,
I Silken den fine,
Skarlagen saa rød;
Guldringene fine
Skal ogsaa vorde dine,
Naar kun du vil være
Allerkjæresten min.

3.
„Det er vel ikke Andet,
End Spot, som du taler,
O Hans, her til mig.
Ja, hvis jeg det gjorde,
Og Kjæresten det spurgte,
Saa slog han mig reent ud
Af Tanker og Sind.

4.
Nei, før jeg skulde svige
Den, jeg bær i mit Hjerte,
Den, jeg har saa kjær;
Før skulde jeg give
Mit Liv under Knive,
Og lade mig begrave
I Muld og i Jord.“

5.
Farvel da, min Pige,
Jeg vil dig ei bortlokke
Fra Den, du har kjær.
Men jeg dig ei kan glemme,
Om end jeg skulde leve
I hundrede Tusinde
Mangfoldige Aar.

Nr. 126.

Allegro.

[1]) langsomt (langweilig?) ɔ: kjedsommeligt.

Con moto.

Nr. 127. Tólf synir. De tolv Sønner.

(Et islandsk Kvad).

1. Eik - ur sá eg að tvær sam - an stóð - u, önn - ur græn, og var með blóm - i góð - u,
1. E - ge to jeg sku - ed staae a - le - ne, Hvor - af en bar Blomst paa grøn - ne Gre - ne,

p

hin var eik - in föl og fá furð - u vis - in lauf þar á, eg sodd - an sá; lauf - eik - in - a
Men den an - den fal - met var, Vis - ne Bla - de kun den bar, Et sel - somt Par. Hen jeg gik, og

p

leitst mér fyrst að rein - a lund - ur stáls nam grein - a.
ik - ke jeg da tø - ved, Den grøn - ne Eg jeg prø - ved.

2. Stakk eg hníf minn stofninn í að bragði,
strax úr trénu eiturgusu lagði;
i stofninn bjúga stakk eg þá,
strax kom hunang hnífnum á,
eg soddan sá;
fannst mér mikid fyrst um þettað efni,
fram þó lengra stefni.

3. Sá eg hænu sitja í lundi fínum,
sorgandi hjá únga kindum sínum,
ellefu hún átti sér,
allir dauðir sýndust mér,
eg segi þér;
gáðu nú kongur glöggt að ræðu minni,
og grey-samvitsku þinni.

4. En sá tólfti einn mér sýndist lifa,
upp á hennar baki var að klifa,
undran stórv eg af þ'í fékk!
áfram lengra þó eg gékk,
um foldarbekk,
fífil-bleikan fák einn leit eg standa,
á fóðri eptir vanda.

5. Reiðdýr þetta Rýnar sól nam prýða,
með rauða gull um lend og faxid síða,
gylltan söðul á baki bar,
búinn vel sá hófa mar,
svo vænn hann var,
fagurt beisli fágað með jötna rómi,
frítt af saurleiks grómi.

6. Fákur þessi fullur var af drambi,
af fegurdinni stærði sig, með rambi,
hann brá á leik og braut af sér,
búníng allan, sýndist mér,
svo sundur fer,
beisli, söðull, búníngur og reiði,
hann braut sinn háls, og deyði.

2. Jeg min Kniv i Egens Stamme stødte,
Men en Edderstraale fuul mig mødte.
I den anden skar jeg saa;
Honning paa min Kniv da laa.
Kan du forstaae?
Stor vel maatte min Forundring være; —
Dog, jeg saae end Mere.

3. Saae en Høne sine Vinger brede
Sorrigfuld ud over Unger spæde;
Elleve hun havde sig,
Alle døde, syntes mig.
Men mærke dig,
Hvad, o Drot, du nu af mig skal høre;
Det saare vil dit Øre!

4. En tolvte Unge tyktes mig at leve,
Paa den ømme Moders Ryg at svæve,
Og jeg studsede derved.
Bort jeg vendte mine Fjed
Fra dette Sted.
Snehvid Ganger da mit Øie mødte,
Stolt sin Hov mod Jord den stødte.

5. Guldbesat saa var dens Sadelbue,
Og af Guld mon Sadeldækket lue,
Bidselet af Guld den bar;
Aldrig Sligt jeg skued har,
Saa skjøn den var.
Tømmerne jeg saae at gløde
Af Karfunkler røde.

6. Fuld af Hovmod Gangeren sig brysted,
Og sin skjønne Manke stolt den rysted,
Fnysed, sprang og tumled sig;
Men — i al sin Pragt saa rig
Den pludselig,
Tynget vel af Guldet røde,
Faldt til Jord og døde.

Anm. Ovenstaaende Sang er et Brudstykke af et Digt af Dværgen Gudmund Bergthorssøn, død 1705, af følgende Indhold: En ryggesløs Konge havde en blid og dydig Dronning. En Viismand havde spaaet ham, at han ikke vilde døe, førend han fik en Søn, der foreholdt ham hans slette Levnet. Kongen tænkte, at han da nok skulde holde Døden fra sig, og lod elleve Sønner efter hinanden drukne. Dronningen svandt hen af Græmmelse. Da hun tolvte Gang skulde føde, maatte Kongen just drage i Leding, og han befalede da, at, hvis Dronningen fødte en Søn, skulde denne dræbes. Hun fødte en Søn, men overtalde Hoffolkene til at skaane hans Liv, og han blev da sat i Pleie hos fattige Bønderfolk. Kongen kom hjem og troede, at Barnet var dræbt. Da Sønnen var bleven tolv Aar gammel, kom han oftere sammen med sin Moder. Engang gik han ind i Hallen; Kongen befalede ham at gaae bort, men Drengen svarede: »Jeg vandrede tidlig imorges ud i Skoven, og da saae jeg, hvad jeg nu skal fortælle dig.« (Her begynder det optagne Brudstykke af Sangen). Efter denne Fortælling gjør Sønnen Anvendelse af Lignelsen paa sine Forældre, forekaster Faderen hans vilde Levnet, og giver sig tilkjende som den tolvte Søn, idet han bønfalder sin Fader om, at denne dog angrende vil omvende sig. Kongen bliver rasende, svinger Sværdet for at dræbe Sønnen, men segner i samme Øieblik død tilbage.

Nr. 128. Íslensk kvæði. Islandsk Kvad.*)

Andantino.

1. — For - ðum - tið einn brjót - ur brands, bjó - við álf - ur Júð - a - lands; rid - da - ri var, en
1. — For - dums - tid en Rid - ders - mand Boe - de ved Ju - dæ - as Strand; Sag - net ei for -

mf

heit - i hans herm - ir ekk - i sag - a. Al - ex - and - er son hans var, sveinn-inn afl og
tæl - le kan, Hvad hans Navn mon væ - re. A - lex - an - der hed hans Søn, Kæm - pe god og

hreyst - i bar; frægr - i mað - ur fannst ei þar fyrr - i um þá dag - a.
Yng - ling skjøn, Paa hvi - den Hav og Jor - den grøn Fand - tes ei hans Li - ge.

*) Brudstykke af „Vina-Spegill“ (Venne-Speil), et Digt af Forfatteren til den foregaaende Sang.

2.
Með því hann var skilnings skír,
skikkanlegur og viðmóts hýr,
faðir hans sagðist: seima týr
setja í skóla vilja.
Var hann þar um vetur þrjá
vísdóm miklum gjørði ná,
fýstist og þann fróðleik á
fugla-saung ad skilja.

3.
Eptir liðin árin þrjú,
aptur heim svo ferðast nú;
riddarinn og hans ríka frú
runni fagna branda.
Hann í allri hegðun var
hæversklegur, mennta snar,
daglega þá breytni bar
bænagjörð að vanda.

4.
Kappinn heim þá kominn var,
á kvöldi einu svo tilbar:
næturgali' í glugga þar
galaði hátt úr máta.
Riddarinn talar vid refla-spaung:
raustin sú er fögur og laung,
hver mér þýðir þenna saung,
þann eg vitran játa.

5.
Alexander ansar til:
allan þenna saung eg skil,
síst þó ykkur segja vil,
svo mér reiðist eigi;
En eg hygg, ef að er gáð,
ásett vera Drottins ráð;
held eg engin heims um láð
hindra þvílíkt megi.

6.
Riddarinn sér birta bað
bráðlega, sem fuglinn kvað,
sagðist vilja víst um það
vita þýðing snjalla.
Fuglinn segir, sveinninn tér:
svoddan tign og hefð mig skér
þið skuluð bæði þjóna mér
og þar með herra kalla.

7.
Reiðast tekur riddarinn,
ræðir svo við arfa sinn:
dárlegur er þánki þinn
það að opinbera:
að eg skuli þjóna þér
þín og líka móðir hér;
áður en þetta þannig skér
þú skalt drepinn vera.

8.
Sveininn flutti sjáfar til —
sannar þetta kvæða-spil —
fleygði út á fiska-hyl,
fast í raunir dálpa.
Kvað þar skyldi kafna spá,
kémstú aldrei landið á;
þín djúpsær vitskan dauðanum frá
dugar nú síst að hjálpa.*)

2.
Da han kløgtig var og snild,
Hjertensgod og hjertensmild,
Faderen ham sende vil
Til de Vises Skole.
Der i trende Vintres Tid
Viisdom lærte han med Flid;
Fuglesangen sød og blid
Lærte han at tyde.

3.
Derpaa, efter trende Aar,
Svenden til sin Faders Gaard
Atter vender; Mod'ren staaer
Venlig hos hans Fader,
Og med Glæde elskte Søn
Huldt omfavner, stor og skjøn.
Gudhengiven han sin Bøn
Ingen Dag forsømte.

4.
Sildig Aften næste Vaar
Ridd'ren hos sin Frue staaer,
Nattergalen udenfor
Slaaer saa høit sin Trille.
„Hvem, der denne Sang paastand,“
Ridd'ren talde, „tyde kan,
Vil jeg kalde visen Mand,
Berømme vidt hans Snille.“

5.
Alexander gav til Svar:
„Nattergalens Trille klar
Jeg forstaaer, men Lyst ei har
Eder den at tolke.
I vil vredes, — men jeg troer,
Hvad Vorherre, viis og stor,
Har besluttet, her paa Jord
Ingen kan forhindre.“

6.
Ridderen ham sige bad
Sig paastand, hvad Fuglen kvad;
Thi han gjerne vide gad
Sangens skjulte Mening.
Svenden tyder Sangen saa:
„Høihed, Hovmod nær mig gaae;
Begge I mig tjene maae
Og mig Herre kalde.“

7.
Ridderen blev mod i Hu
Og til Sønnen sagde nu:
„Slette Tanker viser du,
Sligt at aabenbare:
At jeg skuld', en Tjener liig,
Med din Moder lystre dig!
Men du farer vild deri; —
Før dit Liv du miste!“

8.
Sønnen førte han til Strand,
Kasted ham i Havets Vand;
Af Stormen vildt omtumles han,
Angst i Farens Kvide.
„Lad din Spaadom drukne der;
Ei paa Land du kommer meer!
See nu, om din Viisdom her
Frelser dig fra Døden!“ *)

*) Han kastes af Bølgerne op paa en Klippeø. Næste Dag nærmer sig et Skib; man hører hans Nødraab, tager ham ombord, fører ham til Ægypten og sælger ham til Kongen, som har lovet sin Datter til Den, der kan udtyde to Fugles Sang, hvorved han bestandigt forstyrres. Alexander løser Gaaden og faaer Kongedatteren. Siden gaaer det ham atter imod, men en Ven redder ham; heraf Kvadets Benævnelse: Vennespeil.

Nr. 129. Livets Seilads.

Andantino.

2.

Fra Vuggen til Graven maa krydses omkring
Blandt Haabets og Frygtens de stridige Ting;
Snart vippe vi oppe
Paa Bølgernes Toppe,
Snart nærmes vi Grunden i flyvende Spring.

3.

Her fristes Ustadigheds Ebbe og Flod,
Een Vagt er saa ond, som en anden er god;
Hver Time i Glasset,
Hver Streg paa Compasset
Forandrer, forhøier, fornedrer vort Mod.

4.

Saa hidser en Medbør det nedrige Sind,
Og puster i Hjertet Dumdristighed ind;
Vil Farten kun føie
Vor Attraa, vort Øie,
Strax blæses vi op af en ønskelig Vind.

5.

Saa slipper Frygtagtighed Roret i Hast,
Naar Forstavnen dukker for Bølgernes Kast;
Naar Vindene suse,
Og Vandene bruse,
Saa skrækkes vi strax for en knagende Mast.

6.

Dit Forsyn, o Fader! det fører os hjem;
Det styrer saa sikkert, hvor Søen er slem.
Vor Gisning kan feile;
Hvor vi end vil seile,
Selv stavne vi mere tilbage, end frem.

Ambrosius Stub, (f. 1705; d. 1758).

Nr. 130 a. „Jeg saae i Øster."

(*Fra Fyen*).

Allegretto.

1. Jeg saae i Ø - ster og jeg saae i Ve - ster, Jeg saae i Søn - der og jeg saae i Nord;
Jeg saae saa man - ge smuk - ke Pi - ger dand - se, Men al - drig saae jeg Den, jeg saae i -

dolce e legato

fjor. Den før - ste Kjær - lig - hed er dog den bed - ste, Vist al - drig jeg for - glem - mer dig, min Ven! Vist

al - drig jeg for - glem-mer dig, min Ven!

2.

Og kan jeg ikke til min Kjærest komme,
Og hverken ridend' eller gaaende,
Saa vil jeg blive til det bliver Sommer,
Saa vil jeg seile over Bølgen blaa.
Den første Kjærlighed er dog den bedste,
|: Vist aldrig jeg forglemmer dig, min Ven! :|

Nr. 130b. „Jeg saae i Øster."

Allegretto. (*Fra Varde-Egnen*).

1. Jeg saae i Ø - ster, jeg saae i Ve - ster, Jeg saae i Søn - der, jeg saae i Nord, Jeg saae saa man - ge
2. Og kan jeg ik - ke til min Kjæ - rest kom - me, Og hver - ken ri-dend' el - ler gaa - en - de, Saa vil jeg bi - e

p

smuk - ke Pi - ger dand - se, Men al - drig saae jeg Den, jeg saae i - fjor, saae jeg Den, jeg saae i - fjor.
til det bli - ver Som - mer, Saa vil jeg sei - le o - ver Bøl - gen blaa, sei - le o - ver Bøl - gen blaa.

Nr. 131. To gode Ting.

Con moto.

p

1. To Ting ud - i Ver - den, min el - ske - de Ven, Læg dem paa dit Hjer - te, saa gaaer det dig vel; Det

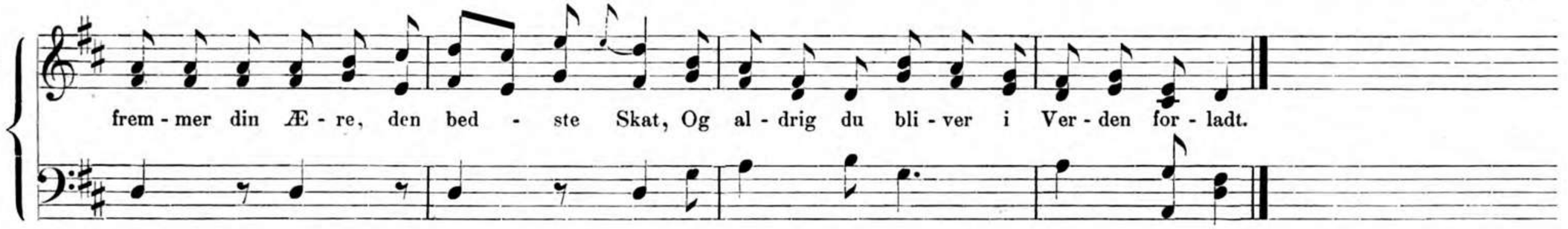

2. De to Ting de ere jo Troskab og Dyd,
Som vistnok belønnes med Glæde og Fryd;
Naar dem du udøver, du lykkelig er,
Og Herren dig hjælper, ihvor du end er.

3. Før var hver en Ting saa vis og saa fast,
Alt hvad der blev lovet, blev ikke kuldkast;
Men nu er vor Verden jo bleven saa svag,
At hvad igaar lovtes, det brydes idag.

4. Pas vel paa din Ungdom, imens du har den,
Din Ungdom den kommer jo aldrig igjen;
Og Æren, som svandt, den kommer ei meer,
Men du maa dig skamme for Hver, som dig seer.

5. Som Blomster i Enge, der staae i en Krands,
Saaledes vi staae i vor Ungdoms Glands;
Som Bladene falme paa grønneste Lind,
Saa blegner jo ogsaa din Rosenkind.

Nr. 132. „Gaaer jeg udi Skoven."

Andante con moto.

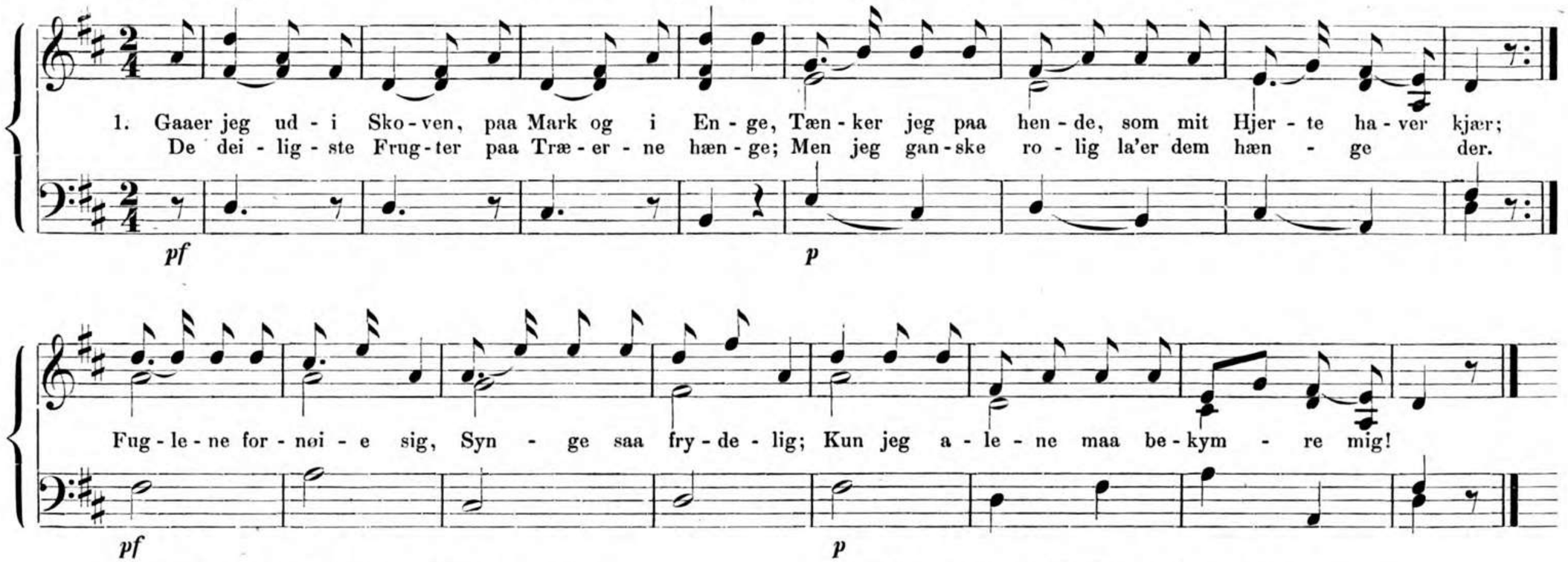

2. Ja, kunde med Tiden det sig saa forandre,
At jeg kunde tale med min Kjæreste igjen!
Da vilde jeg uden Bekymringer vandre,
Søge og omfavne dig, min trofaste Ven!
Gid du var mig saa nær,
Som du nu langt borte er;
Det er mit Ønske og al min Begjær.

3. Tænk paa din Skaber, imedens du lever,
Tænk paa din Kjæreste, mens Hjertet det er ungt!
Tænk, at du lever i Velfærd og Glæder,
Mens jeg gaaer alene og sukker saa tungt!
Tænk paa din søde Ven,
Som du gav dit Hjerte hen,
Tænk, at vi engang kan samles igjen!

Nr. 133. Den Fangnes Klagesang.

Andantino. (*Jydsk Vise*).

2.
April den syv'nde,
Det var en Hellig-Dag;
Da Krud paa Kugler brændte,
Og Mange faldt i Slag;
Der blev saamange Enker
Og faderløse Børn,
Saavel udaf de Svenske,
Som af de danske Mænd.

3.
Da Slaget var til Ende,
Og Alting var forbi,
Da vi, som var i Live,
Maatte os til Fanger gi'e;
Da maatte vi marschere
I Sne og udi Vand
En fiirogtyve Mile
Til Staden Christian.

4.
O Naadens Gud og Fader,
Som i det Høie boer!
See til os usle Fanger,
Som her paa Jorden gaaer!
See til os usle Fanger,
Som her i Norge gaae!
I disse norske Lande
Her er saa Lidt at faae.

5.
Ak, havde jeg Vinger
Alt som den hvide Svan',
Da skulde jeg mig svinge
Hjem til mit Fødeland.
Der er saa godt at være,
Der er saa godt at boe;
Og der fandt jeg min Kjærest,
Hun var mig huld og tro.

Nr. 134. Den forskudte Pige.

Andantino.

(*Fra Frederiksborg-Egnen*).

1. Jeg gaaer i tu-sind Tan-ker, Jeg el-sker Den, jeg ei kan faae; Mens han i Glæ-den vån-ker, Jeg e-ne sør-ge maa. Stor Sorg er det, jeg dig ei fik, Som jeg nu har saa kjær; Saa man-ge fal-ske Men-ne-sker, Aar-sa-gen der-til er.

2.

See Blomsterne saa skjønne,
Hvor deilig de paa Marken staae; —
Jeg sørger mig tildøde
For Den, jeg ei kan faae.
Ja, om jeg nu i Døden gaaer,
Da bliver Sorgen din;
Ret aldrig udi Verden
Gaaer du udaf mit Sind.

3.

Langt heller vil jeg vandre
Den lange Vei med stort Besvær,
End som jeg vilde leve
Blandt falske Mennesker.
Til øde Mark jeg reise vil,
Og der mit Telt opslaae;
For hvert et Ord, jeg taler,
Af Skoven Svar jeg faaer.

Nr. 135. „Det haver saa nyligen regnet.“

Andantino.

1. Det ha - ver saa ny - li - gen reg - net, Og de Træ - er de dryp - pe end - nu; Men i
2. Jeg kan see paa di - ne Øi - ne saa blaae, At du ha - ver for ny - li - gen grædt. „Men har

p

Regn og i Blæst Og i Storm af Syd - vest Stan-der jeg dig dog al - le - ti - der næst.
jeg ik - ke Lov Til at græ-de, naar jeg vil, For - u - den at spør - ge dig?“

Nr. 136. Jeppe og Trine.

Allegretto. (*Fra Fyen*).

p

1. — Hvor er du nu kom-men fra? Hjer - te lil - le Jep - pe! Og hvor er du nu kom-men fra?

2. Hvad har du bragt hjem med dig?
Hjerte lille Jeppe!
Og hvad har du bragt hjem med dig?
Hjerte lille Jeppe!
„Hvide Sko at dandse paa,
Trine, lille Trine!
Hvide Sko at dandse paa,
Hør du det, min Pige!“

3. Hvem skal ha'e de hvide Sko?
Hjerte lille Jeppe!
Og hvem skal ha'e de hvide Sko?
Hjerte lille Jeppe!
„Dem skal du tjene paa min Tro,
Trine, lille Trine!
Dem skal du tjene paa min Tro,
Hør du det, min Pige!“

4. Men jeg kan hverken spind' eller sye,
Hjerte lille Jeppe!
Men jeg kan hverken spind' eller sye,
Hjerte lille Jeppe!
„Saa kan du rend' og sladdr' i By,
Trine, lille Trine!
Saa kan du rend' og sladdr' i By,
Hør du det, min Pige!“

Nr. 137. „Jeg kan see paa dine Øine.“

Andante. (*Fra Fyen*).

Andantino.

Nr. 138 a. Gjensynet.

p e legato

1. En stjer - ne - klar Af - ten i Ro - lig - heds Lund Jeg gik mig spad - se - re blandt Blom-ster; Jeg taus af For - un - dring stod stil - le en Stund Og hør - te den Nat - ter - gal syn - ge.

Andantino.

Nr. 138 b. Gjensynet.

(*Fra Varde-Egnen*).

1. En stjer - ne - klar Af - ten i Ro - lig - heds Lund Jeg gik mig spad - se - re blandt Blom-ster; Jeg taus af For - un - dring stod stil - le en Stund Og hør - te den Nat - ter - gal syn - ge.

2.
Da pluds'lig fornam jeg en kvindelig Røst,
Som sang med henrykkende Stemme;
Den Stemme kom fra et saa ynkefuldt Bryst;
En Jomfru jeg fandt i det Grønne.

3.
Hun sad tæt ved Søen med Blomster i Haand,
Og saae op til Himlen og sukked:
„O naadige Fader! du lindre det Baand,
Som ligger saa tungt paa mit Hjerte.

4.
Min Fader er druknet udi dette Vand,
Min Moder hun sørger saa saare;
Derfor maa jeg leve saa eenligen hen
Og fælde de modige Taarer.

5.
En Elsker jeg havde, som ogsaa forsvandt,
Hans Fader det ei kunde lide;
Thi sendte han hannem til fremmede Land,
For os fra hverandre at vide."

6.
Jeg stod da lidt stille, betænkende mig;
Mit Blod randt med stærkere Varme:
„O yndige Lise! saa er det da dig?
Kom hid i din Ludvigs Arme!"

7.
Nu blev da den Jomfru saa inderlig glad,
Og jeg ikke mindre tillige;
Min Længsel var stillet, og udfyldt mit Savn;
Jeg fandt jo min elskede Pige.

Nr. 139.

(Fra Randers-Egnen.)

Nr. 140. Jydsk Vise.

Andantino.

(*Fra Thyland*).

Gud vid - ne skal i Him-me - len, At jeg har el - sket dig, min Ven, Op - rig - te - lig, for - u - den

Svig; Men nu har du be-løn-net mig; Den Løn, jeg fik, den var ei god, Den træng - te ind til Hjer - te - rod!

Nr. 141. Sømandskonen til sin Mand.

Andante.

(*Fra Mandö*).

1. Til min el - ske - de Mand Jeg vil skri - ve en Sang, Og jeg dig den af Hjer-tet har gi - vet; Naar jeg

tæn - ker paa dig, Fry - des jeg saa in - der - lig; Thi du er al min Trøst her - i Li - vet.

2.
Udi Ungdommens Aar,
Udi blomstrende Vaar,
Da vi gav jo hverandre vort Hjerte;
Vi var Begge saa glad',
Naar vi hos hverandre sad',
Vi da glemte al Jordlivets Smerte.

3.
Ud paa Bølgen den blaa
Maa du bort fra mig gaae,
Men dit Minde mig stedse dog følger;
Ofte lider du Nød,
Ofte skuer du Død
Paa de vilde, de fraadende Bølger.

4.
O, du brusende Hav,
Tidt du aabner din Grav,
Og utallige Sjæle du favner;
Pigen mister sin Ven,
Og en Fader sin Søn,
Ja en Kone sin Mage tungt savner.

5.
Du, min Gud, staa os bi!
Gjør fra Kummer os frie,
Vær vor Støtte i Alderdoms Dage,
Gjør vor Dødstime let,
Vore Synder udslet,
Naar vi Afsked fra Verden skal tage

Nr. 142. „En Vise vil jeg skrive.“

Andantino. (*Sjællandsk*).

1. En Vi - se vil jeg skri - ve alt om min Ung-doms-tid, Da jeg i at - ten Aar hav - de
Da fik jeg først at vi - de, hvad Kjær - lig - hed for - maaer, Og si - den har jeg alt Det op -

le - vet;
skre - vet.
Jeg fik mig en Ven, Til ham gav jeg mig hen, Den Kjær-lig-hed blev van - ske - lig at

fø - re; Det skal I snart her - ef - ter faae at hø - re.

I.

2. Vi levede sammen udi et halvt Aars Tid,
Vi elskede hverandre uend'lig;
Vi deelte med hverandre baade Sorrig og Fryd;
Den Kjærlighed var ikke at beskrive.
Men saa kom Krigens Bud,
At de skuld' drage ud.
Nu har jeg ei Andet tilbage,
End Sorrig og vemodige Dage.

3. En Kugle ham traf udi hans venstre Bryst,
Den trængte sig ind i hans Hjerte;
Han levede en Time og led saa bitterlig,
Da lindrede Gud Fader hans Smerte.
Nu lider han ei Nød,
Men nyder Søvnen sød.
Gud gjemme ham selv i sit Rige;
Det ønskes af hans efterladte Pige.

Nr. 143. „Jeg en Bondedreng."

(*Fra Nordsjælland*).

Allegretto.

1. Jeg en Bon-de-dreng Hav-de mig en Ven I mit Hjer-te sat; Men nu skal hun snart Gif-tes med en Fart, Hun har mig for - ladt.

2. Husker du den Gang,
Da vi sad og sang
I den grønne Lund.
|: Jeg begjærede,
Du besnærede
Udi samme Stund. :|

3. Jeg har Penge nok,
Kjær'ster i en Flok,
Ti for een kan faae.
|: Guld og Midlerne
Blinde Øinene;
Det maa jeg forstaae. :|

4. Hverken min Mama
Eller min Papa
Skal forbyde mig,
|: Elske hvem jeg vil,
Hvem min Hu staaer til,
Uden List og Svig. :|

Nr. 144. Mit Krigstog.

(*Sjællandsk*).

Allegro moderato.

1. Min Fa' - er var en Bon - de - mand Fra Sto - re Blou - ster - ø - de, Han rei - ste sig saa vidt i Land, Snart in - de og snart u - de. Han sa'e: du er en rask Kra - bat I Krop - pen og Ge - bær - den; Saa tag nu din Tor- ni - ster fat, Og see dig om i Ver - den!

2.
Jeg kom til Kjøbenhavn; hvad skeer?
En Herre paa mig skraaler;
Det var en Underofficeer,
Han mine Lægge maaler;
Han fører mig til Exercis,
Og dygtig Prygl der vanker;
Thi Tapperhed og Krigsmalis
I Godtfolk der man banker.

3.
Jeg bragtes til Armeen bort —
Commando maa man lyde, —
Men Fjenden gjord' Processen kort,
Begyndte strax at skyde.
Jeg raabte, da jeg Fjenden saae:
Lad være med de Fagter!
Men inden jeg mig ret forsaae,
Fik jeg et Grundskud agter.

4.
Jeg bragtes til et Lazareth,
Og der man mig mon syne:
Min Seng den var et gammelt Bræt,
Og muggen Halm min Dyne.
Af Maanedsgagen blev betalt
Min Feltskjær og min Docter;
Men jeg var halt og jeg blev halt,
Trods Piller og Decocter.

5.
Da jeg blev rask, jeg var ei seen
At skynde mig paa Gaden;
Med Krykken og det ene Been
Jeg hinked' ud af Staden.
Jeg tænkte underveis som saa:
Jeg til mit Hjem vil tøfle,
Og Fanden meer i Krigen gaae
At lade sig karnøfle.

Nr. 145. „En sørgelig Vise."

*) Pigens Forældre fandt nemlig ikke Partiet passende, og da hun af Lydighed mod dem hævede Forbindelsen, dræbte Kjæresten hende og angav sig selv for Øvrigheden.

Nr. 146.

Andante. (*Fra Kolding*).

Ver-den, Ver-den, den er split-ter-gal . . . .

p

Nr. 147.

Andantino.

dolce

Jeg er kun en fat-tig Pi-ge, Mi-ne Ven-ner e-re faa;
Mi-ne Ven-ner e-re ri-ge, Dem kan jeg ei sto-le paa. Dog jeg har end-nu en Ven, Det er

p *p*

Gud i Him-me-len, Dog jeg har end-nu en Ven, Det er Gud i Him-me-len.

Nr. 148.

Moderato.

Sol - da - ten dra - ger fra Kri - gen hjem. Hur - ra! Sol - dat, Sol - dat! Hvor - fra kom - mer du? Di - ne

mf *f* *mf*

Klæ-der er rev - ne saa hæs - ligt i - tu. Hur - ra!

f

Nr. 149.

Andantino.

(*Fra Vordingborg*).

Og der er in - gen Ting, som kan fly - ve saa høit, Som Fal - ken med al - le si - ne Un - ger; Og

der er in - gen Ting, som kan skæ - re saa drøit, Som on - de Men - ne - skers Tun - ger.

Nr. 150. Jydsk Bondevise.

Con moto.

2. A kjövt en Hellemis[2]) for en Skjælling,
— Jæn, tov, fiir —
En Bjessel for en Havrekjan[3]).
Seis aa syv, ott' aa ni aa tyv'.

3. A sku just mæ fæst en Bruj,
A kjövt hin for en Helmeshuj.

4. Æ Haal[4]) den ga hin te en Krans,
Æ Örer te en Par Lejerhansk[5]).

5. Den Gaang mi Bruj kom te Kjærkedig[6]),
— Jæn, tov, fiir —
De Mjænniger[7]) di banned, di had aller sjæt hin Lig'.
Seis aa syv, ott' aa ni aa tyv'.

[1]) Mærken ɔ: Marked. [2]) Hellemis ɔ: en gammel Hest, et Øg. [3]) Havrekjan ɔ: Havreneg. [4]) æ Haal ɔ: Halen. [5]) Lejerhansk ɔ: Læderhandsker. [6]) Kjærkedig ɔ: Diget omkring Kirkegaarden. [7]) De Mjænniger ɔ: Kirkefolkene.

Nr. 151 a. De tre Skalke.

Allegro moderato.

mf

Tung - lu - ti, tung - lu - ti, lu - stu - di - lei, Kre - sto - ma - ni For Snur - re - vur - re - vip, For Ce - re - mo - nie.
Tung - lu - ti, tung - lu - ti, lu - stu - di - lei, Kre - sto - ma - ni For Snur - re - vur - re - vip, For Ce - re - mo - nie.

Nr. 151 b. De tre Skalke.

Andantino. (*Melodie fra Sorø - Egnen*).

mf

1. Der sto - de tre Skal - ke og tænk - te et Raad, For ra - sker - i - ru, for tril - ler - i - tu, for tril - ler - i
2. De To tog den Tre - die og stopped' i en Sæk, For ra - sker - i - ru, for tril - ler - i - tu, for tril - ler - i

mf *f* *mf*

lig - ger i tra - ra - ra — De vil - le til Møl - le - rens Dat - ter gaae. Tru - ru! Rum - bum bøi - en, Skam faa Gjø - gen,
lig - ger i tra - ra - ra — Saa ba - re de ham o - ver Møl-lerens Bæk. Tru - ru! Rum - bum bøi - en, Skam faa Gjø - gen,

f

tir - li løi - en, tir - li lig - gum fli - rum!
tir - li løi - en, tir - li lig - gum fli - rum!

3. „Og hør du Møller, saa fager og fiin,
Du male Hveden og Rugen min!“

4. „„Sæt Sækken der i Kammeret hen,
Der kommer slet ingen Rotter til den.““

5. Og da det blev mørkt i hver en Vraa,
Saa kom han frem, som i Sækken laa.

Nr. 152 a. Bræmsen og Fluen.

Andantino.

1. Tog Bræm-sen Støv - ler og Spo - rer paa, — Tra - nen træ̆r paa Trom-men — Saa red han sig til
2. Og da han kom til Flu - ens Gaard — Tra - nen træ̆r paa Trom-men — Stod Flu - en u - de,

mf *f* *mf*

p

Flu - ens Gaard I Torn og i Blom-men.
svøbt i Maar I Torn og i Blom-men.

Nr. 152 b. Bræmsen og Fluen.

(*Jydsk Melodie*).

Andantino.

1. Tog Bræm-sen Støv-ler og Spo - rer paa, Kom fi kom fa kom pa - tri - a — Saa red han sig til
2. Og da han kom til Flu - ens Gaard, Kom fi kom fa kom pa - tri - a — Stod Flu - en u - de,

Flu - ens Gaard. Kom - pei - a pi sa - te - ri ta - tri - a.
svøbt i Maar. Kom - pei - a pi sa - te - ri ta - tri - a.

3. Hør du Flue baade fav'r og fiin,
Vil du blive Allerkjær'sten min?

4. Hvor kan jeg blive Allerkjær'sten din?
Du er fattig og jeg er rig.

5. Naar jeg sidder paa Kongens Fad,
Saa sidder du paa Hestens Bag.

6. Tog Bræmsen Fluen ved Vingebeen,
Slog hende ned i Rendesteen.

7. Op stod Fluen i Hu saa mod:
Naar skal da vort Bryllup staae?

8. Marie-Dag, som falder i Høst,
Thi da er Bræmser og Fluer fleest.

Nr. 153.

Con moto.

Strophe.

Min Fa - der vil mig gif - te i Aar, Og in - gen Hu - e har jeg paa; Min Fa - der kjør til Kjø - ge By, Han

Antistrophe.

kjø - ber mig en Hu - e af ny Med Dir - le Vir - le Vif - te - ri. Og fik du ik - ke

Hu - en af ny? Jo, jo, gjor - de jeg saa, Hm, hm, gjor - de jeg saa. Tral - la!

Nr. 154 a. Bonden og Kragen.

Con moto.

2.
Den Bonde han gik og gjorde Omsvøb,
Og Kragen stedse efter ham løb.

3.
Da tænkte den bange Bonde ved sig:
Den Krage en Hex er visselig.

4.
Og Bonden han vendte til Byen igjen:
Jeg troer den Krage vil bide En.

5.
Men Konen hun svarte ham paastand:
Naar hørte du Krager bide en Mand.

6.
Med Bøsse han gik nu til Skoven hen,
Der saae han Kragen hoppe igjen.

7.
Og Bonden satte Bøssen for sit Knæ,
Saa skjød han Kragen ned af det Træ.

8.
Det rygtedes vidt og bredt om Land,
At Bonden var en saa drabelig Mand.

9.
Og strax kom der Bud fra Bispens Gaard:
Hvor blev den Krage, du skjød i Gaar?

10.
Af Hovedet gjorde jeg Kirke-Knap,
Af Næbet saa gjorde jeg Tønde-Tap.

11.
Med Fjædrene tækked jeg alt mit Huus,
Af Tællen jeg støbte mig tolv Pund Ljus.

12.
Af Skindet jeg syede mig tyve Par Sko,
Foruden to Tøfler, jeg skjænkte min Mo'er.

13.
Af Kjødet jeg salted mig Tønder og Kar,
Foruden en Steg, jeg forærte min Fa'er.

14.
Af Skroget jeg bygte min Husbond et Skib,
Saa stolt som i Kongens Flaade det gik.

15.
Af Tarmene snoede jeg Takkel og Reb;
Af Fødderne gjorde jeg Møge-Greb.

16.
Af Stjerten jeg gjorde de Hatte-Gevær,
Som Fruer nu bære i Solskins-Veir.

17.
Ved denne Krage blev Bonden rig,
Og længe med Kone han gottede sig.

18.
Nu skal den Krage ei bide meer.
Der meget Underligt i Verden skeer.

19.
Om Nogen vil sige, at det er Tant,
Saa sværger jeg paa, at det er sandt.

*) Om man vil, kunne disse Omkvæd udelades og to Vers trækkes sammen; men eet af de sidste 3 Vers, ligegyldigt hvilket, maa da overspringes.

Nr. 154 b. Harevisen.

Allegretto. (*Fra Jylland*).

3. „Og hjerte Morlille, tag vel mod mig,
Og sikkenen [1]) Hare a har til dig!“

4. „„Og hjerte Farlille, vær du mig tro,
Sælg Haren, og giv mig saa et Par Sko.““

5. Og Bonden smed Haren paa sin Nakk',
Og til æ Kjøbstæd saa mon han lakk'.

6. Og der han kom paa Kjøbstædgaaede,
Han mødte en Tydsker saa vel tilmode.

7. „Og hør du Bondemand fav'r og fiin,
Og hvordan sælger du Haren din?“

8. „„Ja, tre Rigsmarker og Brændeviin!
Og saadan sælger a Haren min.“

9. „Nei femten Schilling dem vil jeg gie.“
„„Og hvi est du da saadan karrig Knark?
Og femten Skilling er ingen Mark.““

10. Og Tydsken bredte ud sin Kappe blaa,
Og talte de Penge, baad' stor' og smaa.

11. Og Tydsken smed Haren paa sin Nakk',
Men af den paa alle Fire stak.

12. Og Haren den løb over Bjerg og Dal,
Og Tydsken bagefter som han var gal.

13. Og Haren løb over Eng og Moser,
Og Tydsken bagefter paa bare Hoser.

14. Og Haren den løb ad Helved ind,
Og Tydsken bagefter med Krop og Skind.

[1]) sikkenen ɔ: see, hvilken en.

Nr. 155. Mand og Kone.

Moderato. (*Fra Slagelse-Egnen*).

Nr. 156. Ole Morske.

(*Færøisk Vise*).

Allegro.

1. Nu vil - le vi be - gyn - de en Vi - se paa - ny! Hvor-om? hvor-om? Alt om O - le Mor - ske og hans
2. Ole Mor - ske han skul - de til Mar - ked age, Hvad der? hvad der? At kjø - be sin gam - le graa

Ven - ne - viv, og hans Ven - ne - viv, og hans Ven - ne - viv. Paa Sal - ten [1]) i Nor - ge faaer Dask O - le Mor - ske.
Mær en Ma - ge, graa Mær en Ma - ge, graa Mær en Mage. Paa Sal - ten i Nor - ge faaer Dask O - le Mor - ske.

O - le Mor - ske lig - ger krum - pen [2]) paa Lof - te; San - de - lig, han skal her - ned, om der staaer no - get Raad der - til.
O - le Mor - ske lig - ger krum - pen paa Lof - te; San - de - lig, han skal her - ned, om der staaer no - get Raad der - til.

3.

Ole Morske var kommen i saa godt et Lag
At spille Kort;
Atten Daler tabte han |: i det første Slag. :|
Paa Salten i Norge o. s. v.

4.

Ole Morskes Kone fik Nys derom; —
Hvad hun? hvad hun?
Hun efter stakkels Ole |: til Marked kom. :|

5.

Og sidder du her, du forfyldte Hund?
Hvad du? hvad du?
Du skal faae Skam |: paa dit Kallun. :|
Paa Salten i Norge o. s. v.

6.

Ole Morskes Kone, den arrige Gast, —
Hvad hun? hvad hun?
Hun slog stakkels Ole, |: han fik Skam og Last. :|

7.

Ole Morske han taler nu til sin Søn:
(Hvad hedte han?
Ole ligesaa). |: „Kom og hør min Bøn"! :|
Paa Salten i Norge o. s. v.

8.

„Og du skal gaae mig til Byfogden hen."
Hvad der? hvad der?
„Bede hannem komme til mig, |: om han er min Ven.":|

[1]) Salten, et Fogderi i Nordlandene. — Maaskee Tilnavnet Morske er en Fordreielse af Moskø, og tyder hen paa denne, ikke langt fra Salten's Fogderi liggende Ø, som Oles Hjemstavn. [2]) krumpen ɔ: knuget, krumbøiet.

9.
Ole Morskes Kone, den arrige Ged, —
Hvad hun? hvad hun?
Hun Byfogdens Folk |: baade sparked' og bed. :|

10.
Ole Morske han tager til sin Hat.
Hvad han? hvad han?
Ole Morske han bød |: dem Alle Godnat! :|

11.
Der de komme hjem, da var bered —
Hvad der? hvad der?
En Fjerdingtønde-Kjedel |: med Meelgrød hed. :|

12.
Saa maatte stakkels Ole med sin stumpede Næse —
Hvad han? hvad han?
Taalmodelig sidde |: og paa Grøden blæse. :|

13.
Hvo denne Vise har gjort i Løn, —
Hvad han? hvad han?
Han maa vist være |: Ole Morskes Søn. :|

14.
Hvo denne Vise ei høre vil, —
Hvad han? hvad han?
Han maa vist høre |: Ole Morske til. :|

Nr. 157. Ølkonen i Skanderborg.

(*Fra Varde-Egnen*).

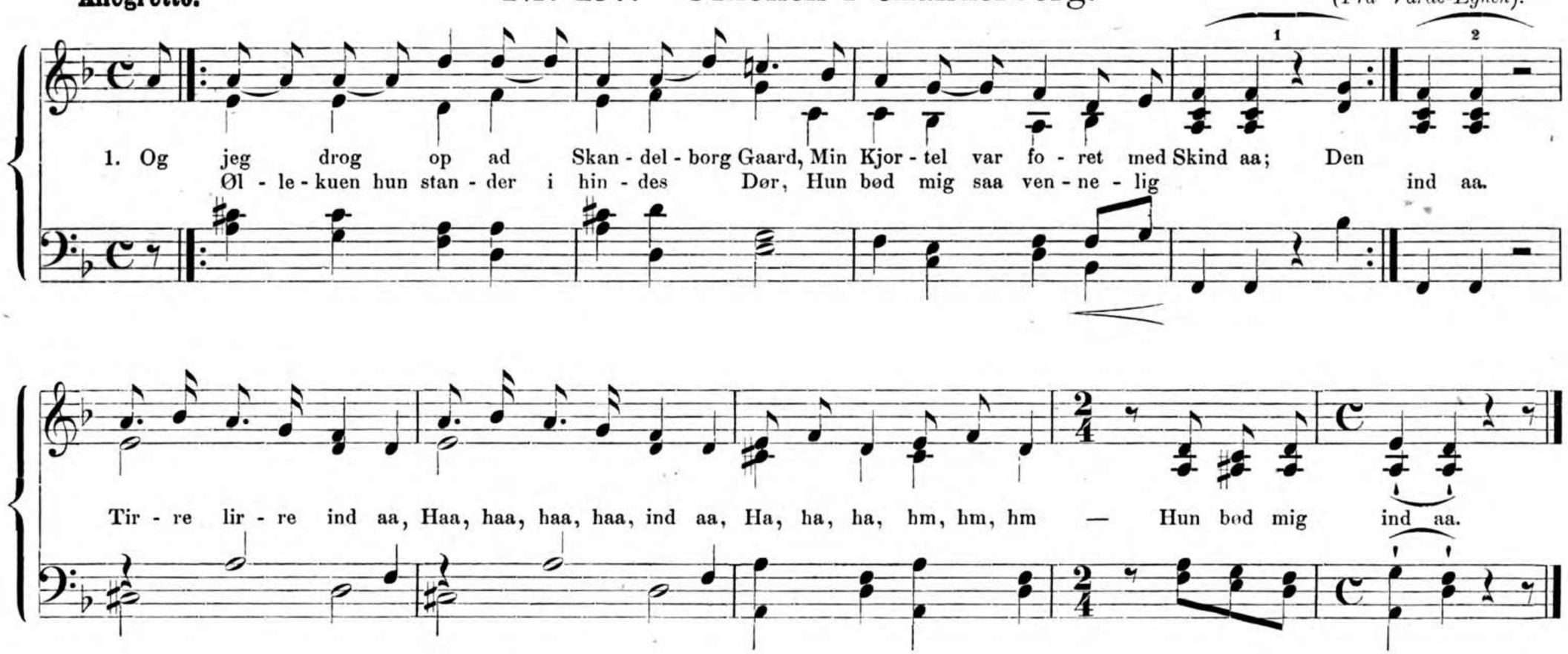

2.
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard
Med femten avildgraae Heste;
Den Øllekuen hun legte saa længe med mig [1]),
Jeg havde kun een af de værste.
Ha, ha, ha, ha — værste,
Hm, hm, hm, hm — værste —
Ha, ha, ha, hm, hm, hm —
Een af de værste.

3.
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard
Med femten røde Guldringe,
Den Øllekuen hun legte saa længe med mig,
Jeg havde kun Sko, fuld' af Pinde.
Ha, ha, ha, ha — Pinde,
Hm, hm, hm, hm — Pinde,
Ha, ha, ha, hm, hm, hm —
Sko, fuld' af Pinde!

[1]) legte med mig ɔ: bedaarede mig.

Nr. 158. Den liden Smaatøs.

(*Fra Slagelse-Egnen*).

Allegretto.

1. Jeg var mig en li - den Smaa-tøs, Jeg skul - de ud at tje - ne,
Mad - mo'e - ren gav mig Fæ - ste - peng' i Haand, Hus - bon - den skuld' mig løn - ne.
Jeg vil ik - ke ly - de Hus - bon - den ad,
Jeg vil gjø - re Alt, hvad Mad - mo'e - ren bad. Hus - bon - den skal mig løn - ne, Mad - mo'e - ren vil jeg tje - ne.

2.
Husbonden gav mig Greben i Haand,
Jeg skulde Stalden mu'e;
Madmo'eren gav mig Kosten i Haand,
Jeg skulde feie Stue.
Jeg vil ikke lyde Husbonden ad,
Jeg vil gjøre Alt, hvad Madmo'eren bad.
Husbonden skal mig lønne,
Madmo'eren vil jeg tjene.

3.
Husbonden gav mig Svøben i Haand,
Jeg skulde Ploven kjøre;
Madmo'eren gav mig Sløven i Haand,
Jeg skulde Gryden røre.
Jeg vil ikke lyde Husbonden ad,
Jeg vil gjøre Alt, hvad Madmo'eren bad.
Husbonden skal mig lønne,
Madmo'eren vil jeg tjene.

4.
Vor Mo'er skuld' gjøre Hvergarn i Aar,
Fa'er havde ingen Trøie:
Fem Mark for Hør og fire Mark for Blaar,
Mo'er maatte la'e sig nøie.
Fa'er fik en Trøie, Mo'er fik et Skjørt,
Fa'er fik en Trøie, Mo'er fik et Skjørt,
Pigen fik en Dollemøse [1]),
Pigen fik en Dollemøse.

[1]) Dollemøse (det franske dormeuse) ɔ: en Natkappe.

Nr. 159. Lille Jon.

(*Fra Varde-Egnen*).

Allegretto.

p

1. Hei, lil - le Jon! du skal op te di Dou - er [1])! „Nei, lil - le Mu - er! læ mæ ligg', men a sou - er.“
2. Hei, lil - le Jon! for no bræ - ger æ Lam. — „Nei, lil - le Muer! de er æ Frø - er i æ Dam.“

[1]) Douer ɔ: Davre, Frokost.

Nr. 160. Jydsk Vuggevise.

Andante. (*Fra Varde-Egnen*).

Nr. 161. Jydsk Vise.

Allegretto.

2. Aa vi gaaer ei fra dette Huus,
Før vi seer Morgenstjaen,
For vi vil have vos en Ruus,
Aa de maa vi saa gjaen.

3. No ska vi ha en lille Hriel,
Aa de ska væ den sidste,
Aa den ska vær da lisaa laang,
Som hærfræ aa te Gredste!

[1]) Lieg ɔ: Leg.

Allegretto.

Nr. 162.

(Fra Sjælland).

1. Og Man - den han ta - ger sin Ko - ne i Favn, Saa tem - me - lig hen, Saa maa - de - lig hen: Vil du
2: Og Man - den han ta - ger sin Ko - ne i Favn, Saa tem - me - lig hen, Saa maa - de - lig hen: Vil du

gi - ve mig No - get af det go - de Øl, Paa Tøn - den lig - ger, paa Tøn - den er? „Nei,
gi - ve mig No - get af det skid - ne Vand, I Pø - len lig - ger, i Pø - len er? „Ja,

hjer - te Mand lil - le! slet In - tet du faaer, Ret al - drig en Taar; Det skal vo - re Gjæ - ster ha', som
hjer - te Mand lil - le! Nu skal du faae Hver e - vi - ge Taar; Jeg skal bæ - re det til dig med

kom her i - gaar, Hver e - vi - ge Taar!“
Span - de og Saaer; Ja nu skal du faae!“

Nr. 163. Jydsk Vise.

Allegretto.

2. |: Aa hvad va de, aa hvad va de,
Du spilt den hier Gaang? :|
A ka itt' hør Musiken for Nævren aa Knævren,
Aa daans mæ di Pier, de vil a saa gjærn!
Aa skynn dei, aa stræv saa.
A vi ka faae de Hvals!

3. |: „O Stafen, o Stafen! [1])
De Pols [2]) de kan a itt'. :|
A vil sidde mei ne aa vil snakk' mæ di Søster,
I Aan're ka daans jo saa læng', som I lyster;
Aa skynn dei, aa stræv saa,
A vi ka faae de Hvals!"

[1]) Stafen ɔ: Steffen [2]) Pols ɔ: Polskdands.

Nr. 164. Kjællingen og Hovmanden.

Allegretto.

(Fra Roeskilde-Egnen).

3. „Hvad haver du i Bøtten din?"
„„Jeg haver Mælk, og jeg haver Grød.""

4. Bøtten han tog fra Kjællingen fiin,
Den slog han imod Murens Stiin.

5. Kjællingen tog op sin lille Kniv,
Den stak hun udi Hovmandens Liv.

6. Kjællingen hen ad Veien gik,
Saa gik hun sig til Præsten hen.

7. „Hør du, Præst, baade faver og fiin!
Jeg haver slaaet en Hovmand ihjel."

8. „„Haver du slaaet en Hovmand ihjel,
Saa kan du gaae til Helvede hen.""

9. Kjællingen tog Præsten i hans hvide Skjæg,
Saa trak hun ham fra Stol og til Væg.

10. Kjællingen hen ad Veien gik,
Saa gik hun sig til Helvede hen.

11. Kjællingen ind ad Døren saae:
Alle de smaa Djævle smutted i en Krog.

Nr. 165. Cavaleer-Dandsen.

(Fra Dalby ved Kjerteminde).

Allegretto.

p *sempre cresc.* *p*

Jeg la - der mig skæ - re en sor - te - bruun Trøi - e, Den la - der jeg fo - re med Me - lan - cho - lie. Naar

cresc. *p*

No - gen mig spør-ger, Hvor - fo - re jeg sør - ger, Da vil jeg ham sva - re: Min Kjæ - rest er død. „Hvor blev han be-

gra-vet?“ I Me-ster Da - ni - els Ha - ve, Og der skal han lig - ge, ind - til han op - staaer.

sempre cresc.

Nr. 166.

Andantino.

(Fra Sjælland).

Den So og den Skræd-de-re De skul - de di - scu - re - re: Aa, ja, ja, min Kjæ - re - ste! Du vil mig vist fix - e - re.

Hei - dum-me - lum, Si - den - bum, Mik-mik-mak, Hei vip - pe - di - vum bum bum bei—Du vil mig vist fix - e - re!

Nr. 167. Kattens Liigfærd.

(Fra Dalby ved Kjerteminde).

Andantino.

(Til 1ste Vers.)

1. Kat - ten lig - ger un - der Kak - kel - ov - nen Og sør - ger for sin Un - ge, Un - ge; For nu er Kat - ten

p

(Til 2det og følgende Vers.)

død, død! For nu er Kat - ten død, død!

2. Saa gik der Bud hen til Sned - ke - ren, Til Sned - ke - ren den
Han skul - de kom - me saa ha - stig hen, At gjø - re Kat-tens

vi - se,
Ki - ste,

For nu er Kat - ten død, død! For nu er Kat - ten død, død!

3. Saa gik der Bud hen til Jomfruen,
Til Jomfruen den sorte;
Hun skulde komme saa hastig hen
Til Katten sye en Skjorte;
For nu er Katten død, død!

4. Saa gik der Bud hen til Degnen,
Til Degnen den unge:
Han skulde komme saa hastig hen,
At over Katten sjunge;
For nu er Katten død, død!

5. Og allerførst saa kom Rotterne,
De bar ham ned af Trapperne,
Og sidenefter kom Musene
Med lange, sorte Kapper:
For nu er Katten død, død!

Nr. 168. Uglevisen.

(Fra Slagelse-Egnen).

Andante.

2.

Jeg gik hen at søge op
  Denne arme Ugle;
Da den sad i Skovens Top,
  Tænkte sig at skjule;
Didhen jeg løb hastelig,
Raabte høit: hvad skader dig?
  Mens du saadan hyler.

3.

Jeg veed ei, hvad Ondt jeg gjør
  Den graarygged' Krage,
Jeg veed ei, hvad Spurve-Kløer
  Har paa mig at rage;
Alle er mig hadelig,
Alle Fugle plukke mig;
  Maa jeg da ei hyle?

4.

Jeg veed ei, hvad Ondt jeg gjør
  Udi Bondens Lade;
Jeg bevarer, som jeg bør,
  Alt hans Korn fra Skade;
Jeg opæder Musen graa,
Jeg derfor ei Tak kan faae.
  O, jeg maa vel hyle!

5.

Derimod har Katten godt,
  Thi naar den kan fange
Musen paa sin Herres Slot,
  Da man til den ganger
Med sød Melk udi et Fad,
Mens jeg lider Hunger, Had:
  Maa jeg da ei hyle?

6.

Katten er mit Sødskend-Barn,
  Den har gode Dage
Fremfor mig, det slemme Skarn;
  Jeg maa staae tilbage;
Den gaaer ud og den gaaer ind.
Mens de plukke mig mit Skind;
  O, jeg maa vel hyle!

Nr. 169.

Allegro moderato.

(Sjællandsk Bondevise).

1. Pe' Ni - len ha drau - et sin Jol - le aa Land, De - di - lum, de - di - lum, dum;
Han si - ger, at Trop-man ska gjø - re'n i - stand, De - di - lum, de - di - lum, dum;
Men Trop-man han er in - gen Nar; Ven - ner, troe I kun mig! Pe' Ni - len slet - in - gen Pen - ge har.

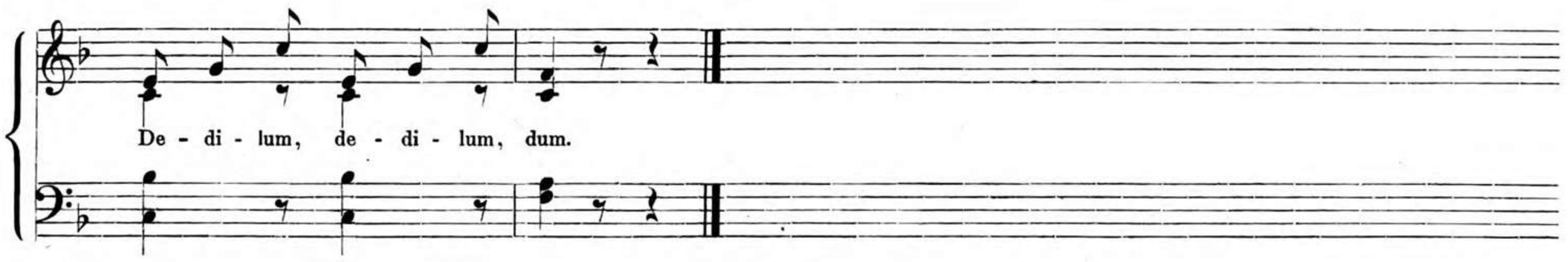

2.

Nu gaaer han og græmmer sig hver Dag, den Mand,
Fordi han har drauet sin Jolle aa Land.
Nu kan han edde [1]) meer grave Sand.
Venner, troe I kun mig!
Pe' Nilen er en ulykkelig Mand.

3.

Halvfjære Mark ta'er han for et Læs Sand!
Jeg troer sku, den Mand har mist' sin Forstand:
Thi intetsteds er Sand saa dyr.
Venner, troe I kun mig!
Pe' Nilen er en Fandens Fyr.

4.

Nu troer jeg, at jeg vil ende min Sang,
Jeg frygter ellers hun bliver for lang.
Nu Turen staaer Pe' Nilen til.
Venner, troe I kun mig!
Til Gjengjæld han synge, hvad Pokker han vil.

[1]) edde ɔ: ikke.

Andante con moto.

Nr. 170. De tolv hellige Ting.*)

(Sangremse fra Thy).

Stat op, San - te Si - me - on, og siig mig, hvad {Een / To / o.s.v.} er? Tolv er A - post - le - ne, Ell'-ve er Di-

scip - le - ne, Ti er de Bud - ord, Ni ud - i Eng - le - chor, Ot - te Sjæ - le frel - ste Gud ud - i Ar - ken,

Syv Bøn-ner i Fa - der-vor, Sex var de Steen - kar, som blev sat i Ca - na i Ga - li - læ - a, Fem Mo - se-

bø - ger, Fi - re E - van - ge - li - ster, Tre Pa - tri - ar - ker: A - bra-ham og I - sak og Ja - cob,

*) Efter Spørgsmaalet i de 4 første Takter (hvori Talordet vexler) springes bestandig ned til det med Tallet betegnede Svar, saa at Melodien lidt efter lidt udvider sig, idet de tidligere Svar altid gjentages paany efter Svaret paa hver enkelt Spørgsmaal, og først den 12te Gang synges alle Takterne i den Følge, hvori de ere optegnede. Altsaa efter det første Spørgsmaal Svaret 1, efter det 2det Spørgsmaal Svarene 2 og 1, efter det 3die Svarene 3, 2, 1, o. s v.

2. 1.

To Mo - se - tav - ler, Een er Je - sus Chri - stus, som re - gje - rer o - ver Him - me - len og Jor - den.

Nr. 171.

Allegretto. (*Sangremse fra Falster*).

Langt ud - i Sko - ven laa et lil - le Bjerg, Al - drig saae jeg saa dei - ligt et Bjerg, Bjer - get lig - ger langt

p *mf* *f*

ud - i Sko - ven. Paa det lil - le Bjerg der stod et lil - le Træ, Al - drig saae jeg saa dei - ligt et Træ;

p *mf*

Træ - et paa Bjer - get, Bjer - get lig - ger langt ud - i Sko - ven.

f

Nr. 172. Grílukvæði. Grilasangen.*)

(*Islandsk Børnevise*).

Allegretto.

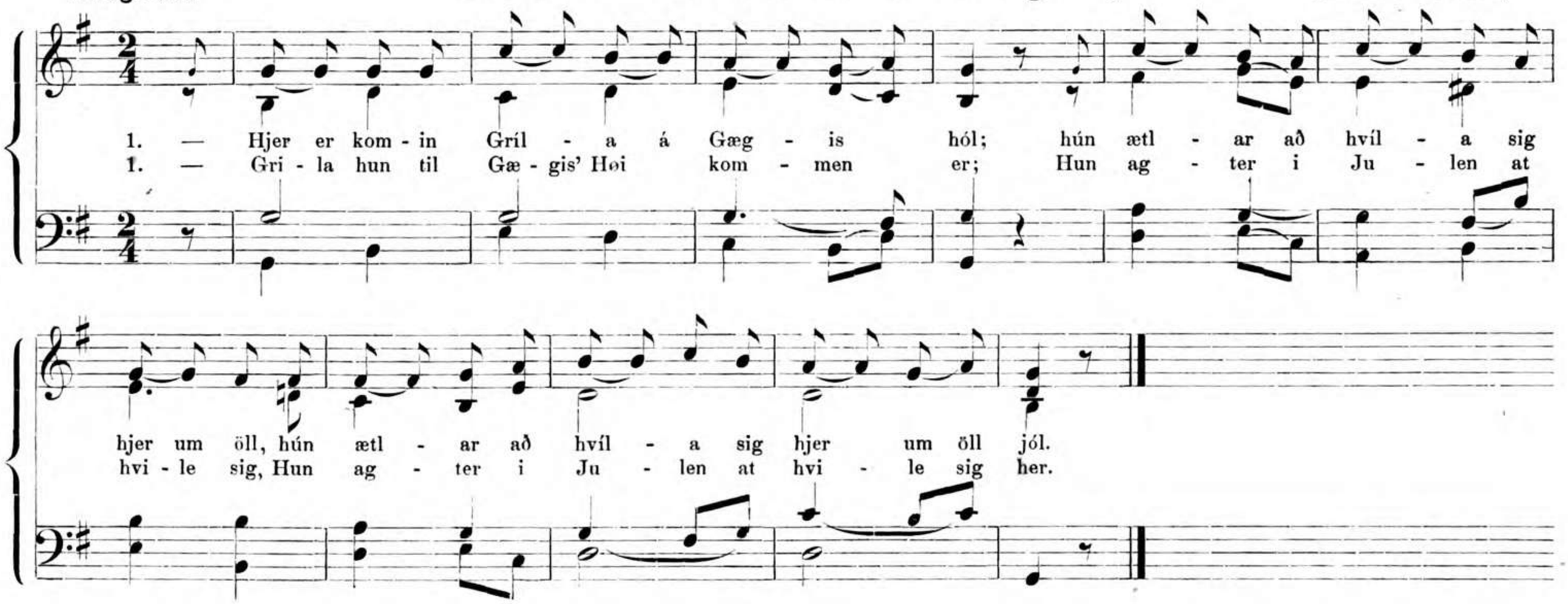

2. Hún ætlar að hvíla sig, því hana vantar börn;
|: hún er grá um hálsinn og hlakkar eins og :| örn.

3. Hún er grá um hálsinn og hleypur út í fjós;
|: hún vill ekki horfa' í það hátíða :| ljós.

4. Hún vill ekki heyra þann hátíða söng.
|: Kvartar hún um ketleysi' og kveðst vera :| svöng.

5. Kvartar hún um ketleysi kjökrandi þá:
|: „seldu mjer barnkorn í belginn minn :| grá!

6. Seldu mjer barnkorn, sem brekin hafa nóg,
|: Ýlunum og ærslunum ei koma' í :| lóg!

7. Af ýlunum og ærslunum æpa þau þrátt,
|: syngja ekki sín fræðin sífelt og :| hátt.

8. Syngja ekki sín fræðin sífelt og vel."
|: Bíta kvaðst hún börnin og blæða láta' í :| skel.

9. Bíta kvaðst hún börnin og bað hún mig um eitt.
|: Svo gegndi' eg Grílu: „eg gæti það ekki :| veitt."

10. Svo gegndi' eg Grílu: „góð börn á jeg:
|: ekki hafa þau ærsli, nje æpa þau :| mjög.

11. Ekki hafa þau ærslin og ekkert þeirra hrín:
|: kostulega kyrja þau kvöldfræðin :| sín."

2. Hun agter her at hvile sig, thi hun mangler Børn;
|: Om Halsen er hun graa, og hun skriger vildt :| som Ørn.

3. Om Halsen er hun graa; hun til Stalden flygter hen;
|: Thi Grila er af Festlys slet ingen :| Ven.

4. Hun vil ikke høre Festsangen sød;
|: Men klynker over Kjødskort og megen |: Nød.

5. Hun klynker over Kjødskort og klager saa:
|: „Sælg mig et Barnpuds i Randselen :| graa.

6. Sælg mig kun den Lille; saa stor Fortred han gjør;
|: Hans Skraal og Hviin en Ende dog have :| bør.

7. Med Skraal og med Hvinen de Børn mig plage tidt;
|: Men om at synge Bønner de skjøtte :| kun lidt.

8. De vil ei synge Bønner! saa lad mig bide dem;
|: I Muslingskal det Blod skal strømme :| frem.

9. I Muslingskal jeg samler det Blod! Giv mig din Søn!"
|: Men strax jeg svar'de Grila: „Jeg hører ei :| din Bøn."

10. Men strax jeg svar'de Grila: „Gode Børn har jeg:
|: De sjelden plei' at hvine, og skraale :| ei.

11. De sjelden plei' at hvine, men græde i Løn;
|: Om Aft'nen smukt de bede den kjære :| Bøn.

*) Grila er et Væsen, hvormed Børnene skræmmes, og svarer til Bussemand hos os. — Mel. en Variant af Nr. 85.

Nr. 173a. Hoffinn og Alfinn.

(Islandsk Sangleg).

Pigerne indenfor; Karlene udenfor begynde:

2.

Hvað vill Hoffinn?
hvað vill Alfinn?
hvað vilja allir Hoffins sveinar?

2.

Hvad vil Hoffinn?
Hvad vil Alfinn?
Hvad vil alle Hoffins Svende?

3.

Mey vill Hoffinn,
mey vill Alfinn,
mey vilja allir Hoffins sveinar.

3.

Beile vil Hoffinn,
Beile vil Alfinn,
Beile vil alle Hoffins Svende.

4.

Hvað býður Hoffinn?
hvað býður Alfinn?
hvað bjóða allir Hoffins sveinar.

4.

Hvad byder Hoffinn?
Hvad byder Alfinn?
Hvad byde alle Hoffins Svende?

5.

Grjót býður Hoffinn,
grjót býður Alfinn,
grjót bjóða allir Hoffins sveinar.

5.

Steen byder Hoffinn,
Steen byder Alfinn,
Steen byde alle Hoffins Svende.

6.

Skríddu burt, Hoffinn!
skríddu burt, Alfinn!
skríðið burt, allir Hoffins sveinar!

6.

Gaa du bort, Hoffinn!
Gaa du bort, Alfinn!
Gaae I bort, alle Hoffins Svende!

Efterat Pigerne, fortrydelige over det gjorte Tilbud, have afviist Karlene, gaae disse bort, men komme igjen, og modtages som første Gang, hvorunder 7de—10de Vers, der ere en Gjentagelse af de 4 første Vers synges; derpaa:

11.

Eyr býður Hoffinn,
eyr býður Alfinn,
eyr bjóða allir Hoffins sveinar.

11.

Kobber byder Hoffinn,
Kobber byder Alfinn,
Kobber byde alle Hoffins Svende.

12.

Ríddu burt, Hoffinn,
ríddu burt, Alfinn,
ríðið burt, allir Hoffins sveinar.

12.

Rid du bort, Hoffinn!
Rid du bort, Alfinn!
Rid' I bort, alle Hoffins Svende.

Karlene blive noget mindre haanligt afviste end forrige Gang. De komme tilbage, og 13de til 16de Vers (en Gjentagelse af de 4 første Vers) synges; derpaa:

17.

Gull býður Hoffinn,
gull býður Alfinn,
gull bjóða allir Hoffins sveinar.

17.

Guld byder Hoffinn,
Guld byder Alfinn,
Guld byde alle Hoffins Svende.

Herpaa svare Pigerne:

18.

Vel kominn Hoffinn!
vel kominn Alfinn!
vel komnir allir Hoffins sveinar!

18.

Velkommen, Hoffinn!
Velkommen, Alfinn!
Velkomne, alle Hoffins Svende!

Nu blive Karlene indladte, og Dandsen begynder.

Nr. 173 b. Offer og Ædelig.*)

Allegretto. *(Sangleg fra Jylland).*

A. 5. Sølv byder Offer, o. s. v.
B. 6. Nei faaer Offer, o. s. v.
A. 7. Bort gaaer Offer, o. s. v.
A. 8. Igjen kommer Offer, o. s. v.
B. 9. Hvad vil Offer? o. s. v.
A. 10. Beile vil Offer o. s. v.
B. 11. Hvad byder Offer? o. s. v.
A. 12. Guld byder Offer, o. s. v.
B. 13. Nei faaer Offer, o. s. v.
A. 14. Bort gaaer Offer, o. s. v.
A. 15. Igjen kommer Offer, o. s. v.
B. 16. Hvad vil Offer? o. s. v.
A. 17. Beile vil Offer, o. s. v.
B. 18. Hvad byder Offer? o. s. v.
A. 19. Tro byder Offer, o. s. v.
B. 20. Ja faaer Offer, o. s. v.
A. 21. Glad bliver Offer,
Glad bliver Ædelig, o. s. v.

*) Sidestykke til foregaaende Vise. — De med **A** betegnede Vers synges paa Melodiens 1ste, de med **B** paa dens 2den Afdeling

Nr. 174. „Gamle Else“.

Allegretto. (*Fra Jylland*).

Gam - le El - se, gam - le El - se! Vil du dand - se med mig? Nei saa — Tir - re - lit - te,

fal - de - ral - le ral - le, Nei saa — Tir - re - lit - te, fal - de - ral - le ral - le, fal - de - ra fal - de - ral - la - la.

Nr. 175. „Bryde Kloster“.

Allegretto. (*Fra Kjøbenhavn*).

1. Hvad er der i det Klo - ster at see? Ring, rang! fal - der i Sang! Fal - la de rø - de - ste Ro - ser!

2. Det er en Jomfru saa fiin og skjøn.
3. Og kan vi ei faae den Jomfru at see?
4. Der er saa stærk en Muur omkring.
5. Saa ville vi brække en Steen eller to.
6. En Steen eller to kan ei forslaae.
7. Saa ville vi brække den halve Muur.
8. Den halve Muur kan ei forslaae.
9. Saa ville vi brække den hele Muur.
10. Den hele Muur kan ei forslaae.
11. Saa ville vi brække det halve Kloster.
12. Det halve Kloster kan ei forslaae.
13. Saa ville vi brække det hele Kloster.
14. Nu har vi faaet den Jomfru at see.
    Ring, rang! falder i Sang!
    Falla de rødeste Roser!

Andante con moto.

Nr. 176 a. Palle.

(Fra Slagelse-Egnen).

1. Og nu rei-ser Pal - le til Nor - ge, Og -ge, Og nu rei-ser Pal - le, og nu rei-ser
2. Og Pal - le han syer ny - e Sko, Og Sko, Og Pal - le han syer, Pal - le
3. Og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko? Og Sko, Og hvad ta'er Pal - le, og hvad ta'er

p e legato *cresc.*

Pal - le, og nu rei-ser Pal - le til Nor - ge.
han syer, Pal - le han syer ny - e Sko.
Pal - le, og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko?

Andante con moto.

Nr. 176 b. Palle.

(Fra Randers).

1. Ja, Pal - le han boer i Vad - mel - By, Ja, Pal - le han boer, ja, Pal - le han boer, ja
2. Og Pal - le han syer ny - e Sko, Og Pal - le han syer, Pal - le han syer
3. Og hvad ta'er Pal - le for et Par Sko? Og hvad ta'er Pal - le, og hvad ta'er Pal - le, og

Pal - le han boer i Vad - mel By.
Pal - le han syer ny - e Sko.
hvad ta'er Pal - le for et Par Sko?

4. Tre, tre Mark og fire Skilling.
5. Og hvad skal Palle til Frokost ha'e?
6. To, to Kaager [1]) og saa en Ost.
7. Og hvad skal Palle til Middagsmad ha'e?
8. Steg, Steg, Graaver [2]) og Mælkegrød.
9. Og hvad skal Palle til Natteren [3]) ha'e?
10. Syv, syv Sild paa fjorten Fad.
11. Og fjorten Piger skal bære dem ind.
12. Men nu har Palle stjaalet.
13. Og hvad har Palle stjaalet?
14. Og Palle har stjaalet et Sølvfad.
15. Og nu skal Palle hænges.
16. Og nu hænger Palle og dingler.
17. Og Ludse hun grov saa dybt et Hul.
18. Og hun putted Palle i Hullet.
19. Og Ludse hun sad ved Hullet og græd.

[1]) Kaager forklarede Sangersken ved Rugtvebakker; og [2]) Graaver ved „Fedtegrever". [3]) Natteren ɔ: Aftensmad (Nadver).

Nr. 177.

2. Av! av! Allerkjærest! Du binder for haardt;
   Jeg agter slet ikke at reise langt bort.
3. Skjøn Jomfru gaaer i Skoven en Dag eller tre,
   Og naar hun bli'er sulten, saa la'er hun sig see.
4. Ak, see nu, hvor lystig de dandser, de To,
   Som om de skuld' tabe baade Strømper og Sko.
5. Ja, silkene Strømper, baldyrene Sko,
   See, det fik skjøn Jomfru for sin Ære og Tro.

Nr. 178. Guldeieren.

(Fra Nordsjælland).

Nr. 179. Dands fra Turø.*)

Allegretto.

Nr. 180. „Taprisör“.**)

(*Fra Vendsyssel*).

Moderato.

Nr. 181. „Skomager-Skotsken“.

(*Fyensk Dands*).

*) — i Svendborg Sund, hvor den har været brugt for vist mere end 100 Aar siden. **) Synes at være en Variant af den foregaaende Melodie.

Nr. 182. Langelandsk Dands.

Nr. 183. Amager-Dands.

Allegro.

Nr. 184. Amager-Dands.

Allegro.

Nr. 185. Totuur.

Nr. 186. Totuur.

(*Sjællandsk*).

Nr. 187. Totuur.

(*Sjællandsk*).

Nr. 188. Tretuur.

(*Sjællandsk*).

Nr. 189. Tretuur.

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 190. Fiirtuur.

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 191. Femtuur.

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 192. Sextuur.

(*Fra Fyen*).

Nr. 193. „Syvspring“.

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 194. „Ottemands-Dandsen.“

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 195. Gammel jydsk Dands.

Nr. 196. Vals.

(*Fra Vendsyssel*).

Nr. 197. „Kyllinge-Sørens Dands.“

(Fra Frysenborg-Egnen).

Nr. 198. „Veirmølle-Dandsen.“

(Fra Vendsyssel).

Nr. 199. „Forkeert."

(Fra Vendsyssel).

Nr. 200. „Rundtenom."

(Fra Hobro-Egnen).

Nr. 201. „Den toppede Høne."

(Jydsk Bondedands).

Nr. 202. „Seieren.“

(*Sjællandsk*).

Nr. 203. „Fandens Hopsa“.

(*Sjællandsk*).

Nr. 204. Reel.

(*Sjællandsk*).

Nr. 205. Reel.

(*Sjællandsk*).

p *mf*

Nr. 206. Reel.

(*Sjællandsk*).

p *mf* *f*

Nr. 207. Reel.

(*Sjællandsk*).

Nr. 208. Reel.

(*Sjællandsk*).

ANMÆRKNINGER.

11139633

A. Melodiernes Kilder.

Nr. 1 a, 23, 29 a, 32, 35, 36, 37, 72 f-g, 78, 81 a, 92, 106, 119 a, 151 b — mundtlig ved Lic. theol., Pastor J. F. Fenger, 1854.

Nr. 1 b, 2 a-d, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17 a, e-f, 18 a-b, 19 a-d, 20 a-b, 22 a, 25, 26, 27 b, 30, 39, 41, 44, 45, 46, 47, 48 a-b, 49, 51 a, 52, 54, 57, 58, 59 b, 61, 62, 64, 66, 67, 68 a-b, 72 c og h, 73, 75, 82, 86, 89, 90, 101, 105 c, 153 — efter „Udvalgte danske Viser fra Middelalderen", 5 Dele, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek, Kbh. 1812-14.

Nr. 4, 14, 20 c, 21, 42, 43, 156 — mundtlig ved Færingen, Exam. juris Niels Winther, 1844.

Nr. 6 efter Resens „Descriptio Samsoæ", Kbh. 1675.

Nr. 10, 17 d, 93, 110, 119 b — mundtlig ved Cand. theol. J. L. Knudsen, Lærer ved Rødding Høiskole, 1849-55. — Nr. 10 og 17 d havde Kn. lært af Kjesten Mari Helvigs i Agerskov, Haderslev Amt, dengang (1854) 64 Aar gl.

Nr. 17 b, 176 b, 179, 197 — skriftlig ved Cand. theol. O. F. Kynde, 1843—1856.

Nr. 17 c — skriftlig ved Adjunct Hans West i Rønne, omtr. 1841.

Nr. 18 c, 53 a, 71 — mundtlig ved Pastorinde Landt, 1840.

Nr. 20 d, 173 a — mundtlig ved Islænderen, Studios. theol. G. Thorarensen, 1843.

Nr. 20 e, 24 b, 84, 85, 127, 128, 172 — skriftlig ved Organist P. Gudjohnsen i Rejkjavik, 1846-47.

Nr. 22 b — mundtlig ved nuværende Pastor P. Rørdam i Lyngby, 1840.

Nr. 22 c, 72 b, 87, 115, 135, 154 b, 163, 165, 167, 173 b, 181, 182, 192 — deels modtagne ved Cand. theol. M. T. Bredsdorff fra Pastorinde Eline Møller i Dalby ved Kjerteminde; deels af ham skriftlig eller mundtlig meddeelte 1851-55.

Nr. 24 a efter Hans Mich. Ravns „Heptachordum Danicum", Kbh. 1646.

Nr. 27 a, 72 d, 80 — skriftlig meddeelte 1847 ved Jfr. Jensine Bøttger i Kjøbh., efter Foredrag af hendes gamle Moder, der erindrede dem fra omtr. 1777.

Nr. 27 c, 28, 68 d — tilsendte Lieutenant Svend Grundtvig 1844 af Pastorinde P. Petersen, og af ham mig meddeelte, ligesom de nedenfr. nævnte, ham tilsendte Melodier.

Nr. 29 b, 51 b, 70 c, 96, 97 a, 107, 113, 119 c, 138 b, 157, 159, 160, 161, 195 — mundtlig ved Seminarist Morten Eskesen, 1855-57. Nr. 51 b havde han lært af Bonden Jens Andresen i Hurup ved Thisted, og Nr. 70 c, 96, 97 a og 107 af den foran nævnte gamle Kone Kjesten Mari Helvigs.

Nr. 31 a — mundtlig ved Universitetspedel H. V. Müller.

Nr. 31 b — mundtlig ved Prof. Chr. Winther.

Nr. 33 — tilsendt Sv. Grundtvig 1844 af Gaardeier S. Toxværd.

Nr. 34, 79 — tilsendte Sv. Grundtvig 1847 af Cand. juris, Proprietair H. V. Fiedler ved Skjelskjør. Disse Sange vare foresungne Meddeleren af en 75 Aar gl. Kone, kaldet Myse Ellen, „som aldrig havde boet udenfor Sognet, og saaledes vist ikke var meget paavirket af det Fremmede. Hun foredrog dem i ægte sjællandsk Bondedialekt."

Nr. 38, 77, 95, 108, 109 — skriftlig ved Cantor N. P. Hillebrandt, 1848-50.

Nr. 40 — efter Syngemester H. Rungs Optegnelse, og mundtlig Meddelelse.

Nr. 50, 99 a, 120, 123 b, 124 b, 129, 131, 138 a, 142, 144, 145, 148, 151 a, 152 a, 154 a, 175, 186, 187, 188, 204, 205, 206, 207, 208 — efter skriftlige og mundtlige Meddelelser, omtr. i Aarene 1840-50, af Student Chr. Bull.

Nr. 53 b, 117, 130 a-b, 143 (optegnet 1819), 149, 177 — mundtlig ved Forskjellige.

Nr. 59 a — fra Resens „Frederik den Andens Krønnike", Kbh. 1680.

Nr. 60 — efter Foredrag af Prof. F. P. J. Dahl, 1840.

Nr. 63, 69, 70 a-b, 74 a, 94, 99 b, 111, 118 — af „Danske Viser fra 1550-1750", 2 Dele, udg. af R. Nyerup og P. Rasmussen, Kbh. 1821.

Nr. 55, 56, 65, 88, 98, 100, 103, 104, 105 a, 114, 139, 146, 185 — skriftlig ved Cand. theol. Carl Schütz, 1843.

Nr. 68 c, 122 — mundtlig ved nuværende Pastor C. F. Carstens, 1822.

Nr. 72 a, 105 d, 116, 155, 158, 168, 176 a — tilsendte Sv. Grundtvig 1844-47 af Jfr. Elisa Galskjøt.

Nr. 72 e — af „Danske Viser, udg. af Selsk. for Trykkefrihedens rette Brug", saml. af H. Herz, 2 Hefter, Kbh. 1836.

Nr. 74 b — mundtlig ved Skolelærer Leop. Bruun i Hodde ved Varde, 1856.

Nr. 76, 125 b — fra „Danske Folkeviser og Melodier", saml. af Fr. Sneedorff-Birch, 1ste Pentade, Kbh. 1837.

Nr. 81 b — tilsendt Sv. Grundtvig 1844 af Pastor A. F. Winding.

Nr. 83, 174 — mundtlig ved Student J. V. Thjellesen, 1848.

Nr. 91 — skriftlig ved Lic. theol., Pastor E. Hagerup, 1846.

Nr. 97 b, 152 b — skriftlig ved Syngelærer E. Chr. Crone, 1855.

Nr. 102 — skriftlig ved Cand. philologiæ, Adjunct Edv. Flemmer, 1844.

Nr. 105 b, 126, 136, 137 — efter et Mscpt. af Prof. J. H. Bredsdorff, meddeelt mig af Provst Strøm i Kregome.

Nr. 112 — af J. M. Thieles „Rosenblade", Kbh. 1818.

Nr. 121 — mundtlig ved Student Risom, omtr. 1842.

Nr. 123 a, 124 c, 134 — mundtlig ved Frøken Lovise Muxoll i Frederiksborg, 1842.

Nr. 124 a, 141 — mundtlig ved Pastorinde Sophie Olivarius, 1840 og 1856.

Nr. 125 a — skriftlig ved nuværende Pastor Andersen i Nordrup, omtrent 1841.

Nr. 132 — tilsendt Sv. Grundtvig 1856 af Frøken Lovise Recke.

Nr. 133, 147, 169 — mundtlig ved Student Marzetta, omtr. 1842.

Nr. 140 — skriftlig ved Student C. Michelsen, 1854.

Nr. 150 — mundtlig ved Adjunct Warming, 1846.

Nr. 162, 166 — skriftlig ved Provst Strøm i Kregome.

Nr. 164 — tilsendt Sv. Grundtvig af Pastor Fr. Krarup i Gjerlev ved Roeskilde 1844.

Nr. 170 — tilsendt Sv. Grundtvig fra Lærer A. C. Poulsen.

Nr. 171 — tilsendt Sv. Grundtvig af Frøken Katrine Kietz i Kjøbenhavn 1856.

Nr. 178 — optegnet af Auditeur P. E. Rasmussen i Farum 1811 (s. „Gamle danske Minder", II. S. 203).

Nr. 180, 189, 191, 193, 194, 196, 198, 199, 202, 203. — Nr. 193 forespillet Udg. 1858 af en jydsk Spillemand; alle de andre udskrevne af hans Nodebog, der havde Aarstallet 1843.

Nr. 183, 184 — af N. Schjørrings „Blandinger for Sang og Claveer", Kbh. 1787.

Nr. 190 — tilsendt Sv. Grundtvig af Student N. C. Christensen fra Vendsyssel 1855.

Nr. 200 — skriftlig ved Skolelærer J. Nielsen i Hvilsom ved Hobro, 1857.

Nr. 201 — skriftlig ved Organist P. Heise, 1854.

B. Texternes Kilder.*)

Nr. 1-3, 5-16, 17 a-d, 18, 19, 20 a-c, 21-23, 24 a, 25, 26, 27 b-c, 28-37, 42-45, 48 — efter „Danmarks gamle Folkeviser", udg. af Svend Grundtvig, 1ste—2den Deel, og 3die Deels 1ste Hefte, Kbh. 1853-58.

Nr. 4, 173 a — efter „Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnersbane og hans Æt", samlede af H. G. Lyngbye, Randers 1822. — Det 1ste Vers til Nr. 173 a ved Studios. theol G. Thorarensen, 1843; de øvrige paa anf. St., S. 37—38.

Nr. 20 d-e, 24 b, 84, 85, 172 — fra Organist P. Gudjohnsen i Rejkjavik, 1846-47.

Nr. 27 a, 80 — fra Jfr. J. Bøttger i Kjøbenhavn, samtidig med Melodierne, 1847.

Nr. 38 — fra Pastorinde Leth i Lille-Heddinge; jfr. Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser", Kbh. 1846, S. 313-16.

Nr. 39, 51-54, 57-59, 61, 62, 64, 66-68, 72, 73, 75, 82, 86, 89, 90, 101 (1ste Vers) — efter „Udvalgte danske Viser fra Middelalderen", udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek, 5 Dele, Kbh. 1812-14. — Nr. 72 tillige efter skriftlige Optegnelser af Pastorinde E. Møller i Dalby ved Kjerteminde og Jfr. J. Bøttger i Kjøbenhavn.

Nr. 40 — efter „Antiqvarisk Tidsskrift" for 1846-48.

Nr. 41, 60, 63, 69, 70, 74, 94, 99, 111, 118, 120, 136, 151, 152, 154 a, 168 — efter „Danske Viser fra 1550-1750", udg. af R. Nyerup og P. Rasmussen, 2 Dele, Kbh. 1821.

*) Det enkelte Vers til flere Melodier har samme Kilde, som disse.

Nr. 71 — ved Pastorinde Landt, 1840.

Nr. 76 — af „Danske Folkeviser og Melodier", samlede af Fr. Sneedorff-Birch, 1ste Pentade, Kbh. 1837.

Nr. 77, 109 — fra Cantor N. P. Hillebrandt, 1848 og 1850.

Nr. 78, 79, 8I, 92, 116, 119, 155, 158, 164, 173 b, 175, 176 a-b — af Sv. Grundtvigs „Gamle danske Minder", 2 Dele, Kbh. 1854-57; Nr. 176 a-b tillige efter en Optegnelse af Cand. theol. O. F. Kynde, 1856.

Nr. 83 — fra Student J. V. Thjellesen, samtidig med Melodien, 1848.

Nr. 87 — efter Optegnelser af Pastorinde Leth i Lille-Heddinge og Professorinde Bredsdorff i Soro.

Nr. 91 — fra Licent. theol., Pastor E. Hagerup, 1846.

Nr. 93 — efter Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser", S. 175-76.

Nr. 95, 115, 130, 135, 137, 154 b, 163, 167 — ved Pastorinde E. Møller i Dalby ved Kjerteminde, og Cand. theol. M. F. Bredsdorff, 1851-55.

Nr. 96, 97, 107, 157, 159, 161 — ved Seminarist M. Eskesen, 1855-57.

Nr. 100, 105, 123 a, 124, 131, 134, 138, 142, 144, 145 — efter Flyveblade (navnlig af den Triblerske Visesamling) og skriftlige Meddelelser.

Nr. 102 — fra Cand. philologiæ, Adjunct E. Flemmer, 1844.

Nr. 103 og 104 — fra Cand. theol. C. Schütz, 1843.

Nr. 106 — af H. K. Rasks „Morskabslæsning" for 1840.

Nr. 110 — af P. O. Boisens „Nye og gamle Viser", Kbh. 1850.

Nr. 121 — fra Student Risom, omtr. 1842.

Nr. 125 — fra nuværende Pastor Andersen i Nordrup, omtr. 1841.

Nr. 127 og 128 — af „Kvæðið Vina-Spegill, orkt af Gudmundi Bergðórssyni" og „Kvæði er nefnist Tólf sona kvæði", trykt sammen i Rejkjavik 1845.

Nr. 132 — meddeelt 1849 af Skoleinspecteur G. E. Brangstrup i Kjøbenhavn.

Nr. 133, 169 — fra Student Marzetta, omtr. 1842.

Nr. 141 — fra Pastorinde S. Olivarius, 1856.

Nr. 150 — fra Adjunct Warming, 1846.

Nr. 156 — fra Exam. juris Niels Winther, 1844.

Nr. 162 — fra Provst Strøm i Kregome.

Nr. 173 a — det første Vers ved Studios. theol. G. Thorarensen, 1844; de øvrige Vers efter Lyngbyes „Færøiske Qvæder", S. 37-38.

Nr. 177 — skriftlig ved Cand. theol. O. F. Kynde, 1856.

Visernes Følge er vel ikke ganske systematisk, dog har jeg omtrentlig fulgt Sv. Grundtvigs „Danmarks gamle Folkeviser", forsaavidt som dette Værk er udkommet (s. ovfr.), og iøvrigt eftersom Planen for Fortsættelsen var mig bekjendt. Et Par Forstyrrelser i Følgen af de sammenhørende Sange skal jeg her gribe Leiligheden til at berigtige. Den første Række (Nr. 1—15) udgjøre de egentlige Kæmpeviser, saaledes kaldede „nærmest vel fordi der i dem optræder ikke Riddere, men Kæmper eller Hellede". Derefter komme Trylleviser (Nr. 16—30), hedenske Vidunderviser (Nr. 31—32), christelige Legender (Nr. 33—37). Herefter skulde de historiske Viser (Nr. 41—60) være komne*). Derpaa Eventyrviser og Ridderviser (Nr. 38—40, 61—94, 106—107, 119, 127—128); ældre og nyere Viser af blandet Indhold (Nr. 95—105, 108—118, 120—126, 129—149); Skjæmteviser (Nr. 150—166, 169); Sangremser (Nr. 170—171); Børneviser og Sanglege (Nr. 167—168, 172—178); Dandse (Nr. 179—208).

Mange af Texterne har jeg forkortet; dog ikke mere, end at de af Læseren, haaber jeg, ville opfattes som noget Heelt. Enkelte Udtryk ere forandrede af let forstaaelige Hensyn. Ligeledes har jeg troet mig berettiget til at redigere Texterne under Benyttelse af samtlige Opskrifter, saaledes, at jeg undertiden har hentet enkelte Vers eller Udtryk fra andre Opskrifter end den, jeg havde lagt til Grund for min Text. I en Deel nyere Viser, der forelaae i forkvaklede Aftryk (navnlig i den Triblerske Samling) uden al Sammenhæng, har jeg ved Forkortelser og Efterhjælp baade med Hensyn til Udtryk og Metrum søgt at bringe en klarere Mening; dog altid med saa lempelig Haand, at jeg ikke troer, der ved denne Behandling er indkommet Noget, som kunde betage Visen sin Charakteer af en folkelig Oprindelse. Med Hensyn til Melodierne har jeg derimod iagttaget den største Strenghed i Bevarelsen af det Modtagne, og har foretrukket at udelade Melodier, der trængte til endogsaa kun enkelte Toners Forandringer (naar det ikke var aabenbare Skrivfeil eller Trykfeil) for at kunne meddeles.

Hvad Visernes (Texternes) Alder angaaer, lader den sig kun tilnærmelsesviis bestemme; thi man tør kun sjelden gjøre dem samtidige med de besungne Begivenheder. For de ældste kunne Sporene paavises i den graa Oldtid; andre, navnlig Ridderviserne, antages at være opstaaede i Tidsrummet fra det 13de til det 15de Aarhundrede, og have været meget sungne i hele Norden; derfor findes mange af vore gamle Sange i Sam-

*) Hist og her ere indskudte nogle Melodier uden Text, eller kun med Fragmenter af en Text, for at benytte en ledig Plads; hvilke Brud paa den historiske Orden jeg ansaae for ubetænkelige.

linger af norske og svenske Folkeviser, og det er ofte ikke muligt at afgjøre, hvilket af de skandinaviske Lande de oprindelig tilhøre. De have i en Tid, da Dansk, Norsk og Svensk kun var at betragte som Dialekter af eet og samme Sprog, oversat sig selv fra den ene i den anden, og lidt efter lidt, eftersom hver af disse Dialekter har uddannet sig til et selvstændigt Sprog, er ogsaa Sproget i Viserne blevet meer og meer forskjelligt, idet disse, hver i sit Land, have fulgt den almindelige Sprogudvikling og skiftet Dragt med Tiderne. Heraf lader sig ogsaa mangen en Haardhed eller Ufuldkommenhed i Udtryk, Riim og Versemaal forklare, idet nemlig enkelte Udtryk og Vendinger ikke saa let have ladet sig oversætte i nyere Sprogformer, som andre, og derfor ere blevne staaende uforandrede ved Siden af det Nye. Med Folkesangenes Udbredelse gaaer det som med Blomsterfrøet, der af Vinden føres vidt omkring, spirer og udfolder sig forskjelligt i de forskjellige Egne, i Overeensstemmelse med Jordbundens Beskaffenhed, men dog kun der, hvor det finder en for sig passende Næring, og uden at forandre sit egentlige Væsen eller sin Charakteer; — de skandinaviske Folkeviser have, førte paa Sangens Vinger, udspredt sig over hele Norden og fundet Næring ved de skandinaviske Nationers Hjerte, og kun Sprogenes forskjellige Klangfarve have adskilt dem som danske, norske og svenske. Angaaende de skandinaviske Visers Forhold til hinanden og til de engelske og skotske, ligesom til andre Nationers, henvises til Sv. Grundtvigs fortræffelige Værk „Danmarks gl. Folkeviser", der indeholder de interessanteste Oplysninger herom, hvis fuldstændigere Benyttelse, end skeet er, vilde betynge nærværende Værk, der ikke anmelder sig som et lærd, men som et musikalsk-poetisk Arbeide.

Melodierne til disse Sange ere i meget mindre Grad fælles for de nordiske Riger, end Texterne, hvis Tanke-Indhold Hukommelsen med mere Sikkerhed og Troskab har fastholdt, end det i Melodierne liggende Følelses-Stof, der lettere, saa at sige, forflygtiger sig, eller antager Charakteren af den Syngendes Eiendommelighed. I de sidste Aarhundreder have Texterne ogsaa ved Afskrift og Aftryk vandret fra et Land til et andet, medens Melodierne, hvis Optegnelse fordrede en her i ældre Tider lidet kjendt og i senere Tider ikke almindelig Færdighed, blot gik fra Mund til Mund i en snævrere Omkreds. Derfor synges de samme Viser ikke alene i de forskjellige nordiske Riger, men ogsaa i de forskjellige Egne af samme Rige, paa forskjellige Melodier; hvoraf det turde følge, at, i det Hele taget, Melodierne mere, end Texterne, bære Præget af den Nations individuelle Charakteer, hos hvilken de ere opstaaede. Saaledes synes mig, at Ynde og en dyb erotisk Følelse oftere afspeile sig i de svenske, end i de danske Melodier, af hvilke de fleste have Charakteren af en strengere Alvor. I de norske Melodier hersker en idyllisk Munterhed, blandet med et Træk af Veemod, der gaaer igjennem hele Nordens Sange. Hermed vil jeg dog ikke have sagt, at de Charakteertræk, der især fremtræde i den ene Nations Musik, mangle i de andres; men blot at disse der ere blandede i et forskjelligt Forhold. Af det her Anførte følger, at det er endnu vanskeligere at bestemme Melodiernes Alder, end Texternes; men de særegne, fra Nutidens Melodier afvigende, Former berettige os til at antage disse Toner som Gjenlyd fra en fjern Fortid. (Jfr. ndfr. Anm. til Nr. 6).

En Mærkelighed ved de nordiske Folkeviser ere Omkvædene; nogle have endog to, nemlig et Mellemomkvæd og et Slutningsomkvæd*). Flere af disse udtrykke en Hoved-Idee eller Situation i Visen, og tjene saaledes til at fastholde Sindet i en vis Stemning; andre hænge kun løseligere eller endog sletikke sammen med Visens Hovedtanke, i hvilket Tilfælde det maa antages, at saadanne Omkvæd oprindelig have hørt til ældre Viser, hvis Melodier ere blevne benyttede til yngre, og at tilligemed Melodien den gamle Vises Omkvæd er bleven overført paa den nye. Jeg har udsat Omkvædene som Chor**); thi om de ogsaa ere udsprungne af Sangerens subjective Anskuelse eller Stemning, og under Improvisationen — forsaavidt disse gamle Viser tør antages at være fremkomne paa denne Maade — have tjent ham „som Hvilepunkter, ved hvilke han kunde paaminde sig det Hele og overtænke, hvad der skulde følge" ***), og saaledes i deres Oprindelse ikke kunne betragtes som Yttringer af det lyttende Folks ved Sangen vakte Stemning, saa er det dog naturligt og finder Medhold i vor egen Erfaring, at Tilhørerne, naar de have bemærket, at den samme Tanke vender tilbage, gribe denne og, ved at stemme i med, give deres Deeltagelse og Interesse for det Foredragne tilkjende. Hvad der saaledes i de første Vers af en Vise alene var et Udtryk af Sangerens Stemning, bliver siden tillige Udtrykket for Tilhørernes. Denne Synsmaades Rigtighed bekræftes ogsaa af Lyngbye†): Paa Færøerne, skriver han, „bruger man ei Instrumentalmusik, men dandser efter Sange. Snart er En, snart en Anden Forsanger, og Alle, som kunne synge, istemme idetmindste med Omkvædet". Endvidere fortæller han††): „Arngrim Jonas, der skrev i Begyndelsen af det 17de Aarh., omtaler blandt Islændernes Forlystelser Dandse, under Navn af Vikivaki, hvor Trinene be-

*) Ogsaa mange gamle engelske og skotske Folkeviser have Omkvæd; hvorpaa et følgende Bind vil give Exempler.

**) Udsættelsen af Omkvædene for flere Stemmer er jo iøvrigt ikke til Hinder for at udføre dem med een Stemme.

***) Jfr. „Svenska Folk-Visor" af Geijer og Afzelius, 1ste D., S. LXIV.

†) „Færøiske Qvæder", S. 8.

††) Sammesteds, S. 37.

stemtes ved Tonerne af en Vise, som En eller et Par foresang, og i hvis Omkvæde de Alle istemmede. Eggert Olavsen, der gjennemreiste Island i Midten af forrige Aarh., omtaler disse Vikivaker som endnu brugelige".

Og endnu udgjør denne fra umindelige Tider nedarvede Skik, at dandse under Afsyngelsen af de gamle Viser, Færingernes største Glæde. Lucas Debes fortæller: „Færöe Indbyggere ere icke genedige til nogen unyttig Tids-Fordriff eller forfængelig Lystighed, men meest forlyste sig med Psalmer at sjunge Dagen igjennem, men ellers udi deris Brøllupper, oc udi Juledagene forlyste de sig med nogen enfoldig Dantz, udi en Kreds hafvende hinanden fat om Haanden, oc sjungende nogle gamle Kiempe-Viser".*) I denne Runddands gjøres to hurtige Skridt fremad tilvenstre og eet dobbelt saa langsomt tilbage tilhøire, og de dertil hørende Melodier staae fordetmeste i lige Taktart ($\frac{2}{4}$ eller C). Iøvrigt dandses den paa forskjellig Maade, enten saaledes: at Dandsen begynder, idet Alle istemme Omkvædet, under hvilket der dandses rundt, hvoraf Ordet „Omkvæd" skulde komme**); men derimod staaer man stille, eller løfter blot taktmæssig lidt paa Fødderne, medens Forsangeren synger Verset, hvilket Slags Dands kaldes „Trò kjing" (af tròka ɔ: staae tæt sammen); eller: Forsangeren begynder med Verset, hvormed tillige Runddandsen begynder, der vedbliver uafbrudt, medens Alle istemme Omkvædet; dette Slags Dands kaldes „Styjing" (af at styja ɔ: træde, holde Takt med Fødderne). Undertiden gjentages Omkvædet et Par Gange, naar Forsangeren ikke strax kan erindre sig det følgende Vers, for at Dandsen ikke skal gaae istaa. Paa enkelte Steder dandser man tilbage, mens Verset synges, — frem under Omkvædet. Af andre færøiske Dandse nævner Præsten Schrøter i Thorshavn, fra hvem jeg for en Deel Aar siden modtog flere af disse Oplysninger: „Banda-Dands", „Norske Dands" og Triangel"; hvilke Dandse dog nu skulle næsten være gaaede af Brug.

Efter disse almindelige Bemærkninger har jeg følgende særskilte at gjøre for enkelte Viser, og Melodier.

Nr. 1 a-b. Ifølge de af Sv. Grundtvig omhyggelig anstillede Undersøgelser, har denne endnu paa Folkets Læber levende Vise sin Rod i et hedensk Gudekvad, som findes i Edda: „om Svipdag, der af sin afdøde Moder Groa udstyres til Reisen efter den ubekjendte Mø Menglad af Hyfjabjerg, som han ogsaa finder og vinder, og løser derved en Fortryllelse, som tynger ikke alene paa hende og ham, men paa den ganske Verden". (Jfr. „Gl. danske Minder", II. S. 63, og „Danm. gl. Folkev.", II. S. 667 og flg.)

*) Lucas Debes', „Færoa reserata", Kbh. 1673, S. 251.

**) — Dersom det ikke snarere er at betragte som Benævnelsen for den Deel af Visen, der bestandig „kvædes om igjen."

Nr. 2 a-d. Denne Vises høie Alder er godtgjort ved dens Sammenhæng med Eddasagnene (jfr. „Danm. gl. Folkev.", II. S. 648).

Nr. 3 og **4** høre til den store Kreds af Kæmpeviser om Sigurd Fafnersbane, et fælles Arvegods fra den graa Oldtid for alle de gothiske Folkestammer. Nr. 4 er et Brudstykke af det foran (S. 270, 1ste Spalte) anførte tusindaars gamle Kvad. Om dette store og mærkværdige Digt, navnlig om dets Forhold til de islandske Sagaer „Völsunga" og „Vilkina-Saga", og til det gamle tydske Heltedigt „Niebelungen-Lied" eftersee man P. E. Müllers „Sagabibliothek", 2det Bind, Kbh. 1818, Sammes Indledning til Lyngbyes „Færøiske Qvæder", N. F. S. Grundtvigs "Brage-Snak", Kbh. 1844, S. 337—352, og Sv. Grundtvigs „Danm. gl. Folkev." I. S. 7—9.

Nr. 5-11 besynge Sagnene om Kong Diderik af Bern og hans Kæmper, der her, som i Tydskland, ere knyttede til de ovennævnte fælles gothiske Völsungsagn. Dog skulle Nr. 9 og 10 med mindre Ret være regnede med til denne Sangkreds (s. „Danm. gl. Folkev.", II. S. VI-VII).

Nr. 5, Vers 16. Skrepping, Navnet paa Vidriks Skjold (ligesom Skrep, Vermunds Sværd) kommer af det norske skreppa ɔ: rasle. Ordet skræppe er ogsaa dansk (s. „Danm. gl. Folkev.", II. S. 636).

Nr. 6. Syv skriver 1695 i Fortalen til sine Viser: „Der ere mange yndelige Melodier, hvormed de gamle Viser synges, og vel saa behagelige, som en Deel af de nye og saa afholdene Franske; enddog de, som en Hob andet af vort eget, loves ey deert af mange. Hr. Etats-Raad og Præsident i Kjøbenhavn, Sl. Dr. Peder Resen, fortalte mig engang, blandt andet, om Vilhelm Lange, Landsdommer i Jylland, hvorledes han ey allene selv sang Tonen til den i Samsøes Beskrivelse indførte Vise og Johan Lorents Orgemester derefter udsatte Melodien [den nærværende], men endogsaa vidste den til mange andre". Saaledes have vi i denne Mel., i Nr. 24 a, 59 a, 61 (s. ndfr.) og 111, optegnede som gamle allerede 1675, 1646, 1680, 1550 og 1630, nogle ældre Optegnelser, der give os en sikkrere Typus for Oldtidens Melodier, end de nu paa Folkets Læber levende Melodier kunne, men hvis Ælde efter den med hine overeensstemmende Stiil lader sig formode. Til de ovennævnte 5 Melodier slutter sig Nr. 26 (s. ndfr.). — Efter den anførte Kilde er i Nr. 6 den 1ste Node i 4de sidste Takt $\bar{a}$, der giver Melodien et meget bedre Sving, end det $\bar{g}$, som, indkommet ved en Trykfeil i „Udv. d. Viser", derefter gaaer igjen i andre Aftryk.

Nr. 8, 32te Vers. At binde en Silketraad om Hjelmen, ansaaes for tjenligt til at døve Sværdhug.

Nr. 12. Et tusindaarigt gammelt Sagn ligger til Grund for denne Vise. Saxo henlægger Scenen for Begivenheden til Sigersted, i Nærheden af Ringsted; men af Andre nævnes flere Steder baade i Norge og Sverrig som Skuepladsen for denne Tildragelse. Fra Folkevisen og Fortællingen

hos Saxo har Oehlenschläger, som bekjendt, hentet Stoffet til sin Tragoedie „Hagbard og Signe“.

Nr. 14. Sagnene om Olger eller Holger Danske have fra tidlig Tid afgivet en yndet Læsning for det danske Folk. Men uagtet han i vore gamle Viser gjøres til „Konge af Nørrejylland og optræder bestemt som Repræsentant for dansk Nationalitet ligeoverfor den tydske Nationalhelt Diderik“, ere dog Sagnene om ham „tilførte os søndenfra; ligesom det er tilstrækkeligt oplyst, at mange af Hovedtrækkene i hans Historie ere laante fra historiske Personer, for det meste af frankisk Stamme, der have spillet Roller i Karl den stores og i hans Faders Pipins Historie, og tildeels have været beslægtede med disse Konger“ (s. Danm. gl. Folkev.“, I. S. 385 og 387). Endskjøndt, som ovfr. bemærket, det danske Folk har udkaaret Holger til sin Repræsentant, træffe vi ham dog ogsaa i Dideriksviserne. Saaledes her foran i Nr. 6, 8de Vers, med den røde Ørn i sit Skjold, og i Nr. 11, 17de Vers, som en af Gjæsterne ved Grev Guncelins Bryllup. — En pudseerlig Afvigelse fra Læsemaaden „Iselands Konning“ findes i den svenske Versjon af denne Vise, der har „Israel konungh“ (s. Arwidssons „Svenska Fornsånger“, I. S. 75).

Nr. 15. Svend Felding er Helten i mange jydske Folkesagn (s. „Udv. d. Viser“, I. S. 388, J. M. Thieles „Danmarks Folkesagn“, II. S. 228, og „Danm. gl. Folkev.“, I. S. 398—404), og er, ligesom Olger Danske, en Nationalhelt, dog især for Jyderne. — Med Tidsbestemmelser, Steders og Personers Navne maa man ikke regne det saa nøie i de gamle Viser. Saaledes er i Fortællingen om Svend Felding indblandet Træk af Sagnene om Olger Danske; og medens det i den danske Vise hedder: „Svend Felding han sidder paa Helsingborg“, hedder det til Gjengjæld i den tilsvarende svenske: „Svend Fotling han sitter i Helsingor“ (s. Arwidsson, I. S. 415).

Nr. 17 a-f. Et Sidestykke til den bekjendte svenske Folkevise „Den Bergtagna“. Paa Ølandet er det en Havmand, i Klippelandet en Bjergmand, der beskjæftiger Folkets Phantasie. Dog træffe vi ogsaa Bjergmanden i Nr. 17 d. — Skjøndt man af tidligere berørte Grunde sjeldnere træffer Exempler paa Folkemelodier, der ere førte langt bort fra deres Hjemstavn (s. ovfr. S. 272, 1ste Spalte), kan der dog paavises en saa stor Lighed mellem enkelte, hos vidtadskilte Nationer forekommende Melodier*), at man maa forklare denne ved en langt tilbage i Tiden stedfunden Berørelse mellem Folkeslagene. Saaledes træffe vi blandt de bøhmiske Folkemelodier en vor Nr. 17 a saa lignende, at Tanken derved føres tilbage til Dronning Dagmars Dage. Men om denne Mel. ved hendes Ledsagere er bragt til os, eller ved Nogen af dem herfra til Bøhmen, lader sig ikke afgjøre. (S. mine „Folke-Sange og Melodier“*), III. Nr. 14 under Litr. H).

Nr. 18 a-c. Mel. c er mig foresungen omtrent 1840 af den 70aarige Kone Madam Landt, Enken efter Præsten Landt, som har udgivet Færøernes Beskrivelse (Kbh. 1800). Hun havde levet paa hine fjerne Klippeøer, hvor vore gamle Viser have fundet et Tilflugtssted, og hvor de endnu synges til Dands ved alle Gilder. — Visen har hos Vedel til Overskrift: „Dagmar spaaes aff en Havffrue, at hun skal dö udi Barnfödsel“; men uden historisk Støtte af Visens Indhold.

Nr. 19 a-d. I Thieles „Danmarks Folkesagn“, II. S. 214, fortælles: „I Øster-Lygum Sogn, i Slesvig, er en Høi, kaldet Hanebjerg, og ikke langt derfra en Ellemose. Engang laa en Ungkarl og sov saa længe ved denne Ellemose, at han først vaagnede i den silde Nat, og hørte han da den deiligste Musik rundt om sig. Og, da han saae hen for sig, blev han to Ellekvinder vaer, som hoppede, dandsede, og tidt og mange Gange spurgte, for at faae ham til at tale; men han vidste vel, at der var Fare derved og tav. Da hørte han grangiveligt, hvorlunde de sang:

Aa hør, do Ungersven! aa vil do int
Mæ os i Jauten tael,
Saa skal, inden Kok gael, di sølvslavn Kniv
Ret lig dint Hjaert i Dvael**).

Da ræddedes han ved at høre dette, og vilde just til at tale. Men nu goel Hanen oppe paa Høien, og strax forsvandt Ellekvinderne. Høien kaldes endnu af denne Tildragelse Hanebjerg.“

Nr. 21. Som eet af de mange Exempler paa, hvorledes gamle Sagn localiseres af Folket, anføres her efter Thieles „Danm. Folkesagn“ (II. S. 27) følgende: „Paa Skulleløv Mark, i Horns Herred, besoges ved St. Hansdag en Kilde, som ligger ved Foden af en, ved en bred Kløft gjennemskaaret, Banke, nærved en Arm af Issefjorden. Derom fortælles, at paa dette Sted boede der en Troldkvinde, som, da Sanct Oluf engang kom indseilende i Fjorden, raabte til ham saaledes:

Sanct Oluf med det røde Skjæg!
Du seiler for nær min Kjældervæg!

Da blev Sanct Oluf, som var en Skræk for Troldene, vred og svarede hende:

Hør du, Kjærling med Rok og Teen!
Her skal du sidde og blive en Steen***)!

og med disse Ord dreiede han sit Skib ind imod Banken og seilede derigjennem. Kjærlingen, som kom tilsyne, idet Banken kløvedes, blev om-

*) S. ndfr Anm. til Nr. 102 og Nr. 105 c.

*) Hermed er naturligviis altid meent den 1ste Udgave i 4 Bind, 1842—55.

**) Jfr. 10de Vers i Visen.

***) Jfr. Visens 38te—41de Vers.

skabt til en Steen, hvilken endnu vises paa den østre Skrænt; men i Bruddet udsprang en deilig Kilde, som endnu kaldes efter Sanct Oluf."

Sagnet henføres desuden til flere Steder i Norge og Sverrig (see anf. St.)

Nr. 22 a og **b.** Varianter af een Melodie, der gjenklinge i Psalme-Melodien Nr. 50 i Zincks Choralbog: „Jeg veed et evigt Himmerig". Den er der afført sin rigere rhythmiske Dragt, og iført Choralens lange Talar. I mit Psalmeværk har jeg under Nr. 75 optaget Mel. i nøiere Overeensstemmelse med Folketonen. Iøvrigt er det oprindelig en gammel tydsk Folkemelodie, hvis Text begynder: „Es liegt ein Schloss in Oesterreich", som findes i Gräters „Idunna und Hermode" (1812). Mel. staaer imidlertid der i lige Taktart.

Nr. 23. Et herligt, jydsk Eventyr om „Kong Lindorm", optegnet efter Nutidens Tradition, findes i „Gl. danske Minder", I. S. 172 og flg. Saaledes følges Sagn og Sang ad.

Nr. 24 a. I „Udv. d. Viser" er i næstsidste Takt $\overline{f}$ vilkaarlig forandret til $\overline{fis}$, hvorved Modulationen aldeles er forvansket. Ved at betegne Mel. som staaende i den hyperdoriske Toneart, maa jeg bemærke, at jeg kun for at gjøre mig tydelig for Musikkyndige har brugt denne techniske Benævnelse for en vis Melodieform, uden naturligviis derfor at antage, at Opfinderen af den har været sig denne Form bevidst. Tvertimod maa det i Regelen betragtes som noget ganske Tilfældigt, at flere af de nordiske Folkemelodier staae i de „græske" Tonearter; endskjøndt det vel var muligt, at en eller anden med musikalsk Indsigt forfattet Mel. kunde fra Kirken, hvor disse Tonearter især ere blevne anvendte, have forplantet sig til Folket, og være bleven benyttet til Folkeviser, ligesom — omvendt — mange verdslige Melodier ere brugte til Kirkesange (s. Anm. til Nr. 22 a-b). Naar jeg har angivet Tonearten som „hyperdorisk" og ikke ligefrem som „dorisk", er det, fordi jeg antager c for den egentlige Slutningstone og $\overline{g}$ som den oversvævende Qvint.

Nr. 26. Meddeleren af denne Mel. (s. „Udv. d. Viser", 5te Deel, S. VII) kan forfølge den op i Tiden indtil 1690; men den er sikkert en af de ældste Folkemelodier. Ved Anvendelsen af denne og andre (derimellem Nr. 13, 17 a og 19 b) af vore Folkemelodier i Skuespillet „Elverhøi" (1828) har Digteren visselig vakt Opmærksomheden for disse i en meget videre Kreds, end den, hvori de tidligere vare kjendte. Stykkets fortræffelige Componist har, efter min Mening, ikke forbedret Melodien ved Afslutningen pan Tonica i 8de Takt; men det maa imidlertid bemærkes, at det kraftigere Udtryk i den oprindelige Form ikke har den væsentlige Betydning ved Melodiens Forbindelse med „Karens" yndige Vise, som med Originaltextens mandige Indhold.

Nr. 27 b. Jfr. de første 16 Vers med den i Sv. Grundtvigs „Eng. og skotske Folkev." indskudte danske Vise, S. 233—34, V. 1—14.

Nr. 29 a-b. En Forestilling, der gaaer igjennem baade de nordiske, germaniske, og slaviske Nationers Folkepoesie er den, at de forladte Børn tye til deres afdøde Moders Grav, og ved deres Klager græde hende ud af Graven.*) — I denne Vise, ligesom i Nr. 25, vil man finde flere af de i H. Hertzs „Svend Dyrings Huus" benyttede charakteristiske Træk.

Nr. 30. Melodien blev første Gang trykt 1810 tilligemed „Aage og Elses Vise", der udkom som Prøve paa den Nyerup-Rahbekske Udg. af Kæmpeviserne. Oehlenschläger blev der nævnet som Componist; men i Udg. selv er det ikke skeet. Dette har forledet O. L. B. Wolff til at optage den i sin „Braga. Volkslieder in ihren ürsprünglichen Melodien" som en gammel dansk Folkemelodie; — en ikke blot meget undskyldelig Feiltagelse, men en træffende Kritik af Melodien. — Ideen i denne Vise gjenfindes „baade i den græske Oldtids og i de forskjelligste europæiske Folkestammers Middelalders Digtning, ligesom ogsaa i et af vore nordiske Oldkvad, og det i saa deilig en Skikkelse, at ingen af alle de andre Former vel kan maale sig med den;" nemlig i Kvadet om Helge og Sigrun. Paa denne Omstændighed har først Sv. Grundtvig gjort opmærksom i sine „Danm. gl. Folkev.", II. S. 493—94, hvor han har oversat det hertil hørende Parti af Kvadet; og da det ikke blot er Heltens Aand, men Aanden i vor Oldtidsdigtning, der her træder os saa levende imøde, kan jeg ikke afholde mig fra at optage dette herlige Brudstykke.

„Da Vølsungen Helge, Sigmunds Søn, Hundings og Høgnes Bane, var falden for Sigruns Broders, Dag Høgnesøns, Spyd, da han var høilagt og gangen til Valhal, medens Sigrun sad paa Sevafjeld, ene med sin Sorg og sin Klage, da gik en Aften Sigruns Terne forbi Helges Høi og saae da Helge komme ridende til Høien med stort Følge. Da sagde Ternen:

Er det kun Blændværk, mig tykkes at skue,
Hvad heller kommen er Gudernes Skumring?
Tage de Døde nu Ganger med Spore,
Eller fik Heltene Hjemlov til Jord?

Helge svarede:

Ei er det Blændværk dig tykkes at skue,
Ei heller kommen er Dagenes Ende.
Om end vi tage Ganger med Spore,
Ei dog fik Heltene Hjemlov til Jord.

Da løb Ternen hjem og sagde til Sigrun:

Ud gak nu, Sigrun! fra Sevafjelde,
Om det dig lyster din Konning at finde.
Aaben er Høien, kommen er Helge:
Ham rinder Blod af gabende Vunder;
Ædlingen bad dig, de Draaber at stille.

*) Jfr. mine „Folke-Sange og Melodier", IV. Nr. 26 under Litr. H, og Anmærkningerne S. 13.

Sigrun gik i Høien til Helge og kvad:

Nu er saa glad jeg ved dette vort Møde,
Som de graadige Odins Høge,
Naar de paa Val see varme Brade,
Eller som Dugg, der rødmer i Dagskær.
Dig vil jeg minde, livløse Konning!
Før du den blodige Brynje kaster.
Haar dit jo, Helge! af Riimfrost tynges,
Vædet med Valdugg er jo dit Aasyn,
Kolde og klamme de vældige Hænder.
Hvor skal jeg, Ædling! derpaa raade Bod?

Helge svarede:

Ene du, Sigrun! haver det voldet,
At end af Valdugg Helge er vædet:
Taarerne grumme jo græder du fagre,
Solklare Mø, før du ganger at sove;
Iiskold og blodig og blytung af Sorger
Falder hver Taare paa Stolkongens Bryst.

Da redte Sigrun et Leie i Høien og sagde til Helge, at her vilde hun sove ved hans Side, som fordum, da han var ilive. Da kvad Helge:

Intet nu tykkes utroligt at være,
Da du, den levende, høibaarne Kvinde,
Datter af Høgne, i Gravhøien ganger,
For der at sove i Dødningens Arm.

Og atter kvad Helge:

Tid er at ride ad rødmende Veie,
Lade den blege Ganger betræde
Luftens de lydløse, flygtige Stier.
Fjernt ud i Vest, over Himmelens Broer,
Did maa jeg naae, inden Hanerne gale,
Vække i Valhal de seirende Helte.

Dermed red Helge og hans Følge bort. Næste Dags Aften gik Sigrun atter til Høien; men Helge kom ikke. Sigrun levede ikke længe derefter; hun døde af Sorg og Savn".

Nr. 31 a-b. Sidestykker paa Svensk, Færøisk, Skotsk (s. Sv. Grundtvigs „Engelske og skotske Folkeviser", S. 104 og flg.)

Nr. 33. Imellem 11te og 12te Vers indskydes efter „Udv. d. Viser" (Nr. 165):

Og liden Karen gik sig for Dronningen at staae:
„Din Herre han haver formanet mig saa."

og det følgende Vers forandres saaledes:

„„Og vil han saadant gjøre, og saadant byde til,
Saa bed til Gud i Himmelen, og siig, du aldrig vil!""

Nr. 38. Fru Pastorinde Leth i Lille Heddinge havde lært Visen af „Krokonen nede ved Stranden". — Jeg har indsat det gamle Navn Ebbe istedetfor Jensen, da dette nye Navn ikke passer godt i den gamle Vise. Texten findes ogsaa i ovennævnte „Eng. og sk. Folkev.", S. 311—16.

Nr. 40. Mel. efter Syngemester H. Rungs Optegnelse, sammenlignet med Færingerne Lieutenant Børresens og Pastor V. U. Hammershaimbs Foredrag deraf. Sidstnævnte, der har meddeelt dette Kvad til „Antiqvarisk Tidsskrift" for 1846—48, antager det for meget gammelt. Færingerne bruge det „den sidste Aften, de ere forsamlede i Dandsetiden, altsaa naar Fasten, Christi Lidelsestid, begynder; de dandse da ikke igjen før efter Jesu Fødselsfest, anden Juledag. Til Opmuntring og Formaning især for dem, som under Dandsetiden ere blevne forlovede, vælger man et Kvad, hvori Kvindens Troskab skildres; veemodige ved Tanken om, at den glædelige Dandsetid er forbi, skilles de nu ad med Omkvædets Ord: Gud han raader, hvor vi holde Juul igjen". (S. ovennævnte Tidsskr., S. 281).

Nr. 41. Regnar Lodbrok, en af de meest navnkundige danske Konger, om hvem Sagnet fortæller en Mængde vidunderlige Eventyr, levede omtrent i Midten af det 8de Aarh. Den islandske Saga beretter, at Regnar paa et Tog til Engeland blev fangen af Ella, Jarl i Northumberland, og kastet i et Taarn til giftige Orme, hvor han led den forsmædeligste Død. Her viste han nu sit urokkelige Mod og sin Udholdenhed ved under disse Kvaler at synge den Svanesang, hvoraf her er givet et Uddrag, og som efter ham kaldes „Loðbrókar-kviða" ɔ: Lodbroks-Kvadet. Nogle have vel antaget, at det af en langt sildigere Skjald er lagt Regnar i Munden; men C. C. Rafn anfører i sin Udgave af dette Oldtidskvad mange stærke Grunde for dets høie Alder, og antager, at det, hvad enten det nu er digtet af Regnar selv eller af en anden samtidig Skjald, er brugt som Krigssang alt i Regnars Tid, og at han, for at gjenkalde sig sine Heltegjerninger og derved styrke sit Mod, atter har sjunget det i Ormetaarnet. De sidste Vers, der omtale hans Fangenskab, ere senere tilsatte enten maaskee af Regnars anden Hustru, Aslaug (tidligere kaldet Kraka) eller ifølge hendes Opfordring; hvoraf Sangen da kan have faaet sit andet Navn: „Krákumál" ɔ: Krakas Sang; maaskee er den ogsaa bleven kaldet saaledes, blot fordi hun pleiede at synge den. Dette Kvad er, efter de derover anstillede Undersøgelser, forfattet i Danmark og i det for hele Norden i Oldtiden fælles Sprog, det Islandske. Den her benyttede Oversættelse er, saa at sige, grundlagt af Viborgenseren Christen Berntssøn (1652), optaget med nogle Forbedringer af P. Syv i hans Visesamling (1695), og atter omarbeidet af R. Nyerup (s. Minerva, Juni 1819); hvilken sidste Bearbeidelse her, dog med et Par Forandringer, er benyttet. Melodien er rimeligviis sat til denne Oversættelse og er altsaa ikke ældre end fra Midten af det 17de Aarh.; dog kunde det vel være en noget ældre Melodie, hvorefter Oversættelsen er bleven lempet. Den islandske Melodie, som findes hos Rafn, hæver sig ikke over den almindelige eensformige Messesang, og har desuden saa Meget tilfælles med andre mig bekjendte islandske Melodier, at jeg ikke har anseet den for udelukkende at høre til Krákumál og derfor ikke optaget den her.

Nr. 44. Denne Vise er bleven henført til Valdemar Atterdag; men Sv. Grundtvig har beviist, at den angaaer Valdemar den Store (s. „Danm.

gl. Folkev.", III. S. 20—46). De ældste Optegnelser har ogsaa Navnet paa denne Konges Dronning: Sofie. Navnet Helvig antages for at være „vilkaarlig indsat, sagtens af Syv selv, ifølge den Antagelse om Sagnets Plads i Historien, som alt før hans Tid havde gjort sig gjældende" (anf. St., S. 24). Jeg har givet Visen efter Syvs Text, som den, med hvilken Melodien er kommen til os; men ved atter at betragte de af Sv. Gr. givne Opskrifter er det blevet mig klart, at jeg burde have benyttet mig af de ældre Kilde, der indeholde flere skjønne Træk, der savnes hos Syv.

Nr. 45. I Afzelius' „Svenska Folkets Sago-Häfder", 3die Deel, Stockh. 1841, S. 67—69, findes en med den danske aldeles overeensstemmende svensk Vise. Efter Afz. optages her følgende historiske Notits: „Misfornøiede over Indførelsen af en ny Kirkelov, gjorde Bønderne i Skaane Oprør. Den danske Konge kom med en Krigshær over fra Sjælland og tvang dem til Rolighed. I dette Slag var Erkebiskop Absalon og hans Tvillingbroder Asbjørn el. Esbern Snare (ɔ: den Hurtige) Høvedsmænd for Kongens Folk. Lige indtil vore Dage har en Folkevise om den hurtige Krigshøvdings Frieri til en dansk Kongedatter vedligeholdt sig. Denne syede vel til den djærve Frier en kostbar Hofklædning, meget kunstigen broderet med Silke og Guld paa Sindal, men gav ham tillige en Kurv." — Den fiintfølende Kongedatter har paa eengang villet give Ridderen et Beviis paa sin Agtelse, skjøndt hun ikke kunde skjænke ham sin Kjærlighed, og Faderen tilligemed Ridderen et Beviis paa sin Kunstfærdighed, som af Fostermoderen (s. Vers 10) formodedes af dem betvivlet. — Den svenske Version af Texten tilbyder nogle bedre Læsemaader, som jeg har benyttet. Den i 23de V. forekommende Talemaade „seile over Aa" svarer til den svenske „ge på båten." I A. Fryxells bekjendte Vermelands-Vise*) hedder det saaledes:

„Ty muntra gossar vilja Vermlands-flickorna ha,
De sorgsna — dem ge de på båten" —

hvilket kan oversættes ved det Danske „dem lade de seile deres egen Sø."

Nr. 48 a-b. Gaarden Rise blev efter den i 2det Vers nævnte Carl kaldet Carlrise-Gaard, hvorefter siden Bondebyen Karise i Sjælland har faaet sit Navn. — Jeg optager her den deilige Mindesang, som til Mel. 48 b digtedes af Ingemann over Frederik d. 6te, da den bærer alle Livstegn paa at blive en igjennem Tiderne baaren Folkesang om den faderligsindede Konge:

*) S. mine „Folke-Sange og Melodier", I. Nr. 19 under Litr. C.

1.

Paa sin Liigseng ligger Kong Frederik hvid;
Fra Vuggen var hans Puder hoarde.
Dansken ham glemmer ret ingen Tid;
Velsignet hans Navn skal vorde.
Ak! for Kongen ringe Danmarks Klokker.

2.

Var ham Kronen tung, blev ei Hjertet haardt.
Gud saae, hvad Sorg han maatte døie.
Skuffed ham Lykken, veg Glæden bort,
Det skulde hans Sjæl ei bøie.
Nu for Kongen ringe Danmarks Klokker.

3.

Han var Dansk, som Danrigets bedste Mand,
Og Retsinds Krone har han baaret.
Jevn var hans Tale, og Tanken sand,
Og Sindet saa lyst, som Haaret.
Nu for Kongen ringe Danmarks Klokker.

4.

Han var mild. Han stod ved sin Faders Haand
I Folkets arnebundne Dage;
Mildelig løste han Bondens Baand
Og rørtes ved Negerens Klage.
Nu for Kongen sørge frie Mænds Sønner.

5.

Han var fød og baaren til Kroner to;
Den ene skulde han kun bære.
Lykken var ham falsk; men hans Folk var tro;
Og gammel blev han med Ære.
Nu for Kongen sørge Danmarks Sønner.

6.

Han var fast. Han standed i Keisersal,
Ret aldrig Dansken skal det glemme —
Danrigets deiligste Vang og Dal
Han værned med mandig Stemme.
Nu for Kongen sørger Danmarks Hjerte.

7.

Han var viis. Han satte til Folket Lid,
Han saae, hvor Kræfter laae i Dvale;
Tungebaand led han ret ingen Tid,
Om Lov bød han Folket tale.
Nu for Kongen sørger Folkets Hjerte.

8.

Sjette Frederik havde os Alle kjær,
Ham' skinned Kjærlighed af Øie.
Fattigmand traadte hans Throne nær;
Gud glæde hans Sjæl i det Høie!
For vor Fader ringe Danmarks Klokker.

Nr. 51. a-b. Oehlenschläger har, som bekjendt, hentet Sujettet til sin Tragoedie „Axel og Valborg" fra denne Vise. Idet jeg har forkortet dens 200 Vers til 55, har jeg søgt at fastholde alle de af Digteren benyttede Træk, saa at man ved at læse dette Uddrag af Visen vil finde Gangen i Tragoedien temmelig fuldstændig angivet.

Nr. 52. Denne Vise er digtet af Laurits Olsen Kok, Forf. til „Danmark, deiligst Vang og Vænge". Han døde 1691 som Præst til Refsnæs, Scenen for Begivenheden. Han havde tidligere været Rector ved den latinske Skole i Ringsted, og var, efter Syvs Udsagn, „en flittig og vel forfaren Mand i vore gamle Sager".

Nr. 53 b. Omtrent i 1844 blev jeg indbudt af en færøisk Familie til at deeltage i en „færøisk Dandsestue". Selskabet bestod næsten ganske af Færinger; flere af dem vare klædte i deres Nationaldragter, og der blev dandset, som Skik og Brug er i deres Hjemstavn, efter de gamle Folkeviser, som de Dandsende selv sang. Her opskrev jeg denne Melodie. Visen er hos Nyerup og Rahbek den 6te af Marsk Stig-Viserne.

Nr. 54. Hos N. og R. den 7de af Marsk Stig-Viserne.

Nr. 57. Hos N. og R. den 5te af Marsk Stig-Viserne. — En interessant Verseform, der oftere bruges i vore gamle Folkeviser (s. ovfr. Nr. 21 og ndfr. Nr. 58 og 75), idet Fortællingens Traad efter det afbrydende Omkvæd igjen optages ved Repetitionen af det foregaaeede Verses Slutning. Oehlenschläger har benyttet denne Form i sin „Helge" til Digtet „Julevisen".

Nr. 59 b. Denne muntre, lunefulde Melodie er, efter Stilen at dømme, vist temmelig ny. Afdøde Prof. Ludv. Zinck skal have redigeret Melodierne til „Udv. d. Viser"; den er ham ikke uliig. I alt Fald maa det antages, at det ikke er en fra Folket udgaaet, men af Folket optagen Melodie.

Nr. 60. Skal have været en af de meest yndede blandt de mange Viser, der bleve digtede om Tordenskjold strax efter hans Død (s. „Danske Viser fra 1550—1750", I. S. 85).

Nr. 61. Denne Mel. findes optegnet over sin Text i en haandskreven Visesamling fra den sidste Halvdeel af det 16de Aarh. (Rentzells Mscpt. i Gl. kgl. Saml. Nr. 2397, i Qvart). Denne Optegnelse er fulgt i „Udv. d. Viser", med Undtagelse af de to sidste Noder i 7de Takt, der her hedde $\overline{a}$ $\overline{g}$, men i Mscpt. $\overline{h}$ $\overline{a}$. Jeg holder Rettelsen for velbegrundet, ligesom jeg ogssa antager, at det er ved Uagtsomhed, at den 2den Periode i Mscpt. er bleven en Takt for kort. Jeg har derfor, efter Weyses Exempel,*) udvidet denne i Forhold til den 4de Periode.

Nr. 67. Det er mærkværdigt nok, at Mel. til denne Vise, hvori der synges om en Jarl i Engeland og hans to Sønner, har en saa udpræget skotsk Charakteer.

Nr. 68 a-d. En i mange Varianter over hele Norden udbredt Folkevise. S. Geijers og Afzelius' „Svenska Folk-Visor", II. S. 37—49, og Arwidssons „Svenska Fornsånger", II. S. 156.

Nr. 69. En anden Optegnelse af Texten, der har samme Omkvæd, som den tilsvarende svenske Vise, og flere Vers, der ikke findes hos Nyerup, medens igjen Beskrivelsen af det Thyestiske Maaltid deri mangler, er meddeelt mig af Pastorinde Leth i Lille-Heddinge, saaledes som hun havde hørt den af „Krokonen nede ved Stranden" (s. ovfr. ved Nr. 38).

Nr. 70 a-b. Den første Mel. er fra Nørnissum i Ribe Stift; Texten har Nyerup faaet fra Norge. Mon ikke den 2den Mel. er fulgt med Texten? Den har idetmindste lidt tilfælles med den norske, forresten nye, Mel. Nr. 15 i mine „Folke-Sange og Mel.", I.

Nr. 71. Med Hensyn til Omkvædet „Matrori" har en Ven gjort den Gisning, at det er en i Folkemunde foregaaet Forvanskning af „Hva' troer I?" og mange af disse Omkvæd i „Olskipodolski-Sproget", som Nyerup siger, ere vist at betragte paa denne Maade.

Nr. 76. I „Vald Samling af svenska Sång-Stycken", Upsala 1840, S. 177 og flg., findes en tilsvarende svensk Vise, hvortil Atterbom anføres som Forfatter (?), og A. Lindblad som Componist.

Nr. 77. Et Brudstykke, der finder sin Fuldstændiggjørelse i en svensk Vise (s. mine „Folke-S. og Mel.", II. Nr. 2 under Litr. C).

Nr. 85. Dette er atter kun et Brudstykke; men mærkeligt som islandsk Form af en over hele den gothiske Verden udbredt Vise. Jfr. Sv. Grundtvigs „Eng. og sk. Folkev.", S. 232.

Nr. 90. Denne Vise ligger til Grund for Baggesens „Ridder Ro og Ridder Rap".

Nr. 91. Foresungen Meddeleren af en jydsk Bondedreng paa Gaarden Frisholt, 3 Miil fra Viborg.

Nr. 93. Burde havt Plads efter Nr. 38. Den træffes baade paa Svensk, Finsk, og Skotsk (s. Sv. Grundtvigs „Eng. og sk. Folkev.", S. 172—180). Ved en Uagtsomhed ere de sidste to Vers sammentrukne til eet. 8de og 9de Vers skulle lyde saaledes:

8.	9.
Naar see vi Stenen flyde?	Naar see vi Havet brænde?
„Naar vi see Havet brænde."	„Naar vi see Verdens Ende"

*) S. hans „50 Kæmpevise-Melodier", 1ste Hefte (Kbh. 1840), Nr. 45.

Nr. 96. „Kjesten" huskede ikke flere Vers; men Visens Indhold skulde have meget tilfælles med den om Hagbard og Signe.

Nr. 99 a-b. Paa Voldborg (Valborg)-Dag (d. 1ste Mai), eller paa en anden Dag i Nærheden af Pintse er det, eller snarere — var det Skik paa Landet „at ride Sommer i By". Toget aabnedes af begge „Skafferne", som rede foran for at melde Ankomsten. Derpaa fulgte to gamle Mænd, der vare „Blusførere", og som bare hver en lang Stang, udpyntet med Baand, Krandse, Silketørklæder og hvad, der ellers kunde falde i Øinene. Efter dem kom „Maigreven" med begge sine Svende, og dernæst parviis alle de øvrige Karle, med flagrende Silkebaand paa Hatten, og iførte blaae eller røde Kofter, hvorover hang hvide Haandklæder fra Skulderen og ned under den anden Arm. Maigreven havde to Krandse, een over hver Skulder; de Øvrige hver kun een Krands. Midt i Toget rede Musikanter og spillede paa Fiol, Tromme og Pibe. Naar de kom til et Markeskjel, blev en Krands lagt paa Ledet, og naar de i Byerne eller paa Herregaardene mødte Pigerne, kastede de Krandse til dem, hvilket var en Indbydelse til deres Gilde. Saasnart de vare komne ind i en By, og Skafferne hos vedkommende Gaardeier havde indhentet Tilladelse for Toget til at komme ind, rede de tre Gange omkring Gaarden og hilsede, naar de kom forbi Vinduerne. De stege nu af Hestene; Forsangerne istemte Maivisen, og de Øvrige faldt ind ved de sidste Ord af hvert Vers: „med Glæde!" Derefter dandsede de en Stund, bleve beværtede med Øl og Brændeviin, og fik undertiden Penge til. Endelig stege de til Hest igjen, rede atter rundt om Gaarden, og droge derpaa i samme Optog videre. — Naar Pigerne havde samlet sig der, hvor Gildet skulde staae, gik een af Skafferne omkring med en Krands og prøvede den paa dem, indtil han traf En, som kunde passe den. Hun blev da Maiinde (Maigrevinde). Andre fortælle, at Maigreven kastede Krandsen til den af Pigerne, som han vilde udvælge til Maiinde.*) — Ogsaa i Cornwales i Engeland er det Skik „at bære Sommer i By"; navnlig er det Byen Hellstons Indbyggere, der den 8de Mai begive sig ud i Mark og Skov for at samle Blomster, med hvilke de smykke sig; hvorpaa de vende tilhage til Byen og drage under Afsyngningen af en gammel Maisang ind i hver Mands Huus.**) I Schweiz finder en lignende Skik Sted.***)

Nr. 100. Under Overfarten til Agersø i en stille, maaneklar Aftenstund, hørte en Dame Roerkarlen synge denne Vise med et eget veemodigt Udtryk i Stemmen. Efter denne Dames Sang har Cand. Schütz optegnet Melodien. — I „Afsked af Swenska Folksharpan", Stockh. 1848, S. 88—90, meddeler Afzelius en svensk, af Olof von Dalin forfattet, Kjærlighedsvise: „O tysta ensamhet", der tydelig viser sig at være Originalen til nærværende, hvoraf jeg kun har givet et Par af de flere mig meddeelte, men aldeles forkvaklede, Vers. Til Bekræftelse heraf vil jeg blot anføre det 2det Vers af den svenske Text, der svarer til det 1ste Vers i den danske:

Det et den tyngsta Sorg,	Det är den tyngsta sorg,
Som jorden månde bära,	Som solen öfvergår,
Att man skall mista bort	Att man skall älska den,
Sin aldrahjertans kära;	Man aldrig nånsin får.

Mel. til den danske Vise er en ganske anden, end den til den svenske.

Nr. 101. Af denne Sang findes hos Arwidsson (III. S. 275—78) tre Varianter, hvis første Vers næsten er eens med den danske Textes. Denne Sang bruges i Finland og paa mange Steder i Sverrig til en Leg; skal ogsaa være kjendt i Norge. Den finske Mel. har ikke Lidet tilfælles med den danske. Meget troligt, at Sverrig er Sangens egentlige Hjem.

Nr. 102. Synges af Folket paa Vestkysten af Jylland, er ogsaa kjendt paa Lolland. — Den mærkværdige Lighed mellem denne Mel. og den gl. væliske som findes i mine „Folke-Sange og Melodier", I. Nr. 1 under Litr. E, ledes man atter*) til at forklare som hidrørende fra Folkeslagenes Sammenstød langt tilbage i Tiden. Om nu Melodien er bragt af Angelsachserne til Engeland, eller fra Engeland til Danmark, er vanskeligt at bestemme; — dog troer jeg, efter Melodiens Form at dømme, det Sidste.

Nr. 105 a-d. Oprindelig en tydsk Folkevise**), hvoraf den danske er en meget forkvaklet Gjengivelse; jeg har derfor kun optaget nogle faa Vers. Den første Mel. har Cand. Schütz hørt i sin Barndom paa Fredensborg; den tredie har, mærkværdig nok, flere Træk tilfælles med en vendisk Melodie***).

Nr. 107. Jfr. „Udv. d. Viser", 3die D., S. 392, og Sv. Grundtvigs „Eng. og sk. Folkev.", S. 216—220.

Nr. 111. Forfatteren, Hieronymus Justesen, var Præst i Viborg i Slutningen af det 16de Aar. — Mel. findes tilføiet et i Kbh. 1630 udkommet Aftryk af Visen som „denne Sangs rette Melodie." S. „Levninger af Middelalderens Digtekunst", 2det H., ved Nyerup, Kbh. 1784, S. 177 og 184.

---

*) See J. M. Thieles „Danske Folkesagn", 1ste Saml., Kbh. 1818, S. 145—158, og Chr. Molbechs „Dansk Dialect-Lexicon", S. 352, 533 og 689.

**) S. „The Bardic Museum" af Edw. Jones, London 1802, S. 96.

***) S. „Kuhns „Samml. von Schweizer-Kuhreihen", 3die Udg., Bern 1818, S. 56.

*) Slg. Anm til Nr. 17 a.

**) S. mine „Folke-S. og Mel." II. Nr. 9 under Litr. D, og den tilh. Anm. S. 4.

***) Samme St., IV. Nr. 8 under Litr. H.

Nr. 115. Meddeleren har forsøgt at gjengive den særegne fyenske Udtale. De med smaa Bogstaver antydede Vocaler skulle udtales meget svagt, og det lille **n** og **ng** ere Nasallyd.

Nr. 123 a. 5te Vers henpeger paa den mellem Bønderne almindelige Skik, at de Forlovede, naar de hæve deres Forbindelse, udvexle de gjensidige Foræringer. Til det sidste Vers findes et næsten ganske tilsvarende svensk (s. mine „Folke-S. og Mel.“, I. Nr. 15 under Litr. C, 15de Vers). I Danmark passede det ikke at synge om det „hårda berg“; derfor lyder det her anderledes.

Nr. 125 b. Den fra 1ste Udg. afvigende Slutning af Mel. grunder sig paa en mig senere meddeelt Variant af Snedorff-Birch.

Nr. 129. Denne Mel. bruges til en nyere, meget bekjendt, Vise, der begynder: „Enhver, som vil vide, hvad Kjærlighed er;“ men paa en Udg. (uden Aarstal) af denne staaer, at den synges efter Mel. „Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav“. Jeg slutter deraf, skjøndt langtfra med Sikkerhed, at den sidstnævnte Text er den Mel. egne; hvorfor jeg her har optaget den, og det saameget heller, som den tillige er den bedste.

Nr. 146. Mel. har Træk af Liighed med „Naar jeg skal i Brudeseng“ af Dupuy's „Ungdom og Galskab“. Det er meget troligt, at D. har taget et Motiv til hiin charakteristiske Composition af en Folkemelodie.

Nr. 151 a-b. „Denne lille Skæmtevise, som i mange Skikkelser findes her i Landet, er ogsaa vidt bekjendt i andre Lande. Den synges baade i Norge og paa Island, paa Tydsk, paa Polsk og paa Vendisk *); ja den var for 500 Aar siden bekjendt baade i Italien og Engeland; thi Boccacio har gjort en Novelle, Chaucer et langt fortællende Digt ud af den“. („Gl. d. Minder“, I. S. 100).

Nr. 152 a. Denne Mel. er for nogle og fyrretyve Aar siden bragt hertil fra Norge ved en Dame, i hvis Familie den siden har vedligeholdt sig. Den kunde saaledes med Grund være hensat mellem de norske Sange i det følgende Bind; men da jeg ikke kjender den norske Versjon af Texten, har den faaet sin Plads her. To andre Viser af lignende Indhold findes i mine „Folke-S. og Mel.“, II. Nr. 7 og 8 under Litr. B. Paa Svensk findes den hos Arwidsson, III. S. 472. Den danske Text „er paa et Slags Maade [Nyerups] egen Fabrik, ... udfærdiget“ efter den svenske og det Vers, der findes i Hans Ravns „Rhythmologia Danica“, Sorø 1649, S. 115 (s. „Danske Viser fra 1550—1750“, II. S. 104). Ravn giver Verset med forskjellige Omkvæd saaledes:

Bremsens Bud kom ridend i Gaard,
Tranen træer paa Trommen,
Udstod Fluen vel svøbt i maar,
I Torn oc i Blommen.

Bremsens Bud kom ridend i Gaard,
Pyrum,
Udstod Fluen vel svøbt i maar,
Pyrum Patrum nostrum.

*) Paa Vendisk i mine „Folke-S. og Mel.“, IV. Nr. 11 under Litr. H.

Nr. 156. I „Ole Morske og hans Venneviv“ see vi et Billede af huslig Lyksalighed saa ligt det, som Holberg har givet os i Jeppe og Nille, at det synes, som om denne Vise ogsaa har været mellem de Folkedigtninger, hvorfra han har hentet Motiver til de i hans Comedie forekommende Charakterer og Situationer *). Visens Indhold tyder ogsaa paa dens norske Oprindelse; men om ikke Holberg har kjendt den fra sin Hjemstavn, saa kan han have hørt den her, hvor vi see, at den har været bekjendt; thi dens Omkvæd anføres af Moth i hans haandskrevne Ordbog under Artikelen „krumpen“. Der hedder ellers Omkvædet: „Ole Morskab ligger krumpen paa Loftet“ **) Denne Anførelse vidner iøvrigt om Visens Ælde, som vi kunne fastsætte til idetmindste 200 Aar, da Moths Ordbogsarbeider falde mellem 1680 og 1717, og Visen, for at kunne godtgjøre et Udtryks Sprogrigtighed, allerede da maa have været gammel.

Nr. 170. Denne Vise skal være en Oversættelse af en tydsk Studentersang, og denne igjen en Efterligning af en rabbinsk Remse (see „Danske Viser fra 1550—1750“, II. S. 253).

Nr. 173 b. Den foregaaende islandske Leg (Nr. 173 a) giver Nøglen til Forstaaelse af denne. Offer kan vel ikke være mindre end en Prinds, siden han har „syv Mands (Mand) Ædelig'“ (ɔ: syv Adelsmænd) og „alle Kongens Bønder“ i sit Følge.

Nr. 175. Børnene flokke sig i en tæt Klynge om „Jomfruen“, som sidder paa Huk i Midten med et Dække over sig. Ridderen med en Følgesvend gaaer rundt om Klyngen og synger Vers 1, 3, 5, 7, 9, 11 og 13. Klyngen, som forestiller „Klosteret“, svarer med Vers 2, 4, 6, 8, 10 og 12. Hver Gang „Ridderen“ har sunget et af Versene 5, 7, 9 og 11, tager han først et Par og hver følgende Gang Flere bort af Klyngen, og disse følge da efter ham, medens han fortsætter sin Gang. Naar „Ridderen“ har sunget V. 13, splitter han den tilbageblevne Deel af Klyngen; „Jomfruen“ springer op og kaster Dækket af sig, og hele Choret istemmer V. 14, hvormed Legen er tilende. (Efter „Gl. d. Minder“, S. 304—5).

Nr. 176 a-b. Hertil mangler Beskrivelsen; men dersom Børnene ved visse tilsvarende Gebærder skulle følge Legens Udvikling, synes det at maatte være en meget underholdende Leg.

Nr. 177. Børnene tage hinanden i Hænderne og dandse rundt om „Jomfruen“, som staaer i Midten. Under 1ste og 2det Vers tager hun et Baand og binder om Armen paa En, som hun vælger sig. Men nu smutter hun udenfor og lader sig ikke see, førend 3die Vers er sunget.

*) Jfr. Werlauffs „Historiske Antegnelser til L. Holbergs Lystspil“, 1ste Bind, Kbh. 1838, S. 42 og flg.

**) S. Vidensk. Selskabs Ordbog under ovennævnte Artikel.

Hun kommer da igjen, dandser med sin „Allerkjæreste“ indenfor Kredsen, og de Andre rundt om dem, medens de to sidste Vers synges.

Nr. 180. „Taprisør“ udføres af mange Par, der staae opstillede i en Rundkreds:

1ste Tuur: under 1ste Repetits gjøres „stort Hjul“ ɔ: Alle tage hinanden i Hænderne og dandse rundt. Medens 2den Repetits spilles 1ste Gang, træde alle Karlene ind i Kredsen, lidt tilhøire, saa at de komme ligefor deres Naboers Piger, for hvem de balancere; derpaa gaae alle Karlene videre tilhøire og balancere, under Gjentagelsen af 2den Rep., for den næste Pige, og saa fremdeles hele Kredsen rundt, medens 2den Rep. gjentages ligesaamange Gange, som der er Par.

2den Tuur: under 1ste Rep. tager hver Karl sin Pige om Livet og svinger hende rundt; under 2den Rep. som ovenfor, og saaledes ogsaa i de følgende Ture.

3die Tuur: Alle Pigerne træde ind i Kredsen, gribe hinandens høire Hænder og svinge rundt.

4de Tuur: Alle Karlene som i foregaaende Tuur.

5te Tuur: Alle Pigerne træde ind i Kredsen og gribe hinanden overkors i begge Hænder og svinge rundt.

6te Tuur. Alle Karlene gjøre ligesaa.

7de Tuur: Alle Pigerne tage hinanden om Halsen og svinge rundt.

8de Tuur: Alle Karlene ligeledes.

9de Tuur: ligesom 1ste.

10de Tuur: ligesom 2den.

Navnet „Taprisør“ er mig aldeles gaadefuldt, og jeg spørger Andre „Matrori?“ (s. Anm. til Nr. 71). Om Navnet skulde være en særegen Udtale af „capricieux“, der kunde tyde hen paa det Indfald, at gaae til Naboens Pige og balancere for hende?

Nr. 193. Denne jydske Folkedands udføres af to Karle, der svinge hinanden rundt paa een Plet, indtil Slutnings-Noden indtræffer, da begge de Dandsende give et Tramp i Gulvet med høire Fod. Nu svinges rundt igjen; men de to Slutnings-Noder gjentages, idet der gives 1ste Gang et Tramp med høire Fod, ligesom før, og 2den Gang et Tramp med venstre Fod; bestandig paa den sidste Node. Saaledes vedblives, idet Slutnings-Noderne efter hvert Svingom gjentages 1 Gang mere, end sidst, og ledsages af et nyt Slag til de foregaaende, nemlig: Efter det 3die Svingom — et Slag af høire Knæ mod Gulvet; efter det 4de — et Slag af venstre Knæ mod Gulvet; efter det 5te — et Slag af høire Albue mod Gulvet; efter det 6te — et Slag af venstre Albue mod Gulvet; efter det 7de Svingom gjentages altsaa de to Slutningsnoder 7 Gange, og den sidste Node ledsages af 1) Tramp af høire og 2) venstre Fod, 3) Slag mod Gulvet af høire og 4) venstre Knæ, 5) af høire og 6) venstre Albue og 7) af Panden. Nu fortsættes Dandsen, idet Gjentagelserne af Slutnings-Tonerne og de dem ledsagende Gestus aftage i modsat Orden af den, hvori de tiltoge, saa at det 13de Svingom ender med et Tramp i Gulvet af høire Fod.

Jyderne have ogsaa en Leg, der kaldes „Syvspring“ (s. St. St. Blichers Noveller, 6te Deel, Kbh. 1847, S. 79—80), og Navnet passer bedre paa Legen, end paa Dandsen, paa hvilken det vel ogsaa fra Legen er overført.

Nr. 194. „Ottemands-Dandsen“ udføres af 4 (ogsaa flere) Par. Alle staae opstillede i en Rundkreds:

1ste Tuur: under 1ste Repetits gjøres „stort Hjul“ (s. Anm. til Nr. 180). Under 2den Repetits træder det opførende Par ind i Kredsen, og Karlen svinger Pigen rundt, holdende hendes høire Haand med sin høire. Derpaa bliver hun staaende inde i Kredsen, medens Karlen under 1ste Rep. atter gjør „stort Hjul“ med de Andre. Under 2den Repetits svinger Karlen, medens den spilles 1ste Gang, den næste Pige, og under Gjentagelsen sin egen Pige. Saaledes blives ved, indtil han har svunget alle Pigerne skifteviis med sin egen.

2den Tuur: under 1ste Rep. som i 2den Tuur af „Taprisør“; under 2den Rep. som ovfr. og saaledes ogsaa i de følgende Ture.

3die til 10de Tuur ligesom i „Taprisør“, kun at „Ottemands-Dandsen“ under 2den Repetits udføres som ovfr. beskrevet.

Nr. 196. En Dands, som for henved en 30 Aar siden blev spillet ved alle Gilder i Egnen af Frysenborg, nær ved Aarhuus, og har faaet sit Navn efter en bekjendt Gavtyv der fra Egnen, der skal have sunget den, medens han blev pidsket.

Nr. 197. 1ste Repetits: Alle rundt med hinanden i udstrakte Hænder. 2den Repetits, 1ste Gang: Alle Karlene i Midten sætte de venstre Hænder op imod hinanden og holde Pigerne under høire Arm, medens de svinge rundt; 2den Gang: Pigerne ligesaadan med Karlene under Armen.

Nr. 198. „Forkeert“. De Dandsende dreie sig til venstre Side.

Nr. 202. I Norge har man en Dands, som kaldes „en Feier“; om „Seieren“ ikke skulde være en Fordreielse af dette Navn? „Det gaaer feiende“ er jo et temmelig almindeligt Udtryk.

Nr. 203. Meddeleren, der havde udskrevet denne og de andre fra ham modtagne Dandse efter Ole Christensens Nodebog i Enderslev, fortalte mig, at Spillemanden, ligesom ogsaa Andre, kaldte denne Dands „Tantens Hopsa“; men i hans Nodebog stod ganske tydeligt: Fandens Hopsa; og dette kan jo være rigtigt nok, siden Fanden har sin egen Marsch i Norge (s. mine „Folke-S. og Mel.“, II. Nr. 4 under Litr. B).

INDHOLD.

	Nr.
Aa a haar spuer, dæ skuld' væ Lieg (Jydsk)	161
Aa dær de vāᵉr ve Miᵉnāᵉt (Fyensk)	115
Aarle om Morgenen Lærken hun sång	42
Aase gik ad Stræde	85
Agnete hun stander paa Holmegaards Bro	17a-c
Agnete gik ude paa Marken og græd	17d
Agnete sidder paa den eensomme Strand	17f
Agnete var uskyldig	17e
Ak Elskov, ak Elskov, hvi tvinger du mig	95
Algreven blæser i gyldne Luur	32
Alverdens Skaber mild og blid	99a-b
Amager-Dandse	183-84
Ása gekk um stræti (Islandsk)	85
A sku just te Mærken drav (Jydsk)	150
Burmand holder i Felten ud	14
Da Bonden han vilde ad Skoven gaae	154a
Dands fra Turø	179
Dankonning han lader en Havfrue gribe	18a-c
Dankonning og Herr Asbjørn Snare	45
Datter spurgte sin Moder	86
De legte Guldtavel ved breden Bord	51a-b
Den første Kjærlighed den kommer jo fra Hjertet	98
Den Jomfru gik i Rosenslund	35
Den Ridder han havde skjøn Jomfru saa kjær	92
Den So og den Skræddere	166
„Den toppede Høne"	201
Der boede en Frue alt under en Ø	49
Der boer en Jarl i Engeland	67
Der boede en Mand ved Sønderbro	31a-b
De regner aa de blæser (Jydsk)	113
Der gaaer Dands i Borgegaard	44
Der gaaer Dands paa Riber Gade	53a-b
Der gaaer Dands paa Tofte	62
Der kom en Prinds fra Engeland	88
Der rider en skjøn Ridder at jage en Hind	46
Der sad to Fruer og virkede Guld	81a-b
Der stode tre Skalke og tænkte et Raad	151a-b
Der var engang en Ridder, en Ridders Søn	94
Der var to ædele Kongebørn	74a-b
Det er den største Sorg	100
Det haver saa nyligen regnet	135
Det var en Lørdag-Aften	123a-b
Det var en Torsdag-Aften	29b
Det var Greve Herr Guncelin	11
Det var høien Bermer Rise	9
Det var Oluf Strangesøn	61
Det var Ridder Herr Aage	30
Det var sig liden Engel	82
Det var ungen Ulf van Jern	8
De vare syv og syvsindstyve	6
Dronning Dagmar ligger i Ribe syg	48a-b
Eg veit eina rímuna (Færøisk)	4
Ege to jeg skued staae alene	127
Eikur sá eg að tvær saman stóðu (Islandsk)	127
Einum unna' eg manninum (Islandsk)	84
En eeniig Fugl udi sit Buur	124a-c
En stjerneklar Aften i Roligheds Lund	138a-b
En sørgelig Vise jeg haver opsat	145
En Vise jeg nu skrive vil	114
En Vise vil jeg skrive alt om min Ungdomstid	142
En yndig og frydefuld Sommerstid	103
Er Adam da af Blaar	118
„Fandens Hopsa"	203
Femtuur	191
Fiirtuur	190
Forðumtið einn brjótur brands (Islandsk)	128
Fordumstid en Riddersmand	128
„Forkeert"	199
Først kommer Offer	173b
Gaaer jeg udi Skoven, paa Mark og i Enge	132
Gamle Else	174
Gammel jydsk Dands	195
God Aften, kjære Ven	104
God Aften, min Pige	125a-b
God Aften, skal vi samles her	126
God Dag, god Dag, kjær Fostermoder min	77
Go Javten, go Javten (Jydsk)	163
Grila hun til Gægis' Høi kommen er	172
Grimmer han gaaer paa Gulvet	13
Gud vidne skal i Himmelen	140
Guldeieren han er hjemme hos dig	178
[Gu naad' me fatte Buun] (Jydsk)	117
Han Henrik skuld' a Landet far' (Slesvigsk)	10
Hav Tak, kjære Moder, for Gaven, I gav	50
Hei, lille Jon, du ska op te di Douer (Jydsk)	159
Her er kommen Hoffin	173b
Herr Adelbrand han rider til Lenelilles Gaard	39
Herr Lave han red sig under Ø	90
Herr Oluf rider saa vide	20a-c
Herr Peder han eier en Datter saa rig	43
Herr Peder han havde en Datter saa væn	28
Herr Peder og liden Kirstin sadde over Bord	73
Herr Thor han boer sæ derude ved Aa (Slesvigsk)	107
Herr Tønne han rider af Alsø ud	16
Hertug Frydenborg taler til liden Kirstin	69
Hjemm' i min Faders Stenestouv (Slesvigsk)	96
Hjer er kominn Grila á Gægis hól (Islandsk)	172
Hjer er kominn Hoffinn (Islandsk)	173a
Hrafninn flýgur um aptaninn (Islandsk)	24b
Hvad er der i det Kloster at see	175
Hvad vindes paa Verdens det vildsomme Hav	129
Hvor er du nu kommen fra	136
Hvordan monne Græsset paa Jorden skulde groe	36
Hør, du goden Ungersvend	68a-d
Ih see, god Dag, Peer Rasmussen	121
I Skoven skulde være Gilde	110
Ja Palle han boer i Vadmel By	176b
Jeg en Bondedreng	143
Jeg er kun en fattig Pige	147
Jeg gaaer i tusind Tanker	134
Jeg gik mig op paa høie Bjerg	105c-d
Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre	101
Jeg gik mig ud i Rosenlund	109
Jeg gik ud at see mig om	102
Jeg kan see paa dine Øine	137
Jeg lader mig skære en sortebruun Trøie	165
Jeg lagde mit Hoved til Elvehøi	19a-d
Jeg saa eenlig gik engang	168
Jeg saae en Pige udi Drømme	139
Jeg saae i Øster og jeg saae i Vester	130a-b

	Nr.
[Jeg seer et Lys i Østerland]	124a-c
Jeg stod mig høit paa Bjerget	105a
Jeg stod mig op paa høien Bjerg	105b
Jeg tjente mig udi Kongens Gaard	78
Jeg tænkte paa Verden, jeg turde ikke ved	79
Jeg var mig en liden Smaatøs	158
Jeg veed mig et Kæmpekvad	4
Jeg veed mig saa deilig en Urtegaard	76
Jeg veed vel, hvor der stander et Slot	22a-c
Jeg vil ei, liden Kirsten skuld' spørge til By	83
Jeg vil sjunge om en Helt	60
Jomfru Thorelille gaaer sig i Abildgaard	34
Junker Jakob la'er sig en Kappe skære	106
Katten ligger under Ovnen syg	167
Kiæll'ngen kogte Mælk, og hun kogte Grød	164
Kongen raa'er for Borgen	7
Kongen spurgte Datter sin	71
Kongens Søn af Engeland	58
Kong Fredrik han sidder paa Koldinghuus	59a-b
Kong Hagbard og Herre Kong Sivard	12
Konning Diderik sidder udi Bern	5
„Kyllinge-Sørens Dands"	197
Langelandsk Dands	182
Langt udi Skoven laa et lille Bjerg	171
Leonora Dronning i Barselnød	52
Liden Ellen hun skulde til Gjæstebud gaae	38
Liden Kirsten gik for sin kjær Moder at staae	63
Liden Kirsten, liden Kirsten, træd i Dandsen med mig	64
Liden Ole han gik for sin Søster at staae	37
Loved jeg mig en Svend i Løn	84
Marsk Stig han haver de Døttre to	57
Melodier fra Randers-Egnen	55, 56, 65
Mig lyster at sjunge	133
Min Fader vil mig gifte i Aar	153
Min Fa'er var en Bondemand	144
Min kjære Moder, I sætter Eder ned	80
Nu ville vi begynde en Vise paany	156
Og Bonden han ganger alt bag sin Plov	154b
Og der det blev Morgen	116
Og der er ingen Ting, der kan flyve saa høit	149
Og det var den unge Herr Pederssøn	91
Og det var ungen Svennendal	1a-b
Og hvor har du været saa længe	93
Og hør du, lille Karen, og vil du være min	33
Og jeg drog op ad Skandelborg Gaard (Jydsk)	157
Og jeg gik ud, og jeg gik ind	97a-b
Og Manden han tager sin Kone i Favn	162
Og nu reiser Palle til Norge	176a
Og Ole engang i Sinde fik	122
Og vi sku til Gildes gaae	155
Ólafur reið með björgum fram (Islandsk)	20d-e
Olufa sidder i Kirken	40
Oluf han red under Bjerget frem	20d-e
Oluf Konning og hans Broder	21
Óluva sitúr í kirkjuni (Færøisk)	40
Om alle disse Bjerge vare af Guld	70a-c
„Ottemands-Dandsen"	194
Paa Dovrefjeld i Norrig laa Kæmpeflokken bold	26
Peer Svinedreng laa paa Bjerget og sang	119a-c
Pe' Nilen ha drauet sin Jolle aa Land (Sjællandsk)	169
Ramund var sig en bedre Mand	89
Ranild beder lægge Sadel paa Hest	54
Ravnen han flyver om Aftenen	24a
Redselille slog Guldvæven saa hart	72a-h
Reeler	204-8
Ribold var en Grevesøn	27b
Ridderen han lister til Jomfruens Buur	27a
Ridder Ole og hans Datter de sad over Bord	87
Ridder Owen han red sig alt op under Ø	47
Ridder Stig og Findal var Brødre baade	25
„Rundtenom"	200
„Seieren"	202
Sextuur	192
Skammel han boer sig nør i Thy	66
Sivard han slog sin Stiffa'er ihjel	3
Skjøn Guldborg, I drage af Landet med mig	27c
Skjøn Jomfru hun drager det røde Guldbaand	177
Skjøn Jomfru, skjøn Jomfru, trolov dig med mig	23
„Skomager-Skotsken"	181
Soldaten drager fra Krigen hjem	148
Souv, lille Baan, souv (Jydsk)	160
Stat op, Sante Simeon	170
Svend Felding han sidder paa Helsingborg	15
Svend Dyring han rider sig op under Ø	29a
Svend Vonved sidder i Bure	2a-d
„Syvspring"	193
„Taprisør"	180
Tillykk', Rasmus Jæn, med din Kofte	120
Til min elskede Mand	141
Tag Bræmsen, Støvler og Sporer paa	152a-b
To Ting udi Verden, min elskede Ven	131
Toture	185-87
Treture	188-89
Ud, ud, ud	112
Vals fra Vendsyssel	196
„Veirmølle-Dandsen"	198
Verden, Verden, den er splittergal	146
Vi hugged' med Kaarde	41
Vi ville gaae at spadsere	111
Æblet det voxer jo aldrig saa høit	108
Ørnen sidder paa høien Hal	75

RETTELSER OG TILLÆG.

Paa de første 3 Ark tilføies Signaturen I.
Nr. 1a, tilføies: (Mel. fra Sorø-Egnen).
- 5, 9de System, 3die Takt: det tredie $\overline{g}$ rettes til $\overline{f}$.

Pag. 19, 2det Vers: Spaan betyder her Træ ɔ: Træskede.
Nr. 10, 6te T.: den 2den Stavelse een Node tilvenstre.
- 12, 7de S.: foran $\frac{3}{8}$ sættes Basnøglen.

Pag. 35, 23de V.: han ɔ: Svend Felding.
Nr. 19b, 2det S., 3die T.: $\overline{\overline{d}}$ rettes til $\overline{\overline{cis}}$.
- - 4de -, 4de - $\overline{g}$ rettes til $\overline{h}$.
- - 6te -: i 1ste T. sættes ♯ for $\overline{f}$; i 4de T. retttes det sidste $\overline{a}$ til $\overline{h}$.

Pag. 57, 17de V. i den isl. Text: Módir l. Móðir.
- 59, 33te V.: kunde l. kunne.

Nr. 24a, sidste T. i Bassen: en Bue mellem de to c'er.
Pag. 66, 6te V.: snild l. snilld.
- 74, 2det V.: det sidste Citationstegn udslettes; i 10de V.: la'e l. la'e sig.
- 96, 7de V.: Svale ɔ: en Altan, en tildækket Gang, der vender indad mod Gaardsrummet; træffes endnu hyppig i Norge og Sverrig.
- 99, 14de V.: draget Sværd l. dragne Sværde.

Nr. 55, 6te T.: cis i Bassen rettes til A.
Pag. 122, 16de V.: Citationstegnet udslettes.
Nr. 66. mellem 6te og 7de S., ved Omkvædets Begyndelse, sættes *p*, og for de følgende Takter: *< f > p*
- 68c, 1ste S., 6te T.: ♯ foran c.
- 68d, 5te S., 7de T.: mellem de to første og de to sidste $\overline{c}$'er sættes, med Hensyn til Udførelsen paa Pfte, Buer.

Pag. 134, 16de V.: Da udslettes; 17de V.: Den udslettes.
Nr. 75, 3die S., 2den T.: l.
Pag. 154, Note 1). Som yderligere Forklaring tilføies: jeg burde ikke have gjort det.

Nr. 82, 5te og 6te S.: mellem alle de eens Noder i de 3 dybeste Stemmer sættes, med Hensyn til Udførelsen paa Pfte, Buer.
- 85, 5te T.: over sidste Node i Melodien sættes Tutti, og det følgende Tutti udslettes.
- 85, 1ste V. af den isl. Text: Stavelserne hun fö-gur rykkes een Node tilvenstre.
- 85, 11te V. af den isl. Text: gerdi l. gerði.
- 87, 5te S., 3die T.: det 2det $\overline{e}$ rettes til $\overline{fis}$, det tilsvarende g i 6te S. til a.

Pag. 167, 10de V.: blie'r l. bli'er.
Nr. 96, 2det S., 3die T.: $\overline{b}$ rettes til $\overline{\overline{c}}$.
- 100: den første Node i Bassen skal være g.

Pag. 184, 4de—6te S.: Fortegningen rettes.
- 185, 2det S., 2den T.: foran $\overline{\overline{c}}$ sættes ♮

Nr. 116, 7de V.: Veddekast (Vedkast) ɔ: Veddynge, Brændestabel.
- 117, 1ste S., 6te T.: 2den Node en Ottendeel.

Pag. 197, 2det V.: Leviathen l. Leviathan; 7de V.: Kvindekjøn l. Kvind'kjøn.
Nr. 123b, tilføies: (Mel. fra Jylland).
- 124b, — : (Fra Horsens-Egnen).
- 126, — : (Fra Fyen).

Pag 211, i den isl. Text, 2det V.: mikid l. mikið; 4de V.: stórv l. stóra og þ'í l. því; 5te V.: faxid l. faxið; 6te V.: fegurdinni l. fegurðinni.
- 212: Overskriften: Íslensk l. Íslenskt.

Nr. 128, 9de S., 2den T.: det første A i Bassen rettes til G.
- 135, tilføies: (Fra Jylland).
- 137, 4de S., 1ste T.: læs
- 138a, tilføies: (Mel. fra Enderslev ved Kjøge).
- 150: Texten under Mel. skydes i 6te T. een Node tilvenstre, saa at $\overline{f}$ i 5te T. deles til 2 Stavelser. — Havrekjan (2det V.) ɔ: Havrekjærv, betyder ogsaa 2 eller 3 sammenbundne Neg.
- 154a, tilføies: (Mel. fra Enderslev ved Kjøge).
- 200, 2den T.: h i Bassen rettes til g.